

INSTITUTUM HISTORICUM POLONICUM ROMAE

**E L E M E N T A
A D F O N T I U M E D I T I O N E S
V I I**

**REPERTORIUM RERUM POLONICARUM
EX ARCHIVO ORSINI
IN ARCHIVO CAPITOLINO ROMAE
II PARS**

collegit

DR. WANDA WYHOWSKA DE ANDREIS

NON EXTINGUETUR

R O M A E 1 9 6 2

INSTITUTUM HISTORICUM POLONICUM ROMAE
VIA DEGLI SCIPIONI 284 - ROMA

IAM PRIDEM ROMAE PRODIERUNT HAEC VOLUMINA
(continuatio *Studia Teologiczne* — Wilno, vol. I-X):

- XI — MEYSZTOWICZ V., *Repertorium bibliographicum pro rebus Polonicis Archivi Secreti Vaticani*. Vaticani, 1943.
- XII — MEYSZTOWICZ V., *De archivo Nuntiaturae Varsaviensis quod nunc in Archivo Secreto Vaticano servatur*. Vaticani, 1944.
- XIII — SAVIO P., *De Actis Nuntiaturae Poloniae quae partem Archivi Secretariatus Status constituunt*. Romae, 1947.
- XIV — MEYSZTOWICZ V., *Prospectica descriptio Archivi Secreti Vaticani*. (Ed. chirotypica, exhausta).

ANTEMURALE, I-VI. Roma, 1954-1961.

IN PRAEPARATIONE:

ANTEMURALE VOL. VII

AD CENTENARIUM CELEBRANDUM
BELLI POLONIAE CONTRA RUSSIAM

A. 1863 ACTI.

INSTITUTUM HISTORICUM POLONICUM ROMAE

**E L E M E N T A
AD FONTIUM EDITIONES
VII**

**REPERTORIUM RERUM POLONICARUM
EX ARCHIVO ORSINI
IN ARCHIVO CAPITOLINO ROMAE
II PARS**

collegit

DR. WANDA WYHOWSKA DE ANDREIS

NON EXTINGUETUR

ROMAE 1962

SUMPTIBUS
FUNDATIONIS
MEMORIAE
CAROLI DE BRZEZIE
LANCKOROŃSKI
DICATAE

EDIDIT:
INSTITUTUM HISTORICUM POLONICUM ROMAE
VIA DEGLI SCIPIONI, 284 - ROMA

EDITIONEM CURAVERUNT:
VALERIANUS MEYSZTOWICZ
CAROLINA LANCKOROŃSKA

CORRIGENDA

<i>pag. XI lin. 21 pro Graminogli</i>	<i>lege Gramignoli</i>
» 7 N. 15 <i>pro sią</i>	<i>lege się</i>
» 15 N. 60 <i>pro ogłoszenie</i>	<i>lege ogłoszenia</i>
» 25 N. 132 <i>pro ciągłych</i>	<i>lege ciągłych</i>
» 38 N. 236 <i>pro przewyskie</i>	<i>lege przemyskie</i>
» 49 N. 304 <i>pro Moskwe</i>	<i>lege Moskwę</i>
» 55 N. 335 <i>pro prezpozytury</i>	<i>lege prepozytury</i>
» 65 N. 394 <i>pro Konchanowskiemu</i>	<i>lege Kochanowskiemu</i>
» 82 N. 493 <i>pro Przyszły</i>	<i>lege Przyszły</i>
» 96 N. 568 <i>pro widzac</i>	<i>lege widząc</i>
» 141 N. 792 <i>pro nucjusz</i>	<i>lege nuncjusz</i>
» 148 N. 835 <i>pro oświetlą</i>	<i>lege oświećlą</i>
» 157 N. 882 <i>pro O.alfonsa</i>	<i>lege O.Alfonsa</i>
» 180 N. 986 <i>pro zakonniko</i>	<i>lege zakonnika</i>

INDEX RERUM

Introductio	Pag.	V
Praefatio (in lingua polonica)	»	VII
Repertorium: Corrispondenza epistolare del Cardinale Virgino Orsini (1632-1676)	»	3
XI Tabulae		
Index nominum priorum	»	229
Index chronologicus	»	243
Index tabularum	»	249

INTRODUCTIO

Partem II Repertorii rerum Polonicarum ex Archivo Orsini in Archivo Capitolino Romano, Institutum nostrum nunc lectoribus praesentat. Hoc volumen continuat partem primam, quae sub eodem titulo in eadem collectione « Elementorum ad fontium editiones » iam prodiit. Domina Wanda Wyhowska De Andreis, quae primam partem huius operis conscripsit, nunc secundam eodem modo et arte exactam lectoribus offert; ex ea benevolentia, cum qua prima pars eius operis recepta est a rerum gestarum cultoribus, inferre licet hanc secundam partem eandem gratiam apud eos inventuram. Laeti etiam sumus tertium eiusdem Clarissimae Auctoris volumen proxime in eadem nostra serie appariturum praeannuntiare.

Nec aliquid nostrae introductioni addendum hic habemus; mutationes ad maiorem studiosorum utilitatem in ordinanda materia introductae, ab ipsa Auctore inferius exponuntur.

VALERIANUS MEYSZTOWICZ

CAROLINA LANCKOROŃSKA

P R Z E D M O W A

Książka, którą oddajemy do rąk czytelników, część druga regestów poloników z Archiwum Orsinich, jest uzupełnieniem części pierwszej (Elementa ad fontium editiones III, Repertorium rerum Polonicarum ex Archivio Orsini in Archivio Capitolino Romae, I Pars). Dalszym dopełnieniem tej korespondencji są listy samego kardynała, odpowiedzi na pisma do niego kierowane. Streszczenie tych listów jest już w opracowaniu.

Repertorium Pars II przedstawia materiał bardziej jednolity niż część I: obejmuje bowiem jeden tylko dział, zatytułowany *Corrispondenza Epistolare del Cardinale Virginio Orsini*.

1 - « Corrispondenza Epistolare », jej zawartość i podział.

Corrispondenza Epistolare, czyli, dosłownie Korespondencja Listowna oznacza właściwie korespondencję prywatną, w odróżnieniu od dyplomatycznej, uwzględnionej w Repertorium, I Pars. Większość listów posiada charakter osobisty, treść ich krąży wokoło godności, beneficjów i interesów nadawców i samego adresata. Znajdujemy jednak i w tym dziale listy pisane przez monarchów i dostojników w sprawach kościelnych i państwowych.

Wśród tej korespondencji « listownej », czy raczej « prywatnej » są też listy informatorów kardynała z relacjami o położeniu wojskowym i politycznym Polski.

Corrispondenza Epistolare obejmuje 33.329 dokumentów, z których skatalogowaliśmy 1.205 poloników. Pisma zawarte są w 48 facykułach, mieszczących w sobie najczęściej niewiele ponad 700 dokumentów (od 483 w najmniejszym facykułku do 1064 w największym).

Okres objęty zbiorem korespondencji « listownej » kardynała Orsini zaczyna się w 1632 r. i kończy ze śmiercią kardynała w 1676.

Facykuły (« pacchi ») tego zbioru, jak i innych zbiorów tego archiwum, leżą w brązowych okładkach kartonowych, przewiązane taśmami. Noszą one na grzbiecie sygnaturę « E II Prot. » i liczby rzymskie od III do L, a poniżej liczby arabskie, kolejno od 196 do 243 włącznie.

Dokumenty w facykułach zebrano według lat, otrzymały one wewnątrz facykułków numerację mechaniczną arkuszy; ale przed numerowaniem nie ułożono ich według dat; wskutek tego dokumenty z pierwszych miesięcy roku noszą nieraz numery wyższe od tych, które należą do późniejszych miesięcy. Przy tym, niektóre lata znajdują się nieraz w paru facykułach. Tak np. mamy facykuł 229 z roku 1669, następny, 230 obejmuje lata 1669-1670, ale dokumenty z 1669 r. zebrane w tym ostatnim nie odnoszą się bynajmniej do ostatnich miesięcy i często są wcześniejsze od tych, jakie zawiera facykuł 229.

Facykuły 241 i 242 nazwane są wprawdzie « senza data », zawierają jednak pewną liczbę dokumentów datowanych lub posiadających datę tylko częściowo zatartą lub wyrwaną.

2 - Układ i wybór.

Nieliczenie się z datami miesięcznymi i dziennymi w układzie wewnątrz poszczególnych fascykułów *Corrispondenza Epistolare* uderza bardziej jaskrawo, niż pewien chaos, jaki panuje w niektórych działach, objętych *Repertorium*, I pars. Postanowiliśmy więc zrezygnować z porządku archiwalnego dokumentów wewnątrz fascykułów i ułożyć je w każdym fascykule według dat miesięcznych i dziennych, nie naruszając, oczywiście, zawartości fascykułu. Gdybyśmy się uparli przy pozostawieniu porządku archiwalnego utrudnilibyśmy znacznie pracę czytelnikowi, który musiałby z niemym wysiłkiem sam sobie ten porządek rekonstruować.

Nie posuwamy się jednak tak daleko, żeby wyjmować z fascykułu i przerzucać na właściwe miejsce pozycje zabłąkane; zostawiamy je w fascykule, do którego należą, przesuwając je tylko w jego granicach zgodnie z porządkiem chronologicznym. Tak np. w fascykule 218, obejmującym rok 1663, znalazł się list z 1667, mówiący o śmierci Marii Ludwiki; umieszczamy go po dokumentach 1663 roku, ale nie przenosimy do innego rozdziału.

Dokumenty niedatowane znajdują się na końcu rozdziału.

Każdy rozdział *Repertorium* odpowiada jednemu fascykułowi « *Korespondencji* »; opuszczone są fascykuły 196, 200, 235 i 242, w których nie znaleźliśmy poloników.

Na czele rozdziału wypisujemy pełną sygnaturę, pochodzącą z dawniejszych czasów; pod streszczonym dokumentem jest wypisana sygnatura aktualna: wskazuje ona numer fascykułu, rok pod którym jest dokument zaszeregowany (często, o ile fascykuł zawiera dwa lata, poszczególne roczniki ujęte są w cieką papierową okładkę); ostatnia liczba to numer porządkowy arkusza wewnątrz fascykułu, następowany numeratorem. Numer porządkowy arkusza pozwala na łatwe odnalezienie dokumentu w fascykule, gdyż w « *Korespondencji* » nie zachodzi nigdy pomieszanie kolejności numerów, co spotykaliśmy w innych seriach tegoż archiwum.

Regesty « Korespondencji » rozpoczęliśmy już po zakończeniu przez archiwum prac nad ustalaniem nowych sygnatur; dlatego też podajemy jedną sygnaturę (S.) a nie dwie, starą i nową (N.S.), jak to zmuszeni byliśmy zrobić w *Repertorium* poprzednim.

W « *Korespondencji listowej* » kardynała Orsini, w listach do niego pisanych z różnych dworów monarszych, jest często mowa o Polsce; szczególnie listy z dworu cesarskiego obfitują w takie wzmianki. Pozostawiamy, z konieczności, na uboczu dziesiątki tysięcy ciekawych listów tego rodzaju. Naszym zadaniem jest spisanie poloników według tych samych zasad, jakie przyjęliśmy już w pierwszej części *Repertorium*: uwzględniamy pisma, których autorami lub adresatami są Polacy, albo które pisane są z Polski lub do Polski.

3 - Autorzy i adresaci.

Autorami listów, zawartych w *Corrispondenza Epistolare* i wystawcami nielicznych dokumentów są dygnitarze Rzeczypospolitej, najczęściej duchowni, którzy piszą w sprawach kościelnych, państwowych i osobistych. Intensywną korespondencję z kardynałem podtrzymuje podkanclerzy i biskup chełmiński Andrzej Olszowski, który też komentuje półoficjalnie listy i wołę króla. Z autorów cudzoziemskich na pierwsze miejsce wybijają się nuncjusz Ranucci i biskup Marsylii, de Forbin, ambasador Francji,

który przesyła kardynałowi obszerne sprawozdania z położenia Polski i nie tai swego podziwu dla króla Jana III.

Nieliczne listy, zawarte w Corrispondenza Epistolare pochodzą od monarchów; z treści swej powinny być wejść do tek z korespondencją dyplomatyczną: żaden układ archiwalny od podobnych niekonsekwencji nie jest wolny.

Piszą też do kardynała ludzie nie posiadający żadnych dostojenstw, proszący o wstawiennictwo i opiekę. Setki pozycji — to listy sekretarzy królewskich, zaufanych ludzi kardynała Orsini, z których dwóch odznacza się szczególnie mnogością listów: Ludwik Fantone i Krzysztof Masini. Znamy ich już z poprzednio opracowanych działów (Repertorium, I pars), gdzie obok listów przez nich pisanych i podpisanych, znajdują się kartki bez adresu i bez podpisu, niewątpliwie przez nich pisane. Robiąc regesty w Repertorium, I pars, mieliśmy jeszcze wątpliwości co do ich autorstwa (i co do adresata): zamiast nazwisk autorów pisaliśmy NN. Częste wzmianki o tych pismach, nazywanych « foglietti » (« kartki »), oraz analogiczne « kartki » załączane do listów w Corrispondenza Epistolare, odkryły nam teraz tajemnicę tych informatorów. Porównując charakter pisma i papier łatwo byłoby teraz określić, które czyjego są pióra. Oprócz dwóch informatorów wymienionych poprzednio, piszą relacje dla kardynała jeszcze Pinocci, Frassinelli, Graminogli i Affaita.

Listy, naogół, zaopatrzone są we własnoręczne podpisy, z wyjątkiem kilku kopii. Niektórzy dostojnicy piszą sami listy poufne, dyktując swym sekretarzom pisma oficjalne. Częste są autograficzne dopiski. Sekretarze królewscy i informatorzy kardynała piszą listy własnoręcznie. Nazwiska autorów, imiona i urzędy podajemy w takim brzmieniu, jak je podali autorzy, przy czym znaki skrótów zastępujemy kropkami.

Przed nazwiskiem autora — które, o ile jest domyślne, piszemy kursywą, — zaznaczamy w jakim języku list jest pisany, podając w skrócie: it., lat., lub franc. Po nazwisku dajemy miejscowość, w takiej formie, jaką podał autor, oraz datę.

Na drugim miejscu w regestach znajduje się nazwisko adresata.

Adresatem, poza nielicznymi wyjątkami i kilkoma pozycjami niepewnymi jest kardynał Orsini. Mało jednak autentycznych adresów przechowało się w « Korespondencji » i tylko kilka pieczęci. Część arkusza, zawierająca zwykle adres, jest prawie zawsze oddarta, a tylko na zachowanej zapisanej karcie można dostrzec słaby odcisk który świadczy, że przy liście znajdowała się karta, z adresem i pieczęcią. Często natomiast widnieje adres skrócony u dołu listu, a tam gdzie go nie ma, można na podstawie tekstu ustalić identyczność adresata: w tym ostatnim wypadku piszemy nazwisko adresata kursywą, jako że pochodzi od nas, a nie jest wzięte wprost z tekstu oryginalnego. Uzupełniane przez nas nazwiska lub godności podajemy w nawiasach kwadratowych.

4 - Uwagi co do sposobu streszczania pism.

W streszczeniach staramy się używać terminów, które nas zbliżają do ducha pisanych listów, zachowując często zwroty ówczesne i określenia. Z tych terminów dwa pozostawiamy w cudzysłowie, by nie wywołać nieporozumienia. Jeden to « protekcja », « protettione », godność i funkcja kardynała protektora, który jest orędownikiem poszczególnych państw u papieża. Może byłoby słuszniej, w odróżnieniu od protektoratu i protekcji (w pospo-

litym tego słowa znaczeniu), nazwać ten urząd « protektorią », ale, niestety, myśl ta została mi poddana zbyt późno by móc wprowadzić zmianę. Drugim wyrazem, który mógłby budzić wątpliwości to « nominacja ». Obok nominacji biskupów przez króla (która zresztą też nie odpowiada ściśle dzisiejszemu pojęciu « mianowania ») spotykamy się z królewską « nominacją » kardynalską: jest to propozycja króla, wyrażona w piśmie do papieża, nadania godności kardynalskiej osobie przez króla popieranej.

Niektóre listy, skierowane do kardynała Orsini, mają charakter czysto informacyjny; nie brak pism sześćo- ośmio- a nawet dwunasto-stronicowych. Rozmaitość traktowanych przedmiotów, obfitość szczegółów a nieraz i chaotyczność podania, utrudnia streszczającemu wyczerpanie treści w paru schematycznych punktach. Ilekroć streszczenie może pozostawiać niedopowiedzenia, poprzedzamy je tytułem « wiadomości różne », podobnie, jak to czyniliśmy w Repertorium I pars, gdy streszczaliśmy długie relacje.

Dla ścisłości jeszcze należy zaznaczyć, że gdy autor pisze, iż przesyła jakieś pismo — referujemy jego słowa, ale rzadko znajdujemy rzeczywiście w załączeniu wymieniony dokument; niekiedy można go spotkać w zupełnie innym zbiorze.

5 - Indeks.

Stosujemy ogólnie dziś przyjęte indeksy imion własnych (nominum propriorum), które obejmują imiona własne osób, zespołów, instytucji rzeczy oraz nazwy geograficzne. Nie wydzielamy indeksu osób m.i. dlatego, że nie ma wyraźnego rozgraniczenia między nazwami osób i miejscowości (z Tarnowa, z Moskorzewa) a formy przymiotnikowe nazwisk są przeważnie późniejsze.

6 - Sprawy poruszane

Pisma Corrispondenza Epistolare obejmują tę samą epokę i te same w znacznej mierze osoby, co Corrispondenza Diplomatica i Avvisi, uwzględnione w Repertorium I Pars. Wiele też spraw poruszanych jest podobnych; nieraz pisma, które streszczamy w niniejszym tomie rzucają światło na sprawy wzmiankowane w tomie poprzednim.

Naświetlają one, m.i., samo stanowisko kardynała-protektora. Widzimy, jak kard. Orsini, orędownik, czy, jakbyśmy dziś powiedzieli, ambasador Polski, ceni sobie tę godność i zabiega o wznowienie czy potwierdzenie swego urzędu przez każdego nowego monarchę, Z drugiej strony rozmaite interesy polityczne skłaniają obcych do wpływania na decyzję króla. Corrispondenza Epistolare ilustruje właśnie dramatyczny moment, kiedy to Jan Kazimierz, po długim wahanii, przesyła « dyplom protekcji » kardynałowi Orsini (który był protektorem królestwa już za Władysława IV), ale cesarz przejmuje pocztę, idąc przez Wiedeń, i zatrzymuje dokument, chcąc skłonić króla do zmiany osoby protektora. Dopiero stanowczość króla, który posyła kardynałowi duplikat « dyplomu », zamyka ten incydent.

Kardynał Orsini stara się o godność protektora po każdej elekcji, gdyż nowy monarcha może zatwierdzić dawnego protektora, lub mianować nowego. Starania te idą przez przyjaciół kardynała, biskupów polskich i nuncjuszów. Kardynał ze swej strony popiera swoich przyjaciół, starając się dla nich o kapelusze kardynalskie, lub beneficja. Prośby o beneficja zajmują niemało miejsca w tej korespondencji. Z bardzo licznych listów Andrzeja Olszowskiego, podkanclerzego i przyszłego prymasa, więcej dowiadujemy się o jego sprawach i dążeniach materialnych, niż o polityce. Również i

działalność innych dostojników przedstawia się nam w *Corrispondenza Epistolare* raczej od strony prywatnych interesów i konfliktów prestiżowych; spory nuncjusza z prymasem, prymasa z biskupem krakowskim, pretensje biskupa krakowskiego do kardynała Orsini - mają za tło prawdziwe lub rzekome uchybienie ich godności.

Na płaszczyźnie państwowej sprawy prestiżowe także odgrywają nie bylejaką rolę. Przez lata ciągnie się polemiczna korespondencja w sprawie herbu Portugalii, umieszczonego ponad herbem Polski nad bramą pałacu kardynała Orsini - aż pomysł umieszczenia herbu Polski nad drugą bramą wejściową « nie mniej wspaniałą » umarza ten konflikt.

To, co piszemy o treści « *Korespondencji prywatnej* » skierowanej do kardynała Orsini, nie znaczy, by dzieje polityczne Polski i rola Kościoła nie przebiegała z kart tych listów. Obok listów czysto prywatnych, lub tylko protokółarnych, znajdujemy w tym zbiorze i takie, które przedstawiają sprawy państwowe, jak np. reprodukowany tu list Olszowskiego do kardynała po zwycięstwie i pokoju w Podhajcach i szereg innych. Niektóre listy odzwierciedlają misję Polski w rozwoju Kościoła na wschodzie: takim jest list Tomasza Wieyskiego, biskupa kijowskiego, który przedstawia potrzeby swojej diecezji. Większość jednak wiadomości o poważniejszym znaczeniu dla państwa nie wychodzi spod pióra wybitnych osobistości polskich: może listy ich nie weszły do tego zbioru, a może nie uważali oni za stosowne czy wskazane pisać o tych sprawach do kardynała. Obfitym źródłem wiadomości w tej dziedzinie są natomiast pisma cudzoziemców: piszą długie listy informatorzy kardynała Orsini, sekretarze królewscy, piszą też niektórzy dostojnicy, jak ambasadorowie i nuncjusze. Notują rywalizację fakkcji, fazy polityki polskiej wobec Kozaków, zabiegi Moskwy uzyskania tronu polskiego wzamian za złudne obietnice powrotu do jedności z Kościołem Rzymskim. Każda elekcja otwiera zagadnienia sojuszków i wpływów dworów obcych, każde bezkrólewie wystawia kraj na niebezpieczeństwa wewnętrzne i zewnętrzne, które cudzoziemscy obserwatorzy zdają się widzieć lepiej, niż Polacy, przyzwyczajeni do nieustannego zagrożenia. Sprawozdania, zawarte w listach, podkreślają groźbę podziału Polski między państwa, które w tym jednym punkcie wykazują zgodność interesów.

Polityka wobec Turcji, utrudniana przez stosunki z Moskwą, zajmuje pokaźne miejsce w korespondencji kardynała Orsini. Korespondencja ta urywa się ze śmiercią kardynała (1676), a więc na długo przed zwycięstwem wiedeńskim. Ale już z opisów czynów wojennych Sobieskiego, jeszcze jako hetmana, i z podziwu, jakim otaczają dygnitarze cudzoziemscy nowoobranego króla, przebiega zapowiedź przyszłego triumfu polskiego oręża.

Corrispondenza Epistolare, kardynała Orsini odzwierciedla niestęchanie trudną pozycję Polski, dla której nie tylko położenie geograficzne i zachłanność sąsiadów stwarza nieustanne niebezpieczeństwa; trudności — jak świadczą ówczesne pisma — mają jeszcze inne źródła.

Jednym z nich to katolicyzm Polski, który sprawia, że oprócz pogan Polska ma niechętnych sobie innowierców od wschodu i od zachodu. Drogim, to demokracja szlachecka, która wyradza się w prywatę i chaos. Cudzoziemscy autorzy pism, krytykując szlachecką swawolę, podziwiają jednak odwagę i umiejętność życia w warunkach, w jakich się Polska znajduje, a choć niektórzy z nich przybierają ton mentorski - w przeważającej liczbie wykazują dość duże zrozumienie dla spraw Polski i szczerze oburzają się, że rola Polski, jako « *Przedmurza* » nie jest doceniana przez innych monarchów chrześcijańskich.

W.W.D.A.

TEXTUS

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI

DAL 1632 AL 1676. PACCHI 196-243.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1641-1642.

II E. PROT. V.
198.

1. *it.* Giovanni Arcivescovo di Adrianopoli. [*De Torres*]. Varsavia
20.IX.1641.
Cardinal Orsino.
Donosi, że znajduje się in questa Corte w dobrym zdrowiu.
Wyraża chęć przystąpienia się.
S. 198. 1641/0089.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1643-1644.

II E. PROT. VI.
199.

2. *lat.* Joannes Pociy Protothronius Ep. Vladimiren., - Gabriel Koleda Archiep.pus Polocen., - Procopius Chmielowski Ep.pus Premislen., - Andreas Kwasninski Zloty Archiep.pus Smolens., - Antonius Terlecki Coadiutor Premislen., - Barlaam Kochanski (?)... Minscen., ... - Benedictus Glinski Archimdt. Cobrinen. Zytomiriis 3.IX.1643.

Do kard. Orsini.

Proszę o kanonizację bł. Józafata.

S. 199. 1643/0120.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1647-1648.

II E. PROT. VIII.
201.

3. *franc.* De Flecelles Bregy. Thorn 24.X.1647.
do NN.
Przekazał list królowi, który jest bardzo zadowolony d'apprendre que V. Em. a eu part à la promotion. - Popiera interesy kardynała Orsini. - Bierze udział w przygotowywaniu traktatu pokojowego między Szwecją a Polską, jako « ambassadeur médiateur ».
S. 201. 1647/0718.

4. *lat.* M. Lubiensky Archieps. Gnesnen. Gnesnae 7.XII.1647.
Do kard. Orsini.
Gratulacje z powodu mianowania go « współprotektorem » przez króla.
S. 201. 1647/0743.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1648-1649.

II E. PROT. IX.
202.

5. *it.* Ludovico Fantone. Vilna 31.III.1648.
Card. Orsini.
Rozmawiał z królem, który nie widzi, żeby kard. Mattei mógł zaszkodzić adresatowi; ma się zajmować tylko prywatnymi sprawami króla. Król zresztą nie chce się mieszać do spraw politycznych Neapolu. - Autogr.
S. 202. 1648/0297.
6. *it.* Il Duca d'Ossolin. [Ossoliński]. Varsavia 31.III.1648.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za zawiadomienie. Jak zobaczy króla, postara się, żeby wszystko zostało załatwione według życzenia króla i kardynała. - Dop. autogr.
S. 202. 1648/0420.
7. *it.* F.G. Montal. Varsavia 24.VI.1648.
Do kard. Orsini.
Opisuje władzę prymasa i procedurę elekcji po śmierci króla, która nastąpiła 19.V. - Autogr.
S. 202. 1648/0419.
8. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 29.VII.1648.
Card. Orsini.
Dziękuje za kondolencje z powodu śmierci króla. - Autogr.
S. 202. 1648/0298.
9. *lat.* Adamus Coss Ep. Culmen. [Kos]. Varsaviae 2.VIII.1648.
Do kard. Orsini.
Po objęciu stolicy biskupiej dziękuje i poleca się nadal kardynałowi i papieżowi.
S. 202. 1648/0463.
10. *it.* F.G. Montal. Varsavia 19.VIII.1648.
Do kard. Orsini.
List ambasadora Arpajon do kardynała, który mówi, że la Francia naviga in questa barca con la medesima fortuna bona o cattiva — nie potrzebuje wyjaśnień. Jeśli król Szwecji viene a buon porto — già ha impegnata la parola per il suo negotio de la protettion... - Autogr.
S. 202. 1648/0413.

11. *it.* F.G. Montal. Varsavia 26.VIII.1648.
Do kard. Orsini.
Przekazuje odpowiedź od ambasadora Arpajon: zrobiło się wszystko, co można było zrobić. - Ostrzega, że otwierają listy na dworze. - Zmarły król miał sekretarzy; są to wrogowie. Posciattelli jest podejrzany o przychylność dla księcia Karola. I on i Fantone są dobrze widziani przez nuncjusza. - Autogr.
S. 202. 1648/0412.
12. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 5.IX.1648.
Card. Orsini.
Do korony kandydują dwaj bracia królewscy; elekcja może być burzliwa. - Autogr.
S. 202. 1648/0299.
13. *it.* F.G. Montal. Varsavia 14.XI.1648.
Do kard. Orsini.
Z listu p. d'Arpajon kardynał dowie się, że łatwo będzie osiągnąć zamiary, jeśli Francja odpowie na listy króla Szwecji. Prosi, by przez kard. Mazarin poprzeć tę sprawę. - Autogr.
S. 202. 1648/0423.
14. *it.* F.G. Montal. Varsavia 21.XI.1648.
Do kard. Orsini.
Donosi o wyborze Jana Kazimierza. - Autogr.
S. 202. 1648/0424.
15. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 27.III.1649.
Card. Orsino.
Układy z Kozakami odłożone do Zielonych Świątek. Chmielnicki porozumiewa się z Rakoczym. - Patriarcha schizmatycki (może fałszywy) z Jerozolimy agituje przeciw Polsce. - Senatorowie proszą, żeby król żądał kapelusza dla nuncjusza. - Autogr.
S. 202. 1649/0732.
16. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 1.V.1649.
Card. Orsino.
Królowa ma się lepiej. Ślub jej z Janem Kazimierzem odbędzie się w niedzielę św. Trójcy. - Król prosił papieża o promocję dla nuncjusza. - Autogr.
S. 202. 1649/0739.
17. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 22.V.1649.
Card. Orsino.
Stara się przez królową, żeby Jan Kazimierz zatwierdził kardynała na stanowisku protektora. - Z Rosją sprawy nie stoją dobrze. Z polskiej strony liczą na układy i nie przygotowują się do wojny. - Autogr.
S. 202. 1649/0730.

18. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 5.VI.1649.
Card. Orsino.
Opisuje ślub Jana Kazimierza. - Prace senatu. - Stosunki z buntownikami, Wołoszą, Turcją. - Królowa bardzo przychylna kardynałowi. - Autogr.
S. 202. 1649/0731.
19. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 28.VIII.1649.
Card. Orsino.
Król zajęty wojną, nie powziął jeszcze decyzji co do « protekcji ». - Z Paryża nie doszły zabiegi, o których kardynał wspomina: byłyby one korzystne. - Autogr.
S. 202. 1649/0741.
20. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 12.IX.1649.
Card. Orsino.
Królowa jest przychylna, ale wszystkie decyzje odkłada się do powrotu króla z wojny, która szczęśliwie się zakończyła. - Autogr.
S. 202. 1649/0736.
21. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 2.X.1649.
Card. Orsino.
Wiadomości różne. (Królowa popiera kardynała, ale na razie król zajęty ważnymi sprawami. - Powiedzenie króla Francji, że Stolica Ap. opiera się na trójnogu: cesarz - Hiszpania - Francja - zrobiło tu złe wrażenie. Jeśli chodziło o utrącenie nuncj. de Torres, można to było zrobić nie ruszając Korony i nie odmawiając jej równości z innymi koronami. - Pokój świeżo zawarty nie jest niekorzystny. - Żaloba z racji śmierci cesarzowej). - Autogr.
S. 202. 1649/0740.
22. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 30.X.1649.
Card. Orsino.
Wiadomości różne. (Pierwotne wiadomości były niedokładne: nie ustąpiono w niczym schizmatykom ze szkodą dla religii. Pewne postulaty Kozaków będą rozpatrywane w sejmie. - Chłopi ruscy buntują się przeciw warunkom układu. - Załącza list królowej. - Król wraca, będzie można z nim rozmawiać w sprawach kardynała). - Autogr.
S. 202. 1649/0738.
23. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 6.XI.1649.
Card. Orsino.
Nie doszedł zapewne list, w którym autor pisał o pokoju z Tatarami i Kozakami. Jest obawa, czy Chmielnicki dotrzyzyma układów. - Sprawy dworskie. - Autogr.
S. 202. 1649/0737.

24. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 16.XI.1649.
Card. Orsino.
Ubolewa, że listy zginęły, i że nie posiada szyfru, by móc pisać szczerzej. Zapewnia o przychylności króla i królowej i spodziewa się una dichiarazione favorevole na Boże Narodzenie. - Autogr.
S. 202. 1649/0733.
25. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 27.XI.1649.
Card. Orsino.
Zaczął się sejm. - Wysłał osobno sprawozdanie. - Autogr.
S. 202. 1649/0734.
26. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 4.XII.1649.
Card. Orsino.
Nuncjusz ma przekonanie, że kard. Mattei go popiera. Zapytany, czy, po otrzymaniu kapelusza, przyjąłby współprotekcję pod zwierzchnictwem kardynała, wyraził zgodę. - Autogr.
S. 202. 1649/0735.
27. *it.* NN. Bez m. i d.
[Do kard. Orsini?].
Wiadomości różne. (Król ma rozpatrywać sprawy sądowe. - Spodziewany jest ambasador z Moskwy dla ratyfikowania pokoju). (Dołączone do dok.26, pisane innym pismem).
S. 202. 1649/0735.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1649-1650.

II E. PROT. X.
203.

28. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 26.VI.1649.
Card. Orsino.
Król i królowa byli w Czerwińsku. Król złożył Matce Boskiej sztandary kozackie. Odprawiono Te Deum. - Sprawy dworskie. Przybył ambasador Wenecji. - Zwycięstwa na Ukrainie. - Wiadomości z Krymu. - Zmarł w Wiśniczu wojewoda krakowski, a tu marszałek nadworny litewski. - Autogr.
S. 203. 1649/070.
29. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 24.VII.1649.
Card. Orsino.
Listy ktoś otwiera. Napisze do Hayssa, «ministra» poczty w Wenecji, by miał oko na listy z Polski. - Tu doszły słuchy o rzekomym braku sympatii kardynała dla królowej, ale nie daje się im wiary. - Wysłała jednocześnie il foglio d'avvisi. - Autogr.
S. 203. 1649/0283.
30. *it.* Domenico Roncalli. Di Roma 6.IX.1649.
do NN.
*Jak król wróci z wojny, kard. Orsini otrzyma oświadczenie o za-
twierdzeniu «protekcji». - Autogr.*
S. 203. 1649/0082.
31. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 9.X.1649.
Card. Orsino.
*Nie pisze nic o «protekcji», bo król nie wypowiedział się w tej
sprawie. - Wiadomości z dworu. - Buntownicy podobno dostali od
Chmielnickiego nakaz przzerwania walki. - Autogr.*
S. 203. 1649/0286.
32. *it.* Duca d'Ossolin. [Ossoliński]. Varsavia 16.X.1649.
Card. Orsino.
*Zapewnia, że spełni jego prośby, czego dotąd nie mógł uczynić z
powodu wojny, choroby, a potem nieobecności króla.*
S. 203. 1649/0083.

33. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 16.X.1649.
Card. Orsino.
Rozmawiał z kanclerzem Ossolińskim, gdy ten jeszcze był chory. Obiecał spełnić prośbę kardynała. - Wiadomości dworskie. - Autogr.
S. 203. 1649/0285.
34. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 23.X.1649.
Card. Orsino.
Królowa nie odpowiada kardynałowi na list, bo jest wstrząśnięta przez tragedia seguita in Francia po śmierci kard. Mazarino. - Wiadomości z dworu. - Autogr.
S. 203. 1649/0284.
35. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 11.XII.1649.
Card. Orsino.
Zyczenia świąteczne. - Autogr.
S. 203. 1649/0097.
36. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 22.I.1650.
Card. Orsino.
W sprawie « protekcji »; rozmawiał z królową. (Gęsto przeplatane szyfrem). Na oddzielnej kartce: Wątpi w skuteczność pomocy Francji w sprawie « protekcji ». - Autogr.
S. 203. 1650/0561.
37. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 26.II.1650.
Card. Orsino.
Odwiedził nuncjusza [de Torres] i omawiał z nim sprawy w myśl zlecen kardynała. Nuncjusz zgadza się na ewentualną « współprotekcję ». - Królowa jest stale przychylna uzyskaniu « protekcji » przez kardynała. - (Pismo gęsto przeplatane szyfrem). - Autogr.
S. 203. 1650/0571.
38. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 12.III.1650.
Card. Orsino.
Sprawa « protekcji » jest jeszcze niezdecydowana. - Królowa jest przy nadziei. - Autogr.
S. 203. 1650/0615.
39. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 30.IV.1650.
Card. Orsino.
Królowa przychylna kardynałowi, ale król odkłada ogłoszenie « protekcji ». - Autogr.
S. 203. 1650/0617.
40. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 7.V.1650.
Card. Orsino.
Przekazał list kardynała królowej, z którą ma rozmawiać nazajutrz. - Autogr.
S. 203. 1650/0616.

41. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 14.V.1650.
Card. Orsino.
Król jest dobrze usposobiony do kardynała, zapewne wkrótce ogłosi go protektorem. - Zwolennicy nuncjusza starają się, by został on kardynałem, zanim król zadecyduje o « protekcji », by móc postawić jego kandydaturę na protektora. - Autor listu namawia nuncjusza na współprotekcję. - Autogr.
S. 203. 1650/0541.
42. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 20.V.1650.
Card. Orsino.
Zapewnia o poparciu « protekcji » przez królową. - Sprawy biskupstwa poznańskiego. - Sprawy sejmowe. - Autogr.
S. 203. 1650/0567.
43. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 28.V.1650.
Card. Orsino.
Sprawy « protekcji »: Fantone prosi o pomoc nuncjusza. - Sprawy dworskie. - O komisji monetarnej. - Autogr.
S. 203. 1650/0568.
44. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 11.VI.1650.
Card. Orsino.
Nie może jeszcze dać pewnej wiadomości co do « protekcji »; nie miał sposobności rozmawiać z królową. - Autogr.
S. 203. 1650/0564.
45. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 18.VI.1650.
Card. Orsino.
Spodziewa się rychłego ogłoszenia nominacji kardynała na protektora. - Projektuje przywieźć osobiście dokument, przybywając w orszaku Ossolińskiego. - Autogr.
S. 203. 1650/0569.
46. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 25.VI.1650.
Card. Orsino.
Przekazuje list królowej. Ma być powzięta decyzja, jaką drogą pójdzie dokument z mianowaniem kardynała na protektora. - Autogr.
S. 203. 1650/0573.
47. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 2.VII.1650.
Card. Orsino.
Jest pewne zatrzymanie techniczne z wydaniem brevetto della protettione. Fantone sam wskazywał jakie formalności są konieczne: listy uwierzytelniające dla doręczenia papieżowi i list z mianowaniem do kardynała. - Dopisek na osobnej kartce: Trudności w sprawie nominacji pochodzą z Francji. - Autogr.
S. 203. 1650/0572.

48. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 2.VII.1650.
Domenico Roncalli.
Król ogłosił już mianowanie kardynała protektorem królestwa i królowa wysłała brevetto della protettione: doręczy je sekretarz Doni adresatowi (Roncallemu), a ten ma je przekazać kardynałowi Orsini. - Autogr.
S. 203. 1650/0574.
49. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 16.VII.1650.
Card. Orsino.
Wysłano już list królowej z wiadomością o mianowaniu kardynała Orsini protektorem królestwa. Nadejdzie też do kardynała brevetto della protettione. - Tajna rada rozważa, czy połączyć się z Moskwą przeciw Tatarom, czy z Tatarami przeciw Moskwie. - Autogr.
S. 203. 1650/0575.
50. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 23.VII.1650.
Card. Orsino.
Królowa urodziła córkę i prosi by powiadomić kardynała. Projektowane uroczystości. - Król prosi kardynała o poparcie opata Pa-radyżu Ruszkowskiego. - Autogr.
S. 203. 1650/0570.
51. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 6.VIII.1650.
Card. Orsino.
Cesarzowi odpowiedziano, że nominacja na protektora jest nieodwołalna i że musi wydać dyplom « protekcji » zatrzymany w Wiedniu; inaczej i tak zostanie wysłany duplikat z listami uwierzytelniającymi dla kardynała. - Duplikat na razie jest sporządzony na papierze. Pergamin przywiezie może sam Fantone w świcie wielkiego kanclerza [Ossolińskiego] który pojedzie w misji specjalnej. - Autogr.
S. 203. 1650/0566.
52. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 8.VIII.1650.
Card. Orsino.
Sporządzono duplikat « dyplomu » [nadania « protekcji »]; zostaje wysłany pod pieczęcią królowej. Przez sekretarza Doni będą wysłane listy królewskie. - Autogr.
S. 203. 1650/0565.
53. *it.* Niccolò Siri. Vienna 13.VIII.1650.
Do kard. Orsini.
Po zatrzymaniu — wbrew jego woli — poprzedniego listu nominacyjnego dla kardynała, otrzymał nowy list z potwierdzeniem nominacji i przesyła go na ręce ks. Roncalli, który go doręczy kardynałowi. - Autogr.
S. 203. 1650/0688.

54. *it.* Ruberto Hayss. Venetia 13.VIII.1650.
Do kard. Orsini.
W związku z przesyłką pocztową, która została otwarta w Wiedniu, przekazuje, co mu napisał Siri: «Przesyłka dla ks. Roncalli nie przyjdzie, ponieważ cesarz nakazał ją zatrzymać do chwili, gdy nadejdzie odpowiedź Warszawy, a dekretem cesarskim kazał otworzyć przesyłkę...» - Sądzi, że kardynał jest już poinformowany o wszystkim. - Autogr.
S. 203. 1650/0593.
55. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 13.VIII.1650.
Card. Orsino.
Spodziewa się, że wkrótce kardynał otrzyma list od królowej z wiadomością o przyznaniu mu godności protektora. - Chrzcziny królowejny. - Śmierć wielkiego kanclerza, [Ossolińskiego] który był wielkim przyjacielem adresata. - Autogr.
56. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 27.VIII.1650.
Card. Orsino.
Cieszy się, że do kardynała doszło zapewnienie, iż «protekcja», mimo zatrzymania dokumentu w Wiedniu, zostanie potwierdzona. - S. 203. 1650/0614.
57. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 30.VIII.1650.
Card. Orsino.
Choć zapewne kardynał zostanie zawiadomiony z innej strony, autor listu donosi, że dokument króla, dotyczący mianowania kardynała protektorem, został zatrzymany w Wiedniu przez cesarza, który usiłował skłonić króla do zmiany nominacji; Fantone sądzi, że jest to wpływ ambasadora hiszpańskiego. Król jednak wytłumaczył że nie może zmieniać postanowienia, zresztą, wobec związków dworu króla z cesarzem, opieka kardynała nad Polską, odbije się dodatnio na sprawach cesarstwa. - Fantone radzi, by kardynał zawiadomił cesarza o otrzymanej godności i wyraził swą życzliwość dla cesarstwa. - Sprawy kościoła w Poznaniu i sprawy sufraganii żmudzkiej dla Petroniusza Kamińskiego. - Autogr.
S. 203. 1650/0563.
58. *it.* Ruberto Hayss. Venetia 10.IX.1650.
Do kard. Orsini.
Potwierdza odbiór listu i przekazuje jedno pismo. - Gratuluje mianowania na protektora Polski. - Autogr.
S. 203. 1650/0681.
59. *it.* Ruberto Hayss. Venetia 17.IX.1650.
Do kard. Orsini.
Potwierdza odbiór listu do Pawła Doni, i nuncjusza de Torres. - Autogr.
S. 203. 1650/0686.

60. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislavia. [Gniewosz]. Vienna 21.IX.1650.
Card. Orsino.
Gratulacje z powodu ogłoszenie kardynała protektorem Polski.
S. 203. 1650/0517.
61. *it.* Niccolò Siri. Vienna 24.IX.1650.
Card. Orsini.
Potwierdza swoją niewinność w sprawie otwarcia przesyłki od króla polskiego. - Szczegóły o pobycie biskupa kujawskiego. - W Polsce spodziewana dalsza wojna z Chmielnickim. - Sprawy dworu wiedeńskiego. - Sprawy tureckie i szwedzkie. - Autogr.
S. 203. 1650/0618.
62. *it.* Ruberto Hayss. Venetia 5.XI(?)1650.
Do kard. Orsini.
Potwierdza odbiór listu do sekretarza Doni i przekazuje list od niego. - Jest tu biskup warmiński i ks. Ludwik Fantone, sekretarz królowej. - Autogr.
S. 203. 1650/0660.
63. *it.* Ruberto Hayss. Venetia 12.XI.1650.
Do kard. Orsini.
Potwierdza odbiór listu do sekretarza Doni. - Przybył tu biskup warmiński i sekretarz królewski Fantone, którzy odjeżdżają do Rzymu. - Autogr.
S. 203. 1650/0634.
64. *lat.* Joannes Georgius Chrzastowski (?) de Leopoli. In Capitulo Scepusien. 15.XII.1659.
Card. Ursino.
Prosi o zezwolenie na rozgrzeszenie z herezji. (Wklejona kartka z poleceniem do sekretarza i treścią listu). - Piecz.
S. 203. 1649/0177.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1650-1651.

II E. PROT. XI.
204.

65. *lat.* Modestus Wibranowski deffinitor, Pater Prov. Polonicae Min. Conv. *i inni*. Cracoviae 23.II.1650.
Do kard. Orsini.
Proszę o wizytatora i o niedopuszczenie do kapituły przed wizytacją.
S. 204. 1651/0646.
66. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 26.II.1650.
Do kard. Orsini.
Prosi kardynała, aby mu pozwolił szerzej przedstawić swoje racje w sprawie prepozytury św. Floriana, która znalazła się w Rocie.
S. 204. 1650/0060.
67. *lat.* Petrus Ep. Cracoviensis. [*Gembicki*]. Cracoviae 13.V.1650.
Do kard. Orsini.
W sprawie dziesięcin, dłużnych przez kler regularny.
S. 204. 1650/0008.
68. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislavia. [*Gniewosz*]. Padoa 28.V.1650.
Do kard. Orsini.
Poleca Karola Monti, swego « agenta ».
S. 204. 1650/0009.
69. *it.* G. Butler. Nieporent 28.V.1650.
Do kard. Orsini.
Zdaje sprawę ze swych starań o nominację na protektora królestwa dla kardynała.
S. 204. 1650/0030.
70. *lat.* Casimirus Florianus Czartoryski Canon. Cracov. Varsaviae ... Mai 1650.
Do kard. Orsini.
Mianowany na biskupstwo poznańskie przez króla, prosi o poparcie u papieża. - Autogr.
S. 204. 1650/0007.

71. *it.* Nicolaus Krasicki Ep.us. Padoa 17.VI.1650.
Do kard. Orsini.
Przyłącza się do wyrazów czci całej Polski. - Posyła Karola Monti, który przedstawi jego sprawy.
S. 204. 1650/0023.
72. *lat.* Nicolaus Krosnowski Archiep.pus Leopoliens. Leopoli 24.VI.1650.
Do kard. Orsini.
Prosi o kanonizację bł. Jana z Dukli.
S. 204. 1650/0011.
73. *lat.* Petrus Ep.pus Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 24.VI.1650.
Do kard. Orsini.
Poleca ks. Zygmunta Gregerowicza, który apud Rotam optatum litis eventum obtinuisse non potuit quin imo sententiam attentatorum pati cogitur oraz ks. Andrzeja Bzickiego, który ma przedstawić racje biskupa.
S. 204. 1650/0018.
74. *it.* Duca d'Ossolin. [*Ossoliński*]. Varsavia 2.VII.1650.
Do kard. Orsini.
Gratulacje z powodu mianowania na protektora.
S. 204. 1650/0021.
75. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 7.VII.1650.
Do kard. Orsini.
*Prosi o wstawiennictwo do papieża w sprawie prepozytury św. Floriana przeciw oszczercom i ludziom złej woli. Poleca oficjała tu-kowskiego [*Bzickiego*], który przedstawi sprawę.*
S. 204. 1650/0024.
76. *it.* Paolo Frassinelli. Cracovia 8.VII.1650.
Card. Orsino.
Przesyła listy z polecenia swego wuja, Ludwika Fantone. - Autogr.
S. 204. 1650/0005.
77. *it.* Andrea Gembicki Vescovo di Luceoria. Luceoria 15.VII.1650.
Do kard. Orsini.
Gratuluje nominacji na protektora. Poleca sprawę, którą ma przedstawić Cirioli oraz « monsignor Residente », Roncalli.
S. 204. 1650/0019.
78. *lat.* Piotr Parczewski Ep.Smolen. et translatus Samogitien. Vornie 20.VII.1650.
Do kard. Orsini.
Zastrzega się przeciw mianowaniu Petroniusza Kamińskiego na koadiutora, prosi o mianowanie Stanisława Święcickiego.
S. 204. 1650/0017.

79. *lat.* Petrus Ep.pus Cracovien. [Gembicki]. Cracoviae 6.VIII.1650.
Do kard. Orsini.
Gratuluje nominacji na protektora. Poleca swoją sprawę prepozytury św. Floriana i odwołanie decyzji zgodnie z dobrem Uniwersytetu [Krakowskiego] i jego [biskupa] godnością kanclerską.
S. 204. 1650/0022.
80. *lat.* Petrus Gembicki Ep. Cracovien. Cracovia 12.VIII.1650.
Do kard. Orsini.
W sprawie sporu o prepozyturę św. Floriana.
S. 204, 1650/0013.
81. *it.* Mattheo Jagodovich Canon. di Pultovia. Varsavia 20.VIII.1650.
Do kard. Orsini.
Usprawiedliwia się, że wyjechał z Rzymu bez pożegnania.
S. 204. 1650/0014.
82. *it.* Pietro Vescovo di Cracovia. [Gembicki]. Cracovia 26.VIII.1650.
Do kard. Orsini.
Poleca się w sprawie sporu o prepozyturę św. Floriana i poleca Andrzeja Bzickiego, który jedzie do Rzymu w jego sprawie.
S. 204. 1650/0010.
83. *it.* Alessandro Lubomierski. Venezia 8.IX.1650.
Do kard. Orsini.
Wybierał się do Rzymu, by złożyć wizytę protektorowi Polski, ale śmierć teścia, wielkiego kanclerza [Ossolińskiego], zmusza go do zawrócenia z drogi.
S. 204. 1650/0006.
84. *lat.* Stanislaus Ep.us Chelmen. Admin.abb.Tinecen. [Pstrokoński].
Bononiae 14.IX.1650.
Do kard. Orsini.
Żegna się: wyjeżdża do kraju. - Przesyła skórę łosia. - Dopisek autogr.
S. 204. 1650/0033.
85. *it.* Ludovico Fantone. Cracovia 16.IX.1650.
Card. Orsino.
Czeka na potwierdzenie, czy duplikat dokumentu z nominacją na protektora doszedł do rąk kardynała. Zapowiada swój przyjazd w ciągu roku jubileuszowego. - Autogr.
S. 204. 1650/0035.
86. *it.* Stanislaus Ep.us Chelmen.Adm.abb.Tin(ecen.) [Pstrokoński].
Venetiis 17.IX.1650.
Do kard. Orsini.
Donosi o wyjeździe do Polski.
S. 204. 1650/0032.

87. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [Gembicki]. Cracoviae 22.IX.1650.
Do kard. Orsini.
Donosi, że przyjedzie do Rzymu Stefan Wydźga, administrator opactwa sieciechowskiego i kaznodzieja królewski. - Jest upoważniony do rozmów w sprawach biskupa z adresatem i z papieżem.
S. 204. 1650/0034.
88. *it.* Stanislao Macoschi Ambasc. di Polonia. Napoli 24.IX.1650.
Do kard. Orsini.
Gratuluje nominacji na protektora Polski.
S. 204. 1650/0012.
89. *lat.* Albertus Cieciszewski S.R. Maiestatis concionator. Varsaviae 8.X.1650.
Do kard. Orsini.
Gratuluje nominacji na protektora. - Autogr.
S. 204. 1650/0031.
90. *lat.* Casimirus Florianus Dux Czartoryski Confirmatus Eps. Posnan. Cracoviae 27.XI.1650.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie i przyspieszenie wystania bulli. - Autogr.
S. 204. 1650/0026.
91. *it.* Pietro Vescovo di Cracovia. [Gembicki]. Cracovia 28.XI.1650.
Do kard. Orsini.
Wyraża zastrzeżenia co do wyroku w sprawie przywrócenia studium teologicznego prepozyturze. Druga sprawa jurysdykcji - to kanclerstwo Akademii; niektórzy profesorowie chcą pozbawić biskupa tej godności. Prosi o interwencje.
S. 204. 1650/0056.
92. *it.* Stanislao Vescovo di Chelma. [Pstrokoński]. Varsavia 7.XII. 1650.
Do kard. Orsini.
Przesyła le prophete dei Pontefici. - Przewiduje, że sejm uchwali wojnę.
S. 204. 1650/0061.
93. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [Gembicki]. Cracovia 9.XII.1650.
Do kard. Orsini.
Życzenia z okazji Nowego Roku.
S. 204. 1650/0025.
94. *lat.* Andreas de Leszno Ep. Culmen. et Pom., Cancell. Regni. [Leszczyński]. Varsaviae 17.XII.1650.
Do kard. Orsini.
Największą jego troską była zawsze służba Kościołowi, ale król powierzył mu urząd kanclerza. Donosi o tym kardynałowi i prosi, by kardynał zawiadomił papieża.
S. 204. 1650/0153.

95. *lat.* M. Lubienski Archiep. Gnesnen. Varsaviae 25.XII.1650.
Do kard. Orsini.
W sprawie kanonizacji bł. Szymona z Lipnicy.
 S. 204. 1650/0039.
96. *lat.* M. Lubienski Archiep. Gnesnen. Varsaviae 26.XII.1650.
Do kard. Orsini.
Opisuje sytuację kraju w walkach z Tatarami. Prosi o zezwolenie klerowi na niesienie państwu pomocy pieniężnej.
 S. 204. 1650/0057.
97. *lat.* Andreas de Leszno Ep. Culmen. Cancell. Regni. [*Leszczyński*].
 Varsaviae 30.XII.1650.
Do kard. Orsini.
W sprawie Jana Rakowskiego, któremu niesłusznie zarzucają nieudolność. Prosi by mógł go zastępować, wobec tego że on sam ma jednocześnie obowiązki kanclerza.
 S. 204. 1650/0058.
98. *it.* Matheo Jagodowicz Canon. di Pultovia. Varsavia 30.XII.1650.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za łaski, o jakich dowiedział się z listu kardynała.
 S. 204. 1650/0059.
99. *lat.* Andreas de Leszno Ep. Culm. et Gran Cancell. [*Leszczyński*].
 Varsaviae 20.I.1651.
Do kard. Orsini.
Dowiaduje się, że zastużonemu Janowi Rakowskiemu negatam esse ex decreto supremi Sacrae Romanae Ecclesiae consilii Sacrorum Diplomatum super Ecclesia Orthosieni expeditionem. Prosi o wstawiennictwo za nim.
 S. 204. 1651/0660.
100. *lat.* Casimirus Florianus Dux Czartoryski Ep. Posnaniensis. Coslovii 3.II.1651.
Do kard. Orsini.
Przesyła notarialny akt przysięgi. - Autogr.
 S. 204. 1651/0648.
101. *it.* Venceslao de Leszno Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Loreto 4.III.1651.
Do kard. Orsini.
Wyraża wdzięczność za liczne łaski.
 S. 204. 1651/0647.
102. *it.* Andrea Conte di Leszno Vescovo di Culm Gran Cancelliere del Regno. [*Leszczyński*]. Varsavia 18.III.1651.
Wyraża wdzięczność za wszelkie łaski, zawiadamia o przyjeździe Ludwika Fantone, którego poleca jako godnego zaufania.
 S. 204. 1651/0661.

103. *it.* Ludovico Fantone. Napoli 22.III.1651.
Card. Orsino.
Wrażenia z Neapolu. - Autogr.
S. 204. 1651/0400.
104. *lat.* Petrus Ep.us Crac. [*Gembicki*]. Cracoviae 31.III.1651.
Do kard. Orsini.
Wysyła swego zaufanego oficjała łukowskiego, przedstawi on sprawę niecnego Adamiusa, (który przejmował listy biskupa i oszukiwał) oraz złośliwych profesorów Akademii Krak.
S. 204. 1651/0668.
105. *it.* Andrea Conte di Leszno Vescovo di Culma Gran Cancelliere.
[*Leszczyński*]. Lublino 29.IV.1651.
Do kard. Orsini.
Prosi o mianowanie sufragana, gdyż jest przeciężony obowiązkami.
S. 204. 1651/0629.
106. *it.* Urbano Gransbarra. Venezia 6.V.1651.
Card. Orsino.
Dziękuję za Historie stampate a gloria de' Polacchi contro Cosacchi.
- Autogr.
S. 204. 1651/0595.
107. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 27.V.1651.
Do kard. Orsini.
W sprawie procesu o prepozyturę św. Floriana.
S. 204. 1651/0671.
108. *it.* Ludovico Fantone. Venetia 27.V.1651.
Card. Orsino.
Dziękuję za łaski wyświadczone mu w czasie pobytu w Rzymie. - Wraca na dwór królewski. - Autogr.
S. 204. 1651/0404.
109. *it.* Il Vescovo di Chelm. [*Pstrokoński*]. Cracovia 23.VI.1651.
Do kard. Orsini.
Chmielnicki wysłał 10.000 agentów, którzy mają podburzać ludność królestwa; każe mordować księży i szlachtę. Wielu z agentów wykryto. Jeden z nich w Czorsztynie zdołał spowodować bunt. Z obozu królewskiego wiadomości dobre; Chmielnicki cofa się.
S. 204. 1651/0665.
110. *it.* Venceslao Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Naistad 25.VI. 1651.
Do kard. Orsini.
Kuracja w Baden bardzo mu pomogła. Jak odzyska zdrowie odwdzięczy się kardynałowi za jego łaski.
S. 204. 1651/0360.

111. *it.* Il Vescovo di Chelm. [*Pstrokoński*]. Tinez 14.VII.1651.
Do kard. Orsini.
Szczegółowy opis zwycięstwa nad Tatarami i Kozakami. Śmierć wielkiego chana w ucieczce.
 S. 204. 1651/0666.
112. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 29.VII.1651.
 Card. Orsino.
Doręczył listy królowej. Mówił o sprawach zleconych przez kardynała. Byłoby dobrze, żeby kardynał pisał częściej, tak jak przed otrzymaniem « protekcji ». - Autor listu kazał swemu siostrzeńcowi, Frassinelli, pisać co tydzień « avvisi » gdyż do Krakowa dochodzą wiadomości z obozu króla. - Walki skończyły się pomyślnie. - Autogr.
 S. 204. 1651/0405.
113. *it.* Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Vienne 1.VIII.1651.
 Card. Ursino.
Dziękuję za list i odpowiada na pytanie o kuracji w Baden: kazał zrobić odpowiednią relację swemu lekarzowi. - Znajduje się w Wiedniu z gratulacjami króla dla cesarza z powodu jego ślubu.
 S. 204. 1651/0626.
114. *it.* Stanislao Vescovo di Chelma. [*Pstrokoński*]. Cracovia 2.VIII.1651.
Do kard. Orsini.
Zwycięstwo zostało osiągnięte dzięki protektorom niebieskim, szczególnie dzięki bł. Stanisławowi Kostce. Prosi aby papież zezwolił na publiczne nabożeństwa dziękczynne.
 S. 204. 1651/0627.
115. *it.* Stanislao Vescovo di Chelma. [*Pstrokoński*]. Cracovia 2.VIII.1651.
Do papieża.
Prośba o zezwolenie na publiczne nabożeństwa dziękczynne za wstawiennictwo bł. Stanisława Kostki, które dało zwycięstwo.
 S. 204. 1651/0628.
116. *it.* Ruberto Hayss. Venetia 12.VIII.1651.
 Card. Orsino.
Sprawy opóźnienia poczty. Il Cannone di già l'incamminai sicuramente alla Regina di Polonia. - Z Polski nic nie nadeszło. - Autogr.
 S. 204. 1651/0480.
117. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 12.VIII.1651.
 Card. Orsino.
Donosi, że królowa znowu jest w poważnym stanie. Załącza kartkę, w której opisuje śmierć królowej. - Autogr.
 S. 204. 1651/0624.

118. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 12.VIII.1651.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Śmierć małej królowny. - Dobre wiadomości z Litwy; zwycięstwa Gosiewskiego; wielkie straty nieprzyjaciela. Zginął, m.i. Woropay Assa. - Radziwiłł nakazał marsz w stronę Kijowa. - Przybył ambasador nadzwyczajny króla katolickiego, Jan d'Aragona). - Autogr. (Zał. do 117).
S. 204. 1651/0625.
119. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 21.VIII.1651.
Card. Orsino.
Wiadomości różne. (Miał rozmowę z królem według instrukcji. - Jan d'Aragona ambasador, został przyjęty na audiencji publicznej; złożył kondolencje z powodu śmierci Władysława IV, oraz gratulacje z okazji elekcji Jana Kazimierza i jego małżeństwa. W audiencji prywatnej zapewnił o przyjaźni króla katolickiego. - Wiadomości o zdrowiu królowej. - Choroby w wojsku. - Nowe bunty. - Z Wołoszy ma przybyć ambasador, by złożyć gratulacje z powodu zwycięstwa. - Jest tu minister Moskwy z pretensjami, że kasztelan sandomierski uchylił w tytułach a quel Gran Signore. Przypuszcza się, że przyjechał raczej obejrzeć siły wojskowe Polski. - (Wewnątrz osobna kartka: P.S. Il Breve ad capiendam - mile przyjęte. Le diligenze che si vogliono usare p. il Pallio - odbędą się w innym czasie z przyczyn, o których autor listu już pisał). - Autogr.
S. 204. 1651/0406.
120. *it.* Il Vescovo di Chelm. [Pstrokoński]. Tinez 1.IX.1651.
Do kard. Orsini.
Tłumaczy opóźnienie odpowiedzi: był chory. - Chmielnicki jest na Krymie i wzywa chłopów do połączenia się z wojskiem kozackim. - Wiadomości z dworu.
S. 204. 1651/0664.
121. *lat.* Albertus Cieciszewski S.I. Varsavia 2.IX.1651.
Card. Ursino.
Listy królowi doręczył. Król nie dał na razie odpowiedzi. - Autogr.
S. 204. 1651/0622.
122. *it.* Stanislao Vescovo di Chelm. [Pstrokoński]. Tinez 6.X.1651.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za obiecaną interwencję w sprawie kanonizacji bł. Stanisława Kostki. - Pyta, czy otrzymał « prophetie de Pontefici ». - Donosi o zwycięstwach nad Tatarami i Kozakami.
S. 204. 1651/0663.
123. *it.* Venceslao di Lesno Vescovo di Varmia. [Leszczyński]. Varsavia 14.X.1651.
Card. Orsino.
Wyraża wdzięczność za doznaną życzliwość. Nie mógł rozmawiać z królem, gdyż go nie zastał; robi to po jego powrocie. - Odprawiono tu Te Deum z powodu zwycięstwa nad wrogami i buntownikami.
S. 204. 1651/0650.

124. *lat.* Fratres Loci et Custodiae Posnan. Minor. Observ. Posnaniae 28.X.1651.
Card. Ursino.
Proszę o ulgi finansowe.
S. 204. 1651/0645.
125. *it.* Il Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Hailisberga 29.X.1651.
Card. Orsino.
Ubolewa, że Brandano uciekł się do wstawiennictwa kardynała; autor listu nie chce go za « agenta » i wyraża przekonanie, że Brandano oczernia go i nie jest bezinteresowny.
S. 204. 1651/0649.
126. *lat.* Petrus Ep.us Crac. [*Gembicki*]. Cracoviae 7.XI.1651.
Em.mo Protectori.
Skarży się na wyrok wydany w Rzymie w sprawie kanclerstwa Akademii. Oficjał łukowski przedstawi kardynałowi sprawę.
S. 204. 1651/0669.
127. *it.* Ruberto Hayss. Venezia 11.XI.1651.
Card. Orsino.
Wykonuje pilnie zlecenia, wysyłając listy na pewny adres. - Wysyła pisma, jakie nadeszły. Mentre durano le differenze tra l'Imperatore e il Re di Polonia mio Signore, altro non mi trovo per V.Em. - Autogr.
S. 204. 1651/0474.
128. *lat.* M. Lubienski Arch. Gnesnen. Lovicii 11.XI.1651.
Do kard. Orsini.
Wyraża zadowolenie, że wiadomość o zwycięstwie nad Tatarami i buntownikami została w Rzymie tak dobrze przyjęta. Wzmocni to więzy Polski z Rzymem.
S. 204. 1651/0655.
129. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 14.XI.1651.
Cardinali Protectori.
Donosi o zwycięstwie nad Tatarami i Kozakami. - Zapowiada wysłanie do Rzymu swego zaufanego oficjała łukowskiego.
S. 204. 1651/0670.
130. *it.* Andrea di Leszno Vescovo di Culm Cancelliere del Regno. [*Leszczyński*]. Varsavia 23.XI.1651.
Do kard. Orsini.
Nie można było oddać lepszej przystugi królowi, niż postępując tak właśnie, jak kardynał, wobec Jego Świętobliwości, kardynałów, ambasadorów i książąt. - Wyraża wdzięczność swoją i króla.
S. 204. 1651/0662.

131. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 2.XII.1651.
Card. Orsino.
*Wiadomości z dworu. - Zmarł kasztelan krakowski, « generalissimo dell'Armi » w Łowiczu, 20 listopada. - Na Rusi zaraza, wśród Tata-
rów pomór, chan chory, brat jego umarł. - Załącza list w. kanclerza.
- Autogr.
S. 204. 1651/0401.*
132. *lat.* M. Lubienski Archiep. Gnesnen. In Arce Lovicien. 3.XII.1651.
*Do kard. Orsini.
Cystersi z klasztoru Jędrzejowskiego żyją w ciągłych sporach. Wysy-
łają w imieniu klasztoru do Rzymu wiceprzeora, który przedstawi
ich sprawę.
S. 204. 1651/0657.*
133. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 7.XII.1651.(1652?).
Card. Orsino.
*Życzenia święteczne. - Autogr.
S. 204. 1651/0402.*
134. *it.* Stanislaw Vesc. di Chelma. [Pstrokoński]. Tinez 7.XII.1651.
*Do kard. Orsini.
Dziękuję za list. Znów choruje na malarię. - Pyta, czy doszły « pro-
phetie de Pontefici ». - Prosi o przyśpieszenie kanonizacji Stanisława
Kostki, który przyczynił się do powodzeń wojennych. - Stosunki
Chmielnickiego z Wołoszą. - Życzenia święteczne.
S. 204. 1651/0667.*
135. *lat.* M. Lubienski Archieps. Gnesnen. Squiernieviciis 20.XII.1651.
*Do kard. Orsini.
Życzenia noworoczne.
S. 204. 1651/0656.*
136. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislavia. [Gniewosz]. Varsavia 26.XII.
1651.
Card. Orsino.
*Życzenia święteczne.
S. 204. 1651/0658.*
137. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 5.XII.1654.
Card. Orsino.
*Życzenia święteczne. - Autogr.
S. 204. 1651/0403.*

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1651-1652.

II E. PROT. XII.
205.

138. *it.* Giovanni Arciv. di Adrianopoli. [*De Torres*]. Varsavia 6.VI. 1650 (?).
Card. Orsino.
W sprawie mianowania ks. Ludwika Stempkowskiego koadiutorem Michała Działyńskiego, biskupa kamienieckiego.
S. 205. 1652/0315.
139. *it.* Vincenzo Doni. Macerata 30.I.1651.
Do kard. Orsini.
Poleca brata swego, Pawła, na pewne stanowisko w Polsce. - Autogr.
S. 205. 1651/0113.
140. *lat.* Petrus Ep.us Crac. [*Gembicki*]. Cracoviae 15.III.1651.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie kanonizacji bł. Szymona z Lipnicy.
S. 205. 1651/0001.
141. *it.* Pietro Vescovo di Cracovia. [*Gembicki*]. Cracovia 17.III.1651.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie w sprawie związanej z Akademią (krakowską). Rzecz przedstawi wystaniec biskupa.
S. 205. 1651/0006.
142. *it.* Stanislao Vesc. di Chelma, Abb. di Tinica. [*Pstrokoński*]. Cosciut 25.III.1651.
Do kard. Orsini.
Złe wiadomości o walkach z Kozakami. - Zawiadamia, że wysłał la copia di certa spetie Profetiaca de Pontefici tanti passati quanto futuri. - Składa życzenia wielkanocne.
S. 205. 1651/0002.
143. *it.* Venceslao de Leszno Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Neistatt 18.IV.1651.
Card.le Ursini.
Żałuje że nie może przyjechać, ale musi wracać do Polski z powodu turbolenze del Regno.
S. 205. 1651/0044.

144. *it.* Ruberto Hayss. Venezia 6.V.1651.
Card. Orsini.
Potwierdza odbiór listu kardynała i tre historie stampate della vittoria de' Polacchi contro Tartari, o per dir meglio Cosacchi. - Autogr.
S. 205. 1651/0145.
145. *lat.* Fra Franciscus Voidalius Samoguntinus Polonus. Fani 6.VI.1651.
Do kard. Orsini.
Prosi o dyplom ukończonych studiów. - Autogr.
S. 205. 1651/0043.
146. *it.* Fra Vincenzo da Fermo. Fano 12.VI.1651.
Do kard. Orsini.
Poleca Franciszka Wojdalisa i prosi o « regencję » w Krakowie.
S. 205. 1651/0116.
147. *it.* Fra Vincenzo da Fermo. Reg.te di Fano. Fano 3.VII.1651.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie Wojdalisa. Prosi o « regencję » w Krakowie na miejsce Mielżyńskiego (?), który ma być mianowany prowincjałem.
S. 205. 1651/0115.
148. *lat.* Fra Modestus Wibranoschi, Fra Franciscus Marcinkowsky, Fra Ludovicus Cichocki, Fra Ferdinandus Dalpusz (?), Fra Daniel Zakrzewski. Cracoviae 13.VII.1651.
Do kard. Orsini.
Proszą o bezstronnego wizytatora dla Prowincji Minor. Conv.
S. 205. 1651/0042.
149. *lat.* Georgius Tyszkiewicz Eps. Viln. Vilni 20.IX.1651.
Do kard. Orsini.
Zapowiada kardynałowi że wysyła archidiacona Teodora Skuminiwicza z pewną prośbą.
S. 205. 1651/0003.
150. *it.* Fra Francesco Vidalis Polacco Samogontino. Fano 18.X.1651.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie. - Autogr.
S. 205. 1651/0012.
151. *lat.* Georgius Tyszkiewicz Eps. Viln. Vilnae 20.X.1651.
Do kard. Orsini.
Poleca Jakuba Goreckiego, lektora teologii.
S. 205. 1651/0004.
152. *it.* Andrea di Leszno Vesc. di Culm Gran Cancell... [Leszczyński]. Varsavia 20.X.1651.
Do kard. Orsini.
Zyczenia z okazji Bożego Narodzenia. - (Uszkodz.)
S. 205. 1651/0065.

153. *it.* Paolo Frassinelli. Cracovia 21.X.1651.
Cardinal Orsino.
Obawia się, że le curiosità di questo Regno, stale przesyłane, giną z powodu nieporządku na poczcie. - Autogr.
S. 205. 1651/0025.
154. *it.* Fra Vincenzo de Fermo. Fano 10.XI.1651.
Do kard. Orsini.
Prosi o regenza del nostro convento di Cracovia.
S. 205. 1651/0095.
155. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 2.XII.1651.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne.
S. 205. 1651/0005.
156. *it.* Giovanni Arcivescovo di Adrianopoli. [*De Torres*]. Varsavia 15.I.1652.
Card. Orsino.
Donosi o urodzeniu królewicza. - Autogr. (?)
S. 205. 1652/0715.
157. *it.* Stanisław Vesc. di Chelma. [*Pstrokoński*]. Tinez 19.I.1652.
Do kard. Orsini.
Dn. 14 stycznia urodził się królowi pierwszy syn. - Życzenia z okazji « quadragesimo ».
S. 205. 1652/0730.
158. *it.* Venceslao Conte di Lesno Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Hailisberga 25.I.1652.
Card. Orsino.
Wyraża gotowość do usług.
S. 205. 1652/0767.
159. *lat.* Capitulum Provinciale in Provincia Russiae et M.D. Lithuaniae. Drogiuni 2.II.1652.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za przystanie nadzwyczajnego wizytatora.
S. 205. 1652/0763.
160. *lat.* Stanisław Sierakowski a Bogusławice. Abbas S.ae Crucis. Monast. Sanctae Crucis 3.II.1652.
Do kard. Orsini.
Prosi o polecenie w toczącej się « causa permutationis bonorum ».
S. 205. 1652/0735.
161. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 10.II.1652.
Do kard. Orsini.
Protest przeciw niestusznemu wyrokowi Roty w sprawie kanclerstwa Akademii i prepozytury św. Floriana.
S. 205. 1652/0720.

162. *it.* Pietro Vescovo di Cracovia. [Gembicki]. Varsavia 18.II.1652.
Do kard. Orsini.
Prosi o wstawiennictwo w sprawie sporu z Akademią Krakowską, rozstrzygniętego niesprawiedliwie w trybunale Roty.
S. 205. 1652/0719.
163. *lat.* Petrus Ep.us Crac. [Gembicki]. Varsaviae 4.III.1652.
Do kard. Orsini.
Wyrok Bichiusa (w Rocie) naraża na niebezpieczeństwo Stolicę Ap., odbierając biskupowi (piszącemu te słowa) prawa do kanclerstwa (Akademii Krakowskiej).
S. 205. 1652/0732.
164. *it.* Vescovo di Varmia. [Leszczyński]. Varsavia 9.III.1652.
Card. Orsino.
Przyjąłby usługi p. Sinisbaldi, ale od lat powierza już swoje sprawy Roncallemu. - Chętnie spełni inne życzenie kardynała.
S. 205. 1652/0765.
165. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislawia. [Gniewosz]. Varsavia 10.III.1652.
Card. Orsino.
Pisze, że przesyła dokumenty dotyczące Walerego Wilczogórskiego i prosi o zatwierdzenie nominacji jego na sufragana.
S. 205. 1652/0759.
166. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 16.III.1652.
Card. Orsino.
Pisze, że przesyła list królowej. - Gratuluje z powodu mianowania kard. Santa Croce. - Autogr.
S. 205. 1652/0453.
167. *it.* Stanisław Ves. di Chelma. [Pstrokoński]. Abb. di Tiniec. Tinez 21.III.1652.
Do kard. Orsini.
Sejm nic nie uradził. Senat ustalił wytyczne walki i sposób zapła- cenia wojska. Wojsko musi pilnować granic, bo Chmielnickiemu nie można ufać. - Podziękowanie za życzenia świąteczne. - Autogr. (?)
S. 205. 1652/0729.
168. *lat.* Pietro Panicali (Patricoli?). Vienna 6.IV.1652.
Do kard. Orsini.
O pobycie w Polsce na uroczystościach z okazji urodzin królewicza. - Autogr.
S. 205. 1652/0208.
169. *it.* Andrea Conte di Leszno, Vescovo di Culma, Gran Cancelliere del Regno. [Leszczyński]. Varsavia 12.IV.1652.
Card. Orsino.
Dziękuję za uroczystości na cześć urodzin królewicza, którego prę- dko Bóg powołał do siebie.
S. 205. 1652/0727.

170. *it.* Stanislao Ves. di Chelm. [*Pstrokoński*]. Tinez 26.IV.1652.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za gratulacje z powodu urodzin królewicza, donosi o jego śmierci. Zreferuje królowi o uroczystościach, jakie kardynał urządził z okazji urodzin.
 S. 205. 1652/0728.
171. *lat.* Praelati Canonici totumque Capitulum Ecclesiae Metropolitanae Gnesnensis. Gnesnae 26.IV.1652.
Do kard. Orsini.
Proszą o zaliczenie bł. Bogumiła w poczet świętych.
 S. 205. 1652/0761.
172. *lat.* M. Lubienski Archiep. Gnesnen. In Arce Lovicien. 30.IV.1652.
 Ad Card. Prot.
Prosi o pozwolenie na publiczny kult błog. Bogumiła. Wysyła w tej sprawie ks. Mateusza Judyckiego.
 S. 205. 1652/0721.
173. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia ...IV.1652.
 Card. Orsino.
Dygnitarze i szlachta rozgoryczeni, że papież pominął nuncjusza przy mianowaniu nowych kardynałów. - Autogr.
 S. 205. 1652/0362.
174. *lat.* Nicolaus Archiepiscopus Leopoliens. [*Krosnowski*]. Leopoli 4.V.1652.
 Cardinali Ursino.
Prosi, aby papież ogłosił Rok Jubileuszowy dla jego diecezji, gdyż w roku ubiegłym nie można było go obchodzić z powodu wojny i zarazy. - Autogr.
 S. 205. 1652/0757.
175. *it.* Martino Bielicki Polacco. Napoli 4.V.1652.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za polecenie do arcybiskupa Neapolu w sprawie, jaką mu wytoczył ambasador Makowski.
 S. 205. 1652/0750.
176. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 11.V.1652.
 Card. Orsino.
Chwali postępowanie nuncjusza [De Torres], cenionego w Polsce, choć nie zawsze jego interwencje u Stolicy Apostolskiej były skuteczne. - Autogr.
 S. 205. 1652/0359.
177. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislavia. [*Gniewosz*]. Danzica 21.V.1652.
 Card. Orsino.
Prosi o pozwolenie na ogłoszenie Roku Jubileuszowego w Gdańsku.
 S. 205. 1652/0722.

178. *lat.* Fra Modestus Wibranowski, Fra Franciscus Marcinkowski
Montibus 27.V.1652.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za dobrego wizytatora. - Autogr.
S. 205. 1652/0764.
179. *lat.* Andreas de Leszno Ep. Culm. et M. Cancell. Regius. [*Leszczyński*]. Varsavia ...V.1652.
Do kard. Orsini.
W sprawie rozvodu Stuszczanki i Radziejowskiego.
S. 205. 1652/0726.
180. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 4.VI.1652.
Card. Orsino.
Nie mógł, z powodu choroby, rozmawiać jeszcze z nuncjuszem według polecenia. - Tatarzy szykują natarcie. - Sprawy węgiersko-tureckie. - Autogr.
S. 205. 1652/0360.
181. *lat.* Stanisław Sierakowski a Bogusławice Abbas S. Crucis. in Monasterio S. Crucis 17.VI.1652.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za poparcie w sprawie permutationis certorum bonorum; prosi o wstawiennictwo w sporze o dziesięciny między nim a lubelskim kolegium jezuitów.
S. 205. 1652/0736.
182. *it.* Carlo Varsavia 30.VI.1652.
(Do kard. Orsini?).
Nie wierzył nigdy w oszczerstwa rzucane na nuncjaturę; i król nie wierzył w pogłoski, a przekonały go do reszty listy « W.E. » (Waszej Eminencji?) i ojca generała. - Autogr. - Podpis nieczytelny.
S. 205. 1652/0762.
183. *it.* Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Hailisberga 30.VI.1652.
Card. Orsino.
W sprawie polecenia p. Sinisbaldi: nie potrzebny mu już « agent », sprawy załatwia mu Roncalli.
S. 205. 1652/0766.
184. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 3.VIII.1652.
Card. Orsino.
Prostuje pewne nieprzychylnie informacje o sobie. - Autogr.
S. 205. 1652/0823.
185. *it.* Giovanni Arcivescovo di Adrianopoli. [*De Torres*]. Varsavia 3.VIII.1652.
Król i królowa wyszli nareszcie z ciężkiej choroby. - Autogr. (?)
S. 205. 1652/0714.

186. *lat.* Nicolaus Antonius Gałęcki Regens et Concionator Zamoscien. Ord. Min. Conv. S. Fran.ci. Zamosci 10.VIII.1652.
Do kard. Orsini.
Wysłany do Holszan prosi o « regencję » wileńską. - Autogr.
S. 205. 1652/0758.
187. *lat.* Nicolaus Albertus Eps. Vladislaviensis. [Gniewosz]. Gedani 28.VIII.1652.
Do kard. Orsini.
Zmarł kanonik Zygmunt Czeligowski (?). Biskup prosi o mianowanie na kanonię Aleksandra Czosnowskiego.
S. 205. 1652/0724.
188. *lat.* Franciscus Dolmat Isaykowski Episcopus Smolens. Smolensci 12.IX.1652.
Virginio Card. Ursino.
Poleca kanonika Aleksandra Kotowicza który jedzie ad visitanda limina S.rum Petri e Pauli.
S. 205. 1652/0737.
189. *lat.* Praelati Canonici totumque Capitulum Ecc.lae Metropolitanae Gnesnensis. Gnesnae 13.IX.1652.
Do kard. Orsini.
Po śmierci arcybiskupa Macieja Łubieńskiego, proszą o dalsze subwencje na odbudowę katedry, jakie otrzymywali dotąd dzięki kardynłowi Cosimo de Torres.
S. 205. 1652/0760.
190. *it.* P. Vi Varsavia 21.IX.1652.
Cardinal Orsino.
Mowa o nuncjuszu, o projektowanym wyjeździe króla do Prus, by uniknąć zarazy. (Prawie nieczytelne).
S. 205. 1652/0709.
191. *lat.* Andreas de Lesno Epp. Culm. Cancel. [Leszczyński]. Varsaviae 25.IX.1652.
Do kard. Orsini.
Król wyznaczył go na prymasa; prosi o poparcie nominacji u papieża i o względy w opłatach, wobec szkód wojennych.
S. 205. 1652/0824.
192. *it.* Martino Bielicki nobil. Polacco. Napoli 16.XI.1652.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie w sprawie przeciwko ambasadorowi Makowskiemu.
S. 205. 1652/0749.
193. *it.* Andrea di Leszno Vescovo di Culm. Gran Cancel. del Regno. [Leszczyński]. Lowiz 23.XI.1652.
Card. Orsino.
Dziękuje za poparcie potwierdzenia mianowania na arcybiskupstwo gnieźnieńskie.
S. 205. 1652/0725.

194. *it.* Ludovico Fantone. Lowicz 1.XII.1652.
Card. Orsino.
Życzenia święteczne. - Autogr.
S. 205. 1652/0357.
195. *lat.* Petrus Eps. Cracoviensis. [*Gembicki*]. Bodzantini 2.XII.1652.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne.
S. 205. 1652/0733.
196. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislavia. [*Gniewosz*]. Danzica 2.XII.1652.
Card. Orsino.
Życzenia święteczne.
S. 205. 1652/0723.
197. *it.* Venceslao Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Hallisberga 6.XII.1652.
Card. Orsino.
Życzenia święteczne.
S. 205. 1652/0768.
198. *it.* Il Vescovo di Chelma Ab. di Tiniec. [*Pstrokoński*]. Tinez 6.XII.1652.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne. - Przedstawia istotę sporu: mnisi kwestionują mu « autorità nello spirituale », przyznając tylko « nel temporale ». Nie może się zrzec odpowiedzialności za życie duchowe zakonników, bez zezwolenia Stolicy Apostolskiej; chętnie by to uczynił wobec ich grzechów. Ks. Stefanowicz wyjaśni sytuację, jak przybędzie do Rzymu. - Autogr.
S. 205. 1652/0734.
199. *it.* Federigo Martinozzi. Varsavia 8.XII.1652.
Card. Orsino.
Życzenia święteczne. - Autogr.
S. 205. 1652/0426.
200. *it.* Stanislav Vesc. di Chelm. [*Pstrokoński*]. Tinez 27.XII.1652.
Do kard. Orsini.
Wysłał ks. Piotra Stefanowicza, przez którego przedstawia swój spór z mnichami tynieckimi. Prosi o wstawiennictwo. - Autogr. (?)
S. 205. 1652/0731.
201. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 10.II.1654.
Card. Orsino.
Przesyła w dalszym ciągu wiadomości. - Przedstawił królowi użyteczność ambasady « d'ubidienza ». Pojedzie Witowski, kasztelan sandomierski. - Autogr.
S. 205. 1652/0358.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1653-1654.

II E. PROT. XIII.
206.

202. *lat.* Petrus Ep.us Crac. [*Gembicki*]. Bozantini 1.I.1653.
Do kard. Orsini.
Zapowiada przyjazd biskupa chełmskiego w sprawie opactwa tynieckiego.
S. 206. 1653/0014.
203. *it.* Ludovico Fantone. Ugoscha (?) 4.I.1653.
Card. Orsino.
Nie mógł jeszcze wyjechać na dwór królewski. - Wiadomości z dworu. - Ma się odbyć rada senatorów. Zmarł Kotkiewicz [Chodkiewicz], wojewoda wileński: różne możliwości obsadzenia tego urzędu. - W Warszawie szerzy się epidemia. - Autogr.
S. 206. 1653/0609.
204. *it.* Stanislao Vesc. di Chelma [*Pstrokoński*]. Ab. Tyniecz 20.I.1653.
Do kard. Orsini.
Wybiera się do Rzymu w sprawie opactwa tynieckiego; prosi by do jego przyjazdu zatrzymać mnicha który buntuje innych, a który znajduje się w Rzymie; sfalszował on już raz pismo biskupa (piszącego te słowa) i uzyskał opactwo trockie.
S. 206. 1653/0012.
205. *lat.* Martinus Bielicki Polonus. Neapoli 23.I.1653.
Do kard. Orsini.
W rezultacie procesu został uwolniony. Dziękuje za pomoc.
S. 206. 1653/0001.
206. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislavia. [*Gniewosz*]. Danzica 30.I.1653.
Card. Orsino.
Proponuje na sufragana wrocławskiego Stanisława Domaniewskiego. Karol Monti doręczy dokumenty w tej sprawie.
S. 206. 1653/0009.
207. *lat.* Petrus Eps. Crac. [*Gembicki*]. Bodzantini 10.II.1653.
Do kard. Orsini.
Prosi o życzliwe wysłuchanie ojca prowincjała karmelitów bosych.
S. 206. 1653/0013.

208. *lat.* Jo.es Gembicki Regni Maior Secret. Nom. Culmen. In villa Bialoleka 15.II.1653.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za starania o bullę na biskupstwo chełmińskie.
S. 206. 1653/0015.
209. *lat.* Eps. Lauden. Nunt. Ap.licus. [Vidoni]. Grodno 7.III.1653.
Do kard. Orsini.
Po śmierci Walerego Wilczogórskiego opróżniło się biskupstwo tyt. Margaryty i sufragania wrocławska; mianowany został Stanisław Domaniewski. Przesyła dokumenty i popiera jego nominację.
S. 206. 1653/0091.
210. *it.* Ludovico Fantone. Fraumburg 10.III.1653.
Card. Orsino.
Odпочywał w swojej kanonii warmińskiej, ale na nalegania biskupa warmińskiego, przyjął udział w delegacji, by rozmawiać o ważnych sprawach kapituły z królem i królową. - Biskup wyjeżdża do Baden. Autogr.
S. 206. 1653/0608.
211. *it.* Andrea de Leszno Arcivescovo di Gnesna. [Leszczyński]. Da Campinali 14.III.1653.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za list z gratulacjami z okazji nowej godności.
S. 206. 1653/0010.
212. *it.* Nicolò Vescovo di Vladislavia. [Gniewosz]. Danzica 2.IV.1653.
Do kard. Orsini.
Polecenie kardynała dla Stanisława Gianotti przyszło zbyt późno, biskup wybrał już Stanisława Domaniewskiego na sufragana. Innym razem postara się postąpić według życzenia kardynała.
S. 206. 1653/0011.
213. *it.* Il Duca Fran.co di Lorena. Vienna 3.V.1653.
Do kard. Orsini.
Pisze do królowej Polski o tym, co kardynał mu zakomunikował; przesyła kopię tego listu.
S. 206. 1653/0080.
214. *lat.* Joan.s Bap.ta Zamoyski. Brzozoviae 26.V.1653.
Do kard. Orsini.
Stanisław Nurowski jedzie do Rzymu. Będzie przemawiał w jego imieniu; prosi o życzliwe wystuchanie.
S. 206. 1653/0135.
215. *fr.* Louise Marie Reyne. Vars. 27.V.1653.
à M. le Duc François de Lorraine.
Przedstawiła jego sprawę kardynałowi Orsini i przypomniała, że popierała sprawę mianowania kardynała protektorem Polski. - Piecz.
S. 206. 1653/0079.

216. *it.* Alessandro Lubomierski. Vienna 27.V.1653.
Do kard. Orsini.
Prosi o beneficja dla archidiakona sandomierskiego.
S. 206. 1653/0136.
217. *it.* Giorgio Lubomirski. Cracovia 21.VI.1653.
Card. Orsini.
W Rocie znajduje się sprawa między Akademią a jej kanclerzem.
Prosi o poparcie sprawiedliwych żądań Akademii [krakowskiej].
S. 206. 1653/0017.
218. *it.* Il Duca Fran.co di Lorena. Vienna 21.VI.1653.
Do kard. Orsini.
Przesyła kardynałowi list królowej Polski, który dostał w odpowiedzi na swe prośby. Prosił też królową o dalsze poparcie.
S. 206. 1653/0078.
219. *it.* Federigo Martinozzi, Aud.re. Varsavia 10.VII.1653.
Card. Orsino.
Nie śmiejąc zwracać się bezpośrednio, poprosił króla, aby go polecił kardynałowi. - Autogr.
S. 206. 1653/0437.
220. *it.* Alessandro Lubomierski. Wisniz 26.VII.1653.
Card. Orsino.
Dziękuję za załatwienie sprawy Sandomierza i za brewe o odpustach dla kaplicy w Wiśniczu.
S. 206. 1653/0017.
221. *it.* Federigo Martinozzi. Varsavia 20.IX.1653.
Card. Orsino.
Dziękuję za łaski dla siebie i ojca. - Autogr.
S. 206. 1653/0613.
222. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [Gembicki]. Cracoviae 26.IX.1653.
Do kard. Orsini.
Prosi o zezwolenie na publiczny kult błogostawionej Salomei.
S. 206. 1653/0137.
223. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [Gembicki]. Lipoveciis 8.XI.1653.
Do kard. Orsini.
Papież — dzięki wstawiennictwu kardynała — potwierdził jurysdykcję biskupa (piszącego te słowa) nad Uniwersytetem Krakowskim. Wyraża wdzięczność za poparcie.
S. 206. 1653/0123.
224. *it.* Alessandro Lubomierski. Di Colbussova 13.XI.1653.
Do kard. Orsini.
Na prośbę Gabriela Brzezińskiego wstawia się do kardynała, by poparł sprawę kanonii tarnowskiej.
S. 206. 1653/0016.

225. *lat.* Petrus Ep. Cracovien. [Gembicki]. Lipoveciis 22.XI.1653.
Do kard. Orsini.
(Tekst i podpis identyczny z 224).
S. 206. 1653/0124.
226. *it.* Alessandro Lubomierski. Colbussova 11.XII.1653.
Card. Orsini.
Życzenia świąteczne.
S. 206. 1653/0134.
227. *lat.* Venceslaus de Lesno. [Leszczyński]. Varsaviae 6.II.1654.
Card. Ursinio.
Poleca O. Antoniego Grabowskiego, który udaje się do Rzymu. - Piecz.
S. 206. 1654/0654.
228. *lat.* Georgius Tyszkiewicz Ep. Viln. Varsaviae 7.III.1654.
Do kard. Orsini.
Poleca profesorów Akademii Krakowskiej w sporze z biskupem krakowskim.
S. 206. 1654/0679.
229. *it.* P. V.o di Lodi. [Vidoni]. Varsavia 30.III.1654.
Do kard. Orsini.
Józef Amatis, który przywiózł list od kardynała, będzie zawsze mile widziany.
S. 206. 1654/0670.
230. *lat.* Casimirus Florianus Dux Czartoryski Eps. Posnanien. Varsaviae 9.IV.1654.
Do kard. Orsini.
Prosi, z powodu ogromu diecezji, o sufragana dla Warszawy; za godnego tego obowiązku uważa Kazimierza Rysińskiego z zakonu zwanego « de paenitentia ».
S. 206. 1654/0656.
231. *lat.* Zoffia Głowińska Xieni K.S.H., Jagnieszka Falencka Wikaria. Cracoviae 10.V.1654.
Card. Ursino.
Proszą o zezwolenie na publiczny kult bł. Salomei. - Piecz.
S. 206. 1654/0653.
232. *lat.* Nicolaus Antonius Gałęcki, Regens et Concionator Holszanen. Minor. Convent. Holszanis in Lithuania 13.VI.1654.
Do kard. Orsini.
Opisuje swoją działalność i tłumaczy się, że nie mógł odpowiedzieć z powodu trudności wojennych. - Zapowiada kapitułę na 1.I. przyszłego roku. - Prosi o polecenia do przewodniczącego kapituły, do nuncjusza i ad P. Pro [vinciałem?] Russiae.
S. 206. 1654/0652.

233. *it.* Stefano de Pilca Koryczyński Cancell. del Regno. Leopoli 15.VI.1654.
Do kard. Orsini.
Prosi o wstawienie do papieża w sprawie kanonii krakowskiej dla ks. Olszowskiego, sekretarza królewskiego.
S. 206. 1654/0672.
234. *it.* Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsavia 21.VI.1654.
Do kard. Orsini.
Jan de Leszno [Leszczyński], opat Paradyżu, został mianowany przez króla na biskupstwo kijowskie. Prosi o poparcie, przesyła dokumenty.
S. 206. 1654/0685.
235. *lat.* P. Epis. Laudan. [Vidoni]. Varsaviae 22.VI.1654.
Do kard. Orsini.
Przedstawia zasługi Andrzeja Trzebickiego, podkanclerzego, którego król chce mianować na biskupstwo przemyskie. - Przesyła dokumenty procesu.
S. 206. 1654/0677.
236. *it.* Il Vicecancelliere. [Andrzej Trzebicki]. Varsavia 23.VI.1654.
Card. Ursini.
Mianowany na biskupstwo przewyskie, przedstawia zniszczenia wojenne, prosi o ulgi finansowe.
S. 206. 1654/0684.
237. *lat.* Georgius Tyszkiewicz. Vilnae 11.VII.1654.
Do kard. Orsini.
Prosi o mianowanie Benedykta Rysińskiego sufraganiem Aleksandra Chodkiewicza, który jako biskup wendeński ma wiele trudności z luteranami.
S. 206. 1654/0641.
238. *lat.* Gian. Bap.ta Zamoyski. Ep.us Praem. N.L. Cracoviae 18.VII.1654.
Card. Virginio Ursini.
Prosi o brewe na biskupstwo łuckie. - Przedstawia zniszczenia, prosi o ulgi. - Piecz.
S. 206. 1654/0683.
239. *lat.* Joan. Bap.ta Zamoyski Ep. Praem. N.L. Cracoviae 18.VII.1654.
Do kard. Orsini.
Prosi o brewe na biskupstwo łuckie. - Przedstawia zniszczenia, prosi o ulgi.
S. 206. 1654/0686.
240. *it.* P. Vesc.o di Lodi. [Vidoni]. Varsavia 22.VII.1654.
Do kard. Orsini.
Poleca Michała Ginkiewicza, jezuitę.
S. 206. 1654/0671.

241. *lat.* Hieronymus Sanguszko. Vilnae 15.VIII.1654.
Card. Virg. Ursini.
Obejmuje diecezję smoleńską; przedstawia zniszczenia wojenne, dokonane przez wojska moskiewskie. Prosi o ulgi i łaski. - Piecz.
S. 206. 1654/0681.
242. *lat.* Franciscus Marcinkowski, Prov. Min. Con. S. Franc. Cracoviae 18.IX.1654.
Card. Ursino.
Prosi o zezwolenie na publiczne celebrowanie święta bł. Salomei, 15 listopada, na intencję powodzenia królestwa. Petimus amore Dei huic Regno Catholico et Antimurali Christianitatis spirituale ferre subsidium quod firmiter per hanc Beatam totum Regnum consequuturum credit. - Piecz.
S. 206. 1654/0642.
243. *it.* Stefano de Pilca Koryciński, Gran Cancelliere di Pollonia. Varsavia 23.IX.1654.
Card. Orsino.
Wydaje się niemożliwe, żeby Roncalli ujawniał sprawy, będące pod pieczęcią królestwa. - Autor pisma będzie rad, jeśli zostaną usunięte trudności, jakie czynią profesorowie Akademii [krakowskiej] biskupowi, który działa dla dobra tejże Akademii. - (Uszkodz).
S. 206. 1654/0643.
244. *it.* Georgius Tyszkiewicz. Vilna 25.IX.1654.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za poparcie Petroniusza Kamieńskiego. - Przedstawi potrzeby dominikanów, zruszczonych i tyranizowanych przez Moskwę.
S. 206. 1654/0669.
245. *it.* Venceslao Vescovo di Varmia. [Leszczyński]. Hailiberga 27. XI.1654.
Card. Orsino.
Sekretarz królewski Roncalli przedstawi sprawę, na której zależy piszącemu, królowi i kapitule warmińskiej.
S. 206. 1654/0655.
246. *it.* Alessandro Lubomierski. Niepolomiz 7.XII.1654.
Card. Orsino.
Życzenia święteczne.
S. 206. 1654/0680.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1654.

II E. PROT. XIV.
207.

247. *it.* Lucrezia Maria Duchessa Radziwila. Bologna 3.I.1654.
Do kard. Orsini.
Spowiednik jej, prowincjał Transylwanii musiałby udać się do swej siedziby, ale uniemożliwia to wojna z Kozakami i Tatarami. Prosi o wstawiennictwo, żeby mógł uzyskać prowincję Neapolu.
S. 207. 1654/0647.
248. *lat.* Georgius Tyszkiewicz Eps. Viln. Vilnae 9.II.1654.
Principi Virginio Ursino.
Poleca ks. Kazimierza Kudrewicza i prosi o poparcie dla niego.
S. 207. 1654/0010.
249. *it.* F. Geronimo da Polonia. Monte Casino 1.III.1654.
Do kard. Orsini.
Pragnie być przeniesiony do Subiaco, prosi o poparcie. - Autogr.
S. 207. 1654/0317.
250. *it.* Stanislao Ves. di Chełma Abb. di Tiniec. [*Pstrokoński*]. Var-
savia 7.III.1654.
Do kard. Orsini.
Życzenia wielkanocne.
S. 207. 1654/0007.
251. *it.* Lucrezia Maria Strozza Duchessa Radziwila. Bologna 11.IV.
1654.
Card. Orsino.
*Owdowiała i jedzie do Polski. Król będzie się nią opiekował. Poleca
względem kardynała swego spowiednika.*
S. 207. 1654/0645.
252. *it.* Lucrezia Maria Strozza Duchessa Radzivila. Venezia 5.V.1654.
Card. Orsini.
*Dziękuje za listy do króla w jej sprawie; prosi o list do w. kan-
clerza litewskiego, by zaopiekował się nią i dziećmi.*
S. 207. 1654/0646.

253. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [Gembicki]. Cracoviae 6.VI.1654.
Do kard. Orsini.
Prosi o zezwolenie na publiczny kult bł. Salomei.
S. 207. 1654/0009.
254. *it.* Gioacch. Alberto Süz. Venezia 6.VI.1654.
Card. Orsino.
Oczekuje na zapłatę i na rozkaz wysłania skrzyń do Polski. - Autogr.
S. 207. 1654/0159.
255. *lat.* Mons. Nuntio Vidoni. Varsaviae 8.VI.1654.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie u papieża dla Jana Chrzciciela Zamoyskiego, biskupa przemyskiego, przeniesionego na stolicę tucką.
S. 207. 1654/0247.
256. *lat.* Stanislaus Eps. Chelmen. [Pstrokoński]. Tyneccii 18.IX.1654.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za uśmierzenie O. Marcjana, który wyłamuje się z karności i przynosi ujmę klasztorowi.
S. 207. 1654/0008.
257. *it.* Paolo Doni (?) Varsavia 28.IX.1654.
Do kard. Orsini.
Nie mógł rozmawiać z królem o biskupie bakowskim, ale napisał do spowiednika króla, do Nieporętu. Król musi czasem podpisywać listy, co do których treści ma nawet zastrzeżenia. Co się tyczy biskupa bakowskiego, król miał na myśli dobro Kościoła, nie względy narodowościowe. Piotr, Bułgar, który występuje ze skargą, jest intrygantem. Nuncjusz zresztą wyjaśni, dlaczego biskup nie rezyduje w swej diecezji. - (Uszkodz). - Autogr.
S. 207. 1654/0437.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1655.

II E. PROT. XV.
208.

258. *it.* Carlo Ferdinando. Viscovia 13.I.1655.
Card. Orsini.
Dziękuję za życzenia. - Piecz.
S. 208. 1655/0294.
259. *lat.* Petrus Ep.us Cracovien. [*Gembicki*]. Cracoviae 15.I.1655.
Do kard. Orsini.
W sprawie kanonii krakowskiej dla Franciszka Gogolińskiego.
S. 208. 1655/0091.
260. *lat.* P. Ep.us Laud. [*Vidoni*]. Varsaviae 21.I.1655.
Do kard. Orsini.
*W sprawie biskupstwa w Poznaniu i Zygmunta Czyżowskiego. (Prac
wie nieczytelne).*
S. 208. 1655/0089.
261. *lat.* P. Ep.us Laud. [*Vidoni*]. Varsaviae 6.II.1655.
Do kard. Orsini.
*Król mianował na biskupstwo poznańskie Alberta Tolibowskiego,
którego autor pisma gorąco popiera.*
S. 208. 1655/0099.
262. *it.* Federigo Martinozzi Abb.te. Varsavia 19.II.1655.
Card. Orsino.
*Król obiecał poprzeć sprawę kapitanatu dla jednego z jego braci.
Prosi też kardynała, aby pomógł o jego sprawie con G. Duca o
Principe Mattias, o con il Sig. Ambasc.re di Toscana. - Autogr.*
S. 208. 1655/0704.
263. *lat.* P. Ep.us Laud. [*Vidoni*]. Varsaviae 20.II.1655.
Do kard. Orsini.
*Poleca na biskupstwo wrocławskie Kazimierza Floriana (Czartory-
skiego), biskupa poznańskiego.*
S. 208. 1655/0250.

264. *lat.* P. Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsaviae 8.III.1655.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie nominacji Wydźgi na stolicę łucką.
S. 208. 1655/0064.
265. *lat.* P. Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsaviae 5.IV.1655.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie nominacji Hieronima Sanguszki na biskupstwo smoleńskie i prosi o ulgi finansowe z powodu zniszczeń dokonanych przez Moskwę.
S. 208. 1655/0065.
266. *it.* Carlo Monti. *Bez m.* 20.IV.1655.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie swojej prośby w sprawie obsadzenia diecezji wrocławskiej.
S. 208. 1655/0306.
267. *it.* Gioacch. Alb. Süz. Venezia 8.V.1655.
Card. Orsino.
Nie ma listów z Polski, gdyż sekretarz Doni jedzie do Rzymu. - Autogr.
S. 208. 1655/0664.
268. *lat.* P. Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsaviae 15.V.1655.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie nominacji Aleksandra Sapiehy na sufragana w Wilnie.
S. 208. 1655/0067.
269. *lat.* Petrus Ep.us Crac. [Gembicki]. Cracoviae 28.V.1655.
Do kard. Orsini.
Poleca Franciszka Gogolińskiego. Prosi o poparcie u papieża.
S. 208. 1655/0126.
270. *it.* Vescovo di Varmia. [Leszczyński]. Vienna 29.V.1655.
Card. Orsino.
Dziękuję za poparcie dla siebie i kapituły. Roncalli może dać potrzebne informacje. - Biskup odbył z korzyścią kąpiele w Poden [Baden?].
S. 208. 1655/0117.
271. *lat.* Jo.es Ep.us Culmen. Nomin. Plocen. [Gembicki]. Varsaviae 6.VI.1655.
Do kard. Orsini.
Zawiadamia o przeniesieniu na biskupstwo płockie, prosi o bulę.
S. 208. 1655/0098.

272. *lat.* P. Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsaviae 20.VI.1655.
Do kard. Orsini.
Po śmierci Karola Ferdynanda, król mianował na biskupstwo płockie Jana Gembickiego, biskupa chełmińskiego. Prosi o poparcie.
 S. 208. 1655/0088.
273. *lat.* P. Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsaviae 28.VI.1655.
Do kard. Orsini.
Jan Leszczyński został przez króla wyznaczony na biskupstwo chełmińskie; prosi o poparcie nominacji.
 S. 208. 1655/0066.
274. *it.* Ludovico Ab. Fantone. Varsavia 4.VII.1662.
Do kard. Orsini.
Prosi, w imieniu króla i królowej, o kanonizację bł. Franciszka de Sales. - Tu zbiera się senat w sprawie wojska, które dotąd daremnie usiłowano doprowadzić do postuszeństwa. Żołnierze żądają wypłat na dwa miliony. - Ukraina jest nadal w niebezpieczeństwie. Przybył tu poseł Chmielnickiego. - Autogr.
 S. 208. 1655/0251.
275. *lat.* Petrus Eps. Crac. [Gembicki]. Cracoviae 19.VII.1655.
Do kard. Orsini.
Poleca jego względem ks. Marcina Katlewskiego, kanonika poznańskiego, który jedzie do Rzymu z biskupem chełmińskim.
 S. 208. 1655/0095.
276. *lat.* Jo.es Gembicki Ep.us Culmensis Nominatus et Electus Plo-censis. Cracoviae 19.VIII.1655.
Do kard. Orsini.
Przedstawia zniszczenia wojenne, prosi o ulgi w opłatach.
 S. 208. 1655/0097.
277. *lat.* P. Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsaviae 19.VII.1655. (?)
Do kard. Orsini.
Poleca Tomasza Wieyskiego na biskupstwo chełmińskie.
 S. 208. 1655/0630.
278. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 24.VIII.1655. (?)
Do kard. Orsini.
Ks. sekretarz Doni jest chory i nie może odpowiedzieć na list. - Wiadomości z frontu: postępy są powolne. - Poseł chana obiecuje przyjaźń. - Przybył poseł rzekomego króla Szwecji, nie wiadomo kiedy będzie wysłuchany. - Autogr.
 S. 208. 1655/0090.
279. *lat.* Zofia Głowińska Xieni, Jadwiga Tarłówna wikaria. Crac. 27.VIII.1655.
 Cardinali Virginio Ursino.
Proszą o pozwolenie na publiczny kult bł. Salomei. - Piecz.
 S. 208. 1655/0093.

280. *lat.* Fr. Franc.us Marcinkowski deffinitor Prov. Pol. Min. Conv. Cracoviae 28.VIII.1655.
Card. Virginio Ursino.
Im większe są niebezpieczeństwa kraju, tym goręcej proszę o przyspieszenie sprawy bł. Salomei. - Autogr. - Piecz.
S. 208. 1655/0389.
281. *it.* P. Vesc. di Lodi. [Vidoni]. Cracovia 4.IX.1655.
Do kard. Orsini.
Otrzymał list przez O. Franciszka, i żąda że nie może dla niego wiele uczynić, wobec niepokojów i chaosu w kraju.
S. 208. 1655/0087.
282. *lat.* Sigismundus in Czyżów Bykowski [Czyżowski]. Episcopali Residentia Gorznensi 23.X.1655.
Do kard. Orsini.
Prosi o zatwierdzenie Alberta Grabowskiego, mianowanego przez biskupa Tolibowskiego jego następcą.
S. 208. 1655/0096.
283. *lat.* Fr. Albertus Bartochowsky... Prior Posnan.; Fr. Bernardo Mazurkowicz Vicarius Conventus Posnanien. Ordinis Carmelitani.; Fr. Fabianus a Jesu Maria Prior Posnan.; Fr. Petrus Pabu.(?) pp. Carm. Discal. Posnaniae 24.X.1655.
Card. Ursino.
Proszę o poparcie w sporze z franciszkanami O.F.M.
S. 208. 1655/0118.
284. *lat.* Andreas Archiep. Gnesnensis. [Leszczyński]. Glogovia in Superiori Slesia 27.X.1655.
Do kard. Orsini.
Gdyby papież zechciał - w chwili nieszczęść kraju i zagrożenia wiary - zaapelować do cesarza i elektorów przez nadzwyczajnego nuncjusza - najgodniejszy jest biskup Lodi, tutejszy nuncjusz apostolski.
S. 208. 1655/0086.
285. *lat.* Petrus Eps. Crac. [Gembicki]. Strażnicy 28.X.1655.
Do kard. Orsini.
Z powodu inwazji opuścił Kraków i znajduje się — chory — w Strażnicy. Prosi, aby papież pozwolił mu pozostać tu na resztę jego dni.
S. 208. 1655/0102.
286. *lat.* Albertus Tholibowski Ep.us Posnanien. Torunii 6.XI.1655.
Do kard. Orsini.
Mianuje sufraganiem w Poznaniu Alberta Grabowskiego, prosi o potwierdzenie. - Dopisek autograf.
S. 208. 1655/0092.

287. *it.* Des Noyers. Glogova 5.XII.1655.
Do kard. Orsini.
Powróciwszy z Francji do królowej, donosi o swym miejscu pobytu. - Sądzi, że w nieszczęśliwym przebiegu wojny zajdzie zmiana na lepsze, dzięki postawie ludności, znękaney uciskiem obcych. Może też Francja pomoże, za pośrednictwem elektora brandenburskiego. - W tej chwili nadeszła wieść, że Tatarzy zmusili Kozaków do przyrzeczenia wierności królowi.
S. 208. 1655/0101.
288. *lat.* Andreas de Leszno Archiep. Gnesnensis [*Leszczyński*]. Nisae 21.XII.1655.
Do kard. Orsini.
Opisuje zniszczenie kraju i niebezpieczeństwa dla religii w związku z buntem Chmielnickiego i wojną szwedzką. Wyraża nadzieję na pomoc finansową. - Składa życzenia noworoczne. - (Uszkodz).
S. 208. 1655/0100.
289. *it.* NN. bez m.i d.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (List bez początku.). (Wiadomości o dworze cesarskim. Post scriptum: Zmarła królowa szwedzka. - Brandenburgia jest za królem. - W.marszałek ma połączyć się z Tatarami i wzywa króla do Polski. - Moskwa chce porozumieć się z królem. Chmielnicki przyłączył się do Tatarów i przysięgł wierność królowi: tak pisze arcybiskup gnieźnieński z Nissy dnia 14 b.m.).
S. 208. 1655/0060.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1656.

II E. PROT. XVI.
209.

290. *lat.* Jo.es Gembicki Ep. Plocensis. Podolinci 7.I.1656.
Do kard. Orsini.
Prosi o przedłużenie terminu bulli, który kończy się w kwietniu, gdyż z powodu wojny nie może wejść w posiadanie swego biskupstwa.
S. 209. 1656/0369.
291. *lat.* Petrus Ep.us Crac. [*Gembicki*]. Brunae 7.IV.1656.
Do kard. Orsini.
Poleca O. Jana Waxmana, wysłanego do Rzymu przez kapitułę.
S. 209. 1656/0368.
292. *it.* Des Noyers. Glogova 20.IV.1656.
Do kard. Orsini.
Składa kondolencje z powodu śmierci księcia Bracciano.
S. 209. 1656/0373.
293. *it.* Venceslao Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Heilsberga 6.V. 1656.
Card. Orsino.
Opisuje — w piśmie przez Roncallego — li sconcerti e rivoluzioni della Corona di Polonia, prosi o pomoc dla swojej diecezji, cierpiącej od zachłanności heretyków.
S. 209. 1656/0567.
294. *lat.* P. Ep.us Laud. [*Vidoni*]. Jasdovae, ex castris Regis 9.VI.1656.
Do kard. Orsini.
Biskup poznański mianował Alberta Grabowskiego sufraganiem. - Przesyła dokumenty, prosi o poparcie.
S. 209. 1656/0383.
295. *lat.* Gregorius Bienkowski, Prior SS. Sergi et Bachi de Urbe. Anconae 16.VI.1656.
Card. Orsino.
Poleca O. Marcjana Białozora. - Autogr.
S. 209. 1656/0565.

296. *lat.* Joannes Comes de Leszno Ep.s Culmensis et Pomesanien. [Leszczyński]. Ad S. Germanum 18.VI.1656.
Do kard. Orsini.
Prosi o pomoc: przed paru tygodniami przekroczył granice królestwa Neapolu, gdzie passus omnes interdicunt et occluduntur. Od 30 dni znajduje się w miejscowości S. Germano, prosi o łaskę, by go de hoc liberare purgatorio.
S. 209. 1656/0370.
297. *lat.* Stephanus Comes de Pilca Korycinski, Supremo Cancell. Regni. Varsaviae 2.VII.1656.
Do kard. Orsini.
Warszawa została odzyskana, Szwedzi odepchnięci o 3 mile od Wisły.
S. 209. 1656/0378.
298. *lat.* P. Ep.us Laud. [Vidoni]. Varsavia 18.VII.1656.
Do kard. Orsini.
Król mianował Jana Dowgiałłę Zawiszę, po śmierci Jerzego Tyszkiewicza, na biskupstwo wileńskie.
S. 209. 1656/0377.
299. *lat.* Albertus Tholibowski Ep.us Posnan. Prawdae 14.XI.1656.
Do kard. Orsini.
Skarży się na Roncallego który jest winien opóźnienia brewe, (wynikły stąd szkody duchowe i materialne) oraz pewnych nadużyć. Prosi, by kardynał go osądził i nie pozwolił zrobić krzywdy piszącemu te słowa. - (Uszkodz).
S. 209. 1656/0372.
300. *lat.* Casimirus Florianus Dux in Clevan Czartoryski Eps. Vladislav. et Pomeraniae. Nissae 27.XI.1656.
Do kard. Orsini.
Przeniesiony na biskupstwo włocławskie (z poznańskiego), złożył przysięgę przed nuncjuszem, przesyła dokumenty. - Autogr.
S. 209. 1656/0566.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1656-1657.

II E. PROT. XVII.
210.

301. *it.* Federigo Abb. Martinozzi. Volboria 22.XI.1656.
Card. Orsino.
Zyczenia z okazji Bożego Narodzenia. - Autogr.
S. 210. 1656/0500.
302. *lat.* Joannes D. Zawisza, Electus Vilmensis. Calis 18.I.1657.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za dotychczas uzyskane ulgi finansowe, przedstawia zniszczenia wojenne i potrzeby diecezji.
S. 210. 1657/0723.
303. *lat.* Petrus Eps. Crac. [*Gembicki*]. Cracoviae 24.III.1657 (1651?)
Do kard. Orsini.
Prosi o wstawiennictwo do papieża w sprawie anulowanego wyroku: iubeat ad partes negotium remitti. Oficjał tukowski przedłoży kardynałowi racje biskupa.
S. 210. 1657/0718.
304. *lat.* Joannes D. Zawisza Episcopus Vilmensis. Brestae 24.IV.1657.
Do kard. Orsini.
Przedstawia losy swej diecezji, zajętej przez Moskwę i zniszczonej przez Kozaków. - Prosi o przydłużenie terminu wizyty ad limina, by mógł rozpatrzyć się w swej diecezji.
S. 210. 1657/0725.
305. *lat.* Nicolaus Archiep.us Leopoliens. [*Krosnowski*]. Leopoli 2.V. 1657 (1652?)
Card. Ursio (sic).
Prosi o pozwolenie na odprawienie roku jubileuszowego, którego nie można było obchodzić w roku ubiegłym z powodu dżumy i wojny. - Autogr. - Piecz.
S. 210. 1657/0717.
306. *lat.* Joannes Constantinus Sierakowski. Jaromiriae 25.VI.1657.
Do kard. Orsini.
Przed laty ożenił się z wdową i żył w związku małżeńskim lat sześć. Otrzymał cztery niższe święcenia, prosi o dyspensę, by mógł otrzymać wyższe. Prosi też o zwolnienie z wymaganych za dyspensę opłat. - Autogr.
S. 210. 1657/0732.

307. *lat.* Jo. es Gembicki Ep. us Plocen. In villa Kamionka 9.VII.1657.
Do kard. Orsini.
Złożył przysięgę przed arcybiskupem gnieźnieńskim, przesyła dokumenty.
 S. 210. 1657/0716.
308. *lat.* P. Ep. us Laud. N.A. [Vidoni]. Cracoviae 17.IX.1657.
Do kard. Orsini.
Król mianował na biskupstwo krakowskie Andrzeja Trzebickiego, biskupa przemyskiego. - W załączeniu dokumenty, które świadczą o jego wartości.
 S. 210. 1657/0706.
309. *lat.* P. Ep. us Laud. [Vidoni]. Cracoviae 22.IX.1657.
Do kard. Orsini.
Przed śmiercią biskup krakowski mianował na sufraganię i biskupstwo Laodycei archidiacona tej katedry, Mikołaja Oborskiego. - Dokumenty są wystane; prosi o bullę.
 S. 210. 1657/0707.
310. *lat.* Nicol. Oborski Archid. Cracov. Cracoviae 23.IX.1657.
Objął miejsce po sufraganie krakowskim; prosi o ulgi finansowe z powodu zniszczeń wojennych.
 S. 210. 1657/0702.
311. *it.* Venceslao Vescovo di Varmia. [Leszczyński]. Heilsberga 3.X. 1657.
Card. Orsino.
Zawiadamia, że wraz z Gosiewskim brał udział w układach między elektorem brandenburskim a królem; toczyły się one przy pośrednictwie króla Węgier, poprzez osobę barona dell'Isola.
 S. 210. 1657/0720.
312. *lat.* Adalbertus Izdebski, Archidiacon. Smolensc. Nomine totius V. Capituli Smolenscen. Varsaviae 5.X.1657.
Do kard. Orsini.
Po zajęciu świętokradzkim kościoła smoleńskiego przez wrogów, po wygnaniu i śmierci biskupa Sanguszki, wybrano mianowanego przez króla Jerzego Białozora na biskupa. Prośba o zwolnienie z opłat.
 S. 210. 1657/0721.
313. *it.* Carlo Affaita. Posnania 5.X.1657.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Pisze w zastępstwie sekretarza Masini, wysłanego do Pragi w sprawach publicznych. - Przyjechali tu: nuncjusz i ambasador Francji. - Powodzenia Gosiewskiego w Inflantach. - Król Szwecji znowu zajął Szczecin. - Elektor brandenburski głosi konieczność zaatakowania Pomorza jednocześnie z jego wojskiem). - Autogr.
 S. 210. 1657/0722.

314. *lat.* Georgius Biallozor custos Vilmensis. Varsaviae 11.X.1657.
Do kard. Orsini.
Podaje swoje curriculum vitae. Mianowany na biskupstwo smoleńskie prosi o ulgi finansowe, gdyż diecezja ta zajęta jest przez Moskwę. - Autogr.
S. 210. 1657/0719.
315. *lat.* Martinus Sierakowski S.I. Viennae 19.X.1657.
Do kard. Orsini.
Wstawia się za bratem Konstantym, ut dispensationem a bigamia interpretativa, in ordine ad suspiciendos ordines sacros... obtinere possit. Prosi też o zwolnienie z opłat za dyspensę.
S. 210. 1657/0703.
316. *lat.* Thom. Lezenski, Nominatus Episcopus Chelmensis. Varsaviae 16.XI.1657.
Card. Protectori R.P.
Mianowany na biskupstwo chełmskie, prosi o zwolnienie z opłat, z powodu zniszczeń wojennych. - Dopisek autogr.
S. 210. 1657/0704.
317. *lat.* P. Ep.us Laud. Nun. Ap. [Vidoni]. Varsaviae 27.XI.1657.
Do kard. Orsini.
Jerzy Białożozor został mianowany na biskupstwo smoleńskie. Terytorium jest w ręku Moskwy; prosi o umiarkowane opłaty.
S. 210. 1657/0705.
318. *lat.* Adamus Coss Nom. Ep.us Culm. [Kos]. Opoliae 20.XII.1657.
Do kard. Orsini.
Otrzymał biskupstwo chełmińskie, obecnie zajęte przez Szwedów; dziękuje za zmniejszenie opłat. - Składa życzenia świąteczne. - Autogr.(?)
S. 210. 1657/0724.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1657.

II E. PROT. XVIII.
211.

319. *it.* Venceslao Vescovo di Varmia. [*Leszczyński*]. Siburgo 2.V.1657.
Do kard. Orsini.
Jest ktoś, kto źle o nim mówi papieżowi; piszący te słowa ma jednak nadzieję, że prawda zwycięży. - Prosi o opiekę dla siebie i członków kapituły, których ktoś chce pozbawić beneficjów.
S. 211. 1657/0558.
320. *lat.* P. Ep.us Laud. [*Vidoni*]. Korzkiew 30.VII.1657.
Do kard. Orsini.
Król mianował na biskupstwo chełmińskie Adama Kosa, człowieka wielkich zalet. Poświadczą to dokumenty procesu.
S. 211. 1657/0270.
321. *lat.* Martinus Sierakowski Soc. Iesu. Viennae 10.VIII.1657.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie sprawy brata, in impetranda dispensatione a bigamia, i o zwolnienie go z opłat. - Autogr.
S. 211. 1657/0100.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1658.

II E. PROT. XIX.
212.

322. *lat.* Boguslaw Comes in Leszno Thesaur. Regni. [*Leszczyński*].
Posnaniae 18.I.1658.
Do kard. Orsini.
Król mianował jego trzynastoletniego syna na prepozyturę płocką.
Prosi o pozwolenie papieża, by mógł ją objąć mimo młodego wieku.
S. 212. 1658/0486.
323. *lat.* Casimirus Czartoryski Eps. Vladislav. et Pomeraniae. Vol-
boriae 2.II.1658.
Do kard. Orsini.
Prosi o relikwie dla swych diecezji ogołconych przez wojnę.
S. 212. 1658/0455.
324. *lat.* Stanislaw Sarnowski, Nom. Ep. Praem. Varsaviae 11.III.1658.
Do kard. Orsini.
Donosi, że został mianowany na biskupstwo przemyskie. Prosi o
mianowanie Andrzeja Trzebickiego na biskupstwo krakowskie.
S. 212. 1658/0474.
325. *lat.* Joannes D. Zawisza Episcopus Vilnen. Varsaviae 17.III.1658.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za przedłużenie terminu udania się ad limina. Prosi o nowe
przedłużenie na wypadek, gdyby mu się nie udało objąć w należyтым
czasie stolicy biskupiej. - Poleca sprawę Jerzego Białłozora, miano-
wanego biskupem smoleńskim, towarzysza wygnania.
S. 212. 1658/0485.
326. *lat.* Fr. Franciscus Zaleski Polonus. Florentii 23.III.1658.
Card. Orsino.
Prosi o sprawiedliwość: jego generał pozbawia go, bez uzasadnienia,
stopnia lektora, podczas gdy przystępuje mu nawet stopień baka-
łarza. - Autogr. - Piecz.
S. 212. 1658/0525.
327. *lat.* Gabriel Kolenda Ep.us Polocen., Administrator Metropolitiae
Kioviae. Supraslii 6.IV.1658.
Do kard. Orsini.
Prosi by mu auxiliatricem porrigere manum.
S. 212. 1658/0487.

328. *it.* Venceslao Vescovo di Varmia. [Leszczyński]. Heilsberg 15.V. 1658.
Do kard. Orsino.
Po śmierci arcybiskupa gnieźnieńskiego, król przeznaczył mu to arcybiskupstwo, choć, z powodu słabego zdrowia, bynajmniej o to nie zabiegał. Prosi o przystanie bulli.
 S. 212. 1658/0483.
329. *lat.* Theodorus Nawrocki Carmelita Polonus. Florentiae 18.V.1658.
 Cardinali Ursino.
Ucieka się pod jego opiekę, krzywdzony przez przełożonego. W Rzymie przedstawi mu sprawę. - Piecz. Autogr.
 S. 212. 1658/0481.
330. *lat.* Albertus Tholibowski Ep.us Posnanien. Varsaviae 19.V.1658.
Do kard. Orsini.
Prosi o załatwienie sprawy dominikanów w sądzie diecezji poznańskiej. (Wewnętrzny załączony 342).
 S. 212. 1658/0478.
331. *it.* Carlo Affaita. Varsavia 23.VIII.1658.
Do kard. Orsini.
Dn.6-go b.m. został wybrany przez kapitułę na kanonika warmińskiego Stefan Wydźga, biskup łucki, nominat warmiński; kanonia warmińska jest właśnie tą, którą papież dał piszącemu te słowa. - Autogr.
 S. 212. 1658/0480.
332. *it.* Carlo Affaita. Varsavia 2.IX.1658.
Do kard. Orsini.
Podobno królowa pisała, aby kanonię warszawską, jemu obiecaną, dano komu innemu. Ks. Doni przedstawi sprawę obszerniej. - Prosi o poparcie. - Autogr.
 S. 212. 1658/0454.
333. *it.* Nicolò Stefano Pazz. [Pac]. Varsavia 4.IX.1658.
 Card. Orsini.
Ks. Roncalli ma przedstawić pewną prośbę. Piszący te słowa prosi o przychylnie jej wysłuchanie.
 S. 212. 1658/0475.
334. *lat.* Thomas Vieyski, Eps. Chiiov. et Czernih. Varsaviae 5.IX.1658.
Do kard. Orsini.
Prosi o ustanowienie sufraganii kijowskiej: diecezja jest ogromna, warunki trudne z powodu herezji, wojny, zniszczeń.
 S. 212. 1658/0349.

335. *it.* Thomaso Vescovo di Chelma. [*Leżeński*]. Varsavia 7.IX.1658. Card. Orsini.
Prosi o możliwość zachowania prezpozytury «Lanciza» (Łęczycza?), gdyż biskupstwo zrujnowane wojną nie daje dochodów.
S. 212. 1658/0477.
336. *it.* Federico Abb. Martinozzi. Del campo sotto Torogn 4.X.1658. Do kard. Orsini.
Prosi o biskupstwo Pienzy. - Autogr.
S. 212. 1658/0482.
337. *lat.* Georgius Biallozor, Episcopus Smolenscensis. Brestae 8.X. 1658.
Do kard. Orsini.
Objąwszy biskupstwo, poleca swój kościół, nunc in faucibus Moschorum. - Przesyła dokumenty, prosi o łaski, dyspensy i odpusty nadzwyczajne. - Autogr.
S. 212. 1658/0450.
338. *it.* Don Stanislao Giannotti, Preposito di Stradomia. Cracovia 12.X.1658.
Do kard. Orsini.
Został powołany przez biskupa kijowskiego na sufragana tej diecezji. Prosi o poparcie ustanowienia sufraganii i jego nominacji. - Autogr.
S. 212. 1658/0449.
339. *it.* Federigo Abb. Martinozzi. Dal Campo sotto Torogn 26.XI.1658. Do kard. Orsini.
Życzenia świąteczne. - Autogr.
S. 212. 1658/0371.
340. *it.* Giorgio Lubomirski. Dal campo sotto Torogn 14.XII.1658. Card. Protettore.
Życzenia świąteczne.
S. 212. 1658/0452.
341. *lat.* Joannes Episcopus Vilnensis. [*Dowgiałło Zawisza*]. M.i d. nieczytelne.
Do kard. Orsini.
Pisze o wygnaniu ze swej diecezji, zajętej przez Moskwę. (Prawie zupełnie nieczytelne).
S. 212. 1658/0476.
342. *lat.* NN. B.m.i d.
Do kard. Orsini.
W sprawie dominikanów. (Włączone do 330. B.uszkodzone, nieczytelne).
S. 212. 1658/0479.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1658.

II E. PROT. XX.
213.

343. *it.* Carlo Affaita. Posnania 4.I.1658.
Do kard. Orsini.
Masini jeszcze nie wrócił z Pragi, więc zastępuje go w przesyłaniu wiadomości. - Po wyjeździe gen. Montecuccoli i p. dell'Isola do Berlina, został tam wystany wojewoda poznański w tej samej sprawie. - Przybył tu ambasador chana tatarskiego, podobno prosi o pomoc Polski przeciw Kozakom. Ale ma tu przyjechać także ambasador Kozaków: czeka się, co on przyniesie. - Spodziewane jest przybycie wojsk austriackich. - Autogr.
S. 213. 1658/0300.
344. *lat.* Jacobus Susza Ep.pus Chel. Chelmae 14.VI.1658.
Do kard. Orsini.
Prosi o opiekę i pomoc. Świątynia SS. Sergiusza i Bachusa jest zagrożona. - Prosi o przyjęcie duchownych chełmskich na studia do kolegium ufundowanego przez kardynała Antoniusa.
S. 213. 1658/0424.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1659.

II E. PROT. XXI.
214.

345. *lat.* Nicolaus a Prazmowo Supremi Regni Cancellarius. [*Prażmowski*]. Varsaviae 28.II.1659.
Do kard. Orsini.
Na dwa listy papieskie król odpowiada papieżowi, a piszący te słowa uzupełnia listy królewskie, dla wiadomości kardynała protektora. 1). Papież może być spokojny, że następca króla będzie katolikiem; 2). Pokój z Kozakami nie naruszy Unii [brzeskiej].
S. 214. 1659/0075.
346. *lat.* Nicolaus a Prazmow Supremus Regni Cancellaria. [*Prażmowski*]. Varsaviae 10.III.1659.
Do kard. Orsini.
W myśl woli króla i w imieniu całego narodu prosi o kanonizację bł. Stanisława Kostki.
S. 214. 1659/0100.
347. *it.* Venceslao Arciv.o di Gnezno. [*Leszczyński*]. Hailsberga 6.IV.1659.
Card. Orsino.
Dziękuje za łaski, zapowiada przyjazd ks. Fantone.
S. 214. 1659/0090.
348. *lat.* Fr. Francus Marcinkowski Polonus. Cracoviae 9.V.1659.
Card. Virginio Ursino.
Prosi o zezwolenie na publiczny kult bł. Salomei.
S. 214. 1659/0145.
349. *lat.* P. Ep.us Laud. Varsaviae 9.V.1659.
Card. Orsino.
Prosi o zatwierdzenie Aleksandra Sapiehy, sufragana wileńskiego na diecezję żmudzka. Załącza dokumenty.
S. 214. 1659/0089.
350. *lat.* Thomas Vieyski Eps. Kiiovien. et Czern. Varsaviae 14.V.1659.
Do kard. Orsini.
Informatio de Dioecesi kiioviensi circa puncta insinuata ab Eminētissimo Cardinali Orsino, data ill.rmo et Reverend.mo Domino Thomae Vieyski, Episcopo Kiioviensi a P.re Martino Hincza Societ.is Iesu. 1. Charakter diecezji. 2. Rozmiary. 3. Wierni, ich liczba. 4. Świątynie. 5. Trudność dostępu do rozsianej w lasach ludności. 6. Trudności: schizma. 7. Heretycy. 8. Kler. 9. Odległości między miastami, ośrodki katolickie.
S. 214. 1659/0126. (Tabl. III-IV-V)

351. *lat.* Alexander Sapieha Electus Eps. Samogizien. Varsaviae 17.V. 1659.
Do kard. Orsini.
Prosi o życzliwe wysłuchanie jego prośby, którą przedłoży Karol Monti.
S. 214. 1659/0130.
352. *lat.* Thomas Vieyski Eps. Kiiowiensis. Varsaviae 25.V.1659.
Do kard. Orsini.
Przesyła opis diecezji bardzo rozległej i trudnej z powodu schizmy. Potrzebny jest sufragan, tym bardziej, że sam ordynariusz jest zajęty, jako senator, sprawami państwowymi. Proponuje na sufragana Giannottiego. - Dopisek autogr.
S. 214. 1659/0124.
353. *lat.* Giovan. Stefano Wizga Vesc. di Luceoria. [Wydźga]. Varsaviae 31.V.1659.
Card. Orsino.
Mianowany na biskupstwo warmińskie prosi o potwierdzenie papieskie i o zniżki w opłatach.
S. 214. 1659/0117.
354. *lat.* Gabriel Kolęda Archiep. pus Polocen. Administr. Russiae. Varsaviae 4.VI.1659.
Do kard. Orsini.
Religia jest zagrożona przez schizmę. Prosi o pomoc i o ostrzeżenie konfratrów, aby nie wyłamywali się spod jego jurysdykcji in spiritalibus. - Autogr.
S. 214. 1659/0129.
355. *lat.* Thomas Vieyski Eps. Kiioviensis et Czernichoviensis. Varsaviae 14.VI.1659.
Do kard. Orsini.
Prosi o zezwolenie na publiczny kult bł. Stanisława Kostki.
S. 214. 1659/0125.
356. *lat.* Nicolaus Prażmowski Supremus Regni Cancell. Varsaviae 10.VII.1659.
Do kard. Orsini.
Maciej Marian Kurski OFM, biskup bakowski, jest dotknięty apopleksją. Piszący te słowa prosi o zatwierdzenie mianowania Atanazego Rudzińskiego na to stanowisko.
S. 214. 1659/0076.
357. *lat.* Nicolò Prazmowski Sup.mus Regni Cancell. Varsaviae 12.VII. 1659.
Do kard. Orsini.
Opisuje obszernie zalety i zasługi nuncjusza Piotra Vidoni; prosi w imieniu króla o kapelusze kardynalski dla niego.
S. 214. 1659/0118.

358. *lat.* Nicolaus Prazmowski Supremus Regni Cancell. Varsaviae 15.VII.1659.
Do kard. Orsini.
Otrzymawszy biskupstwo łuckie, prosi o administrację opactwa sieciechowskiego i prepozytury św. Michała w Krakowie.
 S. 214. 1659/0119.
359. *lat.* Nicolò Prazmowski Supremus Regni Cancellarius. Varsaviae 25.VIII.1659.
Do kard. Orsini.
Poleca O. Celestyna Zdrowskiego z zakonu reformatów, który jedzie do Rzymu w sprawie swojej prowincji.
 S. 214. 1659/0120.
360. *it.* Venceslao Arcivescovo di Gnezna. [*Leszczyński*]. Liskovicze 6.IX.1659.
Do kard. Orsini.
Od ks. Fantone, który powrócił z Rzymu, wie, jak kardynał współczuje Polsce w jej troskach. - Prosi o zatwierdzenie biskupa warmińskiego, zapewnia że wybór był dokonany we właściwym terminie i prosi o poparcie sprawy wobec tych, którzy kwestionują ważność tego wyboru.
 S. 214. 1659/0121.
361. *it.* Venceslao Arcivescovo di Gnesna. [*Leszczyński*]. Varsavia 13.IX.1659.
Do kard. Orsini.
Poleca O. Celestyna Zadrowskiego [Zdrowskiego?] z polskiej prowincji reformatów, który jedzie do Rzymu i zasługuje na poparcie.
 S. 214. 1659/0123.
362. *it.* Venceslao Arcivescovo di Gnesna. [*Leszczyński*]. Lischovicze 19.IX.1659.
Do kard. Orsini.
Dla Wespazjana Lanckorońskiego, który otrzymał opactwo wiotowskie, prosi o zwolnienie z opłat z powodu zniszczeń wojennych.
 S. 214. 1659/0122.
363. *lat.* Albertus Tholibowski Ep.us Posnaniens. Posnaniae 5.X.1659.
Do kard. Orsini.
Poleca O. Celestyna Zdrowscio [Zdrowskiego?] który jedzie do Rzymu w sprawie prowincji reformatów.
 S. 214. 1659/0128.
364. *lat.* Gabriel Kołęda Archiep.us Administrator Metropolis Kiio-vien. Halicien. totius Russiae. Supraslii 10.X.1659.
Do kard. Orsini.
Przesyła przez specjalnego wysłannika pismo z prośbą, wiedząc, jak życzliwy jest kardynał dla unitów. - Autogr.
 S. 214. 1659/0127.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1660.

II E. PROT. XXII.

215.

365. *it.* F. Giorgio di Cracovia Polacco. Verona 4.VI.1660.
Do kard. Orsini.
Pragnie studiować teologię w Bolonii, przedstawia trudności, jakie ma ze swymi przełożonymi. - Autogr.
S. 215. 1660/0137.
366. *it.* Giovanni Casimiro Re. Varsavia 26.VI.1660.
Card. Orsino.
Dziękuję za poparcie w uzyskaniu nominacji kardynalskiej dla nuncjusza Vidoni.
S. 215. 1660/0348.
367. *it.* F. Giorgio di Cracovia Polacco. Venetia 30.VII.1660.
Do kard. Orsini.
Prosi o wstawiennictwo do kardynała Barberini, który może wpłynąć na niechętnego mu generała, by nie zmuszał go do pobytu w Weronie, gdzie traci czas, ale by pozwolił mu mieszkać w Wenecji. - Autogr.
S. 215. 1660/0136.
368. *it.* Carlo Monti. Roma 18.IX.1660.
Do kard. Orsini.
Król pisał z prośbą o polecenie sprawy Stanisława Falkiewicza (?), « console di Varsavia ». - Prosi kardynała o zajęcie się tą sprawą. - Autogr.
S. 215. 1660/0135.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1660-1661.

II E. PROT. XXIII.
216.

369. *it.* Venceslao Arcivescovo di Gnesna. [*Leszczyński*]. Lyshowicze 22.I.1660.
Do kard. Orsini.
Król nadał prepozyturę płocką Bogusławowi, synowi zmarłego podkanclerzego Leszczyńskiego. Młodzieniec ma tylko 15 lat. Piszący te słowa prosi o dyspensę dla niego.
S. 216. 1660/0180.
370. *lat.* Nicolò Prazmowski Electus Ep.us Luceoriensis. Gedani 30.I. 1660.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za brewe apostolskie.
S. 216. 1660/0178.
371. *lat.* Stanislaus Sarnowski Episc. Przemislien. Brzozoviae 1.III. 1660.
Do kard. Orsini.
Poleca swego wystannika Jacka Mokrskiego, kanonika przemyskiego i prosi aby ułatwił mu otrzymanie pewnych łask od papieża.
S. 216. 1660/0182.
372. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [*Pignatelli*]. Firenze 10.IV.1660.
Card. Orsino.
Został mianowany nuncjuszem w Polsce. Zapewnia o przywiązaniu etc.
S. 216. 1660/0187.
373. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Varsaviae 28.VI.1660.
Do kard. Orsini.
Król mianował Stefana Atanazego Rudzieńskiego na biskupstwo wołoskie (bakowskie). Prosi o potwierdzenie.
S. 216. 1660/0181.
374. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnensis. [*Leszczyński*]. Varsaviae 29.VI.1660.
Do kard. Orsini.
Kapituła gnieźnieńska wybrała na sufragana Kacpra Trzemeskiego. Ale, z powodu powstałych trudności, z Rzymu nie nadeszło zatwierdzenie. Prosi kardynała o interwencję.
S. 216. 1660/0179.

375. *lat.* Prazmowski Nicolaus Supremus Regni Cancellarius. Varsaviae 4.VII.1660.
Do kard. Orsini.
Poleca O. Atanazego Rudzińskiego OFM na biskupstwo bakowskie.
 S. 216. 1660/0177.
376. *it.-lat.* Paolo Dom.co Sarnowski, Cracoviensis Posnaniensis Can.co. Cracovia 24.VII.1660.
Do kard. Orsini.
Przedkłada swoje prawa do kanonii krakowskiej, kwestionowane przez Hieronima Rusieckiego, który otrzymał je w Rzymie nieprawnie, za pośrednictwem Jana Mateusza Judyckiego. Prosi o poparcie. - Autogr.
 S. 216. 1660/0202.
377. *lat.* Pr. Ludovicus Prior Tynecii. Pr. Theodorus Gorayski Vice Prior in loco Capitulari. Tynecii 15.VIII.1660.
Card. Ursino.
Opisuje nieszczęścia narodu i klasztoru. Donosi o śmierci opata Poniątkowskiego i o wyborze nowego, Hieronima Lubomirskiego. Prosi o szybkie przystanie brewe. - Piecz.
 S. 216. 1660/0203.
378. *it.* Andrea Wieckowic. Roma 15.IX.1660.
(Do kard. Orsini?).
Prosi o przywrócenie mu « il Traietto di Traudent » w Prusach, przywłażczone przez hr. Bromberg, pod pretekstem że cała rodzina Wieckowiców zginęła w czasie wojny. - Autogr.
 S. 216. 1660/0006.
379. *it.* A. Arciv. di Larissa. [Pignatelli]. Cracovia 25.IX.1660.
Card. Orsino.
Otrzymał przez Masiniego listy. Listów, przeznaczonych dla króla i królowej nie może na razie doręczyć z powodu dżumy w okolicy i nieobecności dworu w mieście.
 S. 216. 1660/0184.
380. *lat.* Mathias Marianus Kurski Epp.s Valacchiaie. Posnaniae 2.X. 1660.
Card. Virginio Ursini.
Nie może rezydować na Wołoszy, ponieważ nie służy mu tamtejszy klimat. Prosi o przeniesienie go ad Episcopatum Ennensem et suffraganeatum posnaniensem. - Prosi o poparcie przeciw jezuitom, którzy nieprawnie zajęli domy obok wołoskiej rezydencji biskupiej. - Autogr. - Piecz.
 S. 216. 1660/0183.

381. *lat.* Fr. Nicolaus Ant.s Galecki. OFM. Leopoli 31.X.1660.
Cardinali Protectori Regni Poloniae.
*Prosi o pomoc w sprawie, którą już poparł kardynał Vidoni u pa-
pieża i w Kongregacji Rytów. - Piecz.*
S. 216. 1660/0205.
382. *it.* Alessandro Lubomierski. Cracovia 18.XI.1660.
Do kard. Orsini.
*O. Aleksander del Giesù z zakonu karmelitów bosych, który oddalił
się z klasztoru z powodu wojny, obecnie przebywa, pod pretekstem,
że nie może wrócić do ojczyzny, w miejscowości, którą inni pocz-
tywałyby sobie za miejsce rozkoszy. Prośba o przywrócenie porządku.*
S. 216. 1660/0077.
383. *it.* Fr. Giacomo Cartheo Com.rio G.rale di Polonia dell'ordine di
S. Agostino. Varsavia 16.IX.1661.
Card. Ursini.
*Otrzymał od generała zatwierdzenie swej godności. Składa podzię-
kowanie. Zapowiada list z prośbą. - Autogr.*
S. 216. 1661/0646.
384. *lat.* Cyprianus Gorski, Ord. Min. Regul. Observ. Minister. Posna-
niae 4.XI.1661.
Card. Virginio Ursini.
*Władysław IV widział trudności zakonu, gdy obcy commissarii visi-
tatores, przybyli na kapitułę, wynieśli z kościoła święte kielichy,
i nakazał, żeby komisarze wyznaczeni na kapitułę, byli nationales.
Ale w ub. roku przybyli dwaj cudzoziemscy komisarze, powodując
wydatki w ogołoconych przez wojnę klasztorach. Piszący te słowa
proszą o wstawiennictwo do generała, żeby na przyszłą kapitułę,
wyznaczył komisarzy Polaków.*
S. 216. 1660/0204.
385. *it.* Lud.o Abb. Fantone. Varsavia 5.XI.1661.
Card. Orsino.
Życzenia święteczne. - Autogr.
S. 216. 1661/0601.
386. *it.* Urbano Ubaldini Prov. di Polonia della Com. di Giesù. Dal
Giesù 20.XI.1661.
Do kard. Orsini.
*Prosi o przyspieszenie sprawy papieskiego brewe dla Akademii
(lwowskiej) gdyż później schizmatycy postarają się uniemożliwić
jej założenie.*
S. 216. 1661/0354.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1661-1662.

II E. PROT. XXIV.

217.

387. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnen. [*Leszczyński*]. In Arce
n.a Lovicien. 9.II.1661.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie dla przyjaciela swego, Kucharskiego z Akademii
Krakowskiej, w sprawie o kanonię, przeciwko adversa pars.
S. 217. 1661/0074.
388. *lat.* Thom. Vieyski Ep.s Chiioviensis. Helisberga in Varmia 22.III.
1661.
Ad Card... (nieczytelne) ...Prot.
Dziękuje za łaski wyświadczone siostrzeńcowi, Franciszkowi Żóraw-
skiemu, szczególnie za zmianę siedziby, z powodu jego choroby.
Piszący te słowa poprosi króla — w myśl życzenia kardynała — o
zatwierdzenie przeniesienia.
S. 217. 1661/0076.
389. *it.* Fr. Jacomo Cartheo Commissario G.nale di Polonia. Vienna
21.V.1661.
Do kard. Orsini.
Jedzie do Krakowa, prosi o potwierdzenie swego stanowiska przez
nowego generała, który ma być obrany. - Autogr.
S. 217. 1661/0147.
390. *lat.* Fr. Stephanus Athanasius Nom. ad Vall. [*Rudzieński*]. *Bez*
m. 1.VI.(?)1661.
Do kard. Orsini.
Prosi, aby kardynał pisząc do kanclerza królestwa stwierdził, że pa-
pież zgodził się na jego osobę. Prosi, by zażądał informacji co do
kościółów. - Autogr.
S. 217. 1661/0148.

391. *it.* Fr. Jacomo Cartheo Com.rio G.rale di Polonia. Varsavia 4.VII.1661.
Do kard. Orsini.
Był u króla, który mu powiedział, że trzeba zmienić przełożonych i przenieść ich do innych klasztorów. Od Christ. Masini autor pisma dowiedział się, że król zarzucał niektórym zakonnikom ich zachowanie się w czasie najazdu szwedzkiego. Ojcowie, na których król się skarży, odwołali się do nuncjusza i zakwestionowali prawa piszącego te słowa. Trzeba uzyskać upoważnienie od nowego generała. - Autogr.
 S. 217. 1661/0150.
392. *lat.* Gabriel Kołęda Archiep.pus. Varsaviae 9.VII.1661.
Do kard. Orsini.
Wobec trudności, jakie spotyka w administrowaniu metropolii, prosi o błogostawienstwo papieskie i o specjalne brewe. Przedstawia zakusy na jedność Kościoła. Trzeba, żeby było jasne dla Kościoła ruskiego, iż pasterz jest przez króla mianowany, a przez papieża zatwierdzony. - Autogr.(?)
 S. 217. 1661/0078.
393. *it.* Fr. Jacomo Cartheo Commissario G.rale di Polonia dell'ordine di S. Agostino. Varsavia 11.VII.1661.
Do kard. Orsini.
Powtarza swą prośbę, wyłuszczoną w wielu poprzednich listach, aby nowy generał przysłał mu potwierdzenie jego misji. - Autogr.
 S. 217. 1661/0149.
394. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnen. [*Leszczyński*]. Varsaviae 14.VII.1661.
Do kard. Orsini.
Prosi o anulowanie niestusznego zakazu powrotu do Polski, wydanego O. Aleksandrowi Konchanowskiemu, karmelicie, profesorowi teologii w Neapolu. (Cfr. 382.)
 S. 217. 1661/0154.
395. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnensis. [*Leszczyński*]. Lovicii 22.VII.1661.
Ad Emin. Card.lem Ursinum.
Urban VIII, na prośbę Władysława IV zarządził, aby w kapitułach Franciszkanów Regularis Observantiae uczestniczyli komisarze «nationales». Nowy generał wysłał komisarzy obcych do polskich prowincji, co wywołuje wielkie koszty. Prosi o interwencję kardynała.
 S. 217. 1661/0075.
396. *lat.* Thom. Vieyski Ep.s Kiioviens. Varsaviae 23.VII.1661.
Ad Em. Card. Protectorem.
Dziękuje za łaski wyświadczone siostrzeńcowi, Franciszkowi Zórawskiemu.
 S. 217. 1661/0077.

397. *it.* Il Maestro fr. Giacomo Cartheo Com. di Polonia dell'Ordine di S. Agostino. Varsavia 12.IX.1661.
Do kard. Orsini.
Dziękuję, że kardynał przekazał jego prośbę generałowi, ale dotąd nie otrzymał nowego upoważnienia. - Prosi, żeby wysłać listy do tutejszego pocztmistrza, p. Montelupi. - Zapewne zakonnicy tej prowincji interweniowali u generała by przeszkodzić wizytacji. Byłoby dobrze dostać od papieża upoważnienie wizytowania w charakterze wikariusza apostolskiego, by przywrócić dawny stan w prowincji. Dziś nie ma tu ani nauki, ani nowicjatu. - Autogr.
 S. 217. 1661/0151.
398. *lat.* Venceslaus Archiep.us Gnes. [*Leszczyński*]. Varsaviae 19.XI. 1661.
 Cardinali Protectori.
Prosi o beneficja dla Bonawentury Madalińskiego.
 S. 217. 1661/0073.
399. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnensis. [*Leszczyński*]. Lyskovicis 13.I.1662.
Do kard. Orsini.
Przedstawia niecne czyny zbuntowanych żołnierzy, którzy zajmują i grabią dobra kościelne. Prosi o uzyskanie aliquod praesidium oraz solatio od papieża.
 S. 217. 1662/0604.
400. *lat.* Thomas Vieyski Ep.us Kiiovien. Nowodworiae in Litth.a 2.II.1662.
 Card. Ursino.
Dziękuję za łaski dla Franciszka Żórawskiego.
 S. 217. 1662/0335.
401. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 21.II.1662.
Do kard. Orsini.
Życzy kardynałowi powrotu do zdrowia. - Brak elementów, żeby napisać « kartkę », choć sejm się już zaczął. - Wybrano marszałkiem Wielopolskiego, syna kasztelana wojnickiego. - Autogr. (Uszkodz.)
 S. 217. 1662/0657.
402. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 29.II.1662.
Do kard. Orsini.
Sprawy alumnów, którzy się skarżą na złe warunki w kolegiach. - Autogr. (Uszkodz.)
 S. 217. 1662/0700.
403. *lat.* Nicolo a Prazmow Eps. Luceo. Cancellarius Regni. [*Prażmowski*]. Varsaviae 1.III.1662.
Do kard. Orsini.
Prosi o biskupstwo Hortonen. dla Jana Karola Czołhańskiego, opata koronowskiego, sufragana łuckiego. Prosi o zniżki w opłatach z powodu zniszczeń wojennych.
 S. 217. 1662/0596.

404. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 7.III.1662.
Do kard. Orsini.
*Senat i w. kanclerz [M. Prażmowski] kazali p. dell'Isola opuścić Polskę. W Wiedniu żądano królewskiej audiencji i wytłumaczenia skarg przeciw ministrowi, ale król nie ma żadnego obowiązku tolerować niepożądanych ministrów. - Wyszyński, alumn kolegium św. Brygidy, wrócił, wdzięczny kardynałowi za jego łaskawość. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0656.*
405. *it.* Christofo Masini. Varsavia 14.III.1662.
Do kard. Orsini.
*Zatęcza kartkę z wiadomościami. - Nadzieja na pomyślne zakończenie trudności. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0639.*
406. *lat.* N. Prażmowski Eps. Luceor. Supremus Regni Cancell. Varsaviae 18.III.1662.
Do kard. Orsini.
*Prosi, by poprzeć prośbę króla o zatwierdzenie Uniwersytetu Lwowskiego; prośba została wysłana do papieża przed siedmiu miesiącami.
 S. 217. 1662/0421.*
407. *lat.* N. Prażmowski Luceor. Gr. Cancell. Regni. Varsaviae 21.III.1662.
Do kard. Orsini.
*Poleca Andrzeja Miaskowskiego, przeniesionego z opactwa Przemętu na opactwo w Trzemesznie; prosi o zwolnienie z opłat za bullę.
 S. 217. 1662/0417.*
408. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 28.III.1662.
Do kard. Orsini.
*Trudno uspokoić żołnierzy, gdyż stawiają coraz to nowe żądania. - Turek rości sobie prawo do tytułu pana Węgier i części Polski. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0633.*
409. *it.* Christofo Masini. Varsavia 1.IV.1662.
Do kard. Orsini.
*Rokowania ze zbuntowanym wojskiem: pertraktują biskup kujawski (K.F. Czartoryski), kasztelan wojnicki, marszałek nadworny. - Król ze swym otoczeniem wyjechał do Lwowa. - Autogr. (Uszkodz.)
 S. 217. 1662/0658.*
410. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [Leszczyński]. Varsaviae 3.IV.1662.
Ad Em.mum Protect. Regni.
*Bratanek jego, Andrzej Leszczyński, prepozyt łowicki, kanonik gnieźnieński stara się o bullę na koadiutorię opactwa czerwińskiego. - Prosi o poparcie.
 S. 217. 1662/0599.*

411. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 18.IV.1662.
Do kard. Orsini.
Grozi wojna domowa; król chce ją zażegnać, ale ci, co mają rządy w ręku, producono gran sconcerti. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0632.
412. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 25.IV.1662.
Do kard. Orsini.
Jest nadzieja, że dla dobra kraju żołnierze zbuntowani pójdą na ugodę. - Nie łatwo pójdzie ze sprawą, która jest wyłuszczone na osobnej kartce. - Gonsewski [Gosiewski] został uwolniony z 300 innymi jeńcami. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0637.
413. *it.* Christofo Masini. Varsavia 9.V.1662.
Do kard. Orsini.
Sprawy zbuntowanego wojska. - Król pyta o zdrowie kardynała. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0631.
414. *it.* Christofo Masini. Varsavia 22.V.1662.
Do kard. Orsini.
Król posyła list do papieża. Król i królowa zadowoleni z legatione di Bologna conferita all'Em. Vidoni. - Sprawa św. Brygidy będzie prędko zdecydowana. - (Uszkodz.) - Autogr.
415. *lat.* Jacobus Susza Ap.pus Chelmae. Chelmae 3.VI.1662.
Do kard. Orsini.
Nos quoque Rutheni, uti pars Poloniae, ad Tuam Eminentissimam accurrimus Protectionem. Prosi o kanonizację bł. męczennika Józafata, nie tylko ku zbudowaniu katolików, ale ku pogiębieniu schizmatyków.
 S. 217. 1662/0336. (Tabl. VI-VII)
416. *it.* Christofo Masini. Varsavia 19.VI.1662.
Do kard. Orsini.
Dyspozycje króla w sprawie alumnów kolegium św. Brygidy. - Sprawy D. Brandani, jego nieszczerść i niepożądane interwencje. - Autogr. (Uszkodz.)
 S. 217. 1662/0660.
417. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnensis. [Leszczyński]. Varsaviae 10.VII.1662.
Ad Em.mum Protectorem.
Jedzie do papieża ksiądz Mikołaj Słowikowski, kanonik i archiprezbiter krakowski, który ma prosić w imieniu kleru o ulgi finansowe z powodu zniszczeń i rabunków wojennych.
 S. 217. 1662/0603.

418. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 14.VII.1662.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Był obecny na zgromadzeniu biskupów i kapituł, urządzonym przez prymasa z powodu buntu wojska i niszczenia kościołów; uchwalono stosować ekskomunikę. Sufragan płocki, Czyżowski ogłosił, że jeśli żołnierze do sześciu dni nie zwrócą dóbr kościelnych, zostaną ekskomunikowani; jeśli to nie wystarczy, władze kościelne przejdą do interdyktu. - Niektórzy buntownicy gotowi są do ustępstw. - Poznań był przez nich obleżony; Warszawa się fortyfikuje, także Kraków i inne miasta. - Cesarz ma przybyć do Wrocławia pod pretekstem zabrania heretykom paru kościołów. - Elektor brandenburski gromadzi wojska. - Moskwa chce zatrzymać Smoleńsk i księstwo Siewierskie. - Wyhowski stara się usunąć Teterę. I disordini di questo Regno e li sconcerti invitano li Inimici et li vicini ancora a riguardarlo con occhi concupescibili.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0339.
419. *lat.* Nicolò in Prazmowo Ep. Luceorien. Cancellarius Poloniae. [Prażmowski]. Varsaviae 15.VII.1662.
Do kard. Orsini.
Opisuje zniszczenia i nędzę kraju. Prosi, by papież wydał zezwolenie plurium beneficiorum. Kanonik krakowski, Mikołaj Słowikowski przedstawi papieżowi prośbę kleru o tę łaskę.
 S. 217. 1662/0422.
420. *it.* Christofo Masini. Varsavia 18.VII.1662.
Do kard. Orsini.
Nie przesyła kartki ze sprawozdaniem. - Chciał napisać z Krakowa, ale zajęty był pracą nad obliczaniem długów, zostawionych przez króla Władysława. - Autogr. (Uszkodz.)
 S. 217. 1662/0659.
421. *it.* Fr. Giacomo Cartheo Com.rio Generale delli Agostiniani di Polonia. Varsavia 25.VII.1662.
Do kard. Orsini.
Postąpił zgodnie z wolą króla: zdjął przeora z urzędu, miał zresztą dość powodów, aby to uczynić. - Ukarani ojcowie już interweniowali u nostro Padre Reverendissimo, który chce b. przeora zrobić prowincjałem. Król tego sobie nie życzy; chce, aby piszący te słowa został przez parę lat w Polsce jako prowincjał i by przeprowadził dalsze reformy. - Autogr.
 S. 217. 1662/0595.
422. *it.* Andreas Comes de Leszno. [Leszczyński]. Perugia 15.VIII.1662.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za uzyskanie bulli na opactwo czerwińskie, z ulgami w opłatach. - Autogr.
 S. 217. 1662/0605.

423. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnensis. [*Leszczyński*]. Lyskovicis 18.VIII.1662.
Ad Em.mum Card. Protectorem.
Kameduli proszą o możliwość uczczenia pamięci Dawida, króla i proroka in horis canonicis et in Romano Missali.
S. 217. 1662/0601.
424. *lat.* Georgius Biallozor Episcopus Vilmensis. Vilnae 24.VIII.1662.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie, przekazuje należną przysięgę.
S. 217. 1662/0338.
425. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Lyskovicis 28.VIII.1662.
Ad Em.mum Protectorem.
Poleca Stanisława Caesari, kapłana swojej diecezji, który jedzie do Rzymu dla swoich spraw.
S. 217. 1662/0602.
426. *it.* Lud.o Fantone. Zolkiew 28.VIII.1662.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Rokowania ze zbuntowanym wojskiem (szczegóły). - Cesarz patrzy na Polskę okiem pożądliwym. - Jest tu Bohun, ambasador Kozaków; donosi, że Moskwa niszczy Ukrainę col ferro e col fuoco, a Turcy zakładają twierdze na Dnieprze. - Klęska powodzi.) - Autogr.
S. 217. 1662/0340.
427. *it.* Lud.o Abb. Fantone. Zolkiew 4.IX.1662.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Król wystuchawszy ambasadora Kozaków, Bohuna, o niebezpieczeństwach dla Ukrainy ze strony Moskwy i Turcji zbudował 6 fortec na Dnieprze. Przyjął ambasadora Tatarów, który prosił o pomoc. - Król udał się do Lwowa, spotykany z szacunkiem przez delegatów zbuntowanego wojska. - Trudności w układach z nimi. - Sprzeczki z oficerami wojska cesarskiego koło Żywca.) - Autogr.
S. 217. 1662/0525.
428. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [*Pignatelli*]. Leopoli 12.IX.1662.
Do kard. Orsini.
Donosi o wielkim zwycięstwie nad Moskwą z pomocą Kozaków i Tatarów. Olbrzymie straty moskiewskie, wódz ledwie uszedł z życiem. Może to doprowadzić do pomyslnych traktatów.
S. 217. 1662/0343.
429. *lat.* Lucas Teczkowski Decanus nomine totius capituli Ecclesiae Metropolitanae Leopoliensis. Leopoli 12.IX.1662.
Zwracają się, za pośrednictwem kanonika krakowskiego, Mikołaja Słowikowskiego, z prośbą o poparcie ich sprawy u papieża. - Autogr.
S. 217. 1662/0606.

430. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 16.IX.1662.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przekazał listy królowi. - W. kanclerz [M. Prażmowski] prosił o zorganizowanie lepszego przekazywania wiadomości dla kardynała. - Sprawy biskupstwa bakowskiego. - Sprawy administracji metropolii kijowskiej. - Pijarzy prosili króla o interwencję u papieża w sprawie klasztoru dla trzeciego zakonu św. Franciszka.) - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0613.
431. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 17.IX.1662.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Trudno zdać sprawę, gdyż trudno ocenić wypadki; każdy ma o nich inne zdanie. - Złość ludzka wywołuje drażnienia, rani ojczyznę i dwór. Ambicje jednostek stawiają rządowi opozycję. - Sprawy sukcesji. - Niezgoda ułatwi Turkowi zwycięstwo. Nie pomogą zwycięstwa, jeśli po nich następują kłótnie i przejawy prywaty. - Pogłoski o złych zamiarach cesarza wobec Polski. - Król wkroczył do Lwowa, wojscy zbuntowani przyjęli go pokornie; rokowania trwają.) (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0614.
432. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 19.IX.1662.
Do kard. Orsini.
Trudna droga z Warszawy do Krakowa, z powodu wylewów. - Król aprobejuje roztropne rady kardynała co do postępowania w razie posunięć Turcji. - Sprawa Józefa Amadisa, poety i dziwaka. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0615.
433. *it.* Lud. Ab. Fant(one). Leopoli 20.IX.1662.
Do kard. Orsini.
Sprawy zbuntowanego wojska, prace komisji, trudności porozumienia. - Autogr.
 S. 217. 1662/0526.
434. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 1.X.1662.
Do kard. Orsini.
Z załączonej kartki kardynał dowie się o tym, co jest załatwione, a z szyfru o tym, czego się można spodziewać. Król chce zahamować pogłoski o sukcesji karami na tych, co rozsiewają wiadomości; ale to byłoby przeciwne wolności słowa. - Rozdźwięk między królem a w. marszałkiem [Lubomirskim]. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0609.
435. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 3.X.1662.
Do kard. Orsini.
Cesaris jedzie do Rzymu, może podać się za protegowanego króla. Ma sprawę przeciw Koniecpolskiemu, którego chce podobno pozbawić probostwa, gdyż ten nie ma dyspensy ad ordines sacros, a w przeszłości splamił się bratobójstwem. - Autogr.
 S. 217. 1662/0608.

436. *it.* Lud.o Abb. Fantone. Varsavia 12.X.1662.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Intrygi przeciw dworowi, podejrzenia. - W. marszałek [Lubomirski] wezwał do zapomnienia przeszłości i do wspólnej pracy dla ojczyzny. - Sprawy zbuntowanego wojska. - Śmierć Borzeńskiego, okoliczności obciążające jego przeszłość. - Ma przybyć nowy ambasador Kozaków, by prosić o pomoc przeciw Moskwie. - Wysyła się uniwersaty do wszystkich województw z zapewnieniem, że wojska cudzoziemskie nie mają na celu zajmowania ziem polskich, i że dwór nie ma tych intencji, jakie mu przypisują ludzie złej woli.) - Autogr.
S. 217. 1662/0311.
437. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 16.X.1662.
Do kard. Orsini.
Rozmawiał z królem, m.i. także o « protekcji ». Król powiedział: Tale istanza non si è fatta nè credo si farà, ma quando si facesse, sarebbe indarno. - Nuncjusz nic nie mówi o zleceniach papieża. - (Uszkodz.) - Autogr.
S. 217. 1662/0612.
438. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 6.XI.1662.
Do kard. Orsini.
... Król interesuje się wszystkim, co dotyczy rodziny kardynała, której życzy pomyślności. (Uszkodz. Prawie nieczytelne). - Autogr.
S. 217. 1662/0607.
439. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [Pignatelli]. Leopoli 8.XI.1662.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne. - Rozruchy wojska skonfederowanego trwają. - Z Konstantynopola wiadomości pocieszające.
S. 217. 1662/0341.
440. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 13.XI.1662.
Do kard. Orsini.
Jeśli Turek zaatakuje Polskę, « nie będzie innej ucieczki, niż raj ». (Uszkodz., nieczytelny). - Autogr.
S. 217. 1662/0616.
441. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 21.XI.1662.
Do kard. Orsini.
O Czehryniu, rezydencji Chmielnickiego. - Rokowania ze zbuntowanym wojskiem. - (Uszkodz., nieczytelne). - Autogr.
S. 217. 1662/0638.
442. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 1.XII.1662.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne. - (Uszkodz.) - Autogr.
S. 217. 1662/0618.

443. *it.* Christofò Masini. Leopoli 12.XII.1662.
Do kard. Orsini.
*Ministrowie cesarza zachowują się tak, że budzą wszędzie niechęć i zgorzienie. Król jest z nimi nadmiernie uprzejmy. Król nosi żalobę po arcyksięciu, choć Wiedeń nie wysłał — jak to jest w zwyczaju — kuriera z wiadomością o jego śmierci. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0630.*
444. *it.* Christofò Masini. Leopoli 12.XII.1662.
Do kard. Orsini.
*List trafił zapewne do w. kanclerza, [M. Prażmowskiego] gdyż był skierowany na ręce p. Giustinianiego. - Król kazał (piszącemu te słowa) napisać list w sprawie « V.E. » (kardynała Orsini?) do Francji. - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0640.*
445. *it.* Christofò Masini. Leopoli 18.XII.1662.
Do kard. Orsini.
*O sprawie hetmana Gosiewskiego pisze osobno. Jest tu wielkie napięcie. Nie wiadomo jakie będą konsekwencje i jakie są cele konfederatów. Upada możliwość rokowań. - Różne pogłoski. - Został przyjęty przez króla prowincjał franciszkanów, który przybył z Konstantynopola i powiedział, że Turcy ruszą na wiosnę. (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0617.*
446. *it.* Ch. M(asini). Leopoli 18.XII.1662.
Do kard. Orsini.
*Wiadomości różne. (Przesyła kopię listu króla do Sua Maestà Christianissima. Chodzi o to, by nie było wątpliwości, że należy pójść nawet do konsystorza z powodu tej sprawy. Choć nie będzie to podane do wiadomości św. Kolegium, wystarczy, że książę i kardynał wie, jak było naprawdę. - Uwagi o niedyskrecji i o korespondencji we Włoszech i we Francji; o interwencji listowej różnych książąt do cesarza po inwazji Polski przez króla Karola). - Autogr.
 S. 217. 1662/0610.*
447. *lat.* Nicolò Prażmowski Ep.s Luceo. Cancell. Regni Supremus. Leopoli 19.XII.1662.
Do kard. Orsini.
*Skarży się na opóźnianie zatwierdzenia Akademii Lwowskiej, upragnionej przez króla i popieranej przez senatorów. Prosi, aby nie brano pod uwagę protestów « szkoły krakowskiej » i nie narażano autorytetu króla oraz wiary: grozi niebezpieczeństwo ze strony schizmatyków, co może poświadczyć nuncjusz.
 S. 217. 1662/0600.*
448. *lat.* Praelati et Canonici Eccle.æ Cathe. Posnan. Posnaniae 22.XII. 1662.
Card. Virginio Ursino.
*Przez Mikołaja Słowikowskiego, kanonika krakowskiego, wnoszą do papieża prośbę o dyspensę super pluralitatem incompatibilium beneficiorum. - Piecz.
 S. 217. 1662/0334.*

449. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 24.XII.1662.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (O Litwie niewiele wiadomo, oczekuje się listów. - W Polsce jest nadzieja na zakończenie « roty », choć nie są wykluczone nowe trudności. - Z Francji przychodzą naprzemian wiadomości dobre i złe. - Turcja przysyła tu wielu szpiegów. - O. Bianchi zmartwiony, że kardynał zapomina o nim.) - (Uszkodz.) - Autogr.
 S. 217. 1662/0620.
450. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 24.XII.1662.
Do kard. Orsini.
Donosi, że wysyła list króla do papieża. - Autor listu poleca sprawę zakonu św. Brygidy. - Autogr.
 S. 217. 1662/0611.
451. *lat.* Thom. Vieyski Eps. Kiiovien. Plociae 28.XII.1662.
Ad Em. Card. Protectorem.
Sklada życzenia. - Uważa, że jego siostrzeniec Franciszek Żórawski musi z powodu słabego zdrowia przerwać studia w Rzymie i wrócić do ojczyzny. Dziękuje za łaski wyświadczone.
 S. 217. 1662/0337.
452. *it.* Christoforo Masini. *M. i d. zatarte.*
Do kard. Orsini.
O. Bianchi jest bliski sekretarzowi i mógłby coś powiedzieć w tej sprawie. - Królowa zdaje się na kardynała. - (Uszkodz. nieczytelne). - Autogr.
 S. 217. 1662/0619.
453. *it.* Christoforo Masini. *M. i d. nieczytelne.*
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sprawy skonfederowanego wojska. - O dwóch brewe wysłanych przez papieża do króla Francji. - Brewe papieskie przyjęte ze wzruszeniem przez senatorów i dwór królewski. - Pomoc dla alumna kolegium św. Brygidy. - Generał dominikanów powierzył ważną funkcję O. Bianchi. - Rokowania tajne szlachty z Koniecpolskim w sprawie powrotu do posłuszeństwa królowi). - Autogr. (Uszkodz.)
 S. 217. 1662/0701.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1663.

II E. PROT. XXV.
218.

454. *it.* Urbano Ubaldini della Comp. di Giesù. Bologna 27.XII.1662.
Do kard. Orsini.
Poleca Stanisława Cesari, prepozyta z Koniecpola: źli ludzie chcą go pozbawić beneficjów. - Autogr.
S. 218. 1662/0052.
455. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 15.II.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Trudności w zebraniu pieniędzy dla opłaty wojsk. - W Wolborzu znów zbiera się «koła» delegatów różnych pułków, kto wie, co uchwali. - Naszczokin, ambasador Moskwy ma pełnomocnictwa dla zawarcia pokoju. - Od «popolo sollevato in Moscovia» przybywają inni delegaci, którzy chcą zapobiec pokojowi: pragną, by król połączył się z nimi przeciw carowi. Car wprawdzie wygrał 2 bitwy przeciw buntownikom i zamęczył niektórych przywódców, jednak nie czuł się pewny i wycofał się do Archangielska, żeby mieć bliżej pomoc Holandii i Anglii. - Dio confonda la malitia di quelli che volevano fomentare la Moscovia in pregiudizio di questo Regno che essendo antimurale della Christianità - è effettivamente protetto dalla Sua Santa mano; tutto che li cittadini di esso non ne conoschino li favori, né ne intendino le voci.) - Autogr.
S. 218. 1663/0463.
456. *lat.* Nicolaus Oborsky Ep.us Laod. Suff. Crac. Cracoviae 22.II.1663.
Do kard. Orsini.
Pisze imieniem kapituły: przesyła przez Mikołaja Słowikowskiego prośbę do papieża. Chodzi o dyspensy, jakie księża mieli uprzednio w materii plura beneficia.
S. 218. 1663/0590.
457. *it.* Lud.o A. Fantone. Leopoli 9.III.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wiadomości dworskie - Biskup kujawski [K.F. Czartoryski] i trzech komisarzy pojechało do Wolborza, do nowego «koła» żołnierzy: rokowania o wypłaty. - Ktoś, kto powrócił z Moskwy, mówi o zamieszkach przeciw ministrom cara, którzy mordują bojarów. - Tatarzy atakują Moskwę. - Biskup wileński pojechał rokować z żołnierzami na Litwie. - Nadeszła wieść, że żołnierze nie chcieli przyjąć biskupa kujawskiego.) - Autogr.
S. 218. 1663/0461.

458. *it.* Lud.o Ab. Fantone. Leopoli 15.III.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Żołnierze nie przyjęli biskupa kujawskiego [Czartoryskiego]; chcą brać żywność z dóbr królewskich i kościelnych. Trudne rokowania, I wielki marszałek [Lubomirski] nic nie zdziałał - zagroził, że przedsięweźmie ostrzejsze środki. - Przybył tu Naszczokin, ambasador moskiewski. - Zbuntowani żołnierze wypuścili na wolność zastępcę wojew. Zamoyskiego, którego chcieli zabić.) - Autogr.
 S. 218. 1663/0462.
459. *it.* Lud. Ab. Fant[one]. Leopoli 22.III.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Odyta się publiczna audiencja ambasadorów moskiewskich, którym król powiedział, że chętnie będzie rokował o pokój, gdyż nie chce przelewać krwi chrześcijańskiej. - Król i królowa przenieśli się na rekolekcje do karmelitów. - Wracają do króla oddziały zbuntowanych Tatarów. - Odyto się pierwsze posiedzenie z ambasadorami moskiewskimi. - Posłowie wyjechali do Wolborza gdzie powstało nowe « koło » generalne.) - Autogr.
 S. 218. 1663/0460.
460. *it.* Lud.o A. Fantone. Leopoli 29.III.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wielu wojskowych przechodzi na stronę króla, porzucając buntowników. - Turek zawarł pokój z Wenecją na 15 lat, a jednak się zbroi; przypuszczalnie chce zająć Ukrainę. Chętni się, że pokój z cesarzem jest w jego ręku. - Przybył poseł moskiewski.) - Autogr.
 S. 218. 1663/0465.
461. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [Pignatelli]. Leopoli 9.IV.1663.
Emin.mo Orsino.
Poleca O. Poniatowskiego, dominikanina.
 S. 218. 1663/0517.
462. *it.* Lud.o Fantone. Varsavia 22.IV.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Rokowania ze zbuntowanym wojskiem. - Podobno uwolniono dobra kościelne. - Koło z Wolborza poszło do w. marszałka koronnego, [Lubomirskiego] prośbę by stanął na jego czele i prosiło wojewodów sandomierskiego i bełzkiego, by pośredniczyli między wojskiem a królem. - Posłom kozackim, przeciwnikom Tetery, nie dano na razie odpowiedzi.) - Autogr.
 S. 218. 1663/0464.

463. *lat.* Stephan Atan. Ep.us Bacovien. [Rudziński]. Bacoviae 25.IV.1663.
Cardinali Virginio Ursino.
Bóg świadkiem, że nie przez niedbałość zatrzymał się z wyjazdem. Prosi, by Kongregacja Prop. Fide rozstrzygnęła sprawę na podstawie wiernych informacji. - Nic nowego poza tym, że Turcja będzie wojować z cesarzem, który obawia się pokoju i zgody między Polską a Moskwą. - Piecz.
S. 218. 1663/0507.
464. *it.* Diego Brandani. Napoli 27.IV.1663.
Do kard. Orsini.
Prosił ks. Boncompagni, by doręczył listy króla: 1) papieżowi, 2) kard. Chigi; załącza jeszcze jeden list i prosi kardynała [adresata], by przedstawił jego nieszczęścia kardynałowi Chigi. - Autogr.
S. 218. 1663/0283.
465. *it.* P. Bonsi ves.o di Béziers. Varsavia 24.V.1663.
Do kard. Orsini.
W sprawie swojej nominacji na kardynała, proponowanej przez króla. - Autogr.
S. 218. 1663/0612.
466. *it.* Il Vescovo di Luceoria Gran Cancell. del R(egno). [M. Prażmowski]. Leopoli 4.VI.1663.
Card. Orsino.
Dziękuje za poparcie jego próśb, o czym wie od kanonika Słowikowskiego, którego nadal poleca.
S. 218. 1663/0504.
467. *it.* Diego B(randani). Napoli 5.VII.1663.
Do kard. Orsini.
Królowa zrobiła mu zaszczyt listem, który piszący te słowa przesyła w załączeniu i prosi o łaski. - Autogr.
S. 218. 1663/0284.
468. *it.* A. Arc.o di Larissa. [Pignatelli]. Leopoli 16.VII.1663.
Card. Orsino.
Nie mógł wcześniej zakończyć procesu Kazimierza Pacy, mianowanego przez króla na biskupstwo smoleńskie; przesyła teraz dokumenty i prosi o bullę i o ulgi finansowe, wobec tego że diecezja jest w ręku wroga.
S. 218. 1663/0512.

469. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Leopoli 23. VII.1663.
Em.mo Card. Protectori.
Poleca Jakuba Kosińskiego.
S. 218. 1663/0500.
470. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [*Pignatelli*]. Leopoli 14.VIII.1663.
Card. Orsini.
Zmarł Stefan Kazimierz Kurbicki, biskup Nikopola, sufragan lwowski. Arcybiskup mianował na jego miejsce Jerzego Giedzińskiego (?) z kanoników regularnych, kanclerza tej katedry. Przesyła akta procesu.
S. 218. 1663/0511.
471. *it.* A. Arciv.o di Larissa. [*Pignatelli*]. Leopoli 16.VIII.1663.
Card.le Orsini.
Po śmierci Alberta Tolibowskiego, król mianował na biskupstwo poznańskie Stefana Wierzbowskiego. - Przesyła proces.
S. 218. 1663/0510.
472. *lat.* Praelati et Canonici Basilicae Reg. Varsaviensis. Varsaviae 5.X.1663.
Do kard. Orsini.
Proszą o poparcie proboszcza Varacen (?) w diecezji poznańskiej, który w sporze z dominikanami uzyskał słusznie pomyślny wyrok w I instancji, ale sprawa poszła do Kurii.
S. 218. 1663/0489.
473. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Varsaviae 6.X.1663.
Em.mo Card. Protectori.
Hieronim Radziejowski, wojak, chce się poświęcić służbie Bożej; ma jednak przeszkody, więc prosi, by papież i kardynał wystuchali jego prośb.
S. 218. 1663/0499.
474. *lat.* Joannes Gembicki Ep.us Plocensis. Varsaviae 7.X.1663.
Do kard. Orsini.
Hieronim Radziejowski chce się poświęcić stanowi kapłańskiemu. Jego zasługi, którymi zmazał pewne dawne błędy. Prosi o zezwolenie papieża na święcenia.
S. 218. 1663/0508.
475. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Varsaviae 8.X.1663.
Em. Card. Protectori.
Prosi o komisję, któraby zawyrokowała o sprawie proboszcza Varacen(?). Alberta Galterowica, przeciw dominikanom, gdyż ubogi proboszcz nie może jechać do Rzymu, a zrezygnowanie ze sprawy byłoby z krzywdą dla probostwa.
S. 218. 1663/0498.

476. *lat.* Joannes Michael Pociey archd. Basil. pr. Ep. Vladimiriensis et Brestensis ritus graeci... Vlodimiriae 10.X.1663.
Do kard. Orsini.
Prosi o dyspensę dla ks. Bazylego Krukowskiego super bigamiam in presbyteratu... ex repetito cum vidua matrimonio contractam.
 S. 218. 1663/0506.
477. *lat.* Episcopus Varmiensis. [Wydźga]. Varsoviae 10.XI.1663.
Do kard. Orsini.
Prosi o zezwolenie na święcenia dla Hieronima Radziejowskiego, wylicza jego zasługi.
 S. 218. 1663/0611.
478. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [Pignatelli]. Varsavia 11.XII.1663.
Do kard. Orsini.
Król z wojskiem na granicy moskiewskiej; przywołał do porządku większą część Kozaków. Z Moskwą zawrze zapewne chwalebny pokój. Moskwa proponuje zawieszenie broni i przyznaje królowi tytuł w. księcia Litwy, którego mu odmawiała przez dziesięć lat. Ale król nie zatrzyma marszu, zanim nie przybędą komisarze, przez Moskwę wystąpi.
 S. 218. 1663/0509.
479. *it.* Christofo Masini. Varsavia 19.XII.1664 (1663?)
Do kard. Orsini.
Nie słychać szcżęku broni. Na wiosnę mogą być gorsze wiadomości.
- Autogr.
 S. 218. 1663/0466.
480. *it.* Il Vescovo di Luceoria e Gran Cancell. della Corona. [M. Prażmowski]. Ostrze 19.XII.1663.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne.
 S. 218. 1663/0497.
481. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [Leszczyński]. Łyskovicis 22.XII.1663.
Em.mo Card. Protectori.
Poleca dominikanina Jana Humieckiego, prosi o promocję dla niego. (Dopisek, po włosku, jak odpowiedzieć na ten list).
 S. 218. 1663/0501.
482. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnen. [Leszczyński]. Łyskovicis 22.XII.1663.
Em.mo Card. Protect.
Życzenia święteczne. - W kraju spokój, bunt wojska stłumiony.
 S. 218. 1663/0502.

483. *lat.* NN. Bez m. [22.XII.1663].
Do NN.
Respondendum Em.mo. *Wstawiała się już za nim królowa. - Otrzymał tytuł praedicator generalis. (Włożone do poprzedniego).*
S. 218. 1663/0501.
484. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [Leszczyński]. Łyskoviiciis 28.XII.1663.
Em.mo Card. Protectori.
Ks. Franciszek Gostyński prosi o kanonię poznańską. Sprzeciwia się temu Florian Różycki, który ma pretensje do tejże kanonii. Autor listu prosi o poparcie Gostyńskiego.
S. 218. 1663/0503.
485. *it.* Gio. Lubinski (?) Medzeriz 19.V.1667.
Card.le Orsini.
Zmarła niespodziewanie królowa. Szczegóły, poprzedzające jej śmierć. Rozpacz króla. Dyspozycje w związku z pogrzebem. Post scriptum: prosi o poparcie u kapituły kanoników w Poznaniu. - Autogr.
S. 218. 1663/0589.
486. *lat.* Joan.s Markiewicz Can.cus Cracoviensis. Bez m. i d.
Do kard. Orsini.
Przypomina, że zwracał się już o poparcie, gdy niewinnie siedział w więzieniu w Rzymie. Dowodem niewinności jest fakt, że dostał potem bez dyspensy beneficja. Teraz ma otrzymać prepozyturę tarnowską; prosi o poparcie wobec nowo powstałych trudności.
S. 218. 1663/0505.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1663-1664.

II E. PROT. XXVI.
219.

487. *lat.* Albertius Cieciszewski. Nieporeti 28.V.1650.
P.ri Chr. P.ri Francesco Picolomineo Praeposito Gener.
Oddał królowi list w sprawie kardynała Orsini. - Autogr.
S. 219. 1664/0524.
488. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 30.I.1662.
Do kard. Orsini.
Przyszedł wiadomości w sprawie dominikanów, królowa zadowolona. Posyła, z rozkazu królowej, il congiunto imbroglio theologico, dla pokazania go O. generałowi. - Przesyła też list króla w sprawie Radziejewskiego. - Autogr.
S. 219. 1663/0273.
489. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 26.VI.1662 (?)
Do kard. Orsini.
Żyje się stale między nadzieją i obawą. Nie wiadomo, czy dojdzie do ugody z żołnierzami. W. marszałek [Lubomirski] nie przybył jeszcze na dwór. - W załączonej kartce autor listu pisze o punkcie budzącym największe troski: quando non si potesse riformare la confederazione, continuerebbe senza titolo, ma infatti sarebbe peggiore. - Autogr.
S. 219. 1663/0265.
490. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 1.I.1663.
Do kard. Orsini.
Przybył ambasador Tatarów, który wyliczał zasługi Tatarów wobec Polski. - Powiedział, że upragnione jest pośrednictwo króla między Turcją a cesarzem. - Autogr.
S. 219. 1663/0276.
491. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 22.I.1663.
Do kard. Orsini.
Przybył z Krakowa O. Vascman [Waxman], dominikanin; jutro będzie miał audiencję. Poinformował piszącego ten list o postępowaniu przeora w Warszawie i przekonał, że wizytator jest niewinny. - Autor listu nie chciał o tym pisać, ale czyni to przez postuszeństwo. - Autogr.
S. 219. 1663/0271.

492. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 27.II.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Oczekuje się skutków działania w. marszałka, [Lubomirskiego] o którym zdania są sprzeczne. W. marszałek ma trudności: mówi, że jeśli akcja mu się uda, narazi się na potwierdzenie podejrzeń, jeśli zaś nie - to straci autorytet. Żołnierze mogli zatrzymać go gwałtem: ale to mogło być interpretowane, jako uzgodnione. - W Konstantynopolu Turek dowiedział się, że król jest osaczony przez konfederatów i kazał baszy Sylistrii przyjść z pomocą królowi. Gospodar Wołoszy przysłał tu kopię edyktów z których, jak mówią, wynika, że ci volevano fare la carità anche al nostro dispetto. - Ma przybyć ambasador Moskwy, ale tuż za nim jedzie poseł buntowników moskiewskich; ciekawe będzie wysłuchać propozycji ich obydwu.) - Autogr.
 S. 219. 1663/0272.
493. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 5.III.1663.
Do kard. Orsini.
Przyszły listy z Francji: są jakieś trudności; przesłanie sprawy do konsystorza może ulec odroczeniu. Na listy odpowiedziano, że kardynał [adresat] jest bardziej przychylny Neapolowi (?) niż Francuzom, i że informuje szczegółowiej ks. Toskanii, niż ministra Francji. - Autogr.
 S. 219. 1663/0274.
494. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 16.III.1663.
Do kard. Orsini.
Des Noyers jeszcze chory, nie ma więc nowych wiadomości. - Jest się zawieszonym między obawą a nadzieją - ale oficerowie zaczynają odstępować od konfederacji. - Oby Turek nie zepsuł wszystkiego. - Autogr.
 S. 219. 1663/0270.
495. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 23.III.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Z Francji wiadomości o zamęciu. Król francuski przysłał odpowiedź; piszący te słowa przyśle kopie listu. Król Polski odpowiada na dwie sprawy osobnymi listami, by zaznaczyć ich odrębność: we Francji natomiast nie chcą ich dzielić. List został doręczony przez ambasadora francuskiego, który nie został potraktowany z szacunkiem przez konfederatów. - Niektórzy biskupi sądzą, że trzeba się będzie uciec do cenzury kościelnej; są to decyzje ryzykowne. - Aluzje do przesyłanych «kartek».) - Autogr.
 S. 219. 1663/0266.
496. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 24.IV.1663.
Do kard. Orsini.
Nie wysłał listów, bo ostatniego kuriera, który wiozł listy z Rzymu, skonfederowani żołnierze przychwycili: może zrobią to samo i z obecnym. - Dziękuje za to, co kardynał napisał mu o O. Bianchim i za to, że nie poparł jego życzeń, zbyt śmiałych. Prosi, aby nie zrażał się do niego. - Autogr.
 S. 219. 1663/0264.

497. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 30.IV.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (O. Bianchi pisze, że pocztę skonfiskowali żołnierze della santa - e per noi diabolica - unione. - Dywagacje o staraniach O. Bianchi w Rzymie i o błędnej tezie di quel frate. - O. Kocietkowski namawia żołnierzy, by nie przyjmowali porozumienia. - Ks. Słowikowski jest w Rzymie we wspólnej sprawie kleru, ale zdaje się, ma też sprawę z jezuitami. Nie wiadomo, jak mu pójdzie, choć ma słuszność. W każdym razie Rzym to nie sąd krakowski, na którym można wymusić zgodę.) - Autogr.
 S. 219. 1663/0275.
498. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 8.V.1663 (?)
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (« Kartkę » przyśle osobno. - Obecny list pójdzie do Krakowa za pośrednictwem hr. Radziejowskiego, któremu zależy na otrzymaniu łaski, o jakiej wzmiankuje i o jaką prosił kardynała król. - Z nuncjuszem [Pignatelli] zaszło nieporozumienie w związku z listem rzekomo wystanym i brakiem odpowiedzi. - Radziejowski czeka niecierpliwie na bullę. - Autor listu prosi o wystuchanie O. Emeryka, cystersa. - Przesyła list nuncjusza do kard. Chigi, który hrabia Radziejowski doręczył mu otwarty.) - Autogr.
 S. 219. 1663/0267.
499. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 15.V.1663.
Do kard. Orsini.
Odczytał list kardynała królowi. - Sprawy korespondencji z królem Francji, rozważenia na nowo punktów uzgodnionych; - Sprawy O. Bianchi. - Mordercy Gosiewskiego są schwytani, ale mogą uciec. - Autogr.
 S. 219. 1663/0277.
500. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 29.V.1663.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nawrót choroby des Noyers uniemożliwia odszyfrowanie listów z Francji. Nie wiadomo, czy jechać do Warszawy, czy do Krakowa, czy lepiej zostać. Niech Bóg ma w opiece dwór przed tą plagą. - Nawet królowa jest w obozie i zrobiła sobie mieszkanie w spichrzu.) - Autogr.
 S. 219. 1663/0269.
501. *it.* Christoforo Masini. Leopoli 12.VII.1663.
Do kard. Orsini.
Królowa mówiła nuncjuszowi przychylnie o O. Bianchi; popiera promocję. Wiadomość o zbliżaniu się konfederatów napawa wszystkich lękiem. - Autogr. - (Uszkodz.)
 S. 219. 1663/0268.
502. *lat.* Thomas Vieyski, Ep.s. Kiioviens. Plociae 1.I.1664.
Cardinali Protectori.
Składa życzenia i dziękuje za łaski dla siostrzeńca, ks. Franciszka Zórawskiego.
 S. 219. 1664/0536.

503. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Varsaviae 15. I.1664.
Em.mo Card. Protectori.
Prosi o zezwolenie na beneficja dla młodocianego Kazimierza Dönhoffa ze znakomitego rodu.
S. 219. 1664/0532.
504. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Łyskovicis 31.III.1664.
Em.mo Card. Protectori.
Poleca swoich bratanków, którzy jadą do Włoch.
S. 219. 1664/0534.
505. *it.* Giovanni Gembicki Vescovo di Plocko. Varsavia 7.IV.1664.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za wstawiennictwo o dyspensę dla Radziejowskiego, który w kapłańskim stanie chce odpokutować dawne grzechy. Ale skoro Jego Świętobliwość dyspensy odmawia, posłuszny syn musi się poddać orzeczeniu. Autor listu jednak prosi o dalsze wstawiennictwo w tej sprawie.
S. 219. 1664/0537.
506. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnen. [*Leszczyński*]. Łyskovicis 8.IV.1664.
Em.mo Card. Protectori.
Mianował Stanisława Buzińskiego, archidiacona kaliskiego na kanonię warmińską; prosi o potwierdzenie i zezwolenie na zatrzymanie archidiaconatu kaliskiego.
S. 219. 1664/0533.
507. *lat.* Ciprianus Paulus Brzostowski Referendarius et Notarius per Magnum Ducatum Lithuaniae. Smolensci 1.V.1664.
Do kard. Orsini.
Poleca swego syna, któremu król przyznał miejsce w kolegium św. Brygidy. - Autogr.
S. 219. 1664/0515.
508. *lat.* Jacobus Cartheus Hibernius. Varsavia 8.V.1664.
Card. Virginio Ursino.
Referuje swoją trzyletnią działalność w Polsce. Ma tu wrogów, intrygantów, którzy chcą zwołać kapitułę i złożyć go z urzędu. Prosi o poparcie w Rzymie. - Autogr. - Piecz. - (Uszkodz.)
S. 219. 1664/0512.
509. *it.* NN. Bez m. i d. [*Varsavia 8.V.1664*].
Do kard. Orsini.
Sprawozdanie z działalności O. Cartheo. Nuncjusz apelował do generała, żeby się kapituła odbyła. - (Wklejone do 508).
S. 219. 1664/0513.

510. *it.* Giovanni Gembicki Vesc. di Plocko. Varsavia 10.VI.1664.
Do kard. Orsini.
Prosi o dziekanat płocki dla Czyżowskiego, któremu opactwo Paradyżu i zrujnowane biskupstwo kamienieckie nie wystarczają na utrzymanie.
 S. 219. 1664/0508.
511. *it.* Christofo Masini. Varsavia 2.VII.1664.
Do kard. Orsini.
Odniesiono wielkie zwycięstwo nad Moskwą. Ale w królestwie wielkie zamieszanie. Mówi się o lidze między Brandenburgią, Saksonią i innymi krajami ościennymi, by przeszkodzić ewentualnej sukcesji ks. d'Enghien i wprowadzić na tron księcia z rodziny cesarskiej. - Królowa zadowolona z darów. - Autogr.
 S. 219. 1664/0514.
512. *lat.* Nicolò Prazmowski. Ep. Luc. Cancell. Reg. Varsaviae 5.VIII. 1664.
Do kard. Orsini.
Mianował Kazimierza Zwierza na miejsce Jana Karola Czołhańskiego biskupa Ortozji i sufragana. Prosi o zwolnienie z opłat.
 S. 219. 1664/0504.
513. *lat.* Jacobus Kosinsky Alumn. S. Brygit. Romae 12.VIII.1664.
Do kard. Orsini.
Prosi o przyjęcie do Instytutu Św. Filipa Nereusza. - Autogr.
 S. 219. 1664/0516.
514. *it.* Lud.o Fantone. Varsavia 26.VIII.1664.
Do kard. Orsini.
Biskup elekt kamieniecki [Czyżowski] pragnie mieć opactwo Paradyżu, dziekanat płocki i kanonię warszawską. Prosi o poparcie, w myśl życzeń króla. - Ambasador Francji pośredniczył tu między « naszymi » ministrami a ministrem Szwecji, w sprawie « ligi », zawartej z korzyścią dla obu stron. - Autogr.
 S. 219. 1664/0507.
515. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 29.VIII.1664.
Do kard. Orsini.
Królowa dziękuje za wiadomość o wstawiennictwie kardynała w sprawie beneficjów dla biskupa Czyżowskiego. - Autogr. - (Uszkodz.)
 S. 219. 1664/0509.
516. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 9.IX.1664.
Do kard. Orsini.
Wojewoda kijowski rokuje z Tatarami. Poszedł na Białoruś i połączył się z wojskami litewskimi przeciw Moskwie. W. hetman litewski idzie podobno z pomocą Pacowi. - Minister Szwecji wraca do Sztokholmu. - Autogr.
 S. 219. 1664/0505.

517. *it.* Adamo Tarlo conte di Melsztyn. Roma 10.IX.1664.
Do kard. Orsini.
Zegna kardynała i dziękuje mu za łaski. - Autogr. (Uszkodz.)
 S. 219. 1664/0510.
518. *it.* Stanislao Andrea Lubienski, Can. di Crac. Roma 13.IX.1664.
Do kard. Orsini.
Zawiadamia o swoim doktoracie z filozofii i teologii w Collegio Romano i zaprasza na uroczystość. - Autogr.
 S. 219. 1664/0535.
519. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 16.IX.1664.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Oczekuje się tu powrotu kardynała [adresata] do Rzymu, i oby to było ku jego zadowoleniu. - Tu przygotowują się sejmiki. Nuncjusz [Pignatelli] wysłał do nich brewe papieskie, wzywające państwa chrześcijańskie do pomocy cesarzowi przeciw Turkom. - Cesarz pragnie pokoju z Turcją, może osiągnie to, ale na niekorzystnych dla chrześcijaństwa warunkach.) - Autogr.
 S. 219. 1664/0506.
520. *lat.* Joannes Comes de Leszno, Regni Poloniae Procancellarius. [Leszczyński]. Ex Arce Posnanien. 29.IX.1664.
Do kard. Orsini.
Jest spór między franciszkanami konwentualnymi a obserwantami. Prosi, aby kardynał uzyskał decyzję, przychylną dla obserwantów.
 S. 219. 1664/0500.
521. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [Leszczyński]. Varsavia ...X. 1664.
Do kard. Orsini.
Prosi o administrację opactwa w Paradyżu dla nominata kamienieckiego [Czyżowskiego] czemu sprzeciwiają się cystersi. - Autogr.
 S. 219. 1664/0497.
522. *lat.* Pachomius Obulewicz Ord. S.B.M. Romae 4.XI.1664.
Do kard. Orsini.
Prosi o przeniesienie O. Jana Małachowskiego z domu Św. Sergiusza i Bachusa do kolegium greckiego. - Autogr.
 S. 219. 1664/0503.
523. *it.* Christofo Masini. Varsavia 4.XI.1664.
Do kard. Orsini.
Trudno dać wierny obraz sytuacji. W. marszałek [Lubomirski] napisał do królowej w obronie swej niewinności. - Idzie ku zakończeniu wojny domowej, nawet jeśli w. marszałek nie zdecyduje się na opuszczenie królestwa. - Autogr.
 S. 219. 1664/0511.

524. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 14.XI.1664.
Do kard. Orsini.
Król zapytał, czy kardynał naprawdę przenosi się do Francji; autor listu odpowiedział: nie. Nie może on zgłębić, jakie uczucia żywi doń nuncjusz [Pignatelli], postanowił więc trzymać się zdala od niego. - Autogr. - (Uszkodz.)
S. 219. 1664/0538.
525. *it.* Carlo de Teczyn Tarlo. Varsavia 20.XII.1664.
Card. Ursini.
Dziękuję za list, składa życzenia noworoczne. - Autogr.
S. 219. 1664/0501.
526. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 22.XII.1664.
Do kard. Orsini.
Stronnicy w. marszałka [Lubomirskiego] nie chcą by sejm dalej obradował; obraduje tylko senat i rozpatruje sprawę w. marszałka. W tych dniach przesłuchano 12 świadków przeciw niemu, a żadnego za nim, gdyż on sam na to nie pozwolił. Oczekuje pod Krakowem na wyrok króla. Grozi mu kara śmierci. Może się skończy na zrzeczeniu się dostojęństw. - W sprawie zamordowania Gosiewskiego, dwaj główni przestępcy zostali już prawie przekonani o winie. - Wiadomość z ostatniej chwili: już obliczono głosy senatorów; 37 przeciw w. marszałkowi na 54; 8 prosi o łaskę królewską. - Autogr.
S. 219. 1664/0499.
527. *it.* Christofo Masini. Varsavia 23.XII.1664.
Do kard. Orsini.
Biskup płocki będzie robił wszelkie starania; z biskupem kamienieckim autor listu nie miał sposobności jeszcze mówić w sprawie Paradyżu. - Z kartki, którą kardynałowi przysłał baron de Tassis dowiedział się kardynał o sprawie w. marszałka. Biskup krakowski ma nadzieję skłonić marszałka [Lubomirskiego] do rezygnacji z niektórych godności, czym król mógłby się zadowolnić. Dignitarze żądają dla w. marszałka surowych kar. - Autogr.
S. 219. 1664/0498.
528. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 29.XII.1664.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wyrok na w. marszałka [Lubomirskiego], skazujący, nie ma szkodzić sławie jego brata. Oczekiwano na prośbę o łaskę ze strony w. marszałka, ale przyszły tylko żale i wyrzuty. Wyrok: ma stracić życie, dobra i dostojęstwa. - Były też rozstrzygnięte inne sprawy m.i. zabójstwo Gosiewskiego. - Biskup elekt Poznania [Wierzbowski] został konsekrowany przez biskupa krakowskiego. - Trudności z koadiutorią opactwa w Mogile dla Dönhoffa i z bullą na opactwo Paradyżu dla biskupa kamienieckiego [Czyżowskiego]. Mówiono o tym nuncjuszowi.) - Autogr.
S. 219. 1664/0502.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1664.

II E. PROT. XXVII.

220.

529. *lat.* Stephan Wierzbowski, Electus Ep.us Posnaniae. In castris ad Nowo Grodek 10.III.1664.
Do kard. Orsini.
Prosi o przyspieszenie przystania brewe. Przedstawia zniszczenia wojenne, prosi o ulgi.
S. 220. 1664/00188.
530. *it.* Lud.o Fantone. Varsavia 24.VI.1664.
Do kard. Orsini.
Królowa zadowolona z tego, co kardynał powiedział papieżowi, wręczając list na temat pomocy dla cesarza. Rozważania o niemożliwości pomocy ze strony polskiej. Skończyłoby się to tym, że cesarz i Moskwa mogliby z łatwością spartirsi poi la torta. - W sprawie interesów kardynała we Francji, królowa pisała kilkakrotnie. - Autogr.
S. 220. 1664/0587.
531. *it.* Lud. A. Fantone. Bologna 4.VIII.1664.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Tokalski, grecki metropolita kijowski, został przewieziony do Warszawy - są dokumenty, że miał kontakty z Wyhowskim. - Na Ukrainie nasi nie zdołali zająć stancy. - Zwycięstwa Kossakowskiego. - Mianowania: wojewodą kijowskim — Czarnieckiego, ruskim — Jabłonowskiego; komisarzem generalnym wojska — Jakuba Potockiego.) - Autogr.
S. 220. 1664/0607.
532. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 12.VIII.1664.
Do kard. Orsini.
Królowa rada z poparcia przez kardynała sprawy biskupa kamienieckiego. Zapewne doszły już listy królewskie i proces. - Autogr.
S. 220. 1664/0004.

533. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.X.1664.
Do kard. Orsini.
Mnisi opactwa Paradyżu wybrali opatem Czyżowskiego, elekta kamienieckiego. Król prosi o bullę i o zezwolenie na zachowanie dziekanatu w Płocku i kanonii w Warszawie. - Na sejmie przewidywane są zamieszki, ponieważ w. marszałek koronny [Lubomirski] oskarżony jest o obrazę króla i Rzeczypospolitej. - Autogr.
S. 220. 1664/0051.
534. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 10.XI.1664.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Zapyta biskupa płockiego [Jana Gembickiego] o sumę daną owemu kupcowi, ale możliwe, że po dziewięciu latach biskup już nie pamięta. - W Wiśniczu skończył się sejmik ruski, konkluzje przychylnie dla dworu. - Powodzenia Czarnieckiego. - Jutro przybędzie Podlódowski, wysłany przez w. marszałka. [Lubomirskiego]). - Autogr.
S. 220. 1664/0587.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1664-1665.

II E. PROT. XXVIII.
221.

535. *lat.* Alexander Sapieha Eps. Samogizien. Ex arce sua Maciejovi-
censi 17.II.1664.
Do kard. Orsini.
Prosi o kanonizację bł. Józafata Kuncewicza. Jedzie w tej sprawie z
listem biskup chełmski; prosi o dobre jego przyjęcie.
S. 221. 1664/0352.
536. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnesnen. [*Leszczyński*]. Łyskovi-
ciis 23.II.1664.
Do kard. Orsini.
Prosi o kanonizację bł. Józafata Kuncewicza.
S. 221. 1664/0375.
537. *it.* Lud.o Ab. Fantone. Varsavia 12.VII.1664.
Do kard. Orsini.
Dorzuca wiadomość do załączonej « karteczki »: że odbędzie się ra-
da senatorów, m.i. w sprawie przyszłego sejmu. - Autogr.
S. 221. 1664/0073.
538. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 15.VII.1664.
Do kard. Orsini.
Król wrócił wcześniej, niespokojny o zdrowie królowej. - Tatarzy
wahają się. - Wśród panów panuje niezgoda. - Autogr.
S. 221. 1664/0363.
539. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [*Pignatelli*]. Varsavia 1.VIII.1664.
Al Card.le Orsini.
Na miejsce Jana Karola Czołhańskiego został mianowany sufraga-
nem łuckim Kazimierz Zwierz. - Przesyła proces, prosi o poparcie. -
Autogr.
S. 221. 1664/0364.

540. *lat.* Nicolaus Prazmowski Ep. Luceor. Varsaviae 6.VIII.1664.
Do kard. Orsini.
Otrzymawszy promocję prosi o względy: ma obowiązki kanclerza Królestwa.
 S. 221. 1664/0335.
541. *it.* Alessandro Lubomierski. Varsavia 27.VIII.1664.
Al Card.le Orsino.
Prosi o pozwolenie papieskie obsadzenia kanonii krakowskiej wedle własnego uznania.
 S. 221. 1664/0306.
542. *it.* Ludovica Maria Regina. Varsavia 25.X.1664.
Cardinal Orsino.
Polecą mnicha Jakuba Carteo, który zastąpił się, jako komisarz swego zakonu w Polsce. - Piecz.
 S. 221. 1664/0400.
543. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 1.XII.1664.
Do kard. Orsini.
Rozpoczął się sejm. Opis inauguracji, wyboru marszałka.
 S. 221. 1664/0397.
544. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.XII.1664.
Do kard. Orsini.
Na porządku dziennym w sejmie jest sprawa w. marszałka. Jego stronnicy chcą wszcząć zamieszki, by nie dopuścić do obrad. Niech Bóg zachowa od przerwania sejmu. - Życzenia świąteczne. - Autogr.
 S. 221. 1664/0398.
545. *lat.* Fr. Nicolaus Antonius Galecki Min. Con. Zamoscii 12.IV.1665.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za wstawiennictwo, zadowolony ze swego miejsca w klasztorze, prosi o uzyskanie od króla dalszych łask, gdyż per quinquennium paenam privationis vocum subire debeo. - Autogr.
 S. 221. 1664/0597.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1665

II E. PROT. XXIX
222.

546. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 5.I.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Po wyroku na Lubomirskiego rozdanie jego urzędów: hetmanem [polnym] - wojewoda ruski [Czarniecki]; starostą (?) - T. Zebrzydowski; buława w. marszałka - pożądana przez wielu. - Wyrok śmierci na morderców Gosiewskiego wykonano publicznie. - Ślub syna kasztelana wojnickiego z Komorowską. - Senatorzy przeciwni rozwiązaniu sejmu.) - Autogr.
S. 222. 1665/0107.
547. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 13.I.1665.
Do kard. Orsini.
Sejm rozjechał się bez żadnych decyzji, ale senat zażądał zwołania nowego; król odbył w tej sprawie tajną naradę. - Autogr.
S. 222. 1665/0066.
548. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 19.I.1665.
Do kard. Orsini.
Posłowie rozjechali się i mają powrócić na nową sesję 12 marca. - Autor listu przesyła odpowiedź królowej na życzenia. - Autogr.
S. 222. 1665/0067.
549. *lat.* Thomas Leżeński Episcopus Chelmensis. Varsaviae 20.I.1665.
Do kard. Orsini.
Wobec podeszłego wieku nie może się udać ad limina. Wysyła w zastępstwie proboszcza horodelskiego. - Autogr.
S. 222. 1665/0127.
550. *it.* Alessandro Lubomierski. Varsavia 21.I.1665.
Card.le Orsino.
Poleca O. Eliasza Neymana, karmelitę.
S. 222. 1665/0283.

551. *it.* Alessandro Bellentani di Pollenta. Varsavia 1.II.1665.
Do kard. Orsini.
Przeciwko dłużnikowi kardynała wdrożona jest akcja; jako ekskomunikowany powinien być wykluczony z kapituły. Dłużnicy muszą odpowiadać solidarnie za długi. - Autogr.
 S. 222. 1665/0192.
552. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 10.II.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Choroba królowej. - Starania Lubomirskiego o poparcie w Wiedniu. - Autor listu dziękuje za wiadomość o ugodzie z Francją: zakomunikuje to królowej.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0123.
553. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 24.II.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Królowa zdrowsza. - Wiadomość o śmierci Czarnieckiego. - Król rozkazał w. hetmanowi [Potockiemu] i Sobieskiemu, nowemu w. marszałkowi, by szybko stanęli na swych stanowiskach wśród wojska. Zebrzydowski objął stanowisko w Krakowie. Król przyjął Kinsky'ego, ambasadora cesarza.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0125.
554. *it.* Alessandro Lubomierski. Varsavia 2.III.1665.
Card.le Orsino.
Poleca O. Oktawiusza Lelli da Sisi.
 S. 222. 1665/0289.
555. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 3.III.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Pierwsze rezultaty sejmików. Wielu prosi o łaskę dla Lubomirskiego, inni o zwrot zaszczytów. - Walki na Ukrainie. - Sobieski pewno otrzyma hetmańską buławę. - Podobno zginął Tetera. - Ambasador cesarza jakoby wytuszczył królowi pretensje do Opola i Raciborza. - Autor listu załącza listy królowej.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0126.
556. *it.* Alessandro Bellentani di Pollenta. Varsavia 7.III.1665.
Do kard. Orsini.
O długu kanonika Stasz.(?) - Oddał list nuncjuszowi. - List niniejszy doręczy prowincjał franciszkanów, który będzie potrzebował poparcia kardynała w kapitule. - Autogr.
 S. 222. 1665/0191.
557. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 10.III.1665.
Do kard. Orsini.
Lubomirski - podobno - z pomocą pieniężną cesarza - gromadzi wojska. Wysłał też do chana prośbę, by ten się nie mieszał do jego akcji. - W. kanclerz [Prażmowski] jeszcze chory; zastąpi go w sejmie w. kanclerz litewski. - Autogr.
 S. 222. 1665/0124.

558. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 17.III.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Inauguracja sejmu. Wybór marszałka. Przedmiotem obrad: bezpieczeństwo publiczne, zapłata wojska. Bruźdzą postowie, podburzeni przez Lubomirskiego. - Zjeżdżają się senatorowie. - Przybył tu Maier, ablegat cesarza.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0062.
559. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 24.III.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sytuacja jest niepewna. Niektórzy postowie starają się o przywrócenie Lubomirskiego do łask królewskich. - Król jest cierpiący. - Biskupi zebrali się u prymasa by znaleźć wyjście z trudności. - Ambasador cesarski przedstawił królowi ablegata, Maiera. - Wiadomości dworskie.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0063.
560. *it.* Christofo Masini. Varsavia 2.V.1665.
Do kard. Orsini.
Poleca Jana Mazzolę, który jedzie do Włoch. - Autogr.
 S. 222. 1665/0128.
561. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 3.VI.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wokoło króla gromadzą się wojska. - Oddziały zbuntowane z Ukrainy ruszyły na Sambor; ostatecznie poddały się znów królowi. - Ruchy wojsk Lubomirskiego. - Wiadomości dworskie. - Ambasador tatarski wraca do chana. - Inny minister tatarski przybył zapewnić króla o przyjaźni chana.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0120.
562. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 16.VI.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Możliwe, że kompanie zbuntowane przez Lubomirskiego - i zapłacone za cesarskie pieniądze - wrócą do postuszeństwa. 40 tysięcy Tatarów i Kozacy Tetery są za królem. Posunięcia wojskowe Lubomirskiego; jego warunki ugody, odrzucone przez króla. Król gromadzi wojska. - Ambasador moskiewski miał pożegnalną audiencję; król zapowiedział rokowania w sprawie pokoju lub zawieszenia broni. - Odjeżdża do Niemiec ambasador Francji de Cumbres oraz biskup Béziars. - Z ostatniej chwili: wiadomość o pobiciu 10.000 żołnierzy moskiewskich; nie ma jednak jeszcze szczegółów.) Autogr.
 S. 222. 1665/0104.

563. *it.* Lud.o Fantone. Varsavia 23.VI.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (39 kompanii zbuntowanych idzie z Ukrainy, by połączyć się z Lubomirskim. Ruszył przeciw nim wojewoda ruski, który każe ścinać wicherzycieli w pułkach cudzoziemskich. - Lubomirski podobno stara się o pieniądze od Wenecji; wzamian za to obiecuje ułatwić wstęp Turkom do Polski i odciążyć w ten sposób Wenecję. - Wielu buntowników wraca do króla; wojsko jego znacznie się wzmocniło. - Cesarz nie aprobeuje postępowania Lubomirskiego, gdyż wie, że to może być jego ruiną; chce, żeby stanowił dalej źródło zamętu i dywersji, gdyż w ten sposób cesarz będzie mógł w przyszłości podzielić się Polską z carem.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0103.
564. *it.* NN. Dal campo Regio di Polonia 13.VII.1665.
(Do kard. Orsini?)
Posłowie konfederatów przedstawili królowi powody buntu i prosili o wypłaty. Król odpowiedział ogólnikowo, zarzucał im popieranie Lubomirskiego i opuszczenie ojczyzny wobec wroga. - Obrona Lubomirskiego i jego racji przez jego zwolenników.
 S. 222. 1665/0106.
565. *it.* Lud.co A. Fantone. Varsavia 14.VII.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wiadomości dworskie. - Ruchy wojsk Lubomirskiego. Lubomirski chciał się widzieć w Krakowie z w. hetmanem [Potockim], ale ten odmówił spotkania. Przy królu coraz liczniej zbierają się wojska (wyszczególnione nazwiska). Mówi się, że Lubomirski szuka poparcia chana tatarskiego. - Na Ukrainie Brzuchowiecki próbował - nadarmo - zaatakować Białocerkiew.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0105.
566. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 21.VII.1665.
Do kard. Orsini.
Żołnierze tłumaczyli królowi powody swego buntu. Król odpowiedział przez w. kanclerza litewskiego że złość niektórych postów nie dopuściła do obrad i odpowiednich uchwał. Dali się uwieść Lubomirskiemu, który był przyczyną wszelkich nieszczęść. W przygotowaniu akcja wojskowa przeciw Lubomirskiemu (szczegóły). - Autogr.
 S. 222. 1665/0060.
567. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 29.VIII.1665. (1664?)
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ruchy wojsk królewskich i wojsk Lubomirskiego, który myśli o otrzymaniu pomocy Brandenburgii. - Biskupi: krakowski i chełmski wzywają prymasa, by wstawił się za Lubomirskim do króla. - Z Białorusi donoszą, że Czerniawski [Czarniecki] rozgromił Chowańskiego.) - Autogr.
 S. 222. 1665/0061.

568. it. Lud. A. Fantone. Varsavia 1.IX.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Lubomirski, nie widząc poparcia w Wielkopolsce, cofnął się. Biskupi krakowski i chełmski wstawiają się za nim do króla. Zbuntowanym ogłoszono, że, jeśli opuszczą Lubomirskiego, czeka ich łaska. Łaskę może też otrzymać Lubomirski, jeśli opuści królestwo do chwili gdy sejm mu przywróci prawa. - Lubomirski szuka pomocy w Wiedniu i w Brandenburgii. - Jeśli chce rokować z królem, inicjatywa musi wyjść od niego. - Buntownicy proszą królową o wstawiennictwo.) - Autogr.
S. 222. 1665/0102.
569. it. Lud. A. Fantone. Varsavia 4.IX.1665.
Do kard. Orsini.
Akcja wojskowa przeciw Lubomirskiemu. (Wewnątrz kartka:) ostatnio wznowiono układy; Lubomirski ma opuścić królestwo, a konfederacja rozwiązać się za zapłatą 400.000 florenów; żołnierze pozostaną jednak w formacjach aż do sejmu. - Autogr.
S. 222. 1665/0110.
570. it. Lud. A. Fantone. Varsavia 10.IX.1665.
Do kard. Orsini.
Biskupowi krakowskiemu [Trzebickiemu] nie udało się dotąd posunąć w rokowaniach ze zbuntowanymi i z Lubomirskim. Zaskoczony przez króla, Lubomirski wysłał swego przedstawiciela; król postawił warunki: Lubomirski opuści królestwo, wojsko pójdzie na wskazane kwatery. - Autogr.
S. 222. 1665/0115.
571. it. Lud. A. Fantone. Varsavia 15.IX.1665.
Do kard. Orsini.
Potwierdza się kłeska « naszych » pod Częstochową, w akcji przeciw Lubomirskiemu. Król zarządził dochodzenia dlaczego OO. paulini nie dali « naszym » mieszkania i pomocy. Lubomirski morduje jeńców, król zaprotestował przeciw temu przez biskupa krakowskiego. - Wiadomości dworskie. - Autogr.
S. 222. 1665/0111.
572. it. Lud. A. Fantone. Varsavia 17.IX.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Gdy Lubomirski czuł się zagrożony, wysłał posłów, by wstrzymać akcję wojskową króla, a wielu dostojników wstawiało się za nim. Król łaskawie przyjął prośby: Lubomirski musi jednak rozpuścić wojsko i w ciągu trzech tygodni opuścić królestwo; król zwołuje sejm, który rozpatrzy na nowo sprawę Lubomirskiego. Buntownicy zgromadzą się w wyznaczonych kwaterach. - Wiadomości dworskie.) - Autogr.
S. 222. 1665/0114.

573. *it.* Lud.o Fantone. Varsavia 6.X.1665.
Do kard. Orsini.
Pretensje zbuntowanych: 1) przywrócenie do czci Lubomirskiego; 2) amnestia dla jego stronników; 3) amnestia dla skonfederowanego wojska; 4) zwołanie sejmu; 5) wyznaczenie kwater i utrzymania dla wojska; 6) wynagrodzenie wojska. Tu następuie 12 dalszych punktów. - Propozycje króla. - (Prawie nieczytelne). - Autogr. S. 222. 1665/0109.
574. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 13.X.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nowe rokowania z przedstawicielami skonfederowanego wojska i zaufanym wysłańcem Lubomirskiego. Warunki prowizoryczne, zanim sejm nie załatwi zebrania pieniędzy i zrehabilitowania Lubomirskiego. - Oczekuje się Tetery wraz z Oparą, samozwańcym przywódcą kozackim, wydanym przez Tatarów. - Zwiączeństwa Paca nad Chowańskim.) - Autogr. S. 222. 1665/0108.
575. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 20.X.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Prymas, biskupi krakowski i chełmski, nie odstępują króla w nadziei, że będą mogli pośredniczyć w rokowaniach z Lubomirskim. - W Wielkopolsce niektórzy chwycili za broń, ale podkanclerzy kor. wydał zakaz zbrojenia się. - Stronnicy Lubomirskiego kwestionują - nieprawnie - decyzje trybunału. - Tetera przywiózł na sąd samozwańczego przywódcę Kozaków, Oparę, i jego współników, schwytanych przez Tatarów.) - Autogr. S. 222. 1665/0112.
576. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 29.X.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. - (Ludność cierpi od ucisku zbuntowanego wojska. Lubomirski został we Wrocławiu: pisze listy do swoich i do cudzoziemców. - Nowy powód niepokoju: dwa okręty pod Oliwą; kawaleria wylądowała, idzie na Pomorze. - Gdańsk obawia się, że król ma wobec miasta nieprzyjazne zamiary.) - Autogr. S. 222. 1665/0116.
577. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 24.XI.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Królowa dziękuje kardynałowi za listy. - Lubomirski jest w Głogowie na Śląsku, a skonfederowani kwaterują w wyznaczonych im województwach. - Podobno Lubomirski wysłał jednocześnie swego sekretarza do cesarza, a delegata Bieńkowskiego do króla; nie można mu ufać. - Przybyli dostojnicy; król odbywa naradę co do przyszłego sejmu. - Ablegat Moskwy miał audiencję publiczną ale nie wiadomo co przywozi. - Minister Szwecji proponuje, zdaje się, ligę przeciw Moskwie. - Opara i jego współnicy zapłacili śmiercią za bunt.) - Autogr. S. 222. 1665/0113.

578. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 1.XII.1665.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Skończyła się narada królewska. - W przygotowaniu zwołanie sejmu na 17 marca. - Wiadomości dworskie. - Oczekuje się, że niewdzięcznik zareaguje na łaskę okazywaną przez króla.) - Autogr.
S. 222. 1665/0118.
579. *it.* Ludovico Ab. Fantone. Varsavia 2.XII.1665.
Do kard. Orsini.
Życzenia świąteczne.
S. 222. 1665/0117.
580. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 22.XII.1665.
Do kard. Orsini.
Tu w dalszym ciągu nie ma pokoju. - Szykuje się sejm. - Nabożeństwa żałobne za króla hiszpańskiego i za innych książąt cudzoziemskich. - Autogr.
S. 222. 1665/0119.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1666.

II E. PROT. XXX.
223.

581. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 5.I.1666.
Do kard. Orsini.
Buntownicy pustoszą dobra kościelne i królewskie; Lubomirski obiecał im pieniądze ale nie dotrzymuje zobowiązań; może wystara się o fundusze w Wiedniu. - Zmarł wojewoda wileński, wielki hetman litewski [Krzysztof Pac], trudno będzie wybrać następcę. - Autogr.
S. 223. 1666/0409.
582. *lat.* Venceslaus Archiepiscopus Gnes. [*Leszczyński*]. Liscoviciis 8.I.1666.
Em. Cardin. Protectori.
Prosi o pozostawienie na kanonii warmińskiej ks. Szolca.
S. 223. 1666/0093.
583. *lat.* Joannes Markiewicz, Crac. et Varm. Can.cus. Prep.tus Tarnovien. Cracoviae 10.VII.1666.
Do kard. Orsini.
Niewinnie siedział sześć miesięcy w więzieniu. Musi teraz uciec się do ogłoszenia drukiem rekursu w sprawie prepozytury tarnowskiej. Kardynał wie, że skrzywdził go Karol Monti, który błędnie poinformował Rołę. Prosi o ustawiennictwo. - Autogr.
S. 223. 1666/0403.
584. *it.* Alessandro Lubomierski. Cracovia 13.VII.1666.
Do kard. Orsini.
Poleca ks. Jana Markiewicza, kanonika krakowskiego, który ma sprawę w św. Rocie.
S. 223. 1666/0184.
585. *it.* Paolo dem.io Saonczycki Can.re di Cracovia. Cracovia 7.VIII. 1666.
Al Cardinale Orsini Protettore del Regno.
W sprawie utraconej prepozytury w Myślenicach i ewent. urzędów dworskich dla siebie. Prosi kardynała, by wstawił się do biskupa przemyskiego, by nie pozwolił mu marnieć w administracjach parafialnych. (Niejasne). - Autogr.
S. 223. 1666/0402.

586. *lat.* Jacobus Susza. Eppus Chelm. Roma 5.X.1666.
Dni Virginio Ursini.
Poleca Samuela Kazimierza Hładowickiego, podkomorzego grodzieńskiego, który aspiruje do stanu duchownego. Prosi kardynała o list do króla, żeby mu nie robił trudności. - Autogr.
S. 223. 1666/0401.
587. *lat.* Stanislaus Episcopus Premyslien. [Sarnowski]. Brzozoviae 30.X.1666.
Do kard. Orsini.
Poleca ks. Franciszka Fal[k]owskiego, kanonika jarosławskiego, który przedłoży kardynałowi jego sprawy. (Uszkodz.)
S. 223. 1666/0399.
588. *it.* Nicolò Eletto Arc. di Gnesna. [Prażmowski]. Gran Cancell. del Re. VarsaviaX.1666.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie nominacji na arcybiskupstwo gnieźnieńskie.
S. 223. 1666/0404.
589. *lat.* Fr. Nicolaus Antonius Galecki. Varsaviae 8.XI.1666.
Cardinali Ursino, Protectori Regni Poloniae.
Dziękuje za poparcie, donosi o przywróceniu łaski królewskiej po latach poniżeń, spowodowanych przez zazdrosnych ludzi. Prosi o zupełną rehabilitację. - Autogr. - Piecz.
S. 223. 1666/0406.
590. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [Pignatelli]. Varsavia 23.XI.1666.
Card. Orsini.
Życzenia świąteczne.
S. 223. 1666/0341.
591. *it.* Nicolò Eletto Ar. di Gnesna. [Prażmowski]. Varsavia 25.XII. 1666.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie nominacji, za paliusz i bullę.
S. 223. 1666/0400.
592. *lat.* Joannes Casimirus Rex. *Bez m. i d.*
Religiosis Provincial. Definitoribus aliisque Superioribus Ordinis S. Francisci Min. Conv.
Nakazuje przywrócić Mikołaja Antoniego Galeckiego « pokojowi klasztornemu ». - Uwierzytelnia to pismo Publicus Apostol. ant. Not. Franc.us Ciacca. - Piecz.
S. 223. 1666/0405.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1666-1667.

II E. PROT. XXXI.
224.

593. *lat.* Alexander Lubomierski. Niepołomice 8.IX.1666.
Do kard. Orsini.
*Poleca Aleksandra Spoth, archidiacona przemyskiego, na kanonig
krakowską.*
S. 224. 1666/0021.
594. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 12.X.1666.
Do kard. Orsini.
*Wrócił do zdrowia; przesyła listy królewskie. - Sejmiki zakończone. -
Wiadomości dworskie. - Autogr.*
S. 224. 1666/0303.
595. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 2.XI.1666.
Do kard. Orsini.
*Wiadomości różne. (Król wyzdrowiał. - Sprawy Lubomirskiego. - Ro-
kowania komisarzy królewskich z Moskwą: Moskwa poprzednio
oświadczyła, że gotowa oddać Kijów, Kaniów, Połock i Witebsk,
teraz zaś mówi że odda ziemie po tej stronie Dniepru; nie wspomina
o Dynaburgu. Delegaci moskiewscy nie chcą zrywać; chcą zyskać na
czasie, zaniepokojeni mostem, który Pac zbudował na Dźwinie. -
Odkładanie konsystorza martwi wielkiego kanclerza, który widzi
zniszczenia archidiecezji. - Nie wniesiono stąd prośby o mianowanie
kardynałem księcia Auersperg.) - Autogr.*
S. 224. 1666/0304.
596. *it.* Alessandro Bellentani di Pollenta. Varsavia 23.XI.1666.
Do kard. Orsini.
Życzenia świąteczne. - Autogr.
S. 224. 1666/0232.

597. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 15.XII.1666.
Do kard. Orsini.
Na skutek zmiany sytuacji, król prosi o wysłanie paliusza, wbrew poprzednim zleceniom, aby z wysłaniem zwlekać. - Król chciał prosić kard. Vidoni o poparcie biskupa Béziers w nominacjach na kardynałów, ale zrezygnował, żeby nie dać wrażenia kardynałowi Orsini, iż jego wstawiennictwo nie wystarcza. - Autogr.
 S. 224. 1666/0294.
598. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 28.XII.1666.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sejm się rozwiązał w sposób wymyślony przez złych ludzi. Jeden z posłów litewskich zawołał, że jest uciskany i opuścił salę. Sądzone że wróci, ale on uszedł do stronników Lubomirskiego. Wobec tego inni posłowie się rozjechali. - Szuka się wyjścia, by utrzymać wojsko w wierności, zanim otrzyma całkowite wynagrodzenie. - Tatarzy grożą, zapewne w zмовie z Turkami; szlachta nie widzi niebezpieczeństw. - Nuncjusz celebrował uroczyste nabożeństwo z okazji kanonizacji św. Franciszka de Sales. - Zmarł Czyżowski biskup łucki.) - Autogr.
 S. 224. 1666/0295.
599. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 2.VIII.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Tatarzy wrócili na Ukrainę. Pogłoski, że idą z wielkim wojskiem nie znajdują potwierdzenia, tak samo, jak pogłoska, że ambasador Radziejowski został wezwany z drogi z powrotem do Adrianopola: byłby to zły znak. - Przeniesienie zwłok królowej naznaczone na 1-go września.) - Autogr.
 S. 224. 1667/0337.
600. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 9.VIII.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Chan tatarski i Gałga idą podobno na Ukrainę by połączyć się z Kozakami przeciw Polsce. Nie wiadomo czy chan krymski rusza, ale sułtan Gałga na pewno. - Kozacy jednoczą się przeciwko « nam ». Doroszenko ogłosił, że Kozacy będą żyć spokojnie pod opieką monarchy, jak Mołdawianie i Wołosi. - Projektowano rozpuścić część wojska, ale nie jest to możliwe wobec niebezpieczeństw. - Kurier z Francji do ambasadora [francuskiego] doniósł, że Francja nigdy nie miała zamiaru popierać elekcji za życia króla, by nie narażać na wewnętrzne niesnaski tego antimurale di Christianità. Raczej niech król ożeni się ponownie, w.p. z córką ks. Neuburskiego. Francja idzie w tych radach na rękę Szwecji, która, wraz z Brandenburgią, nie chce widzieć w Polsce księząt francuskich. - P.S. Wiadomość, że ma być konsystorz i paliusz ma być przesłany elektowi gnieźnieńskiemu nie podobala sie królowi, z powodów, o których już autor listu pisał poprzednio). - Autogr.
 S. 224. 1667/0338.

601. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 26.X.1667.

Do kard. Orsini.

Wiadomości różne. (Dziękuję za listy. - Trudności z objęciem koadiutorii w Mogile przez Dönhoffa. - Król niedomaga. - Są wiadomości, że 40 tysięcy Tatarów weszło na Ukrainę pod wodzą Karem beja, by wspomóc «nasze» wojsko przeciw Moskwie. Kozacy twierdzą, że Tatarzy są ich sojusznikami. Wzmacniają twierdze przeciw atakom Brzuchowieckiego. - P.S. Moskwa znów aspiruje do polskiej korony, dla cara lub jego syna. - Oczekuje się odpowiedzi papieża na listy królewskie w sprawie nominacji kardynalskich. - P.S. Trwają dyskusje co do pieczęci kanclerskiej. Gdy elekt gnieźnieński otrzyma breve ad capiendam, będzie wakować pieczęć. Inni mówią, że dopóki nie będzie paliusza, pieczęć może zostać przy arcybiskupie. Niektórzy obawiają się, że przez odkładanie mianowania kanclerza, Radziejowski zdąży uzyskać dyspensę na święcenia i sięgnie po pieczęć, a ludzie pamiętają, że ma zabójstwa na sumieniu. P.S. In tutta confidenza. Król chce, żeby odroczyć przestanie bulli i paliusza, aż do okresu po sejmie: Prażmowski, nie będąc arcybiskupem pełni iuris zatrzymałby pieczęć. Podkanclerzy, który jej pragnie, na nią nie zasługuje. Król nie musi dać pieczęci podkanclerzemu, ale weszło to w zwyczaj, zresztą podkanclerzy ma mir wśród zwolenników Lubomirskiego. - Książę Auersperg stara się o poparcie króla w zabiegach o godność kardynalską.) - Autogr.

S. 224. 1667/0339.

602. *it.* Eletto Arcivescovo di Gnesna, Gran Cancelliere. [Prażmowski]. Varsavia 7.XII.1667.

Do kard. Orsini.

Życzenia świąteczne.

S. 224. 1667/0422.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1667.

II E. PROT. XXXII.
225.

603. *it.* Christofò Masini. Varsavia 4.I.1667.
Em.mo Card. Orsino.
Turek zdemaskował się, nasyłając przeciw Polsce Tatarów, którzy rozbili polskie wojska; ks. Dymitr [Wiśniowiecki] ledwie uszedł z życiem. Tatarzy biorą jasyr, nawet szlachtę. Jest to niespodzianka dla tych, którzy nie umieli dostrzec przygotowań. W Budiaku jest basza, a w Humaniu Kozacy pozwolili zbudować meczet. - Król postanowił zaapelować do książąt chrześcijańskich. Do papieża i Wenecji ma jechać wojewoda kaliski. - Autogr.
S. 225. 1667/0453.
604. *it.* Christofò Masini. Varsavia 7.I.1667.
Do kard. Orsini.
Skłonił podkanclerzego [Olszowskiego] do przestania kardynałowi informacji i kopii listów królewskich, jak to jest w zwyczaju. - Sytuacja bez zmian, ale 16 oddziałów kawalerii rozbito. - Autogr.
S. 225. 1667/0470.
605. *it.* Christofò Masini. Varsavia 25.I.1667.
Do kard. Orsini.
Załącza list króla w sprawie kanonika Stanisława Gnińskiego, wysłanego do Szwecji. - Autogr.
S. 225. 1667/0448.
606. *it.* Giov. Opalinski Palati. Bologna 26.I.1667.
Card.le Orsini.
Wyrazy wdzięczności etc. - Autogr.
S. 225. 1667/0220.

607. *it.* Christofò Masini. Varsavia 1.II.1667.
Do kard. Orsini.
*Sprawa mianowania kardynałem biskupa Béziers; skoro godności tej nie dostał nuncjusz, musiał ją dostać tylko « nationale ». Kiedy kard. Orsini starał się zarezerwować jedną « nominację » dla króla polskiego, papież zażądał memoriału, potem listu; wiedział, że kard. Orsini nie mógł być za Pignatellim, gdyż bez zgody papieża ani król nie byłby go poparł, ani « praelato » nie byłby przyjął (poparcia?). Wiadomości z Wiednia o różnych zabiegach poprzedzających mianowania. ... Anche il Christianissimo et il Cattolico nominarono soggetti che più francesi o spagnoli non sono di quello che sia polacco Mons. di Béziers. Król nie zmieni « nominacji »; królowa też popiera ten wybór. - Autogr.
 S. 225. 1667/0446.*
608. *it.* Christofò Masini. Varsavia 1.II.1667.
Do kard. Orsini.
*Musiałby pisać szyfrem, ale śpieszy. Ma być wystany do Rzymu w sprawie wojny z Turcją. - Prosi, żeby przekazać kardynałowi Vidoni sprawozdanie o sprawie ks. Auersperg. - Autogr.
 S. 225. 1667/0463.*
609. *it.* Christofò Masini. Varsavia 1.II.(?)1667.
Do kard. Orsini.
*Prosi, by mu nie cofał życzliwości i zaufania, mylnie interpretując jego prośbę o dyskrecję. Nic nie zataił przed kardynałem adresatem. - Sprawa mianowania ks. Auersperg. - Piszący te słowa spełniał tylko funkcję sekretarza. Co do biskupa Béziers, mówiono kiedyś, że z ważnych powodów nie da się rokować o jego nominację. Królowa chowała dla siebie wiadomości di questo maneggio. Jemu (autorowi listu) przypadło tylko w udziale zakomunikowanie wiadomości w imieniu króla. - Autogr.
 S. 225. 1667/0460.*
610. *it.* Christofò Masini. Varsavia 8.II.1667.
Em.mo Orsino.
*Wiadomości różne. (Zapewne kardynał wie już o śmierci Lubomirskiego. Czy jednak zapanuje spokój? - Postowie, którzy mieli jechać do książąt chrześcijańskich, nie wyruszyli z powodu braku pieniędzy, z wyjątkiem siostrzeńca biskupa krakowskiego. W rokowaniach z Moskwą są pewne trudności.) - Autogr.
 S. 225. 1667/0462.*
611. *it.* Gio. Opaliński Palat. Cali. Venetia 11.II.1667.
Card.le Orsini.
*Wystany w charakterze ambasadora do Rzymu, Florencji i Wenecji, by prosić o pomoc przeciw Turkom - musi jednak wracać do Polski, więc spełni swoją misję tylko w Wenecji, innym przekazując pozostałe. Król prosi o pomoc finansową wszystkich książąt chrześcijańskich; spodziewa się najwięcej po Francji. - Autogr.
 S. 225. 1667/0264.*

612. *it.* Christofò Masini. Varsavia 15.II.1667.
Em.mo Orsino.
Królowa miała atak duszności, ale niebezpieczeństwo minęło. Król ma się dobrze. - Oczekuje się listów od kardynała. - Autogr.
S. 225. 1667/0461.
613. *it.* Gio. Opalinski Palat. Venezia 19.II.1667.
Card.le Orsini.
Z rozkazu króla wyjeżdża do Wiednia. Dowiedział się o śmierci Lubomirskiego. Jeśli to prawda - będzie spokój w królestwie. - Wenecja obawia się, że Turek zbroi się przeciw niej, a nie przeciw Polsce i nie może dać pomocy pieniężnej. - (Uszkodz.)
S. 225. 1667/0219.
614. *it.* Christofò Masini. Varsavia 22.II.1667.
Do kard. Orsini.
Zapewnia, że nie zajmuje się wcale sprawą nominacji Pignatello. Przed nominacją pisał [kard. Vidoni?] chwając popieranego kandydata; po odmowie żądań królewskich była mowa o niezadowoleniu króla; może ciężka choroba papieża przyspieszyła niepotrzebnie nominacje. - Udział innych osób w zabiegach Pignatello. (Dokończenie, zapewne innego listu, włożone przez pomyłkę :) Zapewnia o swej szczerości i oddaniu. Vidoni nie mógł mieć od autora listu przedwczesnej wiadomości, zanim kardynał Orsini nie polecił jej przekazać - Autogr.
S. 225. 1667/0450.
615. *it.* Christofò Masini. Varsavia 22.II.1667.
Do kard. Orsini.
Królowa ma się lepiej, ale zanadto pracuje. - Z sejmików widać, jak pójdzie sejm: zostanie zerwany. - Trudno rozsądzić w sejmie sprawę, kiedy jedna ze stron dobrze wie, że nie ma racji. - Niektórzy starają się, żeby na tym sejmie wcale nie było spraw sądowych. - Autogr.
S. 225. 1667/0460.
616. *it.* Christofò Masini. Varsavia 8.III.1667.
Em.mo Orsino.
Nie odczytał listów królowi i królowej, gdyż oboje są chorzy. Król zemdłał wstawszy na mszę św. - Wczoraj zaczęła się sejm. - Autogr.
S. 225. 1667/0456.
617. *it.* Gio. Opalinski. Vienna 14.III.1667.
Card.le Orsini.
Dziękuje za życzliwość dla Polski. Dowiaduje się o śmierci wojewody krakowskiego, hetmana [St. Potockiego]. - W Wiedniu zatrzymał się ablegat króla do cesarza, brat arcybiskupa [Prażmowski], by prosić o pomoc przeciw Turkom. Jedzie potem do Ratyżbony i Monachium w tej sprawie. - Autogr.
S. 225. 1667/0265.

618. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 22.III.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wobec tego, że nie zjawił się Gastone, nie można odpowiedzieć na oświadczenie papieża co do pomocy Polsce i co do nominacji kardynalskich. Są na ten temat różne pogłoski. - Król pisze dwa listy w sprawie augustianów. Piszący te słowa popiera ze swej strony sprawę jednego ojca z tego zakonu. - Król zmęczony posiedzeniami - bo też i postowie utrudniają obrady. - Królowa choruje.) - Autogr.
 S. 225. 1667/0438.
619. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 29.III.1667.
Do kard. Orsini.
Nareszcie powrócił Gastone; otwarto pocztę od kard. Orsini, nuncjuszowi odesłano to, co dla niego było przeznaczone. - Autogr.
 S. 225. 1667/0464.
620. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 29.III.1667.
Do kard. Orsini.
Przesyła trzy listy w sprawie nominacji kardynalskiej dla biskupa Bonsi, do wyboru kardynała adresata. Prosi, żeby się poradził ambasadora Francji. - Autogr.
 S. 225. 1667/bez numeru.
621. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 29.III.1667.
Do kard. Orsini.
Nuncjuszowi wstrzymano audiencje. - Do Francji poszła informacja, której kopię wysłano do Siri. - Autogr.
 S. 225. 1667/0465.
622. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 5.IV.1667.
Do kard. Orsini.
Si è preso l'espedito wysłania do kard. Orsini listów, skierowanych do św. Kolegium. - Autor listu przesyła listy i minuty tych, których nie zdążył przepisać. - Na ręce kardynała Orsini przesyła też listy do kard. Vidoni i kard. Santa Croce, ponieważ są to jakgdyby credenziali sopra la medesima materia. - W razie zmiany nuncjusza chciałoby się mieć takiego, który by był poddanym tylko papieża. - Autogr.
 S. 225. 1667/0443.
623. *it.* Gio. Opalinski Palat. Osieczna 10.IV.1667.
Card.le Orsini.
Po powrocie z disastroso viaggio, przesyła wyrazy czci. - Autogr.
 S. 225. 1667/0218.

624. *it.* Christofa Masini. Varsavia 12.IV.1667.
Do kard. Orsini.
List króla mówi o sprawie nominacji kardynalskich. - Król przesyła też list dla Manciniego, aby ten oddał go ambasadorowi Francji w razie śmierci papieża. - Wznowiono sesję sejmową. Podobno pobito Kozaków. - Autogr.
 S. 225. 1667/0445.
625. *it.* Gio. Opalinski Pal. Cal. Osieczna 16.IV.1667.
Card.le Orsini.
Wiadomości różne. (Niepokoje trwają, bo przywódcy tej «hydry» są wspomagani przez dwugłowego orła. - Szlachta nie chce uchwalić traktatu z Moskwą, a Polska nie może opierać się tak licznym wrogom. - Król i królowa wyzdrowieli. - Buławę wielką dostanie Sobieski, ku zazdrości Wiśniowieckiego; polną, może Jabłonowski. - Wojna z Turkiem nieunikniona. Oby nie było niezgody wewnętrznej.) - Autogr.
 S. 225. 1667/0215.
626. *lat.* Thomas Lezensky Episcopus Chelmensis. Varsavia 19.IV.1667.
Do kard. Orsini.
Jest przeniesiony na biskupstwo łuckie z prawem zatrzymania administracji opactwa wąchockiego. Prosi o zatwierdzenie.
 S. 225. 1667/0300.
627. *it.* Gio. Opalinski Palati[no]. Osieczna 21.IV.1667.
Card.le Orsini.
Wiadomości różne. (Turek przygotowuje napaść. Godlewski, internuncjusz naszego ambasadora w Porcie został źle przyjęty przez baszę Sylistrii. - Kozacy podzieleni są na trzy części: jedni za Moskwą, drudzy za Turcją, trzeci za królem. - Buławę polną ma dostać Wiśniowiecki. - Król znów nalega na elekcję za życia.) - Autogr.
 S. 225. 1667/0214.
628. *it.* Arcivescovo di Gnesna. [Prażmowski]. Varsavia 25.IV.1667.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za spełnienie jego prośby. Jest chory, więc nie pisze obszernie.
 S. 225. 1667/0299.
629. *it.* Christofa Masini. Varsavia 26.IV.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (W sejmie dyskutuje się sprawę dawnych konstytucji, szczególnie z 1631 roku. Anuluje się wszystkie nowe dokumenty w tej materii, a kto by się chciał na nich opierać, będzie traktowany, jak buntownik. - Nuncjuszowi odmawiają audiencji. - Wiadomości dworskie.) - Autogr.
 S. 225. 1667/0439.

630. *it.* Gio. Opalinski Palat. Calis. Osieczna 8.V.1667.
Card.le Orsini.
Dalszy ciąg sejmu. - Kapituła kanoników poznańskich prosi o pozwolenie noszenia rocchetto e cappa, jak inni kanonicy. - Autogr.
S. 225. 1667/0213.
631. *it.* Giovanni Opalinski Palat. Cali. Medzeriz 11.V.1667.
Card.le Orsini.
Wiadomości różne. (Sejm zaczął się 22 ub.m. Zaraz został przerwany. Obecnie dyskutuje się unieważnienie wszystkich dokumentów, dotyczących elekcji króla za życia panującego. Król wydał rozkaz, na mocy którego żadne wojsko cudzoziemskie nie ma prawa wkraczać do kraju. - Zarzuty czynione podskarbiemu. - Wypłata wojsku. - Przywrócenie starej ustawy o elekcji króla. - Szlachta która straciła majątki na skutek wojen z Moskwą żąda odszkodowania od państwa. - Co do wojny z Turcją nic pewnego nie postanowiono.) - Autogr.
S. 225. 1667/0212.
632. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 18.V.1667.
Em.mo Orsino.
Prace w Sejmie. Zajęcia związane ze śmiercią królowej. - Chan nowy i dawny, złożony z urzędu, walczył ze sobą; pomyślność zestana z nieba. - Autogr.
S. 225. 1667/0457.
633. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 18.V.1667.
Do kard. Orsini.
Dodaje rzecz, którą zapomniał w liście: zatrzymano się z far uscire nuncjusza [Pignatelli] z królestwa, gdyż sądzono, że papież [Aleksander VII.] jest umierający, a król będzie pomyślniej pertraktował z nowym. - Autogr.
S. 225. 1667/0458.
634. *it.* Arcivescovo di Gnesna. [Prażmowski]. Varsavia 23.V.1667.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za przyspieszenie wystania bulli i inne łaski.
S. 225. 1667/0301.
635. *it.* Christoforo Masini. Cracovia 26.V.1667.
Do kard. Orsini(?)
W sprawie oświadczeń króla i ministrów w jakichś rokowaniach z papieżem. (Niejasne. Bez początku i podpisu).
S. 225. 1667/0440.
636. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 1.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Odpowiedź króla była przygotowana, gdy nastąpiła śmierć królowej. Nie wysyła listu, tylko odpis, aby kardynał znał intencje króla. - Przesyła Manciniemu oryginał z nakazem, żeby zastosował się do woli kardynała Orsini: czy oddać mu, czy zanieść (adresatowi?). - Autogr.
S. 225. 1667/0459.

637. *it.* Giov. Opalinski Palati. Cali. Medreriz 3.VI.1667.
Card.le Vidoni.
Wiadomości różne. (Śmierć królowej. - Obrady senatorów. - Pogotowie wojska wobec grożących Turków. - Z Moskwą układ o wzajemnej obronie od Turków. - W grudniu ma być nowa sesja sejmowa; propozycje małżeństwa dla króla. Może lepiej, by został wdowcem, niż by się żenił z jakąś niezgodą lub « furią ». - Szwedzi przygotowują wojsko przeciw Bremie lub Śląskowi. - Autogr.
S. 225. 1667/0266.
638. *it.* Christof Masini. Varsavia 7.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Wzrok autora listu poprawił się, ale choroba zagraża jego życiu. Mi pare di restare un sacco vuoto. Dziękuje za zaufanie etc. - Autogr.
S. 225. 1667/0446.
639. *it.* Christof Masini. Varsavia 16.VI.(?)1667.
Do kard. Orsini.
Z listu króla kardynał zobaczy, że król chce przedłużenia 6-miesięcznego terminu, dla mianowania biskupa wileńskiego. O szczegółach kardynał zostanie poinformowany. - Autogr.
S. 225. 1667/0468.
640. *it.* Christof Masini. Varsavia 16.VI.1667.
Em.mo Orsino.
Przyszła z Wiednia wiadomość o śmierci papieża [Aleksandra VII]. Trzeba się modlić, aby obrano nowego, któryby respiciat filios etiam procul ab Urbe. - Z Wiednia wiadomości, że Turek nie myśli o wojnie przeciw Polsce. Ale z Wołoszy donoszą, że będzie żądać odstąpienia Ukrainy. - Nuncjusz [Pignatelli] nie brał udziału w procesji i nie odprawił mszy śpiewanej. Nie będzie miał audiencji, chyba, że będzie miał listy od Św. Kolegium. - Autogr.
S. 225. 1667/0451.
641. *it.* Christof Masini. Varsavia 18.VI.(?)1667.
Do kard. Orsini.
Przeczytał królowi otrzymane od kardynała listy. - Wiadomości potwierdzają zamiary Turcji: nie zaatakuje, dopóki nie będzie pewna zwycięstwa. W tym roku tylko przygotowuje fortyfikacje tak daleko, dokąd pozwolą Kozacy. - Jest nadzieja na zawieszenie broni z Moskwą. - Autogr.
S. 225. 1667/0449.
642. *it.* Christof Masini. Varsavia 22.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Przesyła list króla, w sprawie nominacji kardynalskich, do przyszłego papieża, który zostanie wybrany. Przed nim powinien iść list gratulacyjny, ale ten będzie zależny od wyboru. - Autogr.
S. 225. 1667/0466.

643. *lat.* Thomas Lezensky Episcopus Chelmensis. Vąchocii 27.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Opisuje zniszczenia diecezji łuckiej dokonane przez Kozaków i Tatarów; prosi o ułatwienia finansowe. (Uszkodz., nieczyt.)
S. 225. 1667/0217.
644. *it.* Christofò Masini. Varsavia 27.VI.(?)1667.
Do kard. Orsini.
W. kanclerz pisze, że Pallavicini narobił wiele hałasu z powodu listu, napisanego do św. Kolegium e conclude: minatusque evertire fundamenta iuris... nominandi ad cardinalatum quam ad episcopatum. - Autogr.
S. 225. 1667/0444.
645. *it.* Christofò Masini. Varsavia 12.VII.1667.
Do kard. Orsini.
Tak długo trwało odkładanie podpisu króla na liście do św. Kolegium, że nadeszła wiadomość o wyborze nowego papieża [Klemensa IX]. I lepiej się stało, wobec tego, jak list był sformułowany. Odpowiedź idzie otwarta, żeby kardynał zobaczył formę. Nie jest podpisany, bo król twierdzi, że po łacinie nie ma zwyczaju podpisywania - tylko do tych ksiąg che a S.M. sottoscrivano il Papa eccettuato. Piszący ten list prosi, by kardynał sprawdził w swoim sekretariacie l'uso in passato. - Autogr.
S. 225. 1667/0472.
646. *it.* Christofò Masini. Varsavia 24.VII.1667.
Em.mo Orsino.
Wiadomości różne. (Radość z powodu wyboru Klemensa IX, król wysyła listy gratulacyjne. - Biskup Bonsi poleca się kardynałowi i król ma nadzieję na pomyślne załatwienie sprawy. - Hr. Valdstein [Waldstein] przyjechał złożyć w imieniu cesarza kondolencje królowi z powodu śmierci żony i zgrabnie wspomniał o możliwości nowego małżeństwa. - Kozacy i Tatarzy przygotowują się nie tylko by na kraj napaść, ale by nim zawładnąć.) - Autogr.
S. 225. 1667/0452.
647. *it.* Arcivescovo di Gnesna. [M. Prażmowski]. Varsavia 26.VII.1667.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za życzliwość, prosi, by wysłuchać ks. de Baschi, który będzie mówił w jego imieniu.
S. 225. 1667/0221.
648. *it.* Christofò Masini. Varsavia 27.VII.1667.
Do kard. Orsini.
Król wręczył mu list do papieża. Wobec tego, że namawiano króla do drugiego małżeństwa, możliwe że odpowiedź jest w tej materii; król nie chciał dać listu przez nuncjusza. - Nuncjusz przeniósł się stąd o kilka staj do dworu O. Bianchi. Niektórzy twierdzą, że nuncjusz [Pignatelli], na żądanie papieża, pisze wyczerpujący raport. - Wiadomości o ks. Brandenburgii i o pokoju w Bredzie. - Autogr.
S. 225. 1667/0471.

649. *it.* Christof Masini. Varsavia 14.VIII.1667.
Do kard. Orsini.
Zwłoki królowej zostaną przeniesione 2 września. - Podobno król dał się przekonać ministrom (?) i napisał [do króla Francji?], że trwa w zamiarze abdykacji, a jeśli król francuski nie będzie popierał kandydata ze swojej rodziny, altrove si volgeranno le inclinazioni. - Autogr.
 S. 225. 1667/0467.
650. *it.* Christof Masini. Varsavia 9.IX.1667.
Do kard. Orsini.
Król pozostawia kardynałowi decyzję czy wręczyć list ks. Rospigliosi, bratankowi papieża. Do tego prałata król napisał z życzeniami po wyborze Klemensa IX. - O innych listach króla. - O nuncjuszach apostolskich. - Autogr.
 S. 225. 1667/0469.
651. *it.* Christof Masini. Varsavia 12.IX.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Jan Kazimierz jest cierpiący. - Radziejowski zmarł w Adrianopolu. - W rozmowie król powiedział: « nasz Rzym jest zawsze jednakowy: dobre słowa, złe czyny. » - Cesarz przysłał na pogrzeb [przeniesienie zwłok królowej] ambasadora nadzwyczajnego z liczną świtą.) - Autogr.
 S. 225. 1667/0455.
652. *it.* Christof Masini. 26.IX.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (W sprawie dyspensy dla opata tyńieckiego, syna zmarłego Lubomirskiego. - Sekretarz ambasady przyrzekł podobno zerwanie, bardzo niebezpieczne, zawieszenia broni z Moskwą. - Król nie chce nawet mówić o małżeństwie. Chwilowo nie ma też mowy o abdykacji.) - Autogr.
 S. 225. 1667/0442.
653. *it.* Christoforo Masini. Cracovia 26.IX.1667.
Do kard. Orsini.
W sprawie wzajemnych przedstawicielstw Polski i Wenecji. - Autogr.
 S. 225. 1667/0441.
654. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V.Cancell. Varsavia 2.XI.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomość o szczęśliwym zakończeniu wojny. Dux Sobiescius atrox bellum tractatu diremit, tam utili pro Republica... (Dopisek autogr. :) Turcy żądali od króla zerwania zawieszenia broni z Moskwą, ale król nie chce zrywać umowy z chrześcijaninem - choć schizmatykiem. - Wielu pragnie wojny przeciw Turkom i Tatarom, w porozumieniu z Moskwą.
 S. 225. 1667/0216. (Tabl. VIII-IX)

655. *it.* Christoforo Masini. Varsavia 2.XI.1667.
Do kard. Orsini.
Pisze mało ze względu na wzrok. Ale musi donieść o układzie, zawartym przez Sobieskiego z Kozakami i Tatarami. Przy Tatarach zostaje łup i gente fatta schiava. Jeśli się nie chce oddać dużej połaci kraju - wojna się wznowi. - Autogr.
S. 225. 1667/0437.
656. *it.* Christofo Masini. Varsavia 28.XII.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Pisze mało z powodu wzroku. - Sądzi, że nuncjusz wyjaśni swoje stanowisko w sprawie nominacji [kardynałskich]. Napisze obszerniej, kiedy będzie mógł postużyć się piórem de Vecchiego. - O ambasadorze Francji /nieczytelne/. Z Moskwy wiadomość, że w. książę zaprzysiągł rozejm i zobowiązał się do obrony Polski przed Tatarami. - Sejm będzie burzliwy.) - Autogr.
S. 225. 1667/0454.
657. *it.* Christofo Masini. Bez m. i d.
(Do kard. Orsini?)
Król był niezadowolony, że papież oświadczył, iż nie musi spłacać długów poprzednika. - Jak twierdzi pewna osoba, ambasador Francji [Bonsi] powiedział królowi, że jest zadowolony ze swego biskupstwa i woli zrezygnować (z nominacji kardynałskiej?) niż być przyczyną nieporozumień.
S. 225. 1667/0455.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1667.

II E. PROT. XXXIII.
226.

658. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 4.I.1667.
Do kard. Orsini.
Królowa dziękuje za życzenia, odpisuje sama; poleca sprawę nominacji kardynalskiej. - Autor listu załącza « foglietto »: mówi o przyszłych niebezpieczeństwach tego królestwa, które papież mógłby wspomóc. - Autogr.
S. 226. 1667/0181.
659. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.I.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Kłęska zadana przez Tatarów kawalerii pod wodzą Makowskiego. Nuradym rozbił polskie oddziały pod Braiłowem. - Król wysłał posła do Wenecji, Florencji i Rzymu z prośbą o pomoc przeciw inimico comune che pare risoluto di attaccare questo antemurale di Christianità. - Do Francji pojedzie Morstin, do Szwecji Gniński, do elektorów katolickich Prażmowski, brat arcybiskupa; do Konstantynopola kasztelan kamieniecki. - Wczoraj był pogrzeb biskupa łuckiego.) - Autogr.
S. 226. 1667/0165.
660. *It.* Lud. A. Fantone. Varsavia 25.I.1667.
Do kard. Orsini.
Wielki marszałek i hetman [Sobieski] donosi, że Tatarzy są pod Międzybużem, zagony dochodzą do Kamieńca. Wojsko polskie zbiera się koło Buska i na Polesiu; dyslokacja wojska. Opis walk. - Jeden z komisarzy wrócił, twierdzi, że car odda Dynaburg i Kijów, ale chce Zaporozża Zadnieprzańskiego. Moskwa może zmienić stanowisko, gdy się spostrzeże, jak bardzo Polska jest atakowana przez Turków i Tatarów. - Autogr.
S. 226. 1667/0299.

661. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 1.II.1667.
Do kard. Orsini.
Wrócili komisarze, zawarli rozejm z Moskwą, może na lat 13. Moskwa odda Połock, Witebsk i Dynaburg; co do Kijowa, odda go za dwa lata, a Zaporozże Zadnieprzańskie będzie pod panowaniem obydwu państw, aż do powstania specjalnej komisji. Omawia się ligę Polski z Moskwą przeciw Turcji. - Lubomirski dostał apopleksji. - Autogr.
S. 226. 1667/0163.
662. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.II.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Listy z 22 stycznia od komisarzy mówią o freddezza e qualche cavillazione dei Moscoviti cosa però ordinaria in essi w końcowej fazie rokowań. - Lubomirski zmarł 31 stycznia, we Wrocławiu. Będzie spokojniej. - Sejmiki idą dobrze. - Dowódcy radzą we Lwowie, jak oprzeć się Tatarom. - P.S. Oczekuje się wiadomości od kard. Orsini czy przedstawił on papieżowi « nominację » królewską, i jaka jest odpowiedź. Papież podobno nie chce nominacji biskupa Béziars, żeby Francja nie miała dwóch kardynałów. - Rozważania o kandydaturach. - Autogr.
S. 226. 1667/0162.
663. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 15.II.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Królowa zachorowała. Król wrócił z Krakowa. - Komisarze wrócili z wiadomością o zawarciu traktatu. Moskwa odda Połock, Witebsk, Dynaburg. Zawarto też umowę przeciw poganom. Wkrótce będzie wymiana ambasadorów i przysięga. - Nagle nadeszła wiadomość o zagonach tatarskich na Rusi.) - Autogr.
S. 226. 1667/0164.
664. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziars. Varsavia 22.II.1667.
Card. Ursini.
Dowiedział się od ambasadora Francji [w Rzymie?] że kard. Orsini popiera jego kandydaturę; składa więc podziękowanie. - Autogr.
S. 226. 1667/0496.
665. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 1.III.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Doroszenko i Tatarzy przygotowują się by zaatakować Polskę. Na skutek zajścia z Brzuchowieckim, Doroszenko skierował na niego swoje działa. - Turcja okazuje złą wolę. - Radziejowski wyjeżdża z misją do Porty. - Ma on wielu przeciwników, którzy twierdzą, że nie jest on godny zaszczytów. - Oczekuje się odpowiedzi od papieża w sprawie pomocy przeciw Turcji. - Z Rusi nadeszła wiadomość o śmierci wielkiego hetmana koronnego [St. Potockiego]. - Sprawa nominacji kardynalskiej dla biskupa Bonsi. - Nuncjusz pojechał na kapitułę do Bazyliańców.) - Autogr.
S. 226. 1667/0167.

666. *it.* Christofo Masini. Varsavia 1.III.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przyszedł list z wiadomością, że Gastone przybył do Rzymu. - O listach, jakie doręczył Manciniemu i kardynałom Vidoni i Santa Croce. - Zmarł « nareszcie naprawdę » Stanisław Potocki, który miał około stu lat. Wielu aspiruje do województwa krakowskiego i do buławy polnej, która będzie wakować po mianowaniu Sobieskiego wielkim hetmanem koronnym. - Turcja będzie « z nami » prowadzić wojnę za pomocą Kozaków i Tatarów.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0041.
667. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 5.III.1667.
Do kard. Orsini.
Wojsko pod wodzą w. marszałka [Sobieskiego] szykuje się do powstrzymania baszy Sylistrii. - Król zwiedzał miejscowości, gdzie chce założyć klasztor kamedułów. - Autogr.
 S. 226. 1667/0150.
668. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 8.III.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Uroczyste nabożeństwo do Ducha św. odprawił biskup chełmiński. Król nie był obecny z powodu choroby. Królowa także chora. - W Izbie nie uzgodniono wyboru marszałka. - Oświadczenie kard. Chigi, że Polska powinna przedstawić kilku kandydatów do nominacji zdaje się mieć na celu skłonienie króla do postawienia kandydatury nuncjusza. Tymczasem dotąd królowie zawsze przedstawiali jednego kandydata. - Przykłady za Władysława IV.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0176.
669. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziers. Varsavia 8.III.1667.
Card. Orsino.
Dziękuję za listy i wiadomość o staraniach o jego nominację. - Autogr.
 S. 226. 1667/0497.
670. *lat.* And. Olszowski. Ep.us Culmen. Vicecancell. Poloniae. Varsaviae 8.III.1667.
Card. Orsino.
Donosi, że został podkanclerzem. Opisuje tragiczną sytuację Polski i wyraża ufność w opiekę Boską. - Załącza kopię listu królewskiego.
 S. 226. 1667/0512.
671. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 15.III.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wybrano Kotowicza marszałkiem sejmu. Uroczystości inauguracyjne. - Król chorował. - Nadszedł palusz i bulla dla arcybiskupa gnieźnieńskiego; zostaną mu doręczone na Zwiastowanie, by mógł wziąć udział w sejmie jako pełnoprawny arcybiskup.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0166.

672. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 22.III.1667.
Do kard. Orsini.
Biskup Leżeński został mianowany na biskupstwo tuckie: ma zostać przy nim opactwo wąchockie. - Biskupstwo chełmskie otrzyma biskup kijowski, Wieyski. - Inne mianowania: Zebrzydowski, Koniecpolski, Bogusław Radziwiłł, Dymitr Wiśniowiecki, Biliński. - W sejmie dyskuje, brak zgody. Zdania podzielone co do pospolitego ruszenia. - Królowa lepiej, ale nie odzyskuje sił. - Zmarta ks. Radziwiłłowa, siostra Lubomirskiego. - Autogr.
 S. 226. 1667/0300.
673. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziars. Varsavia 22.III.1667.
Card. Ursini.
Nie przyszedł kurier królewski i autor listu nie wie na czym polegają trudności, jakie robi papież wobec jego kandydatury na godność kardynalską: wydaje się niemożliwe, żeby papież wolał Wenecję od tego królestwa. - Autogr.
 S. 226. 1667/0498.
674. *it.* Christofó Masini. Varsavia 29.III.1667.
Do kard. Orsini.
Król zapytał biskupa Bonsi, co pisał kard. Orsini na temat listu, zwróconego przez papieża. Biskup powiedział, że nie chce być przyczyną niesnasek i che deponere ai piedi di S.M. la gratia fattagli. - Król prosił Masiniego by rozmówił się z nuncjuszem. Nuncjusz [Pignatelli] powiedział, że zdaniem Rzymu król może proponować kandydatury tylko Polaków lub Włochów. Odpowiedź króla: proponuje a suo piacere, e Mons. Bonsi non era indiano. - W sprawie otrzymanych listów. - Królowa słaba. - Sejm bliższy zerwania niż konkluzji.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0102.
675. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 29.III.1667.
Do kard. Orsini.
...prosi by nie przerywał swojej akcji z której król i ten godny prałat powinni wyjść z honorem. - (Brak początku). - Autogr.
 S. 226. 1667/0193.
676. *it.* P. Bonsi vesc. di Béziars. Varsavia 29.III.1667.
Card. Ursini.
Dziękuje za wstawiennictwo. Król zmartwił się, ale ma zamiar podtrzymać nadal kandydaturę biskupa Béziars, któremu jest przykro, że jest powodem uraz i żalów. - Autogr.
 S. 226. 1667/0494.
677. *it.* Christofó Masini. Varsavia 30.III.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Król słyszał, że papież oświadczył w rozmowie, iż szaleństwa księcia de Crigny kosztowały go 3 miliony. Gdyby zaś król miał Turków w samym Krakowie i prosił o pomoc, papież powiedziałaby, że jest bez grosza. - Odesłanie listu wydaje się krokiem dziwnym. - Nuncjusz niezadowolony.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0100.

678. *it.* Christofò Masini. Varsavia 5.IV.1667.
Do kard. Orsini.
*Odczytał królowi listy od kardynała, a także i te, które kardynał pisał do niego osobiście, szczególnie w sprawie biskupa Bonsi. Wszystkie te listy widział także biskup Bonsi, który zapewne napisze do ambasadora Francji [w Rzymie?]. Już poprzednio autor listu dowiedział się, że « nominacja » królewska jest przeznaczona dla biskupa Bonsi. Prosi, by kardynał nie zdradził się przed królową, że jest o tym uwiadomiony, gdyż jest to tajemnica, jak długo nie ma aprobaty Francji. Nie pisał o tym do nikogo, a więc i do kard. Vidoniego, aż dopiero gdy sam kardynał Orsini wspomniał o prośbie do papieża; i uczynił to na rozkaz królowej. - O korespondencji sztyfrem. - O stosunkach z Mancinim i z kardynałami: Vidoni i Vecchiarelli. - Autogr.
 S. 226. 1667/0037.*
679. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 5.IV.1667.
Do kard. Orsini.
*Wiadomości różne. (Z początku sejm zapowiadał się dobrze, teraz zaczynają się trudności. Cudzoziemcy intrygują, chętnie wzmagając chaos. - Wiadomość o tym, że przy mianowaniach kardynałów papież pominął życzenie króla polskiego, wywołała rozgoryczenie: widoczne jest bowiem upośledzenie Polski. Wenecja została w ten sposób wywyższona nad Polskę. Mogą być przykre konsekwencje tego wydarzenia. Może kardynał adresat potrafi temu zaradzić, i pomóc temu antemurale della Christianità Cattolica, circondato da Barbari, Scismatici et heretici.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0177.*
680. *it.* Christofò Masini. Varsavia 9.IV.1667.
Do kard. Orsini.
*Był zdania, że lepiej wstrzymać list króla nella forma così risentita, do chwili wyjaśnień ze strony papieża i wiadomości, co zdziałał kardynał. Z tonu listu pojmie kardynał niezadowolone króla. Komentarze cudzoziemskie dają do zrozumienia, że nikt nie potrzebuje króla polskiego ani się go nie boi. - Królowa bardzo zmartwiona. - W tym kraju uważa się że sekretarz, Włoch, jest winien przykrości, jakie z Rzymu pochodzą; a przecie całe Włochy są niezadowolone z nominacji kardynalskich. Tu patrzą na autora listu, jakby on brał udział w konsystorzu, który odrzucił nominację biskupa Bonsi. Sam biskup oświadczył, że największym zmartwieniem dla niego jest zmartwienie króla. - Odpowiedź na niestosowny list kard. Chigi. - Piszący te słowa wspomina o chorobie oczu i zamiarze wycofania się z urzędu. - Autogr.
 S. 226. 1667/0039.*
681. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziers. Varsavia 9.IV.1667.
Card. Ursino.
*Dziękuje za poparcie, choć bez rezultatu. - Autogr.
 S. 226. 1667/0495.*

682. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziere. Varsavia 12.IV.1667.
Card.le Ursino.
Dziękuję za względy. Kardynał adresat pewnie zdaje sobie sprawę, jak król odczuł krzywdę odrzucenia jego propozycji; może w przyszłości da się jeszcze nominację, zgodną z wolą królewską, osiągnąć.
- *Autogr.*
S. 226. 1667/0257.
683. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 12.IV.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości dworskie, nabożeństwa. - W Senacie omawiano pertraktacje z Moskwą i radzono nad tym, jak przezwyciężyć trudności. Wyrażono podziękowanie komisarzom. - Królowa zdrowsza. - Autogr.
S. 226. 1667/0293.
684. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 19.IV.1667.
Do kard. Orsini.
Prace sejmu i senatu. Odłożono termin zakończenia sesji sejmowej. Król przeznacza biskupstwo kijowskie opatowi witowskiemu. - Nuncjusz prosił o audiencję, ale jej nie dostał. - Autogr.
S. 226. 1667/0174.
685. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 10.V.1667.
Do kard. Orsini.
Nie pisał z powodu choroby. - Dziś zmarła królowa (opis choroby.) - Sejm trwa i może dobrze się zakończy. - Autogr.
S. 226. 1667/0168.
686. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 17.V.1667.
Do kard. Orsini.
Opis uroczystości żałobnych po śmierci królowej. - Autogr.
S. 226. 1667/0170.
687. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 18.V.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Niesnaski w kraju nie ustają. Barbarzyńcy zagrażają: oby książęta nie przyczynili się swoim postępowaniem al disegno già da longa mano preveduto, di divider un giorno questo Regno in modo che mai piu possa riunirsi e levar questo presidio et antemurale, si necessario alla Christianità. - Sprawa nominacji kardynalskiej dla biskupa Béziere. - Autogr.
S. 226. 1667/0172.
688. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 24.V.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nareszcie sejm pomyślnie zakończony: postanowiono zapłacić żołnierzy. Cierpliwość króla wiele tu zdziałała. Król miał naradę, a potem sądy. - Zwłoki królowej zostaną na razie u wizytek; tu też zostanie jej serce, po przewiezieniu zwłok do Krakowa. - Kobileski (?) w poselstwie do chana uzyskał jego przeprosiny za najazdy; może odzyska się jeńców.) - Autogr.
S. 226. 1667/0297.

689. *it.* Christofò Masini. Varsavia 31.V.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Oczekuje się odpowiedzi na listy pisane po promocji kardynalskiej. - Co do sejmu, wiele zależy od tego czy szlachta i wojsko będzie zadowolone. - Wyjechało poselstwo polskie do Turcji. Stosunki turecko-weneckie i wiedeńskie. - Może królowa zmarła przed papieżem? Jest pewne, że nie obraziła papieża, i że papież offende sè medesimo, perchè tanta aversione mostra a chi è nato francese). - Autogr.
S. 226. 1667/0040.
690. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 31.V.1667.
Do kard. Orsini.
Zwłoki królowej mają być przeniesione do wizytek; na jesieni zostaną przewiezione do Krakowa. - Autogr.
S. 226. 1667/0169.
691. *it.* Christofò Masini. Varsavia 3.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Chce zrezygnować z pracy na dworze, a przynajmniej prosić o drugiego sekretarza. - Co do biskupstwa kijowskiego - mają się tym zająć kanclerze. Nie jest jeszcze mianowany biskup wileński: będzie nim pewno « Pazzi » [Pac]. Zmarły biskup zasługiwał raczej na to imię. - Nuncjusz [Pignatelli] chciał interweniować na korzyść Lubomirskiego, ale od królowej dowiedział się że to daremne. - Autogr.
S. 226. 1667/0064.
692. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 14.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przyszła wiadomość o śmierci Aleksandra VII. - Choć poseł wrócił od chana z dobrymi wiadomościami, jednak był nowy najazd tatarski. - Wielki marszałek i hetman [Sobieski] oraz wojewoda ruski wrócili na swe stanowiska, by powstrzymać wroga. - Od Radziejowskiego wiadomości z podróży. - Barbarzyńcy mówią o przyjaźni, ale nie potwierdzają jej czynami. - Była tu procesja, ale bez udziału nuncjusza: król nie chce go widzieć, zanim nie otrzyma satysfakcji od papieża.) - Autogr.
S. 226. 1667/0298.
693. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziers. Varsavia 14.VI.1667.
Al Card. Ursino.
Nadeszła wiadomość o śmierci papieża [Aleksandra VII]. Może nowy będzie przychylniejszy wobec żądań króla polskiego. - Poleca się opiece kardynała. - Autogr.
S. 226. 1667/0255.

694. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 21.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nuncjusz wręczył królowi list od św. Kolegium, mówiący o zasługach Aleksandra VII. - Ślub brata arcybiskupa z Radziejowską. - Sułtan tatarski Gałga i Doroszenko znów napadają na Polskę. Wielki marszałek i hetman [Sobieski] zebrał wojsko, by oprzeć się w okolicach Lwowa. - Papież już pewno został obrany: gdyby nim został kardynał Orsini, byłoby to z korzyścią dla całego chrześcijaństwa.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0296.
695. *it.* Christofa Masini. Varsavia 22.VI.1667.
Em.mo Orsino.
Wiadomości różne. (Z Wołoszy nadchodzą wieści, że Turcja żąda od ambasadora królewskiego ustąpienia Ukrainy: jeśli nie przeszkodzi jej wyprawa na Kandyę, nastąpi rozbiór lub inwazja Ukrainy Zadnieprzańskiej. Tatarzy znów najechali ziemie polskie: albo to trzeba położyć, albo chwycić za broń. Szlachta wielkopolska działa, by zapobiec abdykacji. Jeśli król się uprze - nie pozwolą mu opuścić kraju. - Nuncjusz uzyskał audiencję, przyniósł list od św. Kolegium.)
 S. 226. 1667/0042.
696. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 26.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Minister księcia Neuburg przybył z kondolencjami z powodu śmierci królowej. Była mowa o ewentualnym małżeństwie króla z córką księcia. - Przyszła z Rusi wieść - potem okazało się, że przesadzona - o najeździe Kozaków i Tatarów pod wodzą trzech sułtanów. - Wielki marszałek i hetman [Sobieski], wojewodowie kijowski i ruski porzucili komisję, by objąć dowództwo. - Jeden z jeńców opowiadał o audiencji ambasadora polskiego w Adrianopolu: jednocześnie audiencję uzyskał poseł Kozaków, który powiedział, że wprawdzie nie przynosi darów, ale wierność synów Ukrainy. - Wiadomości dworskie. - Uroczystości i nabożeństwa z okazji wyniesienia Klemensa IX.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0179.
697. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 28.VI.1667.
Do kard. Orsini.
Sułtan Gałga idzie na Polskę: może i sam chan. Basza Sylistrii przeszedł Dunaj. Wielkie nadzieje pokłada się w ambasadzie Radziejowskiego do Porty. - Nabożeństwo żałobne za Aleksandra VII. - Autogr.
 S. 226. 1667/0160.
698. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziars. Varsavia 10.VII.1667.
Card.le Ursino.
Król wysyła list z gratulacjami z powodu wyboru papieża. - Autor listu prosi kardynała o poparcie przy pierwszej promocji. - Autogr.
 S. 226. 1667/0256.

699. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.VII.1667.
Do kard. Orsini.
*Wiadomości różne. (Radość z powodu wyboru Klemensa IX. Król wysłał specjalnego kuriera z gratulacjami. - Poleca adresatowi sprawę nominacji kardynalskiej dla biskupa Bonsi. - Hr. Waldstein przyślany z kondolencjami po śmierci królowej: wspominał on o po-
 nownym małżeństwie króla.) - Autogr.*
 S. 226. 1667/0155.
700. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 13.VII.1667.
Do kard. Orsini.
*Szlachta pragnie, żeby król się powtórnie ożenił; król nie chce. -
 Prośba o poparcie biskupa Béziers. (Gęsto przeplatane szyfrem.) -
 Autogr.*
 S. 226. 1667/0178.
701. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 19.VII.1667.
Do kard. Orsini.
*Wiadomości różne. (Nuncjusz wręczył królowi list od papieża; na-
 mawiał go do małżeństwa. - Uroczystości z powodu wyboru Kle-
 mensa IX. - Z Rusi donoszą o najeździe Tatarów. Wielki marszałek
 i hetman oraz wojewodowie kijowski i ruski ruszyli, by wydać
 wojsku rozkazy. - Przybył poseł cara moskiewskiego, zapewne by
 zapowiedzieć przybycie ambasadora.) - Autogr.*
 S. 226. 1667/0180.
702. *it.* Christofa Masini. Varsavia 20.VII.1667.
Do kard. Orsini.
*Wiadomości różne. (Potwierdza odbiór listów. Rozważania na temat
 wypowiedzi papieża o persona grata, co niekoniecznie musi odnosić
 się do nuncjusza [Pignatelli.] O poparciu nuncjusza przez kard.
 Pallavicini. - Co do drugiego listu, o wyborze papieża [Klemensa IX]:
 nuncjusz doręczył królowi własnoręczne pismo papieża. - Tatarzy
 zbliżają się do okolic Lwowa.) - Autogr.*
 S. 226. 1667/0043.
703. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziers. Varsavia 26.VII.1667.
Sig. Card. Orsino.
*Dziękuję za list i wstawiennictwo do papieża. - O nominacjach kar-
 dynalskich i staraniach nuncjusza. - Autogr.*
 S. 226. 1667/0254.
704. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziers. Varsavia 2.VIII.1667.
Sig. Card. Orsino.
*Pokazał, zgodnie z poleceniem, list kardynała Orsiniego. Król kazał
 zapewnić kardynała, że kardynał Vidoni nigdy nie pisał przeciw no-
 minacji królewskiej. Raz tylko Vidoni pisał do króla i tłumaczył się,
 że nie mógł się przydać królowi. Tak samo napisał Santa Croce.
 Autor listu uważa, iż król powinien napisać do tych kardynałów, by
 działali zgodnie z kard. Orsini. - Autogr.*
 S. 226. 1667/0252.

705. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziere. Varsavia 9.VIII.1667.
 Sig. Card. Orsino.
Dziękuję za zapewnienie poparcia. - Autogr.
 S. 226. 1667/0253.
706. *it.* Christof Masini. Varsavia 10.VIII.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Cesarz napisał, że woli spokój Polski niż zadowolenie z powodu sukcesji, będącej po jego myśli. Namawia króla na małżeństwo. - Rozważania na temat kandydatek. - Z listów Radziejowskiego widać, że Turcja stawia niemożliwe żądania i grozi wojną w razie ich odrzucenia. Niestety jest brak solidarności książąt chrześcijańskich. - Sprawy rodzinne autora listu.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0103.
707. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 23.VIII.1667.
Do kard. Orsini.
Wysłannik Radziejowskiego przybył z listami: Porta żąda zerwania z Moskwą, wytyczenia granicy władzy tureckiej na Ukrainie i zapłaty Tatarom. Propozycje przyjaźni, czynione przez barbarzyńcę i wroga wiary, nie są pewne. - Wysłannik cara miał pożegnalną audiencję. « Nasi » pobili Tatarów i Kozaków. - Z Moskwy Wenczeński donosi, że car chce połączyć się z polskimi wojskami na Ukrainie, ale nie ruszy się, dopóki polskie wojska nie wejdą w głąb Ukrainy. - Autogr.
 S. 226. 1667/0301.
708. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 26.VIII.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ambasador Polski został przyjęty z honorami w Adrianopolu. Kiedy jednak mówił o paktach, Turcy zarzucili Polsce układy z Moskwą: może być przyjaźń albo z jednym albo drugim krajem. Gdyby Polska zerwała z Moskwą, Turcja pociągnęłaby ku Polsce jeszcze Tatarów i Kozaków. Odpisano ambasadorowi, by przedstawił, że zerwanie z Moskwą nie może nastąpić bez woli sejmu - choć zresztą wydaje się rzeczą niesumiennej zrywać traktaty bez powodu dla zaspokojenia pragnień barbarzyńców. W. Księstwo Litewskie też tego nie chce, będąc więcej narażone. Roztropni myślą, że trzeba będzie oprzeć się Turkom.) P.S. W zaufaniu. W braku szyfru pisze słownie. Były tu nalegania cesarza, aby król przedstawił do nominacji kardynalskiej ks. Auersperga. - Podkanclerzy [Olszowski] chce spowodować w sejmie głosy, by kanclerz [Prażmowski] oddał pieczęć, skoro dostał brewe na arcybiskupstwo. Arcybiskup tłumaczy się, że nie otrzymał jeszcze paliusza. Podkanclerzy nie dostał jeszcze żadnej obietnicy co do pieczęci. - Autogr.
 S. 226. 1667/0295.

709. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 30.VIII.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Oczekuje się akcji kard. Orsini na korzyść biskupa Béziers. - Z Rusi: « nasi » idą naprzód, ale Tatarzy robią najazdy i biorą tupy. - Turcy wyprawili do oddziałów tatarskich setkę żołnierzy, którzy mają się wywieźć, czy jest prawdą iż siedmiu chrześcijańskich księży przrzekło pomoc królowi polskiemu. - Z Wołoszy: sułtan Gałga szykuje wyprawę na Polskę. - Wyплаты woj-sku: z trudem zdołano uspokoić niezadowolonych wcięż żołnierzy.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0303.
710. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziers. Cracovia 8.IX.1667.
Card. Ursino.
Otrzymał wiadomość od kardynała o trudnościach, jakie robi pa-pież w sprawie nominacji autora listu. Największa przykrość - to zmartwienie króla. - Autogr.
 S. 226. 1667/0259.
711. *it.* Christofa Masini. Cracovia 21.IX.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nuncjusz [Pignatelli] oddał królowi brewe. Tłu-maczył królowi przyczyny odmowy papieża co do nominacji bisku-pa Bonsi. Król powiedział: Il papa sa quello che dimando e con che ingiustitia io sono stato trattato dal suo antecessore e quello che dovrebbe fare per consolarmi. - Gdy nuncjusz utrzymywał, że król przyjął z zadowoleniem decyzję papieża, król wysłał Masiniego do nuncjusza. Nastąpiła ostra dyskusja, bez rezultatu. - Masini nie ma specjalnych związków z Francją ale ma uznanie dla biskupa Bonsi. P.S. Nowa rozmowa z nuncjuszem.) (List urywa się.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0101.
712. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 1.X.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ambasador Radziejowski zmarł w Adrianopolu. Sekretarze jego i orszak wrócą, z zatwierdzeniem układów. - Tata-rzy w wielkiej liczbie przyłączyli się do Doroszenki; widziano ich pod Tarnopolem i Zbarażem. W. marszałek [Sobieski] zabezpieczył sobie Kamieniec. - Rada królewska zdecydowała zgrupować sejm 17 stycznia. Szlachta zagrożonych województw została wezwana do obrony granic. - Ambasador cesarza przyjęty przez króla.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0157.
713. *it.* Alessandro Bellentani. Cracovia 8.X.1667.
Do kard. Orsini.
Poleca Hieronima Russockiego kanonika krakowskiego który jedzie do Rzymu; jednocześnie przesyła życzenia świąteczne. - Autogr.
 S. 226. 1667/0154.
714. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.X.1667.
Do kard. Orsini.
Podobno oblężenie w. marszałka przez Tatarów zostało przerwane; brak potwierdzenia. - Załącza « kartkę » z wiadomościami. - Autogr.
 S. 226. 1667/0161.

715. *it.* Christofa Masini. Varsavia 9.XI.1667.
Do kard. Orsini.
*Król odpowie, jak kardynał potwierdzi otrzymanie listu, przeznaczono-
 nego dla papieża. - Nie posyła kopii układu między Sobieskim a Ta-
 tarami i Kozakami, gdyż nie otrzymał tłumaczenia łacińskiego. Z
 wiosną będzie nowa kampania. Kto wie, czy sejm będzie radzić o
 środkach obrony od wrogów chrześcijaństwa, czy o układach. - Król
 jest cierpiący, ale nie tylko z powodu podagry. Przyszedł przykry
 list z Prus circa l'economia. - Autogr.*
 S. 226. 1667/0038.
716. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 9.XI.1667.
Do kard. Orsini.
*Tłumaczy swe milczenie wyjazdem do prymasa z misją od króla.
 - Król nie chce ożenić się powtórnie. - Załącza « kartkę ». (V.726). -
 Autogr.*
 S. 226. 1667/0158.
717. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 16.XI.1667.
Do kard. Orsini.
*Wiadomości różne. (W Wielkopolsce niezadowolone podsyłane przez
 elektora brandenburskiego. Cele książąt heretyckich są zgubne dla
 Chrześcijaństwa. Chcą oni podzielić « l'Antemurale ». « Niech Bóg
 przebaczy dworowi wiedeńskiemu, że - w innych celach wprowadzie -
 ale ułatwia te zabiegi. » Papież, wspólny ojciec, mógłby działać wiele
 przez nuncjusza, gdyby ten nie był zależny od Corona emule. - Wielu
 przewiduje, że w razie bezkrólewia nastąpi podział Polski, lub padnie
 ona łupem barbarzyńców. - Biskup Béziers, który mógłby zrzęcznie
 działać, jest podejrzewany, bo jest ministrem króla francuskiego. -
 W. marszałek [Sobieski] ścigał Tatarów aż do Tarnopola, by nie
 zdążyli wziąć łupu, co czynią, mimo traktatów. - Umocnienia pod
 Wyszogródkiem. - Dedis aga przybędzie w czasie sejmu dla po-
 twierdzenia traktatu. - Sejm naznaczony na 17 stycznia, sejmiki na
 7 grudnia.) - Autogr.*
 S. 226. 1667/0173.
718. *it.* Antonio Arciv. di Larissa. [Pignatelli]. Varsavia 23.XI.1667.
Card. Orsini.
Życzenia świąteczne.
 S. 226. 1667/0260.
719. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 30.XI.1667.
Do kard. Orsini.
*Minister cesarza nie popiera księcia Neuburskiego. Nie wiadomo,
 co powie Wiedeń, kiedy się dowie że popiera go Francja. - Gdyby
 zabrakło króla, królestwo spotkałaby katastrofa, może podział.
 Przyszły sejm wykaże wolę szlachty. Za Kondeuszem są ci, co chcą
 dobra kraju. - Życzenia świąteczne. - Autograf.*
 S. 226. 1667/0159.

720. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 10.XII.1667.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Pod wpływem Brandenburgii szlachta wielkopolska nieprzychylna dworowi. Posłowie wielkopolscy dyskutują z królem: sprawę spóźnionych — ich zdaniem — uniwersałów o mobilizacji, zniesienie garnizonów w Prusach i oddalenie ambasadora Francji. - Posłowie moskiewscy przyjęci bardzo uroczystie w Polsce, tak samo ambasadorowie polscy w Moskwie. Projekt małżeństwa syna cara z siostrą cesarza budzi niepokój: Polska znalazłaby się między młotem a kowadłem; najbardziej narażona byłaby Litwa. - Król dowiedział się, że Austriacy są przeciwni aspiracjom ks. Neuburg i Kondeusza; popieraliby raczej Moskwę.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0171.
721. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziers. Varsavia 14.XII.1667.
Card. Ursino.
Dziękuje za dotychczasowe poparcie i prosi o dalsze. - Autogr.
 S. 226. 1667/0258.
722. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 21.XII.1667.
Do kard. Orsini.
Na sejmikach niektórzy, będący pod wpływem Austrii, wypowiadają się przeciw biskupowi Béziers; prymas jest za nim. - Autogr.
 S. 226. 1667/0294.
723. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 28.XII.1667.
Do kard. Orsini.
Sejmiki przeciwne abdykacji króla. - Chmielnicki [Jurij] zrzuciwszy habit wywołał nowe zamieszki; podobno chce usunąć Doroszenkę. - Autogr.
 S. 226. 1667/0302.
724. *it.* Lud. A. Fantone. Leopoli 11.IX.... (uszkodz.)
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Król rad z odpowiedzi kardynała co do kanonizacji św. Franciszka de Sales. - Rokowania ze zbuntowanym wojskiem. - W. marszałek ustanowił straż przy skarbie wawelskim, senat zażądał jej usunięcia. - Król chciał jechać do Żółkwi, ale obecność jego była potrzebna, więc sprowadził królową do Lwowa. - Wiadomości dworskie. - Tatarzy i Kozacy pobili na głowę Romadonowskiego. - Przybył Bek murza, ambasador Tatarów i Tanko, ambasador Kozaków z prośbą o pomoc przeciw Moskwie. - W Moskwie podobno patriarchat jest przeciwko carowi i ma wielu zwolenników; niechęć do cara jest powodowana wojną i wypuszczeniem monety miedzianej, która rujnuje handel. - Wojska cudzoziemskie odmawiają Moskwie służby. - Ludy Katmuckie (?) bronią się od wojsk carskich. - Wielu żołnierzy, szczególnie cudzoziemskich, pragnie zbliżenia wojsk polskich, by się z nimi połączyć. - Widziano w powietrzu dwóch wojaków: biały zwyciężył czerwonego, który znikł. Biały odleciał w kierunku Polski. - Zbiera się pieniądze i organizuje wypłaty wojska.) - Autogr.
 S. 226. 1667/0175.

725. *it. Christoforo Masini. Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Dziękuję za wiadomość o agencji powierzonej Manciniemu. - Nie miał czasu przedstawić kardynałowi adresatowi swoich racji. W Rzymie był u kardynałów: d'Arragona, Santa Croce i Rospigliosi. Zdaje sprawę ze swych spotkań i rozmów. Zaniósł ambasadorowi, na życzenie króla, wiadomość która go zaskoczyła. Nuncjusz Pignatelli dostał nakaz poparcia nominacji [niejasne czy jej]. Dowiedział się, że król dał swoją «nominację» biskupowi Bonsi. Tak wieść się rozniosła. - Historia i chronologia listów wymienianych w tej sprawie. Rola nuncjusza [Pignatelli] w zabiegach o nominację; stanowisko królowej.) - Autogr.
S. 226. 1667/0036.
726. *it. Ludovico Fantone. Bez m i d.*
Do kard. Orsini.
W. marszałek i hetman [Sobieski] zawarł pokój z sułtanem Gałgą i z Doroszenką. Warunki: zaprzestanie aktów wrogich; Gałga ma zaprzysiąc przyjaźń i pomoc królowi i Rzplitej; W. marszałek obiecuje dary; ambasador tatarski przybędzie na sejm, a dopóki nie wróci na Krym, u chana pozostaną dwaj zakładnicy; chan dostanie 4.000 talarów i materiały na 2.000; Tatarom nie wolno wypuszczać zagonów na Ukrainę; Gałga postara się o uwolnienie Makowskiego i innych jeńców. Podpisane 18.X. w Podhajcach. Z Kozakami zawarto układ 19.X. Król ogłosił amnestię; Kozacy przysięgną wierność królowi i zwrócą dobra dziedziczne szlachcie; życzenia Kozaków zostaną rozpatrzone na sejmie; żołnierze królewscy nie wejdą do miast, gdzie są Kozacy. - Nadeszła wiadomość, że Polacy pobili Kozaków i Tatarów, którzy robili napaści wbrew układowi. - W. marszałek wypłaca swoje wojsko. - Autogr.
S. 226. 1667/0158.
727. *it. Ludovico Fantone. Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wiadomości ze Lwowa: Gałga, dowódca Tatarów i Doroszenko posłali do rady miasta Lwowa z żądaniem rokowań. Lwowianie odpowiedzieli, że pamiętają o honorze i obowiązkach wobec króla, za które gotowi są oddać życie. Wobec tego, że Doroszenko tytułuje się wodzem kozackim J.K.M., mają nadzieję że sam jest wierny królowi. - Tymczasem wielki marszałek i hetman [Sobieski] ruszył z Kamieńca do Podhajec, gdzie go wrogowie otoczyli / szczegóły/, i rozpoczęli - podobno - rokowania. - Kozacy żądają uznania paktu hadziackiego. - Turcy natomiast zerwania układów z Moskwą i wydania trzech miast na łupy i jasyr. - Wrócił sekretarz ambasady, wysłanej do Porty; zwłoki ambasadora wiozą do Kamieńca. - Wobec oblężenia Podhajec, wielki marszałek [Sobieski] ogłosił trzecie uniwersały. - Kontrybucje zebrane w W. Księstwie nie wystarczają na wypłatę żołnierzy.) - Autogr. (Włożone do 687)
S. 226. 1667/0172.

728. *it. Ludovico Fantone. Bez m. i d.*

Do kard. Orsini.

Wiadomości różne. (Nabożeństwo z okazji kanonizacji św. Franciszka de Sales. - Królowa wyszła pierwszy raz po chorobie. - Sejm ma się znowu zebrać w marcu. Rada senatorów rozważa, jak zaradzić zrywaniu sejmów. - Sprawy wypłaty wojska. - Nagła wiadomość o najściu Tatarów na oddziały Makowskiego: molte stragi col ferro e fuoco » pod Lwowem i Przemyślem. - Kobileski (?) wysłany do Chana donosi, że na Wołoszy zastał tureckiego agę, który rządzi władcami Wołoszy, Mołdawii i Siedmiogrodu. - Turcy wybierają się na Kamieniec. Obrażeni, że Polska dawno nie wysłała do nich « wielkiego ambasadora », « chcą zbudzić Polaków szablami w ich własnych domach ». - Narady z powodu niebezpieczeństwa. - Przygotowuje się apel do księży chrześcijańskich by ratować l'antemurale della Christianità. - Król wyznaczył Bieganowskiego na ambasadora do Porty. - Tatarzy budują na Ukrainie meczety: znak, że myślą tam pozostać.) - Autogr.

S. 226. 1667/0181.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1668.

II E. PROT. XXXIV.
227.

729. *it.* Fr. Girolamo P. Lubomirschi. Bologna 9.XII.1668.
Card. Orsino.
Życzenia świąteczne. - Autogr.
S. 227. 1668/0444.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1668.

II E. PROT. XXXV.

228.

730. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 4.I.1668.
Do kard. Orsini.
Gdy nadeszła wiadomość, że car publicznie zaprzysiął rozejm trzy-nastoletni wobec polskich ambasadorów, król ze swej strony zaprzysiął wobec moskiewskich ambasadorów i podpisał rozejm. - Autogr.
S. 228. 1668/0491.
731. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 9.I.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Prymas [Prażmowski] przyjął postów kozackich z listami od Doroszenki, które donoszą: zwolennicy Tatarów chcą Doroszenkę obalić i mianować Suchonisa, mahometanina. - Skargi na okrucieństwa niektórych Polaków. Skargi na Teterę, który, przeszedłszy na obrządek łaciński wywiózł kościelne greckie cenne przybory. - Na sejmikach niezadowolenie. - Przygotowania wobec niebezpieczeństwa ze strony Moskwy. - Poseł polski przyjęty przez cara z wielkimi honorami.) - Autogr.
S. 228. 1668/0488.
732. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.I.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości dworskie (komedie francuskie). - Ambasadorowie moskiewscy odjeżdżają z listami. - W razie abdykacji króla, Francja będzie popierać ks. Neuburskiego, podobnie jak Szwecja i elektor brandenburski. - Autogr.
S. 228. 1668/0549.
733. *it.* Gran Cancelliere di Polonia. Varsavia 12.I.1668.
Card. Orsino.
Uważa za swój obowiązek stanąć przy królu dla współpracy i za-wiadania o tym kardynała.
S. 228. 1668/0593.

734. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 18.I.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Odjechali ambasadorowie moskiewscy; zrobili wyłom w niektórych umysłach nadzieją, że książę moskiewski przyjmie religię katolicką. Ale prawdopodobnie non cangierebbe religione e in tal modo la Greca si propagarebbe, et la Cattolica si diminuirrebbe di molto. - Zakończyła się tajna rada królewska. Błagano króla o buławę wielką dla Sobieskiego, o polną dla Wiśniowieckiego. - Sejm będzie 24-go. - Car podobno obiecał ambasadorom połączyć swoje wojska z polskimi przeciw Tatarom i zmusić Kozaków do uległości i do zrezygnowania z opieki barbarzyńców. - Dał milion florenów na odszkodowania dla szlachty polskiej, która straciła na zawieszeniu broni.) - Autogr.
 S. 228. 1668/0597.
735. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.I.1668.
Do kard. Orsini.
By uzyskać rozejm, car stara się zadowolić Polaków: zwrócił relikwię św. Krzyża, wziętą w Lublinie i obraz Matki Boskiej z kościoła św. Kazimierza w Wilnie. Ujawnił też, że pragnie korony polskiej dla syna. - Uroczysta msza u św. Jana. - Marszałkiem sejmu wybrano Czartoryskiego. - Autogr.
 S. 228. 1668/0550.
736. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 1.II.1668.
Do kard. Orsini.
Sprawy sejmowe: wybrano marszałka. - Spory w sprawie ministrów książąt obcych, szczególnie posła Francji: obawa, że tworzą faksje i bruzdzą. Szczególnie niespokojni są Wielkopolanie. Król twierdzi, że żądanie tak niezwykłe, jak usunięcia cudzoziemskich posłów musi być rozpatrzone przez senat. - Uroczyste nabożeństwa ku czci św. Franciszka de Sales. - Autogr.
 S. 228. 1668/0492.
737. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.II.1668.
Do kard. Orsini.
W sejmie dyskusje o posłach cudzoziemskich i naleganie na króla, żeby ich usunął. Król twierdzi, że musi naradzić się z senatem. - Autogr.
 S. 228. 1668/0559.
738. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 15.II.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Posłowie chcą usunąć ministrów cudzoziemskich, lub przynajmniej uzyskać zarządzenie, by nie przebywali zbyt długo w Polsce w czasie bezkrólewia, a wcale w Warszawie. - Wiadomości dworskie. Ślub Sapiehy. Mianowania na urzędy, pozostałe po zmarłym Wielopolskim.) - Autogr.
 S. 228. 1668/0552.

739. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 22.II.1668.
Do kard. Orsini.
Projekt nowych ustaw, przedstawiony przez sejm, został odrzucony przez senatorów. Król twierdzi, że nie może obrażać monarchów, ograniczając prawa ich postów. - Autogr.
 S. 228. 1668/0558.
740. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 29.II.1668.
Do kard. Orsini.
Kardynał adresat, ze względu na swoje zasługi, może się spodziewać pierwszego miejsca wśród duchowieństwa. - Wiadomości różne. (Niektórzy uparci postowie żądają by odesłać ministrów książąt cudzoziemskich, lub przynajmniej, żeby ci nie mieli styczności z postami na sejm. - Inni skarżą się, że senatorowie myślą tylko o własnych interesach. - Przybył ks. Wiśniowiecki [Dymitr]; oczekuje się wielkiego marszałka i hetmana [Sobieskiego]. W sejmie dyskutuje się projekt, by w razie bezkrólewia fare una confederazione o unione. Pojawienie się ks. Neuburskiego, który jest związany z Francją i Brandenburgią, skłoniło postów do tego zamierzenia.) - Autogr.
 S. 228. 1668/0490.
741. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 7.III.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Obrady w sejmie. - Po nabożeństwie za Mathiasa, księcia Toskanii, postowie znów udali się do króla w sprawie cudzoziemskich ambasadorów. Król odkłada odpowiedź, żeby omówić sprawę w senacie. - Spory o elekcję za życia króla: projekt konfederacji w czasie elekcji. Stanowisko senatorów. - Żądanie uniwersałów na pospolite ruszenie.) - Autogr.
 S. 228. 1668/0567.
742. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 14.III.1668.
Do kard. Orsini.
Sejm rozwiązany. W senacie referendarz litewski zdał sprawę z poselstwa w Moskwie; mowa też o nowym sejmie i o zapłacie wojska. - Relacja z walk z Tatarami; pogłoski, że połączyli się z Kozakami. - Autogr.
 S. 228. 1668/0557.
743. *it.* Antonio Arciv.o di Larissa. [Pignatelli]. Varsavia 14.III.1668.
 Card.le Orsini.
Dziękuję za nuncjaturę w Niemczech.
 S. 228. 1668/0298.
744. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 21.III.1668.
Do kard. Orsini.
17-go kwietnia zaczną się sejmiki, w lipcu lub sierpniu sejm. Turek podobno buduje nową twierdzę na Węgrzech. - Autogr.
 S. 228. 1668/0489.

745. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 28.III.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wiadomości dworskie. - Przybył poseł moskiewski. Z Wołoszy: Wasilkowski z ramienia Kozaków jedzie do Porty by poddać Kozaków Turcji. Turek ma posłać chanowi tatarskiemu kaftan i szablę, symbol zachęty do walki.) - Autogr.
 S. 228. 1668/0568.
746. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 4.IV.1668.
Do kard. Orsini.
Audiencja publiczna ambasadorów moskiewskich, ich konferencje z senatorami i królem. - Przygotowania Turcji do wojny. - Autogr.
 S. 228. 1668/0570.
747. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.IV.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ślub Czartoryskiego i Skarszewskiego (?)) - Posłowie moskiewscy konferowali z senatorami. Może starają się o koronę, obiecując, że przyłączą się do Kościoła Katolickiego. Chcieli zostać przez czas sejmu, ale zostali wyprawieni. - Nuncjusz Pignatelli miał pożegnalną audiencję. - Mile przyjęta wiadomość o pokoju między Hiszpanią a Portugalią. - List, dany do podpisania królowi przez kancelarię mniejszą, wystosowany do patriarchów w Moskwie wbrew przekonaniom króla, a uzgodniony z nuncjuszem, nie został aprobowany, i wysłano gońca, aby go cofnąć, jeśli to będzie możliwe.) - Autogr.
 S. 228. 1668/0569.
748. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 18.IV.1668.
Do kard. Orsini.
Radość z powodu pokoju między Hiszpanią a Portugalią. - Kozacy chcą poddać się Turcji i prosić ją o opiekę i obronę przeciw Polsce. - Kozacy zabrali Moskwie niektóre miejscowości. - Autogr.
 S. 228. 1668/0562.
749. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.IV.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sejmiki. - Postanowiono zebrać pieniądze na opłatę wojska. - Do wielkiego marszałka i hetmana [Sobieskiego] nadchodzą żądania, żeby uniwersały były w porę ogłoszone, w razie zagrożenia przez barbarzyńców. - Wiadomości dworskie. - Nuncjusz Pignatelli wyjechał do Krakowa, by oczekiwać tam swego następcy.) - Autogr.
 S. 228. 1668/0563.

750. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 2.V.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Jest tu incognito książkę Parmy z dwoma innymi książkami. Zostali skierowani do p. Manfredi. Ks. Parmy żałuje, że nie zastał króla i nie może mu złożyć wizyty. Ma jechać wodą do Gdańska, następnie do Szwecji, Danii, Niemiec, Holandii, Flandrii, Francji i Hiszpanii. - Wiele szlachty zjechało się z powodu komisji, która ma rozdzielać pieniądze, przeznaczone przez cara dla poszkodowanych rozejmem. - Podobno Moskwa, dowiedziawszy się, że Tatarzy łączą się z Kozakami, zaatakowała ich nagle i pobiła.) - Autogr. S. 228. 1668/0564.
751. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 9.V.1668.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Podobno była bitwa między Moskwą a Tatarami i Kozakami. Listy z Wołoszy: akcja Porty na Kandię; propozycje Kozaków poddania się Porcie; zadowolenie Turcji z zerwania między Moskwą a Kozakami; Porta namawia chana tatarskiego do wojny; Tatarzy porozumiewają się z Kozakami. - Wielki marszałek nakazał marsz całego wojska na Ukrainę. - Doszło tu do wiadomości, że car dał do zrozumienia na dworze katolickim, iż gdyby jego drugi syn dostał polską koronę, przeszedłby na katolicyzm i ożeniłby się z siostrą cesarza. Car pomógłby też cesarzowi przeciw Turkom. - Te wiadomości i zapowiedź nowej elekcji powodują niesnaski i niezadowolenie. Szlachta nie chce mieć narzuconego wyboru. - Był tu incognito ks. Parmy, widział się z ambasadorem Francji i Brandenburgii. - Wiadomości o pokoju między Hiszpanią a Francją.) - Autogr. S. 228. 1668/0561.
752. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 16.V.1668.
Do kard. Orsini.
Komisja moskiewska obraduje dalej w sprawie odszkodowań. Dn. 10-go czerwca odbędzie się rada senatorów i poweźmie decyzje co do przyszłego sejmku. - Autogr. S. 228. 1668/0565.
753. *it.* Galeazzo Arciv.o di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 19.V.1668.
Card. Orsino.
Otrzymał list kardynała z prośbą o poparcie ks. Pawła Doni u króla; uczyni to. - Autogr. S. 228. 1668/0206.
754. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 23.V.1668.
Do kard. Orsini.
Pignatelli odjechał, spotkawszy się w Krakowie z nowym nuncjuszem, Marescottim, który jedzie do Warszawy. - Wiadomości dworskie. - Autogr. S. 228. 1668/0566.

755. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziere. Varsavia 30.V.1668.
Card.le Orsino.
Poleca sprawę swojej nominacji na kardynała i wyraża nadzieję na poparcie. - Autogr.
S. 228. 1668/0294.
756. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 5.VI.1668.
Card. Orsino.
Przybył do Warszawy, czeka na rozkazy. - Autogr.
S. 228. 1668/0212.
757. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 13.VI.1668.
Do kard. Orsini.
W Senacie król dał podkanclerzemu do odczytania pismo, w którym uzasadnia decyzję abdykacji. Proponuje na sierpień zwołanie sejmu i złożenie korony. Odejdzie bez wskazywania następcy. - Senatorowie płakali i błagali króla, by pozostał; król był spokojny i niewzruszony. Zwołał ministrów cudzoziemskich książąt, by im ogłosić swoją decyzję. - Autogr.
S. 228. 1668/0560.
758. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 1.VIII.1668.
Do kard. Orsini.
Choć wie, że kardynał jest dobrze poinformowany, przesyła również wiadomości. - Autogr.
S. 228. 1668/0197.
759. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 14.VIII.1668.
Card. Orsini.
Prosi, by mu wierzyć, że zanim nadszedł list, już miał zamiar zabiegać u nowego króla o godność protektora dla kardynała. Zastосуje się do zlecenia, by działać tylko wśród senatorów. - Autogr.
S. 228. 1668/0198.
760. *it.* L'Arcivescovo di Gnesna. [Prażmowski]. Loviz 15.VIII.(?)1668.
Cardinal Orsino.
Spełni prośbę, którą go zaszczycił kardynał.
S. 228. 1668/0193.
761. *it.* Prelati e Canonici della Chiesa Cathedrale di Posnania. Posnania 8.XI.1668.
Cardinale Orsini, Prott. di Pollonia.
Dziękują za uzyskanie przywileju « cappa e rocchetto ». - Piecz.
S. 228. 1668/0215.

762. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziere. Custrino (?) 28.XI.1668.
Card. Orsino.
List od kardynała przyszedł z opóźnieniem, gdyż zabłądził do Paryża. - Niepewny wynik elekcji. - Oby kardynał adresat pozostał protektorem królestwa, któremu przynosi zaszczyt. - Autogr.
S. 228. 1668/0182.
763. *it.* Nicolò Arcivescovo di Gnesno. [Prażmowski]. Varsavia 8.XII. 1668.
Do kard. Orsini.
Życzenia świąteczne.
S. 228. 1668/0216.
764. *it.* Ludovico Fantone. Bez m. i d.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ze Lwowa nadeszła wiadomość, że w. marszałek i hetman [Sobieski] wpuścił do Podhajec płk. Brion z pułkiem dragonów. Szczegółowy opis walk. Rokowania z Dedis agq. - Podobno Wołosi, Mołdawianie i Węgrzy, z rozkazu Turcji, najechali na Pokucie. Ogłoszono pospolite ruszenie. Na 15 września szlachta ma się stawić uzbrojona pod Lublinem. - Zawieszono sądy. - Car pisze, że Porta przygotowuje najazd na Polskę: może Polska zawarła z Turcją układ nieprzychylny dla Moskwy, a wówczas rozejm Polski z Moskwą straciłby ważność. - Car nie wątpi jednak co do stanowiska króla; ewentualne połączenie wojsk polskich i moskiewskich mogłyby omówić ambasadorowie. Przybył jeden członek ambasady do Turcji. Mówi, że rokowania są bardzo trudne, bo przeważa potęga, nie rozsądek. Sądzi, że ambasador [Radziejowski] nie umarł naturalną śmiercią, ale został otruty.) - Autogr. (Włożone do 730.)
S. 228. 1668/0491.
765. *it.* Ludovico Fantone. Bez m. i d.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przybył Morstin, przedstawił królowi potrzeby twierdzy białocerkiewskiej i wojska. - Ambasadorowie moskiewscy zostali uroczyście przyjęci; przyjechali po potwierdzenie rozejmu. Z Moskwy piszą polscy ambasadorowie, że car przeznacza milion florenów na odszkodowania dla tych, co stracą dobra lub ucierpią z powodu rozejmu. - Dedis aga odjechał niezadowolony z honorów, jakie czyniono ambasadorom moskiewskim.) - Autogr. (Załączone do 732.)
S. 228. 1668/0549.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1669.

II E. PROT. XXXVI.
229.

766. *lat.* Alexander Sapieha Ep. Vilnen. in Palatio meo Vilnen. 12.I.1669.
Do kard. Orsini.
Przedstawia na biskupstwo tytularne Gratianopolis dignum subiectum.
S. 229. 1669/0166.
767. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 18.I.[1669?]
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Turcja chce obwarować niektóre punkty koło Kamieńca i wtedy ruszy na Polskę. - Przygotowują się tu fortyfikacje i piechota. - Referendarz Morstin wyjeżdża do Paryża prosić o pomoc. Podskarbi nadworny pojedzie w tym celu do Berlina, Kopenhagi i Sztokholmu. Do Wiednia, Ratysbony Bawarii i Salzburga pojedzie Prażmowski [brat prymasa]; do innych księztw - Trzebicki. - Stary Radziejowski pojedzie może z uroczystą ambasadą do Konstantynopola. - Wiadomości dworskie.) - Autogr.
S. 229. 1669/0509.
768. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 23.I.1669.
Do kard. Orsini.
Arcybiskup [Prażmowski] przyjął posta tatarskiego w Prażmowie. Głosy na sejmikach podzielone między ks. Neuburskiego, ks. Lotaryngii i carewicza. - Autogr.
S. 229. 1669/0614.
769. *it.* Giovanni Casimiro Re. Varsavia 25.I.1669.
Do kard. Orsini.
Prosi o potwierdzenie na opactwa, przyznane mu przez króla Francji i o bullę ze zwolnieniem z opłat. Prosi też o inne beneficja.
S. 229. 1669/0313.
770. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 26.I.1669.
Do kard. Orsini.
Król wysłał listy do papieża i do kardynałów: Rospigliosi, Santa Croce i Vidoni. - Wyjaśnienia co do korespondencji. - Autogr.
S. 229. 1669/0608.

771. *lat.* Joannes Gembicki Ep.us Plocensis. Varsaviae 29.I.1669.
Do kard. Orsini.
Poleca względem kardynała ks. Stanisława Dąmbskiego, który jest nieustannie obwiniony.
S. 229. 1669/0190.
772. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 30.I.1669.
Do kard. Orsini.
Gratuluje załatwienia sprawy Portugalii. - Prymas [Prażmowski] przybył, by otworzyć i załatwić korespondencję. Naradzał się nad odpowiedzią na pisma z Moskwy, pełne niejasności. - Autogr.
S. 229. 1669/0566.
773. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 6.II.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sejmiki obradują. - Na Litwie spory między stronnikami Radziwiłłów i Paców. - Naszczokin napisał do wojewody wileńskiego, że car nie będzie nalegał na koronę dla syna, ale ta musi przypaść Rakoczemu lub w. księciu Florencji. - Do województwa witebskiego i innych województw granicznych car wysłał dary dla szlachty, by przeciwną ją na swoją stronę. - Z Wilna wiadomości, jakoby Moskwa rokowała z Tatarami. - Zagroza rozdźwięk na elekcji: może dojść do wyboru dwóch lub trzech kandydatów jednocześnie, co byłoby ruiną dla kraju. - Polska prosi o przystanie legata papieskiego i przyrzeka mu wszelkie honory.) - Autogr.
S. 229. 1669/0521.
774. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 13.II.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Na Ukrainie: Tatarzy i Kozacy oblężyli Doroszenkę, od którego żądają, by przysiągł wierność Turcji; właściwie chcą go złożyć z urzędu. - Działalność sejmików. - Wiadomości z Holandii. - Nadeszły nareszcie listy od kardynała. - Wiadomość, że legat nie przyjedzie, zmartwiła arcybiskupa i innych senatorów.) - Autogr.
S. 229. 1669/0522.
775. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 20.II.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Rozruchy na sejmikach. - Naszczokin jeździł po Litwie, zetknął się z wielu panami i wrócił do Moskwy. - Żołnierze grożą buntem; tymczasem grabią poddanych w dobrach królewskich i kościelnych. - Król prosi o koadiutorię płocką dla Bonawentury Madalińskiego i o ulgi finansowe dla niego.) - Autogr.
S. 229. 1669/0520.
776. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 6.III.1669.
Card.le Orsini.
Biskup wileński mianował Mikołaja Słupskiego sufraganiem i oficjałem generalnym diecezji. - Przesyła akta procesu.
S. 229. 1669/0038.

777. *it.* Stanislaus Hałcen, custos, Fra Casimirus Plichta, Fra Franciscus Nevocorno. Zawichost 28.IX.1668.
Dominicus Multonus, Josephus de Sellaris, Anastasius Rosarius. Verona 9.III.1669.
Do publ. wiadomości.
Zaświadczenie o życiu i zachowaniu się Grzegorza Dionizego Przewickiego.
S. 229. 1669/0170.
778. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziers. Marienvenden 10.III.1669.
Card. Orsino.
Jest na odludziu i nie ma nowin z Warszawy. - Sejm nie wróży nic dobrego. Kandydaci do korony: ks. Neuburski, ks. Lotaryngii i ks. moskiewski. - Przyszłość zależy od przypadku, od kaprysu szlachty i od nieufności mocarstw wrogich. - Autogr.
S. 229. 1669/0218.
779. *it.* G. Arcivescovo di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 16.III.1669.
Card.le Orsino.
W sprawie koadiutorii płockiej dla kanonika Madalińskiego: dziwi się nieuzasadnionym trudnościom.
S. 229. 1669/0173.
780. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 27.III.1669.
Do kard. Orsini.
Pismo od wielkiego marszałka do prymasa: Kozacy będą mieli w kwietniu walną naradę, czy poddać się Turcji czy Moskwie; trzeba by wystać zręcznego posła, by nie powzięli decyzji szkodliwych dla Polski. - Dziś nuncjusz zaniósł królowi brewe, w którym papież donosi o wystaniu bulli z beneficjami. - Autogr.
S. 229. 1669/0606.
781. *it.* Giovanni Casimiro Re. Varsavia 4.IV.1669.
Card. Orsini.
Dziękuje za dowody życzliwości i mszę św. ofiarowaną na Boże Narodzenie.
S. 229. 1669/0314.
782. *it.* Fra Bacc. Dionisio Polacho. Verona S. Fermo Maggion. 19.IV. 1669.
Do kard. Orsini.
Chce wrócić al habito e prima vocatione del Signore. Prosi, by kardynał wyjednał u papieża brewe z zezwoleniem, by mógł być księdzem. - Autogr. (Na odwrocie notatka: zostawić bez odpowiedzi.)
S. 229. 1669/0168.
783. *lat.* Carmelita Vitale Polonus. Interamnae 8.V.1669.
Principi Virginio Ursini Cardinali.
Przesyła swoją książkę. Zarzuty przeciw ks. Staszewskiemu. - Autogr.
S. 229. 1669/0167.

784. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 15.V.1669.
Do kard. Orsini.
Nareszcie sejm wybrał marszałka: Potockiego. - Prymas [Prażmowski] rewizytował nuncjusza Marescotti. - Rywalizacja dwu partii: księcia Lotaryngii i księcia Neuburskiego; « il Moscovito », Bogu dzięki, siedzi cicho, a Kondeusz już nie pretenduje do tronu. - Autogr.
S. 229. 1669/0613.
785. *lat.* Fra Georgius Ianetius Polonus. Venetiis 15.V.1669.
Virginio Ursino Cardinali.
Prosi o ustawiennictwo i poparcie u papieża: jest krzywdzony przez generała, który działa more unius tyranni qui sine omni lege regitur. - Autogr. - Piecz.
S. 229. 1669/0191.
786. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 22.V.1669.
Card. Orsini.
Załącza proces w sprawie Madalińskiego, wyznaczonego na koadiutora płockiego.
S. 229. 1669/0040.
787. *it.* P. Bonsi Vesc.o di Béziers. Varsavia 6.IV.1669.
Card.le Orsino.
Stara się o zapewnienie kardynałowi godności protektora i prosi o poparcie jego nominacji. - Komentuje elekcję Wiśniowieckiego; opisuje stronników ks. Neuburskiego i ks. Lotaryngii. Omawia trudności swojej nominacji kardynalskiej i akcję nuncjusza Marescotti. - Autogr.
S. 229. 1669/0559.
788. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 19.VI.1669.
Card. Orsino.
Nareszcie wybrano króla: Wiśniowieckiego. Nieoczekiwana zgoda. - Autogr.
S. 229. 1669/0036.
789. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 19.VI.1669.
Do kard. Orsini.
Rywalizacja faksji na elekcji. Poseł Szwecji popiera ks. Neuburskiego. Opis elekcji. Dziś, gdy dyskutowano dwie kandydatury cudzoziemców, ktoś nagle zaproponował śmiało księcia Michała Wiśniowieckiego: in poche ore concordemente vi sono concorsi tutti. - Autogr.
S. 229. 1669/0610.
790. *it.* G. Arcivescovo di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 21.(?)VI. 1669.
Card. Orsino.
Nazajutrz po elekcji złożył królowi wizytę i prosił o zatrzymanie godności protektora dla kardynała Orsini. Mówił o tym również z podkanclerzym [Olszowskim], który obiecał poparcie. - Autogr.
S. 229. 1669/0039.

791. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 26.VI.1669.
Card. Orsino.
Natychmiast po elekcji złożył królowi należne inchino, i zaraz poprosił o zachowanie godności protektora dla kard. Orsini. Król zgodził się i prosił, żeby zawiadomić o tym kardynała. P.S. Autor listu zwrócił się również do podkanclerzego [Olszowskiego], nalegając na decyzję. - Posyła herb króla i każe zrobić jego wizerunek. - Autogr. S. 229. 1669/0372.
792. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 26.VI.1669.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] zapewnia, że godność protektora pozostanie przy kardynale Orsini. - Król napisze wkrótce do papieża i monarchów, i ogłosi swoją decyzję co do « protekcji ». - Nuncjusz stara się o nominację kardynalską u nowego króla. - Autor listu prosi o wiadomości z Rzymu na temat intencji papieża. - Autogr. S. 229. 1669/0609.
793. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 30.VI.1669.
Cardinale Orsino.
Poleca Augustyna Brancoli, który wraca do Włoch.
S. 229. 1669/0032.
794. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia ...VI.1669.
Card. Orsino.
Z relacji, którą przestał przez brata, kardynał dowie się o krokach, jakie autor listu wcześniej poczynił dla utrzymania godności protektora dla kardynała. - Autogr. S. 229. 1669/0037.
795. *it.* G. Arcivescovo di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 3.VII.1669.
Card.le Orsino.
Opisuje herb króla. Przyśle wkrótce i wizerunek. - Autogr. S. 229. 1669/0027.
796. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziers. Varsavia 3.VII.1669.
Card. Orsino.
Nuncjusz Marescotti przeszkadza mu w uzyskaniu łask nowego króla którego przekonywa, że papież zgodzi się tylko na jego [Marescottię] nominację. - Autogr. S. 229. 1669/0234.
797. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 3.VII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ustalono z trudem budżet wydatków króla. Jeszcze nie było przysięgi. - Zamoyscy zaprotestowali przeciw uchwałąm sejmu w sprawie dóbr. - Nuncjusz [Marescotti] zabiega o « nominację » królewską. Biskup Béziers nie robi żadnych starań, ale ma przyjaciół i autorytet króla Francji.) - Autogr. S. 229. 1669/0612.

798. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 10.VII.1669.
Card. Orsino.
Wysłał wizerunek króla. Herb jest ten sam, który wysłał poprzednio, ale uzupełniony herbem Polski i Litwy. - Autogr.
S. 229. 1669/0031.
799. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 10.VII.1669.
Do kard. Orsini.
Król złożył przysięgę, proklamowano publicznie elekcję. Te Deum, ceremonie. - Nuncjusz [Marescotti] stara się o nominację kardynalską dla siebie, ale król nie poddaje się naciskom. - Autogr.
S. 229. 1669/0607.
800. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.VII.1669.
Do kard. Orsini.
Przesyła list króla do papieża, z zapewnieniem synowskiej wierności. - Autogr.
S. 229. 1669/0611.
801. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 17.VII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Pewni senatorowie mają konferować z ambasadorem Szwecji w sprawach handlowych. - Odjeżdżają ambasadorowie Brandenburgii i Szwecji. - Autor listu przesyła książkę p.t. « Cenzura kandydatów », dzieło wybitnej osobistości, która okazała się niewdzięczną wobec pamięci królowej. - Nuncjusz [Marescotti] zabiega o nominację kardynalską i daje do zrozumienia królowi, że jeżeli ten będzie obstawał przy innym kandydacie, szczególnie przy biskupie Bonsi, Polska znów straci kapelusze, jak za Aleksandra VII. Niektórzy biskupi popierają nuncjusza, ale prymas jest jemu przeciwny.) - Autogr.
S. 229. 1669/0512.
802. *lat.* Alexander Sapieha. In curia mea Visnicensi 30.VII.1669.
Ad Em. Protettore.
Prosi o zatwierdzenie na sufraganię wileńską Waleriana Stanisława Judyckiego oraz o ulgi finansowe.
S. 229. 1669/0066.
803. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 31.VII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przedstawił królowi list gratulacyjny kardynała. - Potwierdza, że pozostanie przy nim godność protektora. - List do papieża będzie dopiero po przysiędze. - Z Ukrainy: podobno chan i pięciu sultanów tatarskich chce próbować szczęścia przeciw nowemu królowi. - Dziś będzie rada. - Co do « agencji » król poweźmie decyzje po koronacji. - Zmarł niedawno biskup chełmski, a teraz smoleński.) - Autogr.
S. 229. 1669/0525.

804. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 3.VIII.1669.
Card. Orsino.
Sprawa beneficjum Sczjepanoviense, które autor listu ma objąć: nie wiadomo czy zależy od Lubomirskiego. Rozważania o dochodach i opłaceniu bulli. - Autogr.
S. 229. 1669/0116.
805. *it.* Girolamo Pinocci. Varsavia 7.VIII.1669.
Card. Orsino.
Donosi, że jest sekretarzem królewskim. Przesyła wiadomości o obecnym stanie rzeczy. - Autogr.
S. 229. 1669/0497.
806. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 7.VIII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Listy do papieża wyszły z opóźnieniem, gdyż musiały w pierw nastąpić przysięga króla. - Przesyła też listy królewskie: do kard. Orsini i do królowej Krystyny. - Na radzie postanowiono, że prymas ogłosi uniwersał, żeby szlachta gotowa była do wyruszenia na wojnę. - Do chana tatarskiego wyjedzie poseł z wiadomością o elekcji i z zapewnieniem przyjaźni; wyjedzie też poseł do Kozaków. - Wielki marszałek pisze z Jaworowa 30 lipca, że ambasador turecki przybył na Ukrainę z insygniami dla Doroszenki i ogłosił opiekę Turcji nad Zaporozem. - Basza Sylistrii ma w razie potrzeby dać pomoc Kozakom; Tatarzy razem z Kozakami szykują napaść na Polskę. Sobieski radzi zwiększyć obronę. - Biskup Béziers składa wizyty pożegnalne. - Autor listu załącza pismo do kardynała Rospigliosi.) - Autogr.
S. 229. 1669/0524.
807. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 14.VIII.1669.
Card. Orsino.
Prosi o ulokowanie w kolegium św. Brygidy syna Joachima Pastorio, nawróconego heretyka.
S. 229. 1669/0373.
808. *it.* Girolamo Pinocci. Varsavia 14.VIII.1669.
Card. Orsino.
Przekazał gratulacje królowi. Przesyła « foglietto ». - Autogr.
S. 229. 1669/0500.
809. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 14.VIII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Królowi bardzo zależy na tym, by koadiutoria płocka dla Madalińskiego została zatwierdzona i bulla wysłana. - Z Ukrainy wiadomości o niepewnej sytuacji. - Arcybiskup [Prażmowski] ogłosił uniwersał o przygotowaniu do walki, a król ogłosił gotowość do kampanii. - Biskup Béziers odjeżdża; zostawia po sobie wspomnienie wielkiego ministra.) - Autogr.
S. 229. 1669/0516.

810. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 21.VIII.1669.
Card. Orsino.
Zapewnia, że nikt inny, tylko on sam zabiegał o godność protektora dla kardynała. - Sekretariat włoski jeszcze nie ustalony. Przez ręce autora listu nie przeszły żadne prośby kardynałów o « protekcję »; nie było też pisma od kard. Santa Croce, chyba że przysłał je inną drogą. - Autogr.
S. 229. 1669/0374.
811. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 21.VIII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Zdaje się, że żaden kardynał nie stara się o godność protektora; zresztą król zna zalety kardynała Orsini i nie mianowałby kogo innego. - Król nie wypowiada się na temat « nominacji » biskupa Béziers; niektórzy popierają nuncjusza Marescotti. - Potwierdza się wiadomość, że basza miał wręczyć przywódcy Kozaków insygnia władzy, ale zobaczył wrogie usposobienie Kozaków i wrócił na Wołoszę. - Zaczęły się sejmiki. - Projekt ślubu króla z siostrą cesarza.) - Autogr.
S. 229. 1669/0514.
812. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 28.VIII.1669.
Card. Orsino.
Listy kard. Orsiniego, wedle życzenia króla, mogą być pisane po włosku; mają być przesyłane bezpośrednio na jego ręce, gdyż chce być poinformowany o wszystkim. - Autogr.
S. 229. 1669/0028.
813. *it.* G. Arciv. di Corinto. [*Marescotti*]. Varsavia 28.VIII.1669.
Card. Orsino.
Prosi, by nie wierzył w złe rzeczy, jakie o nim piszą, bo wie, że pochodzą da penna appassionata troppo per Mons. Arc. di Gnesna e per Mons. di Béziers. - Nie jest prawdą, że jest stronnikiem jakiejś faksji, że stara się o własne korzyści i że działa na szkodę biskupa Béziers. - Autogr.
S. 229. 1669/0035.
814. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 28.VIII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Tytuł króla Szwecji nie przysługuje królowi Michałowi; pozostał przy Janie Kazimierzu i on też zawiaduje kolegium św. Brygidy. - O tytułach przysługujących rodzinie króla i o jego dworze. - Basza turecki kazał suttanom tatarskim opuścić Ukrainę. - Basza miał przysłać Doroszence insygnia władzy i ogłosić opiekę nad Ukrainą. Za to Kozacy zobowiążą się zniszczyć fortyfikacje i uprawiać rolę. - Wiadomości dworskie.) - Autogr.
S. 229. 1669/0513.

815. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 4.IX.1669.
Card. Orsino.
Chce być w dobrych stosunkach z arcybiskupem gnieźnieńskim, ale ten wymaga od niego prerogatyw, jakich arcybiskupi nie wymagali od jego poprzedników; gdyby jednak otrzymał rozkaz z Rzymu, zastosowałby się do niego. - Jeśli chodzi o życzliwość papieża i kard. Rospigliosi dla niego, to byłoby dobrze, żeby kard. Orsini napisał o tym do króla na jego ręce. - Autogr.
S. 229. 1669/0376.
816. *it.* Girolamo Pinocci. Varsavia 4.IX.1669.
Card. Orsino.
Wobec tego, że wyjeżdża do Krakowa nie będzie mógł przystać wiadomości. - Uroczysty wjazd króla do Krakowa odbędzie się w wigilię św. Michała, a nazajutrz koronacja. - Autogr.
S. 229. 1669/0502.
817. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 4.IX.1669.
Do kard. Orsini.
Nuncjusz dał brewe i odpowiedź papieża królowi. Król bardzo zadowolony z listu od kardynała Orsini. Żegnając biskupa Béziers, odjeżdżającego do Francji, król powiedział, że sprawę «nominacji» odłoży do czasu koronacji. Król ma sympatię do nuncjusza, ale inne względy też grają rolę. - Austriacy chcą dać królowi za żonę siostrę cesarza. - Potwierdza się wiadomość, że poddani królewscy z za Dniepru, uszczęśliwieni wyborem, przysłą delegację z gratulacjami. - Autogr.
S. 229. 1669/0515.
818. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.IX.1669.
Do kard. Orsini.
Król rad z wiadomości o uczczeniu jego elekcji. - Autor listu doradził królowi, by napisał do królowej Szwecji i kardynała Rospigliosi. O nominacjach nie mówi się na razie. Inne sprawy załatwi się po koronacji. - Nie ma wiadomości ani z Ukrainy, ani od komisarzy, wysłanych na rokowania z Moskwą. - Autogr.
S. 229. 1669/0531.
819. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 16.IX.1669.
Card. Orsino.
Wszystko idzie mu na przekór. Zdawało się, że dokument o «protekcji» lada chwila zostanie napisany, tymczasem nastąpiło jakieś zatrzymanie, podobno z powodów formalnych. - Prosi o kopię, per extensum, dokumentu, jaki robiono w podobnych wypadkach poprzednio. - Sejm zerwano, król sądzi, że z inicjatywy Zamoyskich. - Autogr.
S. 229. 1669/0370.

820. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 21.IX.1669.
Card. Orsino.
Jeśli kardynał adresat nie dostał wiadomości o odzyskaniu pieniędzy, pożyczonych Smolandiemu per la spedizione delle bolle delle parrocchie ottenute - to dlatego, że Smolandi ich [bulli?] nie dostał. Przewiduje sprzeciw biskupa krakowskiego. - Autogr.
S. 229. 1669/0115.
821. *it.* Girolamo Pinocci. Cracovia 21.IX.1669.
Card. Orsini.
Otrzymał list w sprawie nominacji [na protektora]. Ma nadzieję, że i sam kardynał stara się o to, by nie było « novità » i by mógł zatrzymać w tym królestwie godność i prawa które dotąd posiadał. - Autogr.
S. 229. 1669/0499.
822. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziers. Parigi 27.IX.1669.
Card. Orsino.
W sprawie swojej nominacji na kardynała. - Autogr.
S. 229. 1669/0231.
823. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 28.IX.1669.
Card.le Orsino.
Będzie robił wszystko, aby kardynał otrzymał potwierdzenie godności protektora; ale kardynał nie powinien okazywać zbytniej obawy, by nie wywoływać wątpliwości. - Autogr.
S. 229. 1669/0029.
824. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 5.X.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Odbyła się koronacja. - Król cieszy się, że królowa Krystyna mile przyjęła jego list o wyborze. - Autor listu poradził, by król napisał do św. Kolegium. - Sejm wybrał marszałka. - Ceremonie. - Król mianuje biskupów i rozdziela urzędy. - Pinocci stara się o jakiś urząd przy królu. Piszący te słowa nie stara się o nic z powodu wieku i niedomagań. - Od króla francuskiego przysły bardzo serdeczne listy. - Przybył tu z polecenia cesarza hr. Harrach ze Złotym Runem hiszpańskim. Chcą, żeby król ślubował królowi katolickiemu, jak każe statut tego orderu. - Nadeszła wiadomość, że Kozacy przysięgli wierność Turcji.) - Autogr.
S. 229. 1669/0527.
825. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 12.X.1669.
Do kard. Orsini.
Król zadowolony z odpowiedzi w sprawie koadiutorii płockiej. - Wojewoda trocki poleca swoją sprawę i chce zrobić kardynałowi prezent; autor listu doradza mu sobole. - Wymiana listów z królową Szwecji. - Sprawy dworskie. - Król dostał order Złotego Runa i posłał klejnot ze swym wizerunkiem. - Sprawy zwiększenia wojska i wypłaty. - Autogr.
S. 229. 1669/0532.

826. it. G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 19.X.1669.
Card.le Orsino.
Przesyła akta procesu Korycińskiego, biskupa kamienieckiego, mianowanego przez króla na arcybiskupstwo lwowskie, po śmierci Tarnowskiego.
S. 229. 1669/0112.
827. it. G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 19.X.1669.
Card.le Orsino.
W sekretariacie włoskim króla zostanie, zdaje się, Fantone a będzie usunięty Pinocci. - Autor listu prosi, by mu kardynał komunikował, co o nim do króla pisze. - Z trudem uzyskał dallo Smolandi pieniądze pożyczone na bullę. Brat jego przekaże pieniądze według wskazówek kardynała. Lepiej nie pożyczać, gdyż tu trudno bardzo odzyskać pożyczone pieniądze. - Prosił króla o dyplom « protekcji » dla kardynała, ale na razie w kancelarii nie wiedzą w jakiej formie go wystać i nie znajdują kopii dyplomu, wysłanego przez Jana Kazimierza, który mógłby posłużyć za wzór. - Autogr.
S. 229. 1669/0113.
828. it. G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 19.X.1669.
Do kard. Orsini.
Król mianował biskupa kamienieckiego, Korycińskiego, na arcybiskupstwo lwowskie. - Przesyła akta procesu.
S. 229. 1669/0165.
829. it. Lud.o A. Fantone. Cracovia 19.X.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Król Francji pisał, żeby król Polski popierał nadal « nominację » biskupa Béziers: i sam będzie robił o to starania. - Poseł chana zapewnia o przyjaźni. - Szlachta litewska straciła na rozejmie z Moskwą i chce być wynagrodzona dobrami królewskimi. - Narada u króla. - Ślub Tarty, wojewody lubelskiego z córką Kostki. - W załączeniu list do królowej Szwecji.) - Autogr.
S. 229. 1669/0533.
830. it. Lud.o A. Fantone. Cracovia 19.X.1669.
Do kard. Orsini.
Przekaże list księdzu Corteis. - Są wiadomości, że « il Moscovito » pragnie polskiej korony. Duchowieństwo schizmatyckie zgodziło się na oddanie do Polski starszego syna cara, nawet za cenę przejścia jego na katolicyzm. Jest to człowiek dziwny i dumny, nie chcą go mieć w kraju. Car ma 80.000 żołnierza, by poprzeć swoje pretensje; zaciąga też szlachtę z woj. Smoleńskiego i innych. Wystannik cara miał tu audiencję. - Autogr.
S. 229. 1669/0534.

831. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 26.X.1669.
Card.le Orsino.
Ciesz się, że nadzieje jego na nominację (kardynalską) przedstawiają się korzystniej. Nie zdołał jeszcze uzyskać wystania « dyplomu protekcji » dla kardynała i « agencji » dla p. Mancini. - Autogr.
S. 229. 1669/0030.
832. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 26.X.1669.
Do kard. Orsini.
Po śmierci Jana Różyckiego król mianował na biskupstwo chełmskie wojewodę inowrocławskiego, Żegockiego który przed kilku dniami wstąpił do stanu duchownego. - Załączna akta procesu. - (Uszkodz.)
S. 229. 1669/0033.
833. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 26.X.1669.
Do kard. Orsini.
Król mianował na biskupstwo Kamienieckie Lanckorońskiego. Przesyła akta procesu.
S. 229. 1669/0034.
834. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 26.X.1669.
Do kard. Orsini.
Przybył tu hr. de Lionne z gratulacjami od króla Francji. - Ceremonie, życie dworskie. - Sprawy stoją niezatwione, wobec sporów w sejmie. - Król zadowolony z tego, co kardynał kazał mu donieść poufnie. - Autogr.
S. 229. 1669/0523.
835. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 2.XI.1669.
Card. Orsino.
Na sejmie biskupi prosili króla, by przedstawił papieżowi kandydaturę [na kardynała] arcybiskupa Koryntu; ale na razie nic postanowiono. - Załączna list, w którym przedstawia prawdę; sądzi, że inni oświetlą fakt inaczej, i przeciw niemu. - Autogr.
S. 229. 1669/0114.
836. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 2.XI.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Obrady sejmowe. - Prymicja Żegockiego, byłego wojewody inowrocławskiego, mianowanego biskupem chełmskim. - Nuncjusz [Marescotti] miał mieć publiczną audiencję w senacie i prosić o pomoc dla Kandii, według zlecenia papieża, ale zażądał podium pod krzesło, na co się senatorowie - nawet życzliwi - nie zgodzili. - Wiadomości dworskie. - Przybył tu hr de Lionne.) - Autogr.
S. 229. 1669/0511.

837. *lat.* And.s Ep.us Culmen. V. Cancell. [Olszowski]. ...3.XI.1669.
Do kard. Orsini.
Donosi o projektowanych datach ślubu króla i koronacji. - Prosi o administrację opactwa hebdowskiego dla Chryzostoma Olszowskiego, kanonika chełmińskiego i warszawskiego. - (Uszkodz. nieczyt.)
S. 229. 1669/0193.
838. *lat.* Nicolas Archieps. Gnesnensis Leg. Status Primas, primusque Princeps Regni Poloniae. [Prażmowski]. Cracoviae 9.XI.1669.
Do kard. Orsini.
Meo et Senatus nomine. Prosi o kanonizację bł. Salomei.
S. 229. 1669/0189.
839. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 9.XI.1669.
Do kard. Orsini.
Nie wszyscy kardynałowie złożyli królowi życzenia z okazji koronacji. - Nuncjusz stara się o kapelusze, ale zdaje się, że król liczy się z Francją i da «nominację» biskupowi Béziers. - Na publicznej audjencji nuncjusz [Marescotti] wręczył jedno brewe królowi, drugie prymasowi dla senatu, trzecie marszałkowi dla sejmu. W przemówieniu wzywał do obrony chrześcijaństwa, a w danej chwili szczególnie Kandii od Turków. Odpowiedzieli nuncjuszowi elegancko podkanclerzy, prymas i marszałek sejmu. - Była nadzieja na załatwienie wielu spraw zaległych, ale sejm został zerwany przez posła z Kijowa, może za poduszczeniem Moskwy. - Autogr.
S. 229. 1669/0518.
840. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 16.XI.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Król ogłosił «nominację» biskupa Béziers. Popierając ją, kardynał Orsini zadowolony trzy głowy koronowane: Jana Kazimierza, króla Michała i króla Francji. - Król jest bardzo przejęty zerwaniem sejmu. - W kościele św. Stanisława, biskup polski obrządku grecko-unickiego odprawił nabożeństwo z powodu kanonizacji św. Józafata. - Rozdanie niektórych urzędów. - Przybyli posłowie Doroszenki; zaprzeczają jakoby poddali się Turcji; widać, że tłumaczą się kłamliwie. - Wobec tego, że nie udało się znaleźć i skłonić do powrotu posła, który zerwał sejm, sejm jest uważany za zerwany. Wniesiono prośbę o zwołanie nowego. Narady, jak zapobiec temu chaosowi. - Król wysłał posłów do Turcji, Moskwy i Tatarów. - Kozacy pozostali, oczekując na nową sesję sejmową.) - Autogr.
S. 229. 1669/0527.
841. *lat.* And.s Olszowski Epis. Culmen. V. Cancell. Cracoviae 17.XI. 1669.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie kandydatury biskupa Bonsi na kardynała. (Uszkodz.)
S. 229. 1669/0192.

842. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 18.XI.1669.
Do kard. Orsini.
W sprawie nominacji kardynalskiej biskupa Béziers: jeśli dojdzie do skutku, zażądoli trzy głowy koronowane: Jana Kazimierza, obecnego króla i króla Francji. - Senat przychylny małżeństwu króla z siostrą cesarza; za parę dni wyjedzie podkanclerzy do Wiednia w misji od króla. - Autogr.
S. 229. 1669/0517.
843. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Cracovia 23.XI.1669.
Card. Orsino.
Przyśle herb króla. - Potrzebna jest kopia dokumentu nominacji na protektora, na wzór. - Król ożeni się z Eleonorą, siostrą cesarza. - Autogr.
S. 229. 1669/0376.
844. *it.* Lud. A. Fantone. Cracovia 23.XI.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Odjechał hr. de Lionne. - Skończyła się rada senatorów, która wypowiedziała się za małżeństwem króla z siostrą cesarza. Podkanclerzy [Olszowski] pojedzie w tej sprawie do Wiednia. - Dziś narada, by dać odpowiedź posłom Doroszenki i posłom Hanenki. - Nuncjusz [Marescotti] pojechał do Warszawy; widział tu listy w których donoszono, że kardynał Orsini popiera nuncjusza w sprawie nominacji kardynalskiej i w jego sporze z arcybiskupem [Prażmowskim]. Jeżeli te wiadomości doszły do Francji, to nie dziw, że biskup Béziers się skarży. - Zażąda list do kard. Rospigliosi.) - Autogr.
S. 229. 1669/0519.
845. *it.* Lud.o A. Fantone. Cracovia 30.XI.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Starał się skłonić króla, by informował Rzym o wydarzeniach. Odpowiedziano, że postanowiono odnowić kancelarię i podnieść autorytet króla. - Król zresztą jest pełen czci dla papieża. - Biskup Béziers ma nadzieję na poparcie kardynała Orsini. - Wyjeżdża ambasador prosić o rękę Eleonory dla króla. - Poseł tatarski wyjechał, zadowolony z przyjaznego przyjęcia. - Do Porty wyjedzie Wysocki, który był w poselstwie razem ze zmarłym Radziejowskim. - Dla Kozaków zostanie wyznaczona Komisja, która ma załagodzić spory między Doroszenką a Hanenką. - Sprawy dworskie. - Życzenia świąteczne. - P.S. Przyszły listy z Ukrainy. - Doroszenko pobił Tatarów i przysłał królowi jeńców; uważa się za wiernego poddanego.) - Autogr.
S. 229. 1669/0530.
846. *it.* Girolamo Pinocci. Cracovia 1.XII.1669.
Card. Orsini.
Pisze rzadko, gdyż jest bardzo zajęty przez podkanclerzego. Przyśle informacje o herbie. - Autogr.
S. 229. 1669/0498.

847. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 18.XII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Król czeka niecierpliwie na rezultat zabiegów kardynała Orsini o nominację kardynalską biskupa Béziars. - W sprawie skarg ks. Ostrońskiego. - Podkanclerzy [Olszowski] jest w Wiedniu; tam może dosięgnie go list. - Wiadomości dworskie. - Przyszły listy; król zadowolony i czeka na odpowiedź papieża w sprawie walki ze wspólnym wrogiem. - Wczoraj na audiencji nuncjusz powiedział, że na zebraniu ośmiu kardynałów postanowiono dać 150.000 « scudi ».) - *Autogr.*
S. 229. 1669/0529.
848. *it.* P. Bonsi Vesc. di Béziars. S. Gennaro 22.XII.1669.
Card. Orsino.
W sprawie nominacji kardynalskiej, popieranej przez króla Polski. - *Autogr.*
S. 229. 1669/0232.
849. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 25.XII.1669.
Card. Orsino.
Przykro mu, że kardynał miał kłopoty z jego powodu; nie wie w czym sprzeciwił się królowi Francji. - W sprawie księcia Ostrońskiego. - O Portugalii. - *Autogr.*
S. 229. 1669/0371.
850. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.XII.1669.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Doroszenko, korzystając ze zwycięstwa nad Hanenką, Tatarami i Chmielnickim, zajął Humań, wziął do niewoli Chmielnickiego. Rozłokował wojska aż po Międzybuż. Jest obawa, że z pomocą Turcji ogłosi się hospodarem Ukrainy. - Była tu audiencja ambasadora wołoskiego z gratulacjami i darami. - Prosił o komisję dla załatwienia spraw granicznych i o materię jedwabne dla potrzeb dworu, jak otrzymywał dawniej.) - *Autogr.*
S. 229. 1669/0528.
851. *it.* Ludovico Fantone. Bez m. i d.
Do kard. Orsini.
Nowe napaści Tatarów. - Poważnie chory wojewoda krakowski, wielki hetman koronny. - Nuncjusz niespodzianie poprosił króla o audiencję: chodziło mu o « nominację » królewską; król powiedział, że da ją komu innemu. - *Autogr.*
S. 229. 1669/0615.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1669-1670.

II E. PROT. XXXVII.
230.

852. *lat.* Joannes Gembicki Ep.us Plocensis. Varsaviae 1.I.1669.
Do kard. Orsini.
Z powodu złego stanu zdrowia prosi o koadiutora, poleca Bonawenturę Madalińskiego.
S. 230. 1669/0197.
853. *it.* Nicolò Arcivescovo di Gnes. [Prażmowski]. Varsavia 8.III.1669.
Do kard. Orsini.
Mianowanie Madalińskiego na koadiutorię płocką spotyka się z trudnościami. Prosi o poparcie, dla niego beneficja i zwolnienie z opłat.
S. 230. 1669/0196.
854. *it.* Fr. Girolamo P. Lubomirski. Varsavia 26.VI.1669.
Cardinal Orsino.
Składa gratulacje z powodu wyboru Michała Wiśniowieckiego.
S. 230. 1669/0265.
855. *it.* L'Arcivescovo di Gnesna. [Prażmowski]. Varsavia 22.VII.1669.
Do kard. Orsini.
Przesyła odpowiedź senatu na brewe, przekazane przez nuncjusza.
S. 230. 1669/0187.
856. *lat.* Stanislaus in Koniempole S.R.I. Princeps. [Koniempolski].
Koniempolii 25.VIII.1669.
Dom kard. Orsini.
Prosi o przeniesienie do prowincji ruskiej O. Ambrożego Wieczorkowskiego(?), franciszkanina.
S. 230. 1669/0267.
857. *it.* Bacc. Alessio Can. Cri. di Varsavia, Polacco Agost.no. Rocca
Cont.a 5.IX.1669.
Do kard. Orsini.
Prosi o polecenie go do nowego prowincjała. - Autogr.
S. 230. 1669/0266.

858. *it.* Gio. Opaliński Pal. Cal. Osieczna 6.IX.1669.
Card.le Orsini.
Poleca komisję, zajmującą się sanktuarium Matki Boskiej. - Dopisek: otrzymał list od kardynała Orsini; zapewne król spełni jego pragnienia, gdyż zna jego zasługi. - Autogr.
S. 230. 1669/0268.
859. *lat.* Joannis Stephanus Episcop. Varmiensis. [Wydźga]. Helsbergae 10.IX.1669.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie dla ks. Szolca, kanonika warmińskiego. (Uszkodz.)
S. 230. 1669/0190.
860. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V. Cancell. Varsaviae 11.IX. 1669.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za nabożeństwo, jakie papież odprawił z okazji elekcji. - Zapewnia, że będzie miał na uwadze Turcję. - Zapowiada wysłanie uroczystego poselstwa do Rzymu.
S. 230. 1669/0194.
861. *lat.* Joachimus de Hirtenberg Pastor, Historicus Sereniss. Regis Pol. Cracovi 11.X.1669.
Do kard. Orsini.
Opis koronacji. - Autogr.
S. 230. 1669/0193.
862. *it.* Alberto Vescovo di Camenec Nominato di Leopoli. [Koryciński]. Cracovia 15.X.1669.
Do kard. Orsini.
Mianowany na arcybiskupstwo lwowskie prosi o beneficja i zmniejszenie opłat.
S. 230. 1669/0191.
863. *lat.* Nicolò Archiepis. Gnes. Primas Primusque Princeps. [Prażmowski]. Cracoviae 18.X.1669.
Do kard. Orsini.
Mnożące się świadectwa o cudach skłaniają go do prośby o kanonizację bł. Stanisława Kostki. Prosi o nią w imieniu swoim, senatu i szlachty.
S. 230. 1669/0189.
864. *it.* L'Arcivescovo di Gnesna. [Prażmowski]. Cracovia 19.X.1669.
Do kard. Orsini.
Wobec tego, że król pragnie, aby prerogatywy arcybiskupie i prymasowskie pozostały bez zmiany, pisze do papieża dwa listy. - Piszący te słowa nie pragnie zmian w stosunkach z nuncjuszem i z biskupem krakowskim, pragnie tylko sprawiedliwości od papieża.
S. 230. 1669/0188.

865. *it.* Gio. Opaliński Pal. Calis. Osieczna 28.XI.1669.
Card.le Orsini.
Dziękuję za współdziałanie w komisji del luogo miracoloso di Borco.
- O zerwanym sejmie. - Autogr.
S. 230. 1669/0192.
866. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V. Cancell. Vienna 23.XII.1669.
Do kard. Orsini.
Dowiedział się o śmierci Klemensa IX. - Pracował nad utworzeniem ligi Austrii, Polski i Moskwy przeciw Turkom. Hiszpanii i Włochom zależy również na zahamowaniu potęgi tureckiej. - Prosi o poparcie w sprawie opactwa hebdowskiego. (Nieczyt.)
S. 230. 1669/0198.
867. *lat.* Alexander Sapieha. Vilnae ...1669.
Do kard. Orsini.
Prosi o oddzielenie polskich augustianów w diecezji wileńskiej od zakonników czeskich.
S. 230. 1669/0195.
868. *lat.* Stephanus Piasecki, Abbas Lubinensis, Franciscus Mielżyński, Cantor Cathedralis Eccl. Posnaniensis, Stanislaus Brniński, Canonicus Posnaniensis, Protonotarius Ap.licus Albertus Domiechowski. *Bez m. i d.*
Do NN.
Commissio impetranda pro loco miraculoso B.M.V. in Zdiesz [Zdzież] ante oppidum Borek in maiori Polonia, dioc. Posnaniensis. - Copia. (Załączone do 857).
S. 230. 1669/0268.
869. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 1.I.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nadeszła wiadomość o śmierci papieża. - Król dziękuję za życzenia. - Rozważania o herbie Polski, umieszczonym przez kardynała Orsini poniżej herbu Portugalii. - Król ponowi u przyszłego papieża nalegania na nominację biskupa Béziers. - Projekty w związku ze ślubem króla i arcyks. Eleonory.) - Autogr.
S. 230. 1670/0338.
870. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.I.1670.
Do kard. Orsini.
Załącza listy króla do kard. Rospigliosi i do św. Kolegium, w odpowiedzi na wiadomość o śmierci Klemensa IX. - Wiadomości różne. - (Szczegóły przyszłych ceremonii weselnych. - Tatarzy, którzy przyszli w pomoc Doroszenke wzięli mnóstwo jeńców. - Zmarł Bogusław Radziwiłł, capo di tutti li heretici di questo Regno. - Król rozdaje wakujące po nim urzędy.) - Autogr.
S. 230. 1670/0339.

871. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 15.I.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Rozdźwięki między kozakami. - Tatarzy nie chcą wracać bez tępów. - Doroszenko, dla bezpieczeństwa, stanął w Czehryniu, chciałby dostać w ręce młodego Chmielnickiego i ofiarowuje Tatarom za to 18.000 florenów. Chmielnicki proponuje Tatarom 36.000, by go nie wydali. - Bawi tu poseł Anglii, przybył z gratulacjami; zdaje się chce zawrzeć traktat handlowy. - Podkanclerzy [Olszowski] przywiózł portret przyszłej królowej. Przygotowania do ślubu. - Oczekuje się rezultatu konklawe. - Załącza list króla z wiadomością o małżeństwie, i drugi z tą samą wiadomością do królowej Krystyny.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0346.
872. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 22.I.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Tatarzy wycofali się - ale z tępem i jasyrem, którego część im odebrano. - Podobno basza umarł - może to jest powodem ustąpienia Tatarów. - Hanenko twierdzi, że jest hetmanem Zaporozża; może przyłączy się do niego poddani Moskwy i Tatarzy krymscy. - Doroszenko czuje się zagrożony. - Młody Chmielnicki jest w rękach Tatarów; starał się u nich i u baszy o uznanie godności hetmańskiej. - Przygotowania do ślubu króla. - W załączeniu listy króla do kard. Barberini i kard. Rospigliosi o bliskim małżeństwie.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0359.
873. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 29.I.1670.
Do kard. Orsini.
Skarży się na brak wiadomości. - Sejmiki idą dobrze, z wyjątkiem mazowieckiego i sandomierskiego. - Autogr.
 S. 230. 1670/0362.
874. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.II.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nadzieje na dobry wynik Konklawe. - Doroszenko w obawie Tatarów Krymskich i Moskwy udaje, że chce iść za wolą starszyny i wyzbyć się opieki tureckiej. - Komisarze wystąpi na rokowania z Moskwą spostrzegli, że Moskwa nie jest szczerą i nie chce oddać Kijowa. - Wystano orszak na spotkanie przyszłej królowej. - Sejmiki idą dobrze.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0363.
875. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 19.II.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wspomina o chorobie, która zmusiła kardynała do opuszczenia konklawe i cieszy się, że już minęła. - Rozważania o dacie małżeństwa króla. - Kurier ze Lwowa donosi: Turek idzie z Wołoszy na Dunaj, potem skieruje się na Białogród i Polskę. Tatarzy są pod Lwowem.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0360.

876. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 26.II.1670.
Do kard. Orsini.
Dnia dzisiejszego oczekiwana jest cesarzowa z córką w Częstochowie. Przygotowania do przyjęcia i ucztę. - Doroszenko nalega na ustanowienie komisji dla układów z Kozakami; król wyznacza Lwów, nie chcąc wpuścić Kozaków do Kamieńca. - Autogr.
 S. 230. 1670/0361.
877. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 12.III.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wybrano marszałka sejmu. - Posłowie Doroszenki prosili o komisję i o pomoc przeciw Turkom; król proponuje rozmowy w Ostrogu. - Uroczysty wjazd królowej do Warszawy; ceremonie u św. Jana i w sejmie; inne sprawy dworskie. - O listach otrzymanych i wysłanych.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0340.
878. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 26.III.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sprawy w sejmie postępują powoli. - Senatorowie odbyli tajną naradę u króla. Przydatna będzie obecność pry-masa, [Prażmowskiego] który przyjedzie po Wielkanocy. - Doroszenko kazał fortyfikować miasta na Ukrainie, drażniąc Turków i Tatarów. Wśród starszyny kozackiej rozłam - niektórzy chcą złożyć z urzędu Doroszenkę. Hanenko twierdzi, że Doroszenko wysyła jednocześnie posłów do króla i do Turcji. Podobno chan tatarski zagniewany na Doroszenkę, że mimo jego pomocy uciekł się do Porty. - Autor listu przesyła listy królewskie. - Uwagi o korespondencji z królową szwedzką; daje się jej do zrozumienia, że sekretariaty poprzednich królów popełniały omyłki, które zostały teraz naprawione.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0342.
879. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 2.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sprawy w sejmie osiadły na mieliźnie. Króla proszono znowu o rozdanie wakujących urzędów i odprawienie ministra cesarza. - Komisarze z Rusi donoszą o traktacie z Moskwą, w którym jest ratyfikowany traktat andruszowski z 1667, z tym, że ma być zawarty pokój wieczysty, « wspólnota broni », i w tym celu mają być w ciągu sześciu miesięcy wysłani ambasadorowie. - Czekają tu z niecierpliwością na rezultat konklawe, które trwa wyjątkowo długo, zapewne wskutek różnic w zdaniach.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0350.

880. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 9.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Uroczystości wielkotygodniowe; król umywał nogi biednym. - Rezurekcja, życzenia postów i senatorów składane królowi. - Przybył markiz Castiglione, wysłannik księcia Mantui. - Autor listu martwi się nową chorobą kardynała. - Autogr.
S. 230. 1670/0378.
881. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 16.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Po naradzie z senatorami, postowie nie wrócili już do Izby. - Król przyjął delegację żołnierzy. - Zjeżdżają się dygnitarze, odbywają się różne narady. - Przybył poseł tatarski, który jest niezadowolony, że komisja polska rokuje z Kozakami; pytał czy król ratyfikował układ z Moskwą. Jeśli to prawda, chan wyjdzie w pole z hordą. - Turcy szykują wojnę z Polską; może rozruchy na Węgrzech odwrócą na razie tę groźbę od Polski. - Na pograniczu węgiersko-polskim szerzy się bunt dziesięciu tysięcy chłopów; objęte buntem: Czorsztyń, Nowy Targ, Lanckorona; obronił się Kraków. Proszono w. marszałka, by przysłał wojsko dla obrony.) - Autogr.
S. 230. 1670/0351.
882. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 23.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sejm zerwano. U króla zebrała się rada senatorów, by zarządzić zwołanie nowego sejmku. - W. marszałek i hetman [Sobieski] wysłał 3 pułki na pogranicze Węgier, gdzie są zamieszki chłopów. - Autor listu wyraża żal, że choroba zmusiła kardynała adresata do opuszczenia konklawe. - Poleca O. alfonsa, augustianina. - O. Bianchi wziął list do kardynała z poleceniem od króla.) - Autogr.
S. 230. 1670/0364.
883. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 7.V.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wiadomości dworskie. Słub Wojny z Massalską. - Minister Anglii proponuje królowi wejście do ligi trzech przeciw Moskwie. - Przybył niejaki Tigala, podaje się za księcia otomańskiego; zdaje się że chce dostać podarki od króla. - Doroszenko przysłał swego posła. - Oby nowy papież został obrany stosownie do potrzeb chrześcijaństwa, a szczególnie tego przedmurza.) - Autogr.
S. 230. 1670/0368.

884. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.VI.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nuncjusz Marescotti odjechał, wezwany zapewne na dobre stanowisko. Pozostaje audytor Testa, jako internuncjusz. - Ogłoszono pierwsze i drugie « uniwersaty » o pospolitym ruszeniu, w razie potrzeby ogłosi się trzecie. - Król przyrzekł szlachcie zwołanie sejmu, może na 25 sierpnia. - Poseł tatarski złożył wizytę, w przejeździe do Berlina. - Król Francji zapewnia o swej przyjaźni dla Polski. - Zażegnana obawa konfederacji. - Podkanclerzy pojechał do Prus, przyjmując w imieniu króla przysięgę miast na wierność. - Królowa Eleonora otrzymała od matki trzy wspaniałe szaty z Paryża.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0336.
885. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 18.VI.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Hanenko przystał delegację z prośbą, by król dał mu buławę hetmańską, nie chce jej przyjąć od Kozaków bez zgody króla. Posłowie ostrzegają przed Doroszenką. Król proponuje, by rozmawiali z komisarzami polskimi w Ostrogu. - Doroszenko żąda zakładników i to opóźnia rozmowy. - Wiadomości dworskie. Królowa w poważnym stanie. - Wszyscy chwalać fakt, że przybył « tam » [do Rzymu?] ambasador Portugalli; autor listu składa z tego powodu gratulacje kardynałowi.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0341.
886. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 30.VII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Odjechał minister tatarski z listami do chana, zapewniającymi o przyjaźni. Odjechał też poseł Moskwy z takimiż listami. - Delegaci Hanenki zostali przyjęci; podkanclerzy pochwalił ich wierność. Dostali chorągiew czerwoną z orłem białym i herbem króla. Prosilili o buławę, ale król odroczył decyzję, wobec tego że obrady komisji w Ostrogu są w toku; dał im listy, by zostali przez komisję przyjęci i wysłuchani. - Zaczęły się sejmiki. Głównym punktem narad, to znaleźć sposób, by zapobiec zrywaniu sejmów; następnie - sprawy bezpieczeństwa i wojska, dóbr i koronacji królowej, finanse, koszty fortyfikacji. - Trudności w rokowaniach z Doroszenką; król chce, żeby je rozstrzygnął sejm. - Królowa zadowolona, że kardynał mówił z papieżem i kardynałem Altieri o nominacji.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0345.
887. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 13.VIII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Skończyły się sejmiki. - Ministrowie Brandeburgii napotykają na trudności w rokowaniach. - Nadeszły listy do podkanclerzego. - Król będzie zadowolony z brewe. - Tu myśli się o ambasadorze, któryby się wywiązał godnie z zadań.) - Autogr.
 S. 230. 1670/0337.

888. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 20.VIII.1670.

Do kard. Orsini.

Wiadomości różne. (Kozacy Doroszenki oblegli Białocerkiew, dowódca schronił się w zamku a miasto kazał spalić. - Szczegóły walk. Idą Tatarzy z Białogrodu. Porta każe naprawiać mosty, oznacza to że szykuje wyprawę. - Tetera wycofał się do Wołoszy. - Pod Jaworowem, gdzie są wody siarczane, było trzęsienie ziemi: zapadło się wzgórze i utworzyło jezioro pełne ryb. - Wojewoda łęczycki b. chory. - Podobno malkontenci polscy nalegają, by hr. de Saint Paul wyzyskał okoliczności korzystne dlań w Polsce, ale król Francji trzyma hrabiego by nie wyjechał z królestwa. Może to pogłoska dla podburzenia umysłów. - Piszący te słowa oddał listy królowej. Podkanclerzemu [Olszowskiemu] doręczył już poprzednio brewe o nominacji. - Adresat zobaczy z listów króla, że ten nie chce, by nuncjusz przeszedł z polskiej nuncjatury na hiszpańską, ale może już za późno by temu przeciwdziałać. - Sejmiki idą dobrze, z wyjątkiem pruskiego.) - Autogr.

S. 230. 1670/0349.

889. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 27.VIII.1670.

Do kard. Orsini.

Wiadomości różne. (Listy z Międzybuża donoszą: Kozacy Doroszenki, na wiadomość o zbliżaniu się wojska, zaprzestali oblegać Białocerkiew. Listy ze Lwowa donoszą: Doroszenko skarżył się wielkiemu marszałkowi, że polski dowódca kazał spalić Białocerkiew: Doroszenko bowiem wysłał tam wojsko po to, by zająć, a nie zniszczyć miasto. - Do Lwowa wrócił oddział wystany do Białocerkwi i zgromadziło się « koło », uchwalając żądanie wypłaty. - Żołnierze nie chcą zostać na wyznaczonych kwaterach zimowych, z obawy napaści tatarskich. - Z Litwy wiadomość, że car zawarł z chanem krymskim pokój « do którego włączył Polskę ». Gdyby chan najechał Moskwę lub Polskę, pokój będzie zerwany. - Wiadomości o flocie i wojsku « pierwszego wezyra ». Potęga otomańska jest w obecnej chwili słaba i nie rozpocznie wojny, będzie tylko podjudzać rozruchy.) - Autogr.

S. 230. 1670/0348.

890. *it.* Ludovico A. Fantone. Varsavia 10.IX.1670.

Do kard. Orsini.

Sejm wybrał marszałkiem Lubomirskiego; ceremonie. - Postowie proszą o trzeci uniwersał na pospolite ruszenie. - Oczekuje się nuncjusza Nerli. - Wiadomości dworskie. - Autogr.

S. 230. 1670/0380.

891. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 24.IX.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sądy królewskie. - Senatorowie i postowie przysięgli, że nie będą dbać o swoje interesy, ani brać podarunków, ani działać przeciwko królowi. - Obyła się pierwsza audiencja prymasa. W Izbie odczytano list prymasa, [Prażmowskiego] pisany na sejmiku sieradzkim, że król idąc za złą radą, wykroczył przeciwko pacta conventa, wobec czego postowie proszą o rozmowę z senatorami w obecności króla; król się na to nie zgodził. - Następnie jednak, gdy list prymasa odczytano przed sejmem i senatem, prymas tłumaczył, że nie chciał obrazić króla, a tylko go ostrzec, by nie naruszał wolności. - W imieniu króla odpowiedział podkanclerzy. Wywiązała się dyskusja; wreszcie prymas poszedł do króla i złożył mu hołd, na co król odpowiedział łaskawie. - Scysja ta sprawiła, że nie omawiano spraw wojskowych, które były w programie, wobec groźnych wiadomości o niebezpieczeństwie ze strony Tatarów; nadeszły też nowe listy od w.marszałka [Sobieskiego]. - Przygotowania do koronacji królowej. - Przybył poseł króla katolickiego i nuncjusz Nerli.) - Autogr.
S. 230. 1670/0377.
892. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 1.X.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Skończyła się rozmowa postów z senatorami, potem była długa audiencja arcybiskupa [Prażmowskiego] u króla a następnie u królowej. - Przesłano wezwanie sądowe podkarbiemu, ale z powodów formalnych zostało ono uznane za nieważne. - Spory co do składu sądów. - Prymas pojechał do Łowicza, gdzie gromadzi się szlachta, by złagodzić nastroje i uniknąć pustoszenia dóbr arcybiskupich. Delegaci wojska żądają zaległej zapłaty; chcą mówić z senatem i postami. - Uroczystości na św. Michała. - Nuncjusz miał uroczystą audiencję. Król zadowolony z brewe, dotyczącego bł. Stanisława Kostki.) - Autogr.
S. 230. 1670/0347.
893. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.X.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (W sejmie sprawa rozkwaterowania wojska. - Z Moskwy wiadomości tajnymi drogami, poichè si prohibisce a tutti di là mandare lettere fuori del paese, że był tam bunt pod wodzą Arsjana, który pobił wojska moskiewskie będące pod wodzą Doroluschi [Dolgorukiego?]. « Zdaje się, że wśród tego ludu powstało pragnienie zmiany rządów, gdyż podoba się im polska wolność ». - Sprawy sądowe w sejmie. - Odjechał hr. de Nunez, ablegat hiszpański. - Wiadomości dworskie. - Przybył książę Ostrogski.) - Autogr.
S. 230. 1670/0343.

894. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 15.X.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przygotowania do koronacji królowej. - Sprawa sądowa kasztelana poznańskiego. - Rokowania z wojskiem. Przybył prymas; w drodze zatrzymali go przedstawiciele zbrojnej szlachty wielkopolskiej, prosząc o czuwanie nad sprawami państwa. - Król rozmawiał z nuncjuszem, prosząc o poparcie u papieża jego kandydata do kapelusza; od czasu nominacji kard. Vidone Polska nie uzyskała nic od papieża; król pisze w tej sprawie do kard. Altieri.) - Autogr.
S. 230. 1670/9379.
895. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 24.XII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Podobno ks. Dymitr Wiśniowiecki jest sparaliżowany. - Pogłoski, że elektor brandenburski gromadzi wojsko w Prusach. Tu chce się wybadać jego zamiary przez postów, którzy jadą, by protestować przeciw porwaniu rezydenta królewskiego. - Posłowie Doroszenki czekają na odpowiedź, a posłowie Hanenki jadą na Ukrainę z insygniami hetmana kozaków, danymi im przez króla.) - Autogr.
S. 230. 1670/0344.
896. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 31.XII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Rada wojenna odroczone. - Wielki marszałek i hetman [Sobieski] nie może przyjechać do króla; obawia się ataku Tatarów. - Z powodu złych dróg nie przybył tu jeszcze goniec z wiadomościami o żądaniach tureckich, wysłany przez ablegata Wysockiego. - Wyjaśnienia od elektora brandenburskiego na protest królewski z powodu porwania szlachcica. - Gratulacje z powodu załatwienia sprawy Portugalii. - Życzenia noworoczne.) - Autogr.
S. 230. 1670/0336.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1670.

II E. PROT. XXXVIII.
231.

897. *it.* Gio. Opaliński Palat. Calis. Radlino 2.III.1670.
Card. Orsini.
Zawiadamia, że jego sekretarz włoski otrzymał prepozyturę w Radlinie. - Z Warszawy napisze o sejmie. - Oczekuje się wyboru papieża, odpowiadającego potrzebom Kościoła.
S. 231. 1670/0458.
898. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 19.III.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wiadomości dworskie. Uroczystości z okazji ślubu króla. Król zaprzysiągł pacta conventa. - Szlachta żąda rozdziania wakujących urzędów. - Omawiano wskazówki dla komisarzy, którzy mają rozmawiać z Kozakami w Ostrogu.) - Autogr.
S. 231. 1670/0032.
899. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V. Cancell. Varsaviae 3.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Donosi o zawieszeniu broni z Moskwą. Wyraża nadzieję na wspólną walkę z Turkami.
S. 231. 1670/0547.
900. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V. Cancell. Varsaviae 3.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Tekst identyczny z 899.
S. 231. 1670/0598.
901. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 9.IV.1670.
Card. Orsino.
Przesyła proces Waleriana Stanisława Judyckiego, archidiacona katedry w Wilnie, mianowanego sufraganem. - Proces idzie z opóźnieniem, ponieważ autor listu musiał sprawdzić zarzuty przeciwko Judyckiemu podniesione i skłonić go do oddania kościołowi w Trokach zabranych przedmiotów.
S. 231. 1670/0220.

902. *lat.* Valerianus Stanislaus Judicki, Nom. Suffr. et Archid. Vilnae. Vilnae 9.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Mianowany biskupem metońskim i sufraganiem wileńskim, prosi o poparcie i o beneficja, po przezwyciężeniu rozmaitych trudności. - Autogr.
 S. 231. 1670/0599.
903. *it.* Duchessa di Wisniowiec. [*Wiśniowiecka*]. Zamoscia 20.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za życzenia. - (Uszkodz.)
 S. 231. 1670/0655.
904. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 30.IV.1670.
Do kard. Orsini.
Skończyła się rada senatorów. Po sejmikach król zdecyduje, czy zrobić una massa generale o una dieta a cavallo, by rozstrzygnąć ewentualnie z udziałem całej szlachty tarcia między narodem a monarchą. - Rozszerzają się buntury chłopskie na pograniczu Węgier. - Doroszenko ma przystać delegata z prośbą o komisję. - Autogr.
 S. 231. 1670/0003.
905. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 14.V.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Karwowski, wystany z listami królewskimi do chana tatarskiego został aresztowany przez Kaimakana, namiestnika baszy Sylistrii, gdyż nie chciał pokazać mu listów i wyjawić swej misji. Ale Karwowski zdołał zawiadomić chana o swoim aresztowaniu oraz donieść królowi, że Turcy szykują wyprawę na Polskę i na Doroszenkę, na którego bardzo są zawzięci: chcieliby na jego miejscu widzieć Chmielnickiego. - Król, dowiedziawszy się o zamiarach Porty, oczekuje decyzji województw, czy ogłosić pospolite ruszenie. - Wielki kanclerz zrezygnował z urzędu marszałka dworu królowej. - Wojska na Wołyniu są niezaplaczone; obawa rozruchów.) Autogr.
 S. 231. 1670/0008.
906. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V. Cancell. Varsaviae 19.V.1670.
Do kard. Orsini.
Elekcja Klemensa [X] napełnia naród nadzieją; dziękuję za zawiadomienie. - Prosi o administrację opactwa w Hebdowie dla Chryzostoma Olszowskiego, kanonika. - Dopisek autogr.: «nominacja» królewska dla arcybiskupa Tuluzy zostanie doręczona kardynałowi.
 S. 231. 1670/0460.
907. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 20.V.1670.
Do kard. Orsini.
Nuncjusz zawiadomił króla o wyborze papieża. Te Deum, uroczystości. Król odpowiedział odręcznie na doręczony mu list papieski. - Autogr.
 S. 231. 1670/0030.

908. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 21.V.1670.
Do kard. Orsini.
Król wysłał wczoraj listy do papieża; piszący te słowa postara się o ich kopie. - Dziś podkanclerzy [Olszowski] wysłał list króla z « nominacją » arcybiskupa Bonsi. - Autogr.
 S. 231. 1670/0029.
909. *lat.* Ep.us Culmen V. Cancell. [Olszowski]. Varsaviae 21.V.1670.
Do kard. Orsini.
Przez specjalnego kuriera wysłał gratulacje króla do nowo wybranego papieża. Dziś pójdzie zwykłą pocztą list o « nominacji » królewskiej dla arcybiskupa Tuluzy.
 S. 231. 1670/0461.
910. *it.* Stanislao De Cesari. Varsavia 21.V.1670.
Do kard. Orsini.
Prosi o wzięcie pod uwagę jego kandydatury w razie wakansu na kanonii warmińskiej. - Autogr.
 S. 231. 1670/0654.
911. *it.* Mario Mancini. Roma 23.V.1670.
Protettore di Polo(nia).
W sprawie kapituły dominikanów. - Załącza list króla Michała. - Autogr.
 S. 231. 1670/0457.
912. *it.* Gio. Opaliński Pal. Calis. Radlino 23.V.1670.
Card. Orsini.
Uwagi o ślubie króla i złej woli sejmu. - Kraj jest gotowy do walki, Turcja przygotowuje się do wojny.
 S. 231. 1670/0459.
913. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 4.VI.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sprawy dworskie; uroczystości z okazji urodzin króla i królowej; wystawiono komedie włoskie. - Złe wiadomości z sejmików: niektóre zerwano; na sejmiku wielkopolskim raniono ciężko kasztelana poznańskiego, gdyż znaleziono list do niego pisany szyfrem przez podskarbiego koronnego; obawiano się że jest skierowany przeciwko królowi i państwu. - Szlachta nalega na zwołanie sejmu, a jeśli zostanie zerwany, « szlachta wyjdzie konno w pole, by zakończyć go dobrze ». - Szlachta żąda pozwu sądowego dla kasztelana poznańskiego, ale rada królewska nie widzi dostatecznego uzasadnienia. - Turcy w połowie czerwca mają ruszyć w stronę Cecory. - Podkanclerzy pojechał do Prus, by odebrać przysięgę miast na wierność królowi. - Nuncjusz [Marescotti] został odwołany.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0033.

914. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.VI.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (W rocznicę elekcji król był obecny przy położeniu kamienia węgielnego kościoła Matki Boskiej Niepokalanej poczęcia i Św. Romualda. - Z Rusi: Tatarzy w liczbie 100.000 idą na Ukrainę. - Rada królewska obraduje, m.i. w sprawie postów Hanenki i przyszłego sejmu. - Król pytał o wiadomości co do « nominacji » arcybiskupa Bonsi.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0034.
915. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 2.VII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Żal i nabożeństwo z powodu śmierci w. ks. Tokskanii. - Postowie Hanenki odjechali obdarowani i zadowoleni. - Sejmiki naznaczone na 29 bm., a sejm na 9 września. - Wiadomości dworskie. - Rozmowy z ambasadorem elektora brandenburskiego. - Król, dowiedziawszy się, że nuncjusz Marescotti zostawił audytora, jako internuncjusza, powiedział audytorowi, by wstrzymał się od wypełniania tych funkcji. - Tutejszemu dworowi nie podoba się projekt wystania Marescottiego do Hiszpanii. - Kardynał adresat oddał wielkie usługi ambasadorowi Portugalii, uzyskując dlań prerogatywy.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0004.
916. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 9.VII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ambasadorowie elektora brandenburskiego prowadzą rozmowy z królem i senatorami. - Wysocki, wysłany do Porty, został na razie dobrze przyjęty; ale jednocześnie doszły do Porty listy ostrzegawcze, że Polska łączy się z krajami chrześcijańskimi: wobec tego Wysocki został aresztowany. - Sejmiki ukończone. - Postawiono w stan oskarżenia kasztelana poznańskiego i podskarbiego koronnego, jako mącicielei spokoju publicznego. - Podobno Kozacy chcą poddać się królowi. - Sprawy kanonii warmińskiej.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0005.
917. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 16.VII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Z Wołoszy wiadomości: Sulttan jest w Adrianopolu. Gdy Porta się dowiedziała, że król ogłosił pospolite ruszenie - wypuszczono posła Wysockiego. - Podobno basza Natolii zbuntował się i przeszedł na stronę króla perskiego. - Są pogłoski, że Porta usunęła chana krymskiego, podejrzewając go o porozumienie z Polską: może to intrygi Doroszenki. - Komisja w Ostrogu zacznie jutro rozmowy. - Na Ukrainie zagony tatarskie. - Poseł z Moskwy przywiózł listy od cara. - Wiadomości dworskie. - Król ma nadzieję, że kard. Orsini postara się, aby jego kandydat [Bonsi] nie był gorzej traktowany niż kandydat cesarza; cieszy się, że papież wysyła nowego nuncjusza.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0028.

918. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 23.VII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przybyła delegacja Kozaków Hanenki, a potem minister chana tatarskiego. - Z Moskwy nadeszły poufne wiadomości, że tego roku Polska może nie obawiać się Turcji. - Rosja proponuje wspólne załatwienie sprawy Kozaków, by zapewnić spokój na Ukrainie. Car gotów przystać ambasadorów dla wymiany przysięg; pragnąłby zawrzeć pokój wieczysty. - Kasztelanowi poznańskiemu zostało wysłane oskarżenie. - Król zadowolony z odpowiedzi w sprawie biskupstwa warmińskiego; czeka na odpowiedź w sprawie arcybiskupa Tuluzy.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0031.
919. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 6.VIII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Na Mazowszu zerwano 6 sejmików z powodów prywatnych; to samo zaszło w Krakowie i, zdaje się, w Haliczu. - Wiadomości dworskie. - Król czeka na brewe w odpowiedzi na listy. - Z listów z kancelarii papieskiej wynika, że Marescotti będzie przeniesiony do Hiszpanii. - Król rad z łaskawości kardynała dla O. Bianchi.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0006.
920. *it.* F. Arciv. d'Adrianopoli. [Nerli]. Venezia 11.VIII.1670.
Card. Orsino.
Dziękuję za łaski kardynała i za łaski króla polskiego, dzięki kardynałowi otrzymane.
 S. 231. 1670/0226.
921. *it.* P. Bonsi Vescovo di Béziere, Eletto Arc.o di Tolosa. Madrid 28.VIII.1670.
Card.le Orsini.
Nie uzyskał jeszcze mianowania na kardynała, na czym cierpi autorytet Polski.
 S. 231. 1670/0233.
922. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 3.IX.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Hanenko posłał swego syna jako zakładnika do chana Tatarów Krymskich, żeby przyszedł mu z pomocą. To samo zrobił Doroszenko, wysyłając syna do Tatarów Białogrodzkich. - Z Moskwy nadchodzą wiadomości o buntach przeciwko carowi. - Wiadomości dworskie. - Nic dziwnego, że nuncjusz Marescotti jest niezadowolony, nie dostał «nominacji» królewskiej. - Auditor nie chce zamknąć trybunału bez rozkazu z Rzymu, ale król nie pozwala udawać się nikomu do trybunału, aż do przyjazdu nowego nuncjusza. - Jest obawa, że Portugalia została postawiona przed Polską. - Autor listu odpowiedział zgodnie z nakazem kardynała.) - Autogr.
 S. 231. 1670/0001.

923. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 17.IX.1670.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] odczytał punkty omawiane w sejmie; potem odczytano w senacie pacta conventa. - Posłowie proszą o uniwersałę per la massa generale della nobiltà. - Król dał się skłonić, by wezwać szlachtę do pogotowia, na wypadek, gdyby groziło zeżwanie sejmu. - Sprawa skarbu i koronacji królowej. Sejm występuje przeciw przywilejom cudzoziemców. - Sprawa rozdania urzędów. - Autogr.
 S. 231. 1670/0002.
924. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V. Cancell. Varsaviae 8.X.1670.
Do kard. Orsini.
Otrzymał brewe apostolskie i listy kardynała Altieri; mile przyjęcie nuncjusza [Nerli], arcybiskupa Adrianopola. - Przedstawia trudności opactwa w Hebdowie i opozycję swego przeciwnika, biskupa krakowskiego.
 S. 231. 1670/0548.
925. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 22.X.1670.
Do kard. Orsini.
Przybyli z gratulacjami ambasadorowie Holandii i cesarza. - Przygotowania do koronacji królowej. - Sejm przydłużony. - Autogr.
 S. 231. 1670/0007.
926. *it.* F. Arciv. di Adrianopoli. [Nerli]. Varsavia 5.XI.1670.
Card. Orsini.
Wobec tego, że Fantone jest nieobecny, nie mógł załatwić sprawy, ale czyni wszystko co mu dyktuje przywiązanie do kardynała. - Skończył się sejm 1 listopada: zwiększono wojsko, dano zezwolenie na zgromadzenie uzbrojonej szlachty i na nawiązanie rozmów z książętami; królowej wyznaczono apanaże w wysokości 200.000 florenów. - Budzą niepokój przygotowania Turków i ruchy Tatarów. - Autogr.
 S. 231. 1670/0012.
927. *it.* Fran.o Gramignoli. Varsavia 12.XI.1670.
Do kard. Orsini.
Kasztelan poznański został przyjęty przez króla. - Pogłoski o konfederacji wojska. - W tych dniach artyleria będzie wystana do Lwowa. - Ślub starosty Ostrowskiego. - Autogr.
 S. 231. 1670/0009.
928. *it.* F. Arciv. d'Adrianopoli. [Nerli]. Varsavia 19.XI.1670.
Card. Orsino.
Składa życzenia świąteczne.
 S. 231. 1670/0370.

929. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 3.XII.1670.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ambasador kurlandzki przyjechał do króla z hołdem. - Nadeszły wiadomości o buncie wojska. Mówi się, że wojsko wzięło sobie za protektora wielkiego marszałka, « generalissimo » [Sobieskiego]. Nadeszło sprostowanie: nie wszystkie kompanie się zbuntowały. - Przybył do króla szlachcic, niegdyś porwany i wywieziony do Prus Książęcych. - Autor listu zawiadomił nuncjusza [Nerli], według życzenia kardynała, o sprawach tureckich. - Życzenia święteczne. - Ostatnie wiadomości: sprawy wojska się ułożyły, ale żołnierze nie chcą wyznaczonych kwater.) - Autogr.
S. 231. 1670/0010.
930. *it.* F. Arciv. d'Adrianopoli. [Nerli]. Varsavia 10.XII.1670.
Card. Orsini.
Wyrazy żalu z powodu śmierci stryja, kardynała Nerli.
S. 231. 1670/0216.
931. *it.* Stanislao De Cesari Segr.io di S.M. Varsavia 10.XII.1670.
Do kard. Orsini.
Sktada życzenia święteczne. Prosi o beneficja. - Zawiadamia, że zmarł kanonik warmiński. - Autogr.
S. 231. 1670/0653.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1671.

II E. PROT. XXXIX.
232.

932. *it.* G. Arciv. di Corinto. [Marescotti]. Varsavia 1.I.1671.(?)
Card. Orsino.
Król wyraził niezadowolenie, że nad bramą pałacu kardynała Orsini herb Portugalii został umieszczony nad herbem Polski. Piszący te słowa odpowiedział wymijająco col cerimoniale e la serie de Regni inuiatemi da V.E.
S. 232. 1671/0167.
933. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 7.I.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Listy od w.marszałka [Sobieskiego]: Doroszenko, dowiedziawszy się, że król dał buławę i insygnia Hanence, przyjął publicznie opiekę Turcji. - W.marszałek prosi, by wzmocnić i dobrze wyposażyć Kamieniec. Rada wojenna odbędzie się może w końcu miesiąca. - Królowa po raz pierwszy wyszła po chorobie. - Autor listu dowiaduje się, że sprawa kościołów w Portugalii jest zakończona, i że kard. Orsini zaproponuje na konsystorzu pięciu [kandydatów na kardynałów]: wyrazy podziwu dla roztropności kardynała adresata.) - Autogr.
S. 232. 1671/0402.
934. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 14.I.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sprawy dworskie. - Narada nad stosunkami z Moskwą: wojewoda chełmiński i referendarz litewski pojadą, by odebrać przysięgę cara na zawieszenie broni. - Wiadomości z Moskwy: Stienka Razin opanował Astrachań i 50 miast warownych; Drolucki [Dołgoruki?] gromadzi przeciw niemu wielkie wojsko. Szwedzi wystali podobno ministra do Stienki, przyznając mu tytuł cara Astrachania: chcą z drugiej strony zaatakować Moskwę. Podobno i Persja chce ruszyć na Moskwę. - Wysłano do elektora brandenburskiego podkomorzego warszawskiego; tymczasem elektor sam napisał, że da królowi satysfakcję w sprawie porwanego szlachcica. - Autor listu wyraża troskę o zdrowie kardynała; cieszy się z załatwienia sprawy portugalskiej.) - Autogr.
S. 232. 1671/0399.

935. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 21.I.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sprawy dworskie. - Z Jaworowa donoszą: przybyli służący Karwowskiego, który został wysłany do chana tatarskiego, a teraz jest już w drodze powrotnej; przybędzie on z ambasadorem chana, który pragnie pokoju. - Kozak Tarasowski przywiózł wiadomość, że Doroszenko podstępem zmusił oficerów do przysięgi na wierność Turcji: są oni zniechęceni. - Król odesłał Tarasowskiego z Raznowskim (?) by nawiązać rokowania. - Przybył tu pewien Flamand, za wiedzą wielkiego wezyra, wysłany podobno przez Wysockiego: twierdzi, że Wysocki jest traktowany ze wspaniałomyślnością. Powiedział też, że trudno będzie o pokój z Turcją, jeśli Polska nie zrezygnuje z Ukrainy. - Król poleca względem kardynała O. Alfonsa Selvatico i prosi dlań o tytuł magistra.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0397.
936. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 28.I.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Od kupców z Moskwy wiadomość, że Stienko odnosi zwycięstwa i car zaproponował mu rokowania; ale Stienko zażądał, by car uznał go carem Astrachania, by mu dał 2 miliony w złocie i zakładników. Car nie czując się bezpieczny wyjechał do Archangielska, a za nim kupcy cudzoziemscy. - Wieści ze Lwowa: przybył tam minister chana tatarskiego razem z Karwowskim. Post scriptum: piszący te słowa odesłał królowi do Białejki listy kardynała; będzie rozmawiać z królem, choć nie jest poinformowany o sprawach kościoła św. Stanisława, ani o sprawie kard. Vidoni.) - Autogr.
 S. 232. 1671/398.
937. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 4.II.1671.
Do kard. Orsini.
Dołgoruki odniósł zwycięstwo nad Stienką Razinem. - Wiadomości dworskie. - Kanonik Kamocki zapewne pisał do króla, że został fałszywie oskarżony, ale trudno dowiedzieć się szczegółów listu.
 S. 232. 1671/0400.
938. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.II.1671.
Do kard. Orsini.
Prymas [Prażmowski] zachorował i nie mógł urządzić projektowanego przyjęcia dla króla i królowej. - Wiadomości dworskie. Teatr (« Belisario » Cicogniniego z muzyką i baletem), bal maskowy. - Autogr.
 S. 232. 1671/0405.

939. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 19.II.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przybył prymas, już zdrowy. - Nuncjusz [Nerli] doręczył królowi brewe od papieża i listy od kardynała Altieri. Wzywają one króla, by przyłączył się do cesarza dla oparcia się Turcji. W sprawie tego wezwania odbyła się narada. - Przybył tu Karwowski, a z nim ambasador tatarski, który przypomina układ między Gałgą a wielkim marszałkiem [Sobieskim] pod Podhajcami. - Wy pływa tu od czasu do czasu kwestia herbu Portugalii, umieszczonego nad herbem Polski; ktoś utrzymywał, że nie powinien mieć « protekcji » Polski kardynał, który tak traktuje Polskę; sam król poruszył kiedyś ten temat. - Nuncjusz składa wizyty pożegnalne. Niezadowolnienie z ustanowienia internuncjusza.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0406.
940. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 19.II.1671.
Do kard. Orsini.
Nie przysyła listów, gdyż król nie podpisuje, zajęty audiencjami.
 S. 232. 1671/0409.
941. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 20.II.1671.
Do kard. Orsini.
Wobec tego, że nie nadjechał kurier, musiał dać nuncjuszowi do przestania listy królewskie do kard. Orsini i do kard. Altieri. - Autogr.
 S. 232. 1671/0407.
942. *it.* F. Arciv. di Firenze. [Nerli]. Varsavia 25.II.1671.
Card.le Orsini.
Jedzie jako nuncjusz nadzwyczajny do Wiednia. Dziękuje za opiekę i prosi o poparcie na nowym stanowisku.
 S. 232. 1671/0165.
943. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.II.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Król i królowa pojechali do Częstochowy. - Pewien kanonik, który pochodzi rzekomo z Leodium, wyjechał do Turcji z pieniędzmi dla posta polskiego, Wysockiego. Kanonik wydał się próżny i wielomówny. - Poseł tatarski czeka na drugiego posta, który ma tu przybyć od chana. - Pac pojechał na Litwę, gdzie ma być zgromadzenie (convocatione) w sprawie pomocy w wojnie z Turcją. - Sprawy dworskie. - Autor listu omawiał z królem zapłaconie zaległości za pocztę baronowi De Tassis. - Niezadowolnienie z internuncjusza.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0458.

944. *it.* Ludovico A. Fantone. Varsavia 4.III.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Nuncjusz Nerli pojechał do Częstochowy. - Z Ukrainy: Doroszenko zarządził, z rozkazu Turcji, kontrybucję na ludzi i bydło, po pół florena na głowę. - W Radomiu ustanowiono komisję, która ściągą opłaty z tych, którzy przez lata ciągnęli zyski z mienia skarbowego. - Gratulacje z powodu ślubu ks. Graviny. - W nuncjaturze pozostaje Karol Grappi jako internuncjusz.) - Autogr. S. 232. 1671/0403.
945. *it.* F. Arciv. di Firenze. [Nerli]. Cracovia 7.III.1671.
Card.le Orsini.
W drodze do Wiednia zatrzymał się w Krakowie by złożyć pożegnalną wizytę królowi i królowej. W Warszawie zostawił, jako internuncjusza, Karola Grappi. - Gratulacje z powodu ślubu krewnego kardynała z księżniczką Altieri. S. 232. 1671/0169.
946. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 11.III.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wystaniec królewski dotarł do Hanenki mimo zasadzek Doroszenki. - Doroszenko schwycił Sirkę, by przypodobać się Turkom i Tatarom i przykuł go do armaty. Sirko przedstawił Kozakom nieszczęścia do jakich może ich doprowadzić ambicja Doroszenki i Kozacy postanowili upewnić się co do intencji swego wodza. Niektórzy mówią, że chcą go postać jako jeńca królowi; inni, że go zamordowano. - Podobno car zwyciężył i Stienka został ścięty. Poseł moskiewski nic o tym nie mówi; w tym narodzie zakorzeniony jest zwyczaj, że mówią tylko to, co jest nakazane. - O zdrowiu kardynała.) - Autogr. S. 232. 1671/0408.
947. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 18.III.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości dworskie. - Odślonięto obraz Matki Boskiej w Strugioni (?), 15 staj od Warszawy, który zasłynął cudami. Prymas [Prażmowski] i komisja pojechała sprawdzić sprawę na miejscu. - Piszący te słowa wyraża kardynałowi współczucie z powodu jego choroby, o której dowiedział się od Giniego. - Autogr. S. 232. 1671/0410.

948. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.III.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wiadomości o zwycięstwie cara okazują się fałszywe. - Tatarzy krymscy dotarli pod Bar, ale nie ma jeszcze potwierdzenia tej wiadomości. - Przyszły listy od Doroszenki i od metropolity schizmatycznego Tokalskiego z wyrazami hołdu dla króla; Doroszenko jest mniej hardy, widać że nie ma dawnego autorytetu. - Autor listu zawiadomi O. Selvatico o uzyskaniu tytułu magistra. - Nuncjusz Nerli został przez króla obdarowany na pożegnanie. - Internuncjusz [Grappi] ma przeszkody w sprawowaniu swej funkcji; urząd ten jest nowością, wprowadzoną przez Marescottiego; ten miał się wyrazić, że Polsce wystarczy internuncjusz i słowa te zostały źle przyjęte.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0404.
949. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 6.IV.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wielki marszałek i hetman [Sobieski] potwierdził wiadomości o najeździe tatarskim i ogłosił uniwersał, by wojsko ruszyło w pole; część wojska znajduje się pod wodzą kasztelana czernihowskiego. Wzmocniono garnizony. - Podobno Kozacy zbuntowani wypowiedzieli posłuszeństwo królowi i znowu poddali się Turcji. - Zdaje się, że misja wysłannika moskiewskiego polega jedynie na szpiegowaniu. - Na Litwie zgromadzenie rozeszło się bez rozstrzygnięcia sprawy wypłaty żołnierzy. - Sprawy dworskie. - Byłoby dobrze, żeby nuncjusz, prymas i podkanclerzy byli poinformowani o sprawie kanonika Kamockiego. Zdaje się, że zarządzenie papieża, by kanonik opuścił Rzym i wrócił na swoją prebendę, jest zupełnie słuszne. - Wobec śmierci kardynała Ginetti król myśli znowu o swoim kandydacie, który miałby mieć te same prawa, co kandydat cesarza.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0389.
950. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 8.IV.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Potwierdza się, że Tatarzy białogrodzcy połączyli się z pułkownikiem kozackim Hoholem, wzięli jasyr i bydło. Wyślali oni do w. marszałka [Sobieskiego] ludzi z oświadczeniem, że będą robić zagony aż do rozpoczęcia kampanii. Brat wojewody ruskiego pisze, że Kozacy Doroszenki gotowi są pojednać się z Polską, ale trzeba działać, zanim zacznie się kampania. - Król niedomaga na głowę i żołądek. - Słusznie kard. Orsini twierdzi, że trzeba atakować, a nie czekać na atak. - Cesarz stara się oddalić darami niebezpieczeństwo tureckie. - Po radzie wojennej, która odbędzie się w maju, wojska ruszą na Kamieniec i dalej.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0391.

951. *it.* Lud. A. Fantone. Varsavia 22.IV.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ze Lwowa: nieustanne zagony tatarskie. - O walkach Silnickiego. Na Ukrainie lud chce pokoju. - Wrócił z Moskwy wysłaniec królewski, mówi, że buntownicy w wielu miejscowościach pobici przez cara. - Rada królewska. Król odczytał uniwersały, by szlachta była gotowa do pospolitego ruszenia. - Postowie z województwa ruskiego proszą by król wstawił się do cesarza, by przebaczył zbuntowanym Węgrom, ale król odmówił. - Autor listu przyjmuje do wiadomości zdanie kardynała co do herbu Polski i przy sposobności wytoczy podane argumenty. - Choruje i wybiera się do wód.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0411.
952. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 25.IV.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Na skutek zagonów tatarskich pod Bar i Międzybuż wielki marszałek [Sobieski] wysłał kasztelana czernihowskiego, by odbił Mohylów i poskromił Tatarów. - Szlachcic, wysłany z insygniami do Hanenki pisze, że choć kozak Mnohdiczny (?) przysiągł carowi, jest w korespondencji z Doroszenką. - Krąży wiele listów fałszywych; m.i. od Doroszenki. Doroszenko nie porzuci Turcji. - Sprawy dworskie. - Autor listu jest chory i ma kłopoty. Prosi o kanonię warmińską, którą, de facto, oddawna posiada.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0388.
953. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 29.IV.1671.
Do kard. Orsini.
Pisze krótko, gdyż jest cierpiący. - Pogłoski z Rusi o zagonach tatarskich i ruchach Doroszenki. - Król rozsądza sprawy kurlandzkie w asyście senatorów. - Zmarł Potocki, pisarz polny. - Autogr.
 S. 232. 1671/0461.
954. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 6.V.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Z Wołoszy: w Adrianopolu trzy razy ogłoszono wojnę; choć nie powiedziano przeciw komu, wiadomo, że przeciw Polsce. Dowództwo powierzono Mustafie baszy. Zarządzenia wojskowe w Mołdawii i Wołoszy. Do wojsk tureckich mają się przyłączyć Tatarzy i Kozacy. Sultán jedzie do Belgradu czuwać, by cesarz nie dał pomocy Polsce. Poseł polski Wysocki został, jak się zdaje, uwięziony; jest to wina Tetery, który poinformował Turcję o «naszej» słabości. Sam Tetera został podobno otruty. - Poseł z Moskwy przyjechał, by zawiadomić, iż car zmienił swych ambasadorów do Polski wyznaczonych. - Pojawiła się tu pewna osoba z Mołdawii, pewno nastana przez Portę. - Przybył do Warszawy Radziwiłł z rodziną i pan młody, ks. Dymitr Wiśniowiecki. - Gratulacje z powodu ślubu ks. Gravitiny. - Kardynał już wie zapewne o przykrościach, jakie ma autor listu ze strony Staciowskiego (?), który uzyskał dla siebie kanonię warmińską, będącą od lat w posiadaniu samego Fantone. Prosi kardynała o poparcie.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0392.

955. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 13.V.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (W.marszałek i hetman [Sobieski] odbył uroczysty wjazd, król i królowa przyjęli go łaskawie. - Poseł moskiewski otrzymał odpowiedź króla. - W obecności króla i królowej odbył się ślub Dymitra Wiśniowieckiego w Ujazdowie. - Wiadomości z Wołoszy: Turek przygotowuje wyprawę na Polskę. Odbędzie się rada wojenna.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0441.
956. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 20.V.1671.
Do kard. Orsini.
Postanowiono na radzie wojennej, że, wobec niebezpieczeństwa tureckiego, król wyda trzecią uniwersałę o pospolitym ruszeniu. Król ruszy pod Lwów około 20 czerwca, wielki marszałek i hetman [Sobieski] pójdzie naprzód na Kamieniec. Będzie się jeszcze próbować układów z Doroszenką. W razie potrzeby król zaapeluje jeszcze do książąt chrześcijańskich. - Sprawy dworskie. - Autogr.
 S. 232. 1671/0460.
957. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 27.V.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Zagony tatarskie pod Kamieńcem i Międzybuzem biorą jasyr i tupy. - Zmarła matka podkanclerzego. - Internuncjusz [Grappi] zostawiony przez nuncjusza Nerli napotyka na trudności. - Co do nominacji, trzeba żądać spełnienia obietnicy, że kandydat cesarza nie będzie mianowany przed kandydatem króla Polski. - Piszący te słowa omawiał sprawę pretensji finansowych barona de Tassis za polską pocztę, ale król odpowiedział, że brak mu funduszy Jana Kazimierza, tj. dochodów z Neapolu.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0395.
958. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 3.VI.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Turcja złożyła z urzędu chana, mianowała innego i rozkazała mu iść na Ukrainę. - Tatarzy, mieszkający na Litwie zgłosili swe usługi partii tureckiej, mimo że mają przywileje szlacheckie. - Sprawy dworskie. - Rada u króla. - Autor listu choruje i wybiera się do Karlsbadu; zostawia w zastępstwie «swojego» Gramignoli. - Kardynał Orsini powinien poinformować dwór o Kamockim, gdyż ten prosi króla o pewne misje. - Król poleca sprawę biskupstwa wileńskiego dla kasztelana wileńskiego [Paca].) - Autogr.
 S. 232. 1671/0394.
959. *it.* Ludovico A. Fantone. Varsavia 9.VI.1671.
Do kard. Orsini.
W rozmowie z podkanclerzym wyłuszczył powody kardynała umieszczenia herbu Portugalii nad herbem Polski. - Podkanclerzy w zaufaniu powiedział, że ministrowie austriaccy starali się, by kard. Orsini nie dostał stanowiska protektora. Skarżył się też na trudności uzyskania bulli dla swego krewniaka na opactwo hebdowskie. - Co do Kamockiego, to przestał go popierać, poznaawszy jego niespokojne i dziwaczne usposobienie. - Autogr.
 S. 232. 1671/0390.

960. *it.* Fran.co Gramignoli. Varsavia 17.VI.1671.
Do kard. Orsini.
Odbywają się sejmiki; postanowiono przygotować ludzi i konie; szlachta ruszy dopiero w razie potrzeby. - Wiadomości dworskie. - Autogr.
 S. 232. 1671/0468.
961. *it.* Fran. Gramignoli. Varsavia 24.VI.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Tatarzy wystali nagle zagony pod Wiśniowiec i Dubno, biorąc w jasyr szlachtę narówni z chłopami. Wzięli kilka osób z rodziny ks. Dymitra [Wiśniowieckiego], hetmana polnego. - Ma przybyć wystaniec turecki. - Doroszenko zapewnia króla o swej wierności; żąda jednak, 1) aby kościoły, wzięte przez unitów, zostały zwrócone i pozostały do użytku obrządku greckiego, według umowy hadziackiej; 2) aby zostały wyznaczone granice województw bractawskiego, kijowskiego i Podola gdzie żołnierze polscy nie mogliby kwaterować; 3) aby król posłał insygnia hetmana zaporoskiego [Doroszenke]; by wycofano polskie garnizony z Białocerkwi; kiedy Kijów będzie uwolniony od Moskwy, pozostanie pod opieką Kozaków; pieniądze dane przez Teterę [Polsce?] mają zostać zwrócone wojsku /kozackiemu/, które ma otrzymać pewne przywileje; na sejmie ma się uchwalić puszczenie w niepamięć wszystkiego, co zaszło podczas wojny. - Sejmik wielkopolski postanowił wystawić 1000 jezdnych i pieszych; w razie rozkazu ruszy cała szlachta.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0385.
962. *it.* Fran.co Gramignoli. Varsavia 8.VII.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Walki z zagonami tatarskimi. - Stąd jedzie znowu wystannik do Porty upomnieć się o uwięzionego Wysockiego. - Rada u króla. - Król jedzie do Lwowa, który jest « prawie zupełnie wolny ». - Jeden z ambasadorów moskiewskich zmarł w drodze. - Piszący te słowa wyraża troskę o zdrowie kardynała. - Masini prosił o informacje, by móc rozmówić się z królem w sprawie ulokowania herbu - ale lepiej teraz nie mówić o tym.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0396.
963. *it.* Fran.co Gramignoli. Varsavia 15.VII.1671.
Do kard. Orsini.
W.marszałek [Sobieski] pisze do podkanclerzego [Olszowskiego], że z Doroszenką możnaby rokować, ale ten chce mieć insygnia i żąda wycofania garnizonu z Białocerkwi i Dymiru. Wystannicy Hanenki przybyli z dowodami niepopularności Doroszenki i proszą, by mógł się połączyć z królem. - Dowódca Białocerkwi prosi o pieniądze i żywność. - Szczegóły walk z Tatarami. - Sprawy dworskie. - Autogr.
 S. 232. 1671/0393.

964. *it.* Fran.co Gramignoli. Janowiec 16.VII.1671.
Do kard. Orsini.
Z Janowca król i królowa pojadą do Lublina; tam zapadnie decyzja, gdzie zostanie królowa, gdy król ruszy w pole. - Przybywają tu dygnitarze. - Nuncjusz Ranucci przybędzie z Kazimierza, na audiencję. - Autogr.
S. 232. 1671/0466.
965. *it.* Fran.co Gramignoli. Varsavia 22.VII.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Jutro przybywa z wielką świtą ambasador moskiewski. - Poszczególne województwa robią różne propozycje w sprawie mobilizacji. - Szlachta wielkopolska ma zostać w domu, żeby elektor nie skorzystał i nie zrobił qualche scherzo. - W ręce króla wpadł list Doroszenki do elektora, w którym proponuje mu pomoc i nakłania, aby starał się o polską koronę. - Ze Lwowa: chan z Tatarami pod Barem; wielki marszałek i hetman [Sobieski] ufortyfikował pobliskie twierdze.) - Autogr.
S. 232. 1671/0401.
966. *it.* Fran.co Gramignoli. Varsavia 29.VII.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Złe wieści ze Lwowa: Tatarzy, janczary i Kozacy idą naprzód: wielki marszałek i hetman [Sobieski] będzie ich powstrzymywał do nadejścia posiłków. Król zamierza jechać na pomoc, choćby tylko z garstką gotowych ludzi. - Ambasador moskiewski doręczył królowi sobole w darze od cara. - Król dziękuje za informacje o Kamockim, nie da mu żadnego zlecenia. - Król czeka na nowego nuncjusza.) - Autogr.
S. 232. 1671/0469.
967. *it.* Fran.co Gramignoli. Varsavia 5.VIII.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Ze Lwowa: Tatarzy wycofali się z łupem; Turcy są niedaleko; wielki marszałek [Sobieski] wzmocnił załogę Kamieńca. Wreszcie ruszy król, zostawiwszy królową w Janowcu. Szlachta wyszła już w pole. - Ambasador moskiewski powiedział na audiencji, że Doroszenko prosił cara o opiekę i chce rzucić Turcję. Namawia, by król pogodził się z Doroszenką. - W tej chwili nadeszła wiadomość, że liczba Tatarów się zwiększa, że idą z nimi Kozacy, Mołdawianie, Siedmiogrodzianie i Turcy; ludność ucieka.) - Autogr.
S. 232. 1671/0465.
968. *it.* Fran.co Gramignoli. Varsavia 8.VIII.1671.
Do kard. Orsini.
Nie zaszło nic nowego. Będzie informował kardynała, dopóki nie wróci Fantone. - Autogr.
S. 232. 1671/0443.

969. *it.* Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 19.VIII.1671.
Do kard. Orsini.
Donosi o przybyciu na dwór królewski.
 S. 232. 1671/0164.
970. *it.* Fran.co Gramignoli. Lublino 21.VIII.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Dobre wiadomości od w.marszałka [Sobieskiego]: zbierają się żołnierze Hanenki. Dobrze by było, gdyby król ruszył, ale szlachta się ociąga. - Prawdopodobne zmiany na urzędach dworskich. - Elektor brandenburski ma przysłać królowi żołnierzy na własny koszt. - Król dziękuje za listy. - Sprawy przesyłek pocztowych. - Ksiądz de Vecchi nie ma tu zaufania.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0464.
971. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culmen. V. Cancell. Lublinii 6.IX.1671.
Do kard. Orsini.
O prawach króla; o niebezpieczeństwach, grożących ze strony schizmatyków; rola metropolity kijowskiego i Doroszenki.
 S. 232. 1671/0493.
972. *it.* A. Arcivescovo di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 8.IX.1671.
Do kard. Orsini.
Otrzymał listy. W sprawie herbu odpowie, jak przyjedzie tu król. W sprawie kapucynów: kraj potrzebuje klasztorów i z tatwością znajdą się tu pomieszczenia. Poinformuje o tym Kongregację de Propaganda Fide.
 S. 232. 1671/0425.
973. *it.* Franc.o Gramignoli. Lublin 14.IX.1671.
Do kard. Orsini.
Szlachta wielkopolska wróciła do domów, dając zły przykład innym, gotowym do walki. - Oczekuje się wiadomości w sprawie opactwa hebdowskiego. - Madaliński prosi o bullę na sufraganię płocką. - Rachunki z opatem de Vecchi. - Autogr.
 S. 232. 1671/0462.
974. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 23.IX.1671.
Do kard. Orsini.
Przesyła list królewski z prośbą o pozwolenie na założenie w Polsce klasztoru kapucynów. - Oddawca tego listu, Franciszek Bardi, przedstawi kardynałowi drugą sprawę, o której poparcie piszący te słowa gorąco prosi.
 S. 232. 1671/0166.

975. *it.* Fran.co Gramignoli. Zamość 24.IX.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Przybyli tu król i królowa. - Z Ukrainy donoszą: Doroszenko zdjął oblężenie Białocerkwi i poszedł naprzód; Lubomirski zajął Wiśnicz. - Król jedzie do Lwowa gdzie zgromadzą się wszystkie siły Korony i Litwy; zostaną wyznaczone kwatery zimowe. - Autor pisma dziękuje za listy; oczekuje wiadomości w sprawie opactwa w Hebdowie i w sprawie Madalińskiego). - Autogr.
 S. 232. 1671/0467.
976. *it.* A. Arciv. di Damiat. [Ranucci]. Varsavia 2.X.1671.
Do kard. Orsini.
Król się skarży na umieszczenie herbu Portugalii nad herbem Polski. Autor listu zapewnił króla, że nie oznacza to lekceważenia i wyjaśnił królowi powody oraz zwyczaje. Król nie dał się przekonać i chce zasięgnąć rady biskupów. Dobrze by było, gdyby sam kardynał napisał w tej sprawie do króla. - Jeśli chodzi o kapucynów, to król obstaje przy swoim; chce budować dla nich klasztory.
 S. 232. 1671/0168.
977. *it.* Franc. Gramignoli. Rava 2.X.1671.
Do kard. Orsini.
Walki z Tatarami; przygotowanie kwater zimowych dla wojska na Ukrainie. Projekt przeniesienia się niektórych rodzin tatarskich - z pozwoleniem Polski - na Ukrainę. - Piszący te słowa oddał królowi list z poleceniem dla dra Politiani. - Autogr.
 S. 232. 1671/0386.
978. *it.* D. Fabri. *Bez m. i d.* (Po 11.X.1671).
Do kard. Orsini.
Przesyła kardynałowi kopię listu Jana Kazimierza do papieża, pisanego z Moulins 11.X.1671 z prośbą o pensję dla Bernarda Bernardo.
 S. 232. 1671/0165.
979. *it.* Franc. Gramignoli. Leopoli 17.X.1671.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Hetman [Sobieski] kazał żołnierzom defilować przez trzy dni na oczach ludności, wśród której było wielu szpiegów. Skutkiem tego poddał się Braclaw i Kumin (?); Mohylów poddał się poprzednio. Wielki marszałek i hetman [Sobieski] ogłosił amnestię i zabronił żołnierzom grabić mieszkańców. Gospodar mołdawski, słysząc o dobrym traktowaniu zdobytych miast przez Polaków, wyraził chęć nawiązania stosunków. - Nuradyn przygotował wojsko ze 120 tysięcy ludzi. « Nasze » wojska idą naprzód, prowadzi je Archanioł Michał: poddało się już 40 miast. - Król przyjął wystanników wojska litewskiego w sprawie powstałych tam trudności. - Do cesarza król wystął ks. Witwickiego. - Wiadomości dworskie. - Mancini pisze, że list w sprawie « nominacji » nie doszedł; doszedł jednak zapewne drugi, który może wyjedna tę łaskę dla Polski.) - Autogr.
 S. 232. 1671/0387.

980. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culm. V.Cancell. Leopoli 20.X.1671.
Do kard. Orsini.
Przesyła prośbę króla do papieża o mianowanie kardynałem arcybiskupa Tuluzy. - Opisuje zwycięstwa Sobieskiego. - Wezyr obiecał odesłać - iure gentium - posta Wysockiego. Piszący te słowa ma nadzieję totam Ucrainam ad obsequium et corpus Regni redituram ac in proximam aestatem arma nostra Turcis Tatarisque terrori futura.
 S. 232. 1671/0494.
981. *it.* Fran. Gramignoli. Zwierzyniec 7.XI.(?)1671.
Do kard. Orsini.
Opis rezydencji królewskiej. - Autogr.
 S. 232. 1671/0463.
982. *it.* Nicolò Stefano De Pazz Nomin. di Vilno. [Pac]. Vilno 20.XI. 1671.
Card. Orsino.
Życzenia świąteczne.
 S. 232. 1671/0226.
983. *it.* Girolamo Pinocci. Varsavia 25.XI.1671.
Card. Orsini.
Życzenia świąteczne. - Autogr.
 S. 232. 1671/0084.
984. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culmen. V.Cancell. Leopoli 31.X.1671.
Do kard. Orsini.
Zwycięstwo nad Kozakami i Tatarami po oblężeniu Kalnika, 21 października. Zginęło czterech murzów. Stuszenie, aby w Rzymie odśpiewano Te Deum w kościele polskim. - Dopisek autogr.: nie wątpi o nominacji kardynalskiej arcybiskupa Tuluzy.
 S. 232. 1671/0495.
985. *it.* F. Girolamo Lubomirschi. Ressovia 2.XII.1671.
Cardinal Orsino.
Życzenia świąteczne.
 S. 232. 1671/0225.
986. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culmen. V.Cancell. Varsaviae 10.XII. 1671.
Do kard. Orsini.
Dokumenty, świadczące o iurispatronatus opactwa hebdowskiego nie doszły do opata de Vecchi, może przejęte przez kanonika Kamockiego, lub zakonniko Emeryka: przedstawi sprawę nuncjuszowi. Dopisek autogr.: skarży się, że biskup krakowski utrudnia jego siostrzeńcowi Zaluskiemu objęcie kanonii krakowskiej.
 S. 232. 1671/0491.

987. *it.* A. Arcivescovo di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 23.XII.1671.
Do kard. Orsini.
Powtarza to co pisał o zamiarze króla założenia klasztoru kapucynów i zbudowania dla nich domów. Nie dostał na to odpowiedzi. - W sprawie herbu Portugalii (umieszczonego przed herbem Polski) przedstawił w. kanclerzowi litewskiemu [Pacowi] oraz podskarbiemu racje kardynała, ale ci nie zadowolnili się wyjaśnieniem. Król ma omówić to z biskupami. - Posłowi Porty, który grozi wojną i mówi o wzięciu pod opiekę Ukrainy, odpowie dopiero sejm.
S. 232. 1671/0426.
988. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culmen. V.Cancell. Varsaviae 31.XII. 1671.
Do kard. Orsini.
Otrzymał listy wraz z brewe papieskim. - Król ma nadzieję, że kardynał postara się o promocję [dla arcybiskupa Tuluzy]. Przesyła pisma w sprawie opactwa hebédowskiego. - Dopisek autogr.: Turcy grożą przetrzymaniem w areszcie posła Wysockiego. Drugiego posła królewskiego do chana schwytano w powrotnej drodze. - Moscorum chani falsa amicitia detecta est. Respiciendum nobis erit ad pater-nam Suae S.tis curam et forte subsidio bello gerendo inde petere, vincens ruborem, necessitas persuadet.
S. 232. 1671/0492.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1671

II E. PROT. XL.
233.

989. *it.* A. Arciv. di Adrianopoli. [Nerli]. Varsavia 7.I.1671.
Card. Orsini.
*Ma nadzieję, że Fantone przedstawi kardynałowi sprawę. Król po-
woływał się na szczegóły, których piszący te słowa miał się do-
wiedzieć od Fantonego, ale nie powiedział, iż list w tej sprawie do
papieża nie został zawieszony do Rzymu. - Dziękuje za arcybi-
skupstwo Florencji.*
S. 233. 1671/0566.
990. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culmen. V.Cancell. Varsaviae 19.II.
1671.
Do kard. Orsini.
Papież wzywa cesarza i króla do przygotowania wojny z Turcją.
Autor listu przesyła odpowiedź króla i komentuje jej treść.
S. 233. 1671/0056.
991. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Torino 15.IV.1671.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie w mianowaniu go nuncjuszem w Polsce.
S. 233. 1671/0318.
992. *it.* de Cesari. Varsavia 2.VII.1671.
Do kard. Orsini.
Prosi o kanonię po Markiewiczu, który jest sparaliżowany. Sądzi,
że papież da mu to beneficjum ze względu na królową. - Autogr.
S. 233. 1671/0116.
993. *it.* Christoforo Pazzi Cancell. di Lituania. [Pac]. Lublino 30.VIII.
1671.
Cardinal Orsino.
*Krół mianował jego brata, Mikołaja Stefana Pazzi [Paca] na
biskupstwo wileńskie. Prosi o pomoc w usunięciu przeszkód.*
S. 233. 1671/0327.

994. *it.* Gio. Opaliński. Pal di Cal. Radlino 1.X.1671.
Card.le Orsini.
W kraju spokój, gdyby nie najazdy Tatarów i Kozaków. - Sejmiki uchwalają nowy zaciąg wojska.
S. 233. 1671/0254.
995. *it.* Fr. Alfonso Selvatici. Varsavia 15.X.1671.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za tytuł magistra. Pisze w sprawie przysłania brewe.
S. 233. 1671/0629.
996. *it.* Gio. Opalinski Palat. di Calis. Radlino 14.XI.1671.
Card.le Orsini.
Wobec tego, że tabaka okazała się tak pomocna we fluksjach, prosi jeszcze o jej przysłanie.
S. 233. 1671/0255.
997. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 24.XI.1671.
Card. Orsino.
Życzenia świąteczne.
S. 233. 1671/0089.
998. *it.* Il Vesc.o di Culma V.Cancelliere. [Olszowski]. Varsavia 25.XI.1671.
Sig. Card.le Orsino.
Przesyła życzenia świąteczne. Dopisek autogr.: Nuncjusz przywiezie dokumenty w sprawie opactwa jędrzejowskiego. Prośba o poparcie.
S. 233. 1671/0073.
999. *it.* Gio. Opalinski Pal. Calis. Radlino 30.XI.1671.
Card.le Orsini.
Życzenia świąteczne. - Sejm odroczony do 25 stycznia. - Wojsko wielkopolskie pójdzie na Ukrainę pod wodzą jego brata, Piotra.
S. 233. 1671/0253.
1000. *it.* Pietro Conte de Pilza Korycinski. Cracovia 18.XII.1671.
Do kard. Orsini.
Wkrótce znajdzie się w Warszawie by spełnić zlecenie. - Życzenia świąteczne.
S. 233. 1671/0326.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1672.

II E. PROT. XLI.
234.

1001. *it.* NN. [Ranucci?]. Varsavia 23.XII.1671.(1672?)
Do kard. Orsini.
Obrona wobec oszczerstw w sprawie przyjęcia Mons. Durazzo in Torino. (Włączone do 1053.)
S. 234. 1672/0573.
1002. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 6.I.1672.
Do kard. Orsini.
Kard. Altieri odpowiedział negatywnie w sprawie założenia klasztoru kapucynów. - Zapewniwszy podkanclerzego [Olszowskiego] o życzliwości kardynała Orsini w sprawie opactwa hebdowskiego, autor listu przedstawił mu konieczność uciszenia sprawy precedencji herbów; ten jednak nie dawał się przekonać. - Posel turecki miał audiencję, ale dopiero sejm zadecyduje o odpowiedzi.
S. 234. 1672/0527.
1003. *lat.* And. Olszowski Ep.us Culmen. V.Cancell. Varsavia 13.I.1672.
Do kard. Orsini.
W obronie hr. Korycińskiego, oczernianego przez kanonika Kamockiego; wraz z nim dotknięty jest honor narodu. - Co do opactwa hebdowskiego, to należy ono do jurispatronatus króla, więc piszący te słowa musi sprawę wygrać. - Postępowanie Błońskiego nie może go obciążać.
S. 234. 1672/0593.
1004. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 16.I.1672.
Do kard. Orsini.
Król mianował Mikołaja Paca na biskupstwo wileńskie; przedstawia jego zasługi, przesyła dokumenty procesu.
S. 234. 1672/0519.
1005. *it.* Eleonora Regina. Varsavia 20.I.1672.
Card. Orsino.
Dziękuję za życzenia świąteczne.
S. 234. 1672/0274.

1006. *lat.* Nicolaus Archiep.s Gnesnen. [Prażmowski]. Varsaviae 3.II.1672.
Do kard. Orsini.
W obronie hr. Korycińskiego, oczernianego niesłusznie.
S. 234. 1672/0092.
1007. *lat.* P. Comes de Pilca Koryciński. Pragmae 3.II.1672.
Do kard. Orsini.
Broni się przed oszczerstwami Kamockiego, który złożył przeciw niemu memoriał. Prosi o wstawiennictwo do papieża i rehabilitację.
- Autogr.
S. 234. 1672/0094.
1008. *it.* A. Arciv. di Damiatà. [Ranucci]. Varsavia 3.II.1672.
Do kard. Orsini.
Naradzi się z Franciszkiem Gramignoli w sprawie herbu. Mimo wyjaśnień, panuje tu niezadowolenie; ktoś zapewne podburza króla.
- Poleca kanonika Paca, mianowanego biskupem wileńskim.
S. 234. 1672/0529.
1009. *it.* A. Arciv. di Damiatà. [Ranucci]. Varsavia 17.II.1672.
Do kard. Orsini.
Otrzymał list w sprawie kapucynów i herbu Portugalii. - W rozmowie z podkanclerzym [Olszowskim] powiedział, że hałas o herb pochodzi od w. kanclerza litewskiego (jego przeciwnika) [Paca] i że sprawa ta nie zasługuje na uwagę. Skłonił podkanclerzego, by ten wpłynął na króla, aby nie poruszał tej sprawy z biskupami. Dlatego też zatrzyma list kardynała, i pokaże go dopiero w razie potrzeby.
S. 234. 1672/0526.
1010. *it.* A. Arciv. di Damiatà. [Ranucci]. Varsavia 24.II.1672.
Do kard. Orsini.
Próbował, czy biskup krakowski [Trzebicki] nie pomoże mu w sprawie herbów, ale biskup jest źle usposobiony do kard. Orsini, gdyż ten podpisuje się w listach doń skierowanych « *aff.mo per servirLa* », a nie « *servitore* ». Dyskusja i rozważania na ten temat. Biskup krakowski starał się też, żeby kardynała Orsini pozbawiono « protekcji ». - Autor listu przestrzegł króla przed stronniczymi radami w. kanclerza litewskiego i biskupa krakowskiego. (Dopisek autogr. :) Przestrzega przed tymiż dygnitarzami podkanclerzego, z którym rozmawiał i zapewniał o poparciu kardynała w sprawie opactwa jędrzejowskiego.
S. 234. 1672/0524.
1011. *it.* NN. [Ranucci?]. Varsavia 29.II.1672.
Do kard. Orsini.
Wobec tego, że kardynał okazuje mu życzliwość w sprawie przyjęcia nuncjusza w Turynie, odpowiada na jego ostatni list. (Włączone do 1053).
S. 234. 1672/0573.

1012. *it.* Fra Antonio Dziurczyński. Rimini 6.III.1672.
Do kard. Orsini.
Prosi o polecenie go do kolegium św. Bonawentury. - Autogr.
 S. 234. 1672/0150.
1013. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 9.III.1672.
Do kard. Orsini.
Minister króla w Paryżu napisał, iż p. Pomponne, na polecenie króla Francji, wyjaśnił, dlaczego kard. Orsini umieścił herb Polski na lewo od herbu Portugalii; król Francji będzie bardzo zobowiązany, jeśli król Polski weźmie te racje pod uwagę. - Autor listu stara się wpływając na króla, by dał odpowiedź przychylną. - Podkanclerzy wdzięczny za poparcie, czeka na wiadomość w sprawie opactwa jędrzejowskiego. - Gratulacje z powodu małżeństwa w rodzinie kardynała. - Radość i wdzięczność króla z powodu mianowania kardynałem arcybiskupa Tuluzy. - Doszło do zgody między Pacem, podkanclerzem [Olszowskim], Radziwiłłem i biskupem krakowskim [Trzebickim].
 S. 234. 1672/0521.
1014. *it.* P. Card.le Bonsi. Versaglia 11.III.1672.
Card. Orsini.
Dziękuje za przyczynienie się do nominacji kardynalskiej, uzyskanej dzięki królowi Polski i królowi Francji.
 S. 234. 1672/0227.
1015. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culm. V.Cancell. Varsaviae 18.III.1672.
Do kard. Orsini.
Przesyła kardynałowi kopię listu króla do papieża, z której kardynał się dowie o położeniu królestwa. Król prosi papieża o pomoc materialną i poleca kardynałowi tę sprawę. - Hr. Koryciński... Sacrata Pontificia dona, Majestatibus Regiis destinata, secum non advexerit. - W sprawie pomocy kard. Baderi (?). - Położenie wewnętrzne Polski na skutek zrywania sejmów. - W sprawie opactw hebdowskiego i jędrzejowskiego.
 S. 234. 1672/0093.
1016. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 30.III.1672.
Do kard. Orsini.
Donosząc królowi o nominacji arcybiskupa Tuluzy, podkreślił zaślugi kardynała Orsini, ale król przyjął to chłodno; dlatego nie należał, by król robił starania u cesarza według życzenia kardynała. - Rozważania na temat nominacji. - Gratulacje z okazji promocji brata kardynała. - Dowiedział się, że agentowi króla we Francji nie dano odpowiedzi; może przeciwnicy kardynała Orsini widzą, że nie zdołają uzyskać «protekcji» dla innego kardynała, ale w nadziei, że uda się im to w przyszłości, postarali się, żeby król Polski nie zobowiązał się wobec króla Francji. - Nieporozumienia między Sobieskim a królem z powodu spraw wojskowych.
 S. 234. 1672/0570.

1017. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 6.IV.1672.
Do kard. Orsini.
Opierając się na relacji kardynała o Kamockim, powiedział dygnitarzom, że kanonikowi nie można ufać. - W sprawie herbu Portugalii nic nowego. - Podziwiany jest tu kard. Gravina, który odmówił godności ofiarowanej mu przez papieża. - O. Franciszek Bardi doręczy kardynałowi list piszącego te słowa. - Tu się żyje, jakby nie groziła żadna wojna, w nadziei, że Turek wyładuje się gdzieś indziej. - Sprawy wewnętrzne: widać usiłowania [czyje?] by zadowolić arcybiskupa [Prażmowskiego] i hetmana Sobieskiego; są to najważniejsze osobistości.
S. 234. 1672/0571.
1018. *it.* A. Arciv. di Damiaata [Ranucci]. Varsavia 20.IV.1672.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] ufa, że wystanie bulli na opactwo jędrzejowskie nie napotka na takie trudności, jakie były ze sprawą opactwa hebdowskiego. Dokumentów nie prześle, i podkreśla, że chodzi mu nie o sprawiedliwość, ale o łaskę. - Autor listu miał nadzieję, że sprawa herbu portugalskiego jest zakończona; ale dygnitarze mówią, że kardynał Orsini nie powinien był przyjmować « protekcji » Portugalii, bez powiadomienia Polski. - Sprawa Kamockiego, kapucynów, rozmów z Francją. - Ablegat cesarski powiedział, że cesarz nie dopuści, żeby król abdykował. Niektórzy wyzyskują złośliwie to oświadczenie. (Dopisek autogr. :) Król nie decyduje się zobowiązać do « nominacji », podsuwanej przez Wiedeń.
S. 234. 1672/0560.
1019. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 21.IV.1672.
Do kard. Orsini.
Biskup krakowski [Trzebicki], mimo wyjaśnień kardynała Orsini, jest nadal niezadowolony z formy w jakiej się podpisuje kardynał w swoich listach. - Spór biskupa krakowskiego z arcybiskupem gnieźnieńskim [Mikołajem Prażmowskim] załagodził się pozornie. - Autor listu wytłumaczył w.kanclerzowi litewskiemu [Pacowi], że kard. Orsini nie prześladuje bynajmniej kanonika Kamockiego. Król nie interesuje się osobą Kamockiego, chodzi mu tylko o honor narodowy; dlatego rad był z listu kardynała Altieri, który kanonikowi przebaczył i pozwolił mu wrócić do jego rezydencji. - W sprawie herbów: piszący te słowa będzie czuwać nad tą sprawą i użyje w dyskusji nowych argumentów. - Joachim Pastorio prosi o poparcie prośby o beneficja. - O śmierci matki króla.
S. 234. 1672/0558.

1020. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 4.V.1672.
Do kard. Orsini.
O ile się zdołał dowiedzieć, król nie dał panu Pomponne żadnej odpowiedzi przez swego ministra. Sprawa ta może wypłynąć jeszcze, ale autor listu będzie nad nią czuwać. - Kanonik Pac napisał do brata, który wyraził wdzięczność za łaski otrzymane od kardynała Orsini; piszący te słowa ma nadzieję, że w przyszłości Pac [w.kanclerz lit.] nie będzie się solidaryzować z biskupem krakowskim przeciw kardynałowi Orsini. - Co do « nominacji » autor listu przedstawił królowi starania kardynała Orsini. - Podkanclerzy nalega w sprawie opactwa jędrzejowskiego; co do hebdowskiego, twierdzi, że pragnie od papieża łaski, nie sprawiedliwości. - Oczekuje się na wynik sejmików, by wynioskować, jak pójdzie sejm.
 S. 234. 1672/0520.
1021. *it.* Franc. Gramignoli. Varsavia 4.V.1672.
Do kard. Orsini.
Wiadomości dworskie. - Sejmiki. - Oczekuje się wiadomości, co działał kasztelan podlaski, który ruszył na Doroszenkę. - Autogr.
 S. 234. 1672/0548.
1022. *it.* A. Arcivescovo di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 18.V.1672.
Do kard. Orsini.
Nie ma podkanclerzego, więc nie może mu przekazać wiadomości co do opactw jędrzejowskiego i hebdowskiego. - Z Wiednia donoszą, że Turcja przygotowuje wojnę z Polską. Tu przypuszczają, że Wiedeń szerzy takie pogłoski by mieć pretekst do trzymania wojsk na Śląsku. - Piszący te słowa zawiadomi króla o zabiegach kardynała, by uzyskać pomoc finansową. Przyczyni się by Koryciński dostał misję przywiezienia królowi kapelusza, miecza i róży. - Autogr.
 S. 234. 1672/0304.
1023. *lat.* And.s Ep.us Culmen. V.Cancell. [Olszowski]. Campiniae 25.V. 1672.
Do kard. Orsini.
Oskarża mnichów hebdowskich, którzy bezprawnie, z krzywdą piszącego te słowa, wybrali na opactwo jędrzejowskie Madalińskiego i wydelegowali tego intruza do Rzymu. W związku z tym Koryciński został pozbawiony zaszczytu. Pośrednią przyczyną kontrowersji była obraza nuncjusza przez w.kanclerza litewskiego, Paca. - Doniósł królowi o akcji uzyskania od papieża subsydium na wojnę z Turkami. - Piszący te słowa prosi o kierowanie listów w czasie jego nieobecności, wprost do króla.
 S. 234. 1672/0149.
1024. *it.* Christoforo Pazzi Gran Cancelliere di Lithuania. Varsavia ...V.1672.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie brata kanonika.
 S. 234. 1672/0551.

1025. *it.* Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 1.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Chciałby wiedzieć, czy król dał odpowiedź swemu ministrowi we Francji w sprawie prośby zanesionej przez p. Pomponne: podobno dotąd nic mu nie odpowiedziano. - Co do pomocy, piszący te słowa nie dał odpowiedzi negatywnej, gdyż nie wiadomo czy będzie wojna; radził tylko, by sami Polacy przygotowywali się, nie oglądając się na pomoc. - Podkanclerzy [Olszowski] pewno źle przyjmie wiadomość o trudnościach w sprawie opactwa jędrzejowskiego; król jest zmartwiony obrotem sprawy opactwa hebdowskiego. - Kanonik Pac rad z uprzejmości kardynała. - Sejm idzie, ale powoli. - W poniedziałek odbędzie się wręczenie darów królowi, weźmie w tym udział ks. Koryciński.
 S. 234. 1672/0519.
1026. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 8.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Pokazał w.kanclerzowi litewskiemu [Pacowi] list w sprawie łask uzyskanych dla kanonika Paca. - Odbyto się wręczenie darów papieskich; zadowolony ksiądz Koryciński, który w tym wziął udział. - Dziękuje za list i łaski. - Doręczył podkanclerzemu pismo w sprawie opactwa jędrzejowskiego.
 S. 234. 1672/0353.
1027. *it.* NN. [Ranucci?]. Bez m. Con lettere delli 8.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Wszelka akcja z sprawie «nominacji» jest niemożliwa. Cesarzowa pragnie nominacji Wincentego Gonzagi w interesie swojej rodziny. Król pewno ugnie się przed cesarzową, u której ma poparcie. - Nie mając zamiaru pozostać tu przez długie lata, nie przekazał królowi listu kardynała Orsini.
 S. 234. 1672/0530.
1028. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 15.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Jest zadowolony z promocji kardynalskich. Wiadomości różne. (Podkanclerzy niezadowolony, że król nie popiera jego życzeń w sprawie opactwa hebdowskiego. - Przekazał p. Gramignoli zlecenie kardynała. - Przestał szjyrem relację o swojej sprawie, która jednak nie będzie już aktualna. - Na sejmie nic nie słyszał o sprawie herbu Polski. - Przybyli posłowie z Turcji by rokować o pokój. Oby tylko nie było wojny domowej! - Na sejmach tylko krzyki, zamiast mądrej rady.)
 S. 234. 1672/0305.
1029. *lat.* Alexander Kotowicz Nominatus E. Smolen. Varsavia 20.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Prosi o bullę na biskupstwo smoleńskie in partibus schismaticorum, o beneficja i o ulgi finansowe. - Autogr.
 S. 234. 1672/0554.

1030. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 22.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za poparcie u kard. Altieri. Król jednak obiecał « nominację » cesarzowej, może więc poparcie przyda się dopiero w dalszej przyszłości. - Na żale podkanclerzego [Olszowskiego] piszący te słowa przekonał go, że trudności z opactwem idą od mnichów, nie z Rzymu. - Kanonik Kamocki nie ma zaufania dworu, gdyż król i dygnitarze są o nim poinformowani. W. kanclerza litewskiego [Paca] powiadomił o staraniach kardynała w sprawie założenia klasztoru kapucynów w Polsce. - Na sejmie pojawił się hetman Sobieski ze swymi stronnikami i ze stronnikami prymasa [Prażmowskiego]: non senza pensieri di pregiudicare al Re. Ale większość jest oddana królowi; autor listu, wręczając arcybiskupowi [Prażmowskiemu] brewie, wzywające do pokoju wewnętrznego, starał się go skłonić do porzucenia namiętności. - W sprawie żądań biskupa krakowskiego [A. Trzebickiego] co do formuły zakończenia w listach: nie ma potrzeby zaspakajania jego pretensji. - Gratulacje z powodu promocji biskupa Laon. - Podobno nuncjusz [Nerli] nie chce pozostać w Wiedniu; autor listu jest gotów objąć to stanowisko.
 S. 234. 1672/0572.
1031. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 27.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Jan Kazimierz polecił na koadiutorię prezpozytury trockiej Konstancyne Brzostowskiego; król Michał popiera go i prosi o potrzebną dyspensę.
 S. 234. 1672/0525.
1032. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 6.VII.1672.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za popieranie jego nominacji. Chwilowo nic nie może zrobić, gdyż król zgłosił « nominację » w myśl życzenia cesarzowej. - Sejm źle się zakończył wobec sporów. - Podkanclerzy niecierpliwi się sprawą opactwa jędrzejowskiego, szczególnie po zajęciu z kanonikiem krakowskim. - Piszący te słowa nie otrzymał ustępu listu biskupa krakowskiego [Trzebickiego] do Karola Monti (w którym zaprzeczał, jakoby chciał pozbawić « protekcji » kardynała Orsinięgo). (Dopisek autogr.: załącza kartkę).
 S. 234. 1672/0563.
1033. *lat.* And.s Ep.us Culmen. Pro Cancell. [Olszowski]. Varsavia 7.VII.1672.
Do kard. Orsini.
Prosi o opactwo jędrzejowskie. Zależy ono od króla. Sprzeciwia się temu tylko biskup krakowski [Trzebicki], który jest mu wrogi, oraz podburzeni zakonnicy. - (Uszkodz.)
 S. 234. 1672/0592.

1034. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 13.VII.1672.
Do kard. Orsini.
Wbrew zaprzeczeniom biskupa krakowskiego [Trzebickiego], wie od pewnego senatora, że ten biskup starał się o pozbawienie kardynała Orsiniego « protekcji » Polski i oddanie jej kardynałowi Santa Croce. - Podkanclerzy prześle dokumenty, które ułatwią uzyskanie oczekiwanej łaski. - W.kanclerz litewski [Krzysztof Pac] zadowolony z wiadomości o sprawie brata kanonika. - Ablegat cesarski nalega na « nominację » kandydata cesarzowej, król nie może odmówić. Jeśli kandydatura nie zostanie przyjęta przez papieża, to i tak rokowania będą długie, a autor listu nie będzie już tu nuncjuszem (i nie będzie mógł liczyć na « nominację » króla polskiego), gdyż nie chce pozostawać w kraju, gdzie życie jest tak niespokojne i niebezpieczne. - Oprócz trudności wewnętrznych grożą Turcy i Tatarzy.
S. 234. 1672/0559.
1035. *it.* NN. [Ranucci?] *Bez m.* Con lettere delli 27.VII.1672.
Do kard. Orsini.
Ablegat cesarza nalega na poparcie króla dla Wincentego Gonzagi. Podkanclerzy zwołał radę, która okazała się temu przeciwna: ablegat odjechał z niczym.
S. 234. 1672/0523.
1036. *it.* A. Arc. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 27.VII.1672.
Do kard. Orsini.
Powiedział podkanclerzemu [Olszowskiemu] i w.kanclerzowi litewskiemu [Pacowi] o staraniach kardynała w uzyskaniu dla nich łask. Podkanclerzemu chodzi szczególnie o opactwo jędrzejowskie. Prosi on też o poparcie siostrzeńca Załuskiego na kanonię krakowską. - Nad państwem wisi groźba dwóch wojen: wewnętrznej i zewnętrznej.
S. 234. 1672/0565.
1037. *it.* Ludovico A. Fantone. Fraumburg 30.VII.1672.
Do kard. Orsini.
Przedstawił uwagi kard. Orsini o « nominacji » Gonzagi, ale król uważa, że nie może odmówić cesarzowej, która o to nalega. - Autor listu choruje, lepiej mu w samotności; mimo to, będąc w Warszawie rozmawiał z w.kanclerzem litewskim [Pacem] w sprawie herbu Portugalii. - Prosi o poparcie w sprawie przyjęcia siostrzeńca do kolegium św. Brygidy. - Autogr.
S. 234. 1672/0550.

1038. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 3.VIII.1672.
Kanonik Pac napisał do brata w.kanclerza litewskiego, że « nominacja » króla jest źle widziana, gdyż dotyczy cudzoziemca i nie nuncjusza; podważyło to decyzję króla. - Podkanclerzy [Olszowski] zadowolony z odpowiedzi co do opactwa jędrzejowskiego. W.kanclerz litewski [Pac] czeka na zezwolenie założenia klasztoru kapucynów. - Król zadowolony z rezultatu sejmików. - Posłom do Turcji i do Tatarów dano instrukcje, by starali się uniknąć wojny.
 S. 234. 1672/0563.
1039. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 10.VIII.1672.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za popieranie jego ewentualnej nominacji. - Przedstawił królowi zasługi kardynała, a podkanclerzemu zabiegi w jego sprawie. - Niechęć przeciwko królowi i głosy, żądające abdykacji wzbudziły reakcje: arcybiskup gnieźnieński [Mikołaj Prażmowski] zbliżył się do króla, by uniknąć podejrzeń i zarzutów. (Dopisek autogr. :) odsyła szyfr, nieprzydatny, wiele błędów.
 S. 234. 1672/0564.
1040. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 17.VIII.1672.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] oczekuje załatwienia sprawy opactwa jędrzejowskiego; nie chce towarzyszyć królowi, zanim nie otrzyma tej łaski. - Z w.kanclerzem litewskim nie można było mówić, gdyż był nieobecny. - Kondolencje z racji śmierci kuzyna kardynała. - Wezyr jest już blisko Kamieńca. Królestwo nie ma wojska, ani pieniędzy; nie wiadomo, czy ocaleje. Niektórzy mówią o abdykacji. Król nie powinien drażnić szlachty, ale okazywać łaskę. Arcybiskup jest ofiarą złych języków; ale widzi teraz, że jednym dmuchnięciem nie zrzuci króla z tronu.
 S. 234. 1672/0568.
1041. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 31.VIII.1672.
Do kard. Orsini.
Przesyła proces dotyczący Aleksandra Kotowicza, mianowanego na biskupstwo smoleńskie.
 S. 234. 1672/0528.
1042. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 31.VIII.1672.
Do kard. Orsini.
Dowiedział się od kardynała Altieri o bulli na opactwo jędrzejowskie i zawiadomił podkanclerzego. Zawiadomi senatorów i króla. - Ablegat cesarza znów prosi o « nominację » królewską dla kandydata cesarzowej. - Szlachta rusza w pole tak powoli, że nie wiadomo czy zdoła obronić Kamieniec. - Droga wezyra utrudniona przez wylew Dniestru.
 S. 234. 1672/0555.

1043. *it.* Ludovico A. Fantone. Fraumburg 3.IX.1672.
Do kard. Orsini.
W Rocie jest sprawa o kanonię warmińską, którą autor listu dotąd administrował; prosi kardynała o poparcie. - Autogr.
 S. 234. 1672/0549.
1044. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 7.IX.1672.
Do kard. Orsini.
Przesłał p. Gramignoli listy, z których wynika, że kard. Orsini zrobił w sprawie opactwa jędrzejowskiego wszystko, co tylko można było zrobić. - Ablegat cesarza wrócił z sumą 100.000 florenów i rozkazem nalegania na króla, by zgłosił «nominację» według życzenia cesarzowej; ostatecznie osiągnął ten cel. - Sprawy dworskie. - Obłężenie Kamieńca; trzeci atak turecki.
 S. 234. 1672/0556.
1045. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 7.IX.1672.
Do kard. Orsini.
Nie mógł przedstawić podkanclerzemu sprawy, o której kardynał pisze, gdyż ten jest nieobecny. - Z listów sędzi, że nie ma trudności w sprawie opactwa jędrzejowskiego, ale kard. Altieri nie odpisał mu na jego list polecający. - Zbierze się wkrótce sejm; trzeba będzie pilnować, by nie poruszano sprawy herbów. - Do kardynała Orsini przyjdzie Franciszek Bardi w sprawie nominacji, o którą autor listu prosi.
 S. 234. 1672/0557.
1046. *lat.* And.s Olszowski Ep.us Culmen. V.Cancell. Janoveciae 8.IX. 1672.
Do kard. Orsini.
Notum est de Camenecio Podoliae ac periculum ingens ne pari infelicitate Leopoldis Metropolis Russiae hostili impetui succumbat. - Prosi o przekazanie papieżowi listu króla w sprawie niebezpieczeństwa królestwa.
 S. 234. 1672/0552.
1047. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 22.IX.1672.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] niecierpliwi się oczekiwaniem na bullę na opactwo jędrzejowskie. - Turek narazie dotrzymuje układów; stanął pod Husiatynem, przesłał listy wezyra, czeka na komisarzy, by rokować. Warunki: oddać Turcji Kamieniec, Podole, Ukrainę i składać roczny haracz. - Nie uzyska się zapewne pokoju bez szkody dla religii i dla imienia polskiego. Gdyby prywatnie nie stała na przeszkodzie, kraj miałby siły dostateczne dla obrony. Ale szlachta napływa powoli do obozu króla i przygotowania nie odpowiadają potrzebom. - Król przygotowuje się do ewentualnej zmiany swojej kwatery, ale wróg może zająć cały kraj. - A me crepa il cuore veder il Regno in così misero stato e di dover essere spettatore di queste calamità.
 S. 234. 1672/0561.

1048. *it.* A. Arciv. di Damiana. [Ranucci]. Varsavia 28.IX.1672.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za łaski, o których kardynał pisze w liście szyfrowanym. - Kanonik Pac nie dostał jeszcze bulli. - Wiadomość o klęsce Turków jest fałszywa: Turcy są pod Lwowem, jeśli miasto padnie, postawią nowe, cięższe warunki. - Oczekuje się rezultatu rokowań.
 S. 234. 1672/0569.
1049. *it.* A. Arciv. di Damiana. [Ranucci]. Varsavia 5.X.1672.
Do kard. Orsini.
Odesłał list, gdyż nie mógł go odcyfrować.
Podkanclerzemu [Olszowskiemu] doniósł, co mu kardynał zlecił. - W.kanclerz lit. Pac przestał potrzebne pisma dla komisji, ale piszący te słowa ich nie dostał, więc nie mógł dalej prowadzić sprawy. - Nowe nieszczęście: zamek lwowski wpadł w ręce wroga. - Między królem a hetmanem Sobieskim trwa stale niechęć i nieufność.
 S. 234. 1672/0566.
1050. *it.* A. Arciv. di Damiana. [Ranucci]. Varsavia 12.X.1672.
Do kard. Orsini.
Odszyfrował list, dziękuję za łaski. - Utrzymuje w złudzeniach i nadziei co do opactwa jędrzejowskiego podkanclerzego, jego przyjaciół i królową, by załagodzić ich żale. - Bulla dla kanonika Paca nie nadeszła. - Mówi się o pokoju z Turkami, jakby już był zawarty, z ustąpieniem Kamieńca, Ukrainy, Podola i ustaleniem haraczu. - Ruch wśród malkontentów w wojsku, którzy chcą mieć zezwolenie na organizowanie « kół ».
 S. 234. 1672/0522.
1051. *it.* NN. [Ranucci?]. Varsavia 14.X.1672.
Do kard. Orsini.
Nie jest prawdą, że nie przyjął należycie nowego nuncjusza zajęty pilnowaniem swojej nuncjatury. (List nieskończony).
 S. 234. 1672/0303.
1052. *lat.* N. Ar. Gnes. [Mikołaj Prażmowski]. Loviciis 18.X.1672.
Em.o Card.
Prosi o wysłuchanie ks. Baschi (?) w sprawie inauditae pressurae. - Autogr.
 S. 234. 1672/0553.

1053. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 19.X.1672.
Do kard. Orsini.
Sprawę opactwa jędrzejowskiego przedstawi w taki sposób, by uzyskać jak największą wdzięczność podkanclerzego [Olszowskiego] dla kardynała. - Sprawy kanonika Paca nie może załatwić z powodu zaginięcia dokumentów. - Słyszał, że z Turkami rokowano pod Lwowem i skłoniono ich, by nie atakowali miasta; zostanie przy nich Ukraina i Podole z Kamieńcem. Szlachta patrzy niechętnie na niekorzystne warunki, ale zaabsorbowana jest sprawami wewnętrznymi: przeciwstawia się facji, która chce króla złożyć z tronu. Za najbardziej winnego uważany jest arcybiskup [Prażmowski], który - jak twierdzą - powinien sam prosić króla o złożenie go z urzędu a jego dobra winny być skonfiskowane.
 S. 234. 1672/0573.
1054. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 16.XI.1672.
Do kard. Orsini.
Był w Lublinie, gdzie musiał wynagrodzić krzywdy, wyrządzone jurysdykcji kościelnej w osobie arcybiskupa gnieźnieńskiego. - Otrzymał wiadomość o dekreście przychylnym dla podkanclerzego [Olszowskiego], ku jego wielkiej radości. - Nie zdążył jeszcze zawiadomić króla o mianowaniu nuncjusza nadzwyczajnego w Polsce, Buonvisi. - Sejm rozwiązał się bez zakończenia sądów; nie mijają podniecenie umysłów facji, przeciwnej królowi.
 S. 234. 1672/0575.
1055. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 23.XI.1672.
Do kard. Orsini.
Gratuluje małżeństwa brata. - Nadeszła sprawa kanonika Paca, będzie mógł ją załatwić. - Podkanclerzy [Olszowski] czeka na bullę na opactwo jędrzejowskie. - Wszystkie stany sławią szlachetność papieża, który ofiarowuje pomoc królestwu. - Zgromadzenie 4 stycznia wykaże, co można osiągnąć w sprawie zgody między dygnitarzami a królem. - Król dał do zrozumienia, że cesarzowa jest niezadowolona, iż piszący te słowa stara się o «nominację». Ablegat cesarza stara się uzyskać u podkanclerzego list, który podobno kard. Orsini napisał w tej sprawie.
 S. 234. 1672/0578.
1056. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 30.XI.1672.
Do kard. Orsini.
Sprawy niedoszętego ślubu brata kard. Orsini. - Sprawa kanonika Paca w toku. - Podkanclerzy zadowolony z załatwienia sprawy opactwa ale martwi się opóźnianiem bulli. - Wojsko grozi konfederacją. - Oczekuje się tu nuncjusza Buonvisi, może ten potrafi przyczynić się do uzyskania jedności narodu; inaczej królestwo zginie. - Wszyscy uznają zasługi kardynała Orsini w wyjednaniu pomocy u papieża.
 S. 234. 1672/0579.

1057. *it.* Ludovico A. Fantone. Varsavia 4.XII.1672.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne.
S. 234. 1672/0347.
1058. *it.* A. Arciv. di Damiana [Ranucci]. Varsavia 7.XII.1672.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] czeka na bullę na opactwo jędrzejowskie. - Sprawa kanonika Paca przewleka się z braku świadków. - Oby się sprawdzili wieści, że kard. Orsini zostanie protektorem Francji i otrzyma opactwo Cluny. - Piszący te słowa stara się złagodzić napięcie między królem a falcjami. Król niechętnie słucha tych rad; jeśli to będzie trwać, król nie dostanie pomocy wyjednanej u papieża przez kardynała Orsini.
S. 234. 1672/0578.
1059. *it.* A. Arciv. di Damiana. [Ranucci]. Varsavia 28.XII.1672.
Do kard. Orsini.
Przesłał podkanclerzemu [Olszowskiemu] ustęp listu kardynała, dotyczący opactwa jędrzejowskiego; ten jednak nie chce rozsądzania sporu z mnichami przez biskupa krakowskiego [Trzebickiego], który jest mu nieprzyjazny. - Załatwia sprawę kanonika Paca. - Odbędzie się tu zgromadzenie, na którym się będzie rozważać uciszenie niepokojów. Gotów jest do rozmów król, jak również arcybiskup [Prażmowski] i hetman Sobieski, którzy są przywódcami partii przeciwniej królowi. - Bez tej zgody, królestwo będzie stracone.
S. 234. 1672/0576.
1060. *it.* Arciv. di Damiana. [Ranucci]. Varsavia 13.IV.1673.
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Sprawa herbu chwilowo uspiona. - Król niezadowolony z potępienia Kamockiego, choć ten niewątpliwie na to zasłużył. - Autor listu doniósł w.kanclerzowi litewskiemu [Pacowi] o poparciu kardynała dla jego brata. - Co do nowych «nominacji» kardynalskich, trzeba czasu na przemyślenie; zdawało się to pilne ze względu na dwór wiedeński, wymaga jednak czasu. - W wojsku pewne niepokoje; Wisischi (?) został podporządkowany władzy hetmana Sobieskiego, który mu przebaczył. - Obok niebezpieczeństw wewnętrznych grozi Turcja. - P.S. W.kanclerz litewski znowu doniósł sprawę założenia klasztorów kapucynów w Polsce.)
S. 234. 1672/0518.
1061. *it.* Ludovico A. Fantone. Bez m. i d.
Do kard. Orsini.
Jest cierpiący. - Rozmawiał z w.kanclerzem litewskim [Pacem], o kanoniku, nominacie wileńskim i o sprawie herbów: precedencja została ustalona za Leona X. (Na tym samym papierze co 1021.) - Autogr.
S. 234. 1672/0548.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1672-1673

II E. PROT.
235.

1062. *lat.* Rector et tota Universitas. Cracoviae 8.I.1672.
Do kard. Orsini.
Prosi by wstawił się do papieża, ne Iurium Privilegiarumque nostrorum intentatam ab Ill.mo Loci Ordinario iacturam apud S.Sedem, cuius ad ultima vitae et sanguinis guttam observantis... semper fuimus relatores, patiamur. - *Uszkodz. Kopia (?)*.
S. 235. 1672/0406.
1063. *it.* A. Arciv. di Damiata [*Ranucci*]. Varsavia 20.II.1672.
Do kard. Orsini.
Narazie cisza w sprawie herbu Portugalii. Podskarbi i biskup płocki postarają się poinformować odpowiednio tych dygnitarzy, z którymi król ma się naradzać w tej sprawie.
S. 235/0062.
1064. *lat.* And.s Ep.us Culmen. V.Cancell. [*Olszowski*]. Varsaviae 9.III.1672.
Do kard. Orsini.
Cieszy się z nominacji arcybiskupa Tuluzy. - O sprawie Korycińskiego, który zatrzymał dary papieża przeznaczone dla króla. Prosi o bullę na opactwo jędrzejowskie i aby sprawa opactwa hebdowskiego została rozpatrzona przez nuncjusza. - (Dopisek autogr. :) Nieświadomość niebezpieczeństwa i brak pieniędzy hamuje przygotowania do wojny. - Potrzebna jest pomoc pieniężna. - Wobec trosk i trudności chciałby się zrzec urzędu, ale zostaje na prośbę królowej.
S. 235. 1672/0402.
1065. *it.* L'Arcivescovo di Gnesna. [*Prażmowski*]. Varsavia 17.III.1672.
Card. Orsino.
Oskarża mnichów opactwa jędrzejowskiego, którzy dokonali nielegalnego wyboru wbrew przywilejom królewskim i na szkodę mianowanego przez króla podkanclerzego [Olszowskiego]. Prosi o bullę dla niego.
S. 235. 1672/0395.

1066. *it.* Fra Antonio Dziurczyński Polacco. Rimino 27.III.1672.
Do kard. Orsini.
Prosi o pozwolenie dedykowania kardynałowi swojej pracy teologicznej. - Autogr.
S. 235. 1672/0342.
1067. *it.* Gio. Opalinski Pal. Cal. Lublin 5.IV.1672.
Card.le Orsini.
Dziękuje za list i obietnicę przystania tabaki. - Nie był obecny na sejmie, który toczył się senza timor di Dio i został barbarzyńsko zerwany. Niezgoda naraża bezpieczeństwo królestwa. - Autogr.
S. 235. 1672/0400.
1068. *lat.* Bonaventura Madalinski. Varsaviae 12.IV.1672.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za poparcie w staraniach o bullę na koadiutorię płocką. Prosi by zainteresował, aby opat de Vecchis zwrócił mu pieniądze niesłusznie zatrzymane. - (Uszkodz.) - Autogr.
S. 235. 1672/0401.
1069. *lat.* Ep.us Culmen. V.Cancell. [Olszowski]. Varsaviae 27.IV.1672.
Do kard. Orsini.
Ma nadzieję na korzystne załatwienie sprawy administracji opactwa hebdowskiego: nie będą triumfować zuchwalcy.
S. 235. 1672/0405.
1070. *it.* Pietro Conte di Pilca Koryciński. Danzica 11.V.1672.
Do kard. Orsini.
Dziękuje, że kardynał popiera go w otrzymaniu zaszczytu [misji od papieża do króla]. Prosi o poparcie w uzyskaniu koadiutorii prepozytury Micesovia (?) (Uszkodz.)
S. 235. 1672/0399.
1071. *it.* Conte de Pilca Koryciński. Varsavia 8.VI.1672.
Principi Virginio Ursini, Cardinali.
Zdaje sprawę z wręczenia królowi i królowej darów, powierzonych mu przez papieża. Symbolika darów. - (Uszkodz.) - Piecz.
S. 235. 1672/0397.
1072. *it.* Alfonso Selvatici. Varsavia 8.VI.1672.
Do kard. Orsini.
Wysłał pieniądze należne za brewe. Opóźnienie może jest spowodowane przez p. Gramignoli, który miał doręczyć pieniądze. - Prosi o pomoc w załatwieniu sprawy.
S. 235. 1672/0398.

1073. *it.* Conte de Pilza Koryciński. Varsavia 15.VI.1672.
Card. Ursini.
Król i królowa wyrazili wdzięczność dla papieża i dla kardynała. - On sam jest wdzięczny za łaski.
S. 235. 1672/0396.
1074. *lat.* And.s Ep.us Culmen. V.Cancell. [Olszowski]. Varsaviae 22.VI. 1672.
Do kard. Orsini.
Biskup krakowski [Trzebicki] fałszywie informuje, że dziekanat krakowski zależy od biskupa, nie od króla; chce mu zaszkodzić w Kurii. - Autor listu ma inne troski, ważniejsze: groźbę najazdu tureckiego a musi się rozprawiać ze złośliwościami.
S. 235. 1672/0403.
1075. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 4.I.1673.
Do kard. Orsini.
Przedstawił podkanclerzemu że kardynał stara się o bullę, zanim mnisi zdołają się temu przeciwstawić. - W sprawie Paca: pisał do Wilna, aby mu dano w zarząd dobra biskupstwa. - Andrzej Błocki, kapelan królewski, prosił o polecenie go w jego zabiegach o kanonię warmińską, która zapewne wkrótce się opróżni. - Obecnie Fantone ma sprawę o kanonię warmińską w Rocie przeciwko Staciewskiemu, który przeciąga sprawę, w nadziei że Fantone umrze. - Król prosi o poparcie Fantonego. - Król chce dać opactwo koronowskie biskupowi chełmskiemu i prosił, by piszący te słowa zainterweniował w tej sprawie u kardynała Altieri. Uczynił to, zgodnie z życzeniem króla, ale przedstawił również przeszkody. - Zaczęły się tu zjazdy szlachty skonfederowanej i zgromadzenia wojskowe w Łowiczu. Królowa gotowa pośredniczyć dla uspokojenia umysłów.
S. 235. 1673/0443.
1076. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 11.I.1673.
Do kard. Orsini.
Zawiadomił podkanclerzego o wystaniu bulli. - Na opactwo koronowskie król chce przeznaczyć biskupa chełmskiego. - Wystano biskupa krakowskiego [Trzebickiego] do Łowicza, aby uspokoić wzburzone umysły. - Autor listu napisał do arcybiskupa [Prażmowskiego] i do hetmana Sobieskiego, wzywając ich, by przyczynili się do powszechnej zgody. (Dopisek autogr. :) Podkanclerzy wdzięczny za poparcie kardynała.
S. 235. 1673/0442.
1077. *it.* Nicolò Steffano Pazz. [Pac]. Santa Sabina 17.I.1673.
Do kard. Orsini.
Zaprasza na święcenia.
S. 235. 1672/0440.

1078. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 18.I.1673.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] obawia się przewlekania sprawy opactwa (jędrzejowskiego). - Co do niepokoїв, to oczekuje się interwencji biskupa krakowskiego [Trzebickiego] w Łowiczu. - Autor listu skłania króla do okazania taskawości.
S. 235. 1673/0603.
1079. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 1.II.1673.
Do kard. Orsini.
Zapewniał podkanclerzego [Olszowskiego] o poparciu kardynała. - Przyjechał Bonvisi, by skłonić króla i dygnitarzy do zgody. Król niechętnie słuchał jego przemówienia na ten temat. Biskup poznański powiedział na sesji publicznej, że należy znaleźć sposób na to, aby cudzoziemcy nie wtrącali się do spraw państwa.
S. 235. 1673/0602.
1080. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 22.II.1673.
Do kard. Orsini.
Zawiadamia o decyzji biskupa krakowskiego [Trzebickiego] w sprawie opactwa jędrzejowskiego na korzyść podkanclerzego [Olszowskiego]. - Królowa Szwecji przystała upoważnienie do przejścia dóbr, posiadanych przez Jana Kazimierza, ale piszący te słowa napotyka na długi i trudności. - Wiadomość o promocji Feliksa Rospigliosi mile tu przyjęta, nie powinno być jednak dalszych, zanim nie zostaną promowani tutejsi nuncjusze. - Bonvisi chce odjechać w końcu maja. - Sprawę ułożenia się stosunków między dygnitarzami można uważać za dokonaną. Przybywa tu wkrótce arcybiskup [Prażmowski] i hetman Sobieski.
S. 235. 1673/0446.
1081. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 1.III.1673.
Do kard. Orsini.
Powtarza poprzednio już podaną wiadomość, że biskup krakowski [Trzebicki] rozstrzygnął spór o opactwo jędrzejowskie na korzyść podkanclerzego. - Dziękuje za łaski dla Franciszka Bardi i dla siebie. - Wobec nalegań cesarzowej i prawdopodobnej « nominacji » Gonzagi, trudno myśleć autorowi listu o uzyskaniu w krótkim czasie godności kardynalskiej, a dłuższy pobyt w tym kraju byłby zbyt uciążliwy. - Przybyli tu arcybiskup [Prażmowski] i hetman Sobieski, by pertraktować z biskupami krakowskim i chełmińskim oraz wojewodą witebskim; może spory dadzą się uciszyć, nad czym pracuje autor listu i Bonvisi.
S. 235. 1673/0445.
1082. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [Ranucci]. Varsavia 11.III.1673.
Do kard. Orsini.
Po długich trudnościach Bóg zesłał pokój na to królestwo. Wiadomość o tym została wysłana do papieża, który przyczynił się do tego.
S. 235. 1673/0444.

1083. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 14.III.1673.
Do kard. Orsini.
Choć podkanclerzy [Olszowski] otrzymał przychylną decyzję biskupa krakowskiego [Trzebickiego], zakonnicy nie chcą oddać opactwa [jędrzejowskiego]; podkanclerzy nie chce jednak brać go siłą, myśli o oddaniu bulli. - Co do foglio stampato, nie trzeba się z tym liczyć, są to wybryki malkontentów. - Dziękuję za łaski i za obietnice dla Błockiego.
 S. 235. 1673/0448.
1084. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 22.III.1673.
Do kard. Orsini.
Podkanclerzy [Olszowski] zapytuje, czy ma odesłać bullę. Nie objął opactwa jędrzejowskiego, ale niektórzy mnisi chcą go wprowadzić tam siłą. Nie jest jednak wskazana interwencja nuncjusza Bonvisi, gdyż podkanclerzy jest do niego źle usposobiony za jego ostre słowa do króla. Natura tutejszych ludzi jest taka, że więcej można osiągnąć grzecznością niż gwałtownością. - Podkanclerzy ma za złe królowi, że nie mianował go arcybiskupem gnieźnieńskim. - Przykro patrzeć na drobne spory, gdy wisi nad krajem niebezpieczeństwo tureckie.
 S. 235. 1673/0604.
1085. *it.* A. Arciv. di Damiata. [Ranucci]. Varsavia 29.III.1673.
Do kard. Orsini.
Przesyła ustęp pisma, w którym niechętni ludzie robią królowi wyrzuty, że herb Polski został przez kard. Orsini zlekceważony i że popiera kandydaturę Gonzagi na promocję kardynalską. - Król skarżył się na kardynała Orsini przed nuncjuszem Bonvisi, ale ten go bronił. - Wobec zajścia, jakie miało miejsce między Bonvisim a Sobieskim z powodu wojewody sieradzkiego, zgoda jest utrudniona. - Sejm się kończy, powinna być uchwalona wojna z Turcją. (Dop. autogr. :) Podkanclerzy objął opactwo jędrzejowskie, mimo sprzeciwu mnichów.
 S. 235. 1673/0447.
1086. *it.* Nicolò Steffano Pazz. [Pac]. Di Casa 12.IV.1673.
Do kard. Orsini.
Prosi o brewe, by mógł administrować biskupstwem in temporalibus et in spiritualibus. Mnisi obawiają się, że inni będą się ubiegać o podobne prawo; ale papież może wydać odpowiednią ustawę na przyszłość; biskupstwo może być administrowane przez kanonika. Prosi o współdziałanie z kard. Altieri.
 S. 235. 1673/0441.
1087. *it.* Ludovico Fantone. Varsavia 3.V.1673.
Do kard. Orsini.
Nuncjusz Bonvisi nie jest tu dobrze widziany, dwór nie chce go na stałego nuncjusza. - W wojsku rozluźnienie karności.
 S. 235. 1673/0580.

1088. *lat.* Ciprianus Sauly Brzostowski Referend. et Notar. M. Duc. Lit. Varsaviae 23.VI.1673.
Do kard. Orsini.
Prosi o koadiutorię prepozytury płockiej dla syna.
S. 235. 1673/0343.
1089. *it.* A. Arciv. di Damiana. [Ranucci]. Varsavia 24.VIII.1673.
Do kard. Orsini.
Ochodząc z nuncjatury, składa kardynałowi dzięki i wyrazy hołdu.
S. 235. 1673/0576.
1090. *it.* Girolamo Pinocci. Varsavia 6.XII.1673.
Card. Orsino.
Życzenia święteczne. - Autogr.
S. 235. 1673/0459.
1091. *it.* Il Principe Lubomirski Marescial. Lanzut 9.XII.1673.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne.
S. 235. 1673/0460.
1092. *lat.* Fra Lelius Polonus. Urbinato 10.XII.1673.
Cardinale Orsini.
Ma trudności w otrzymaniu święceń; prosi o poparcie. - Autogr.
S. 235. 1673/0501.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1674

II E. PROT.
237.

1093. *it.* Nicolò Steffano Pazz Nomin. [*Pac.*] Choroscia 20.XI.1673.
Card.le Orsini.
Życzenia świąteczne.
S. 237. 1673/0024.
1094. *franc.* T. de Forbin E. de Marseille. Varsovie 12.VI.1674.
M. le Card. des Ursins.
*Sejm elekcyjny zakończył się wyborem w. marszałka [Sobieskiego].
Wielkie zalety nowego króla: il n'est pas moins pieux, prudent et
iuste, que guerrier et victorieux. - Koronacja odłożona z powodu
wiadomości o zbliżaniu się Turków.*
S. 237. 1674/0432.
1095. *it.* Il Vescovo di Marsiglia. [*de Forbin.*] Varsavia 3.VII.1674.
Card. Orsini.
Prosi o poparcie: król dał mu « nominację ».
S. 237. 1674/0429.
1096. *franc.* de Forbin E. de Marseille. Varsovie 11.VII.1674.
M. le Card. [*des Ursins.*].
*Król dziękuje za wiadomość, że jego elekcja cieszy papieża i św.
Kolegium.*
S. 237. 1674/0224.
1097. *franc.* T. de Forbin E. de Marseille. Varsovie 1.VIII.1674.
Do kard. Orsini.
*Król ocenia załugi kardynała Orsini i zapewne zostawi interesy kró-
lestwa w jego rękach. - (Uszkodz.)*
S. 237. 1674/0416.

1098. *franc.* L'Evesque de Marseille. [de Forbin]. Varsovie 22.VIII.1674.
Do kard. Orsini.
Królowa jest przy nadziei; zdrowie jej budzi obawy. - Niewierni zrobili postępy na Ukrainie; Moskwa nie ma szczerego zamiaru jej bronić. Król jest zdecydowany zginąć raczej, niż opuścić sprawę swego królestwa i całego chrześcijaństwa. Wezwał on Moskwę do interwencji na Ukrainie.
S. 237. 1674/0445.
1099. *franc.* T. de Forbin E. de Marseille. Varsovie 22.VIII.1674.
M. le Card. des Ursins.
Referuje rozmowę z królem na temat « protekcji ». Król ceni kardynała Orsini, ale twierdzi, że musi się znaleźć wyjście ze sprawy herbu Polski, umieszczonego na pałacu kardynała poniżej herbu Portugalii. P.S. Sprawa promocji kardynalskiej. - Propozycja kard. Orsini rozwiązania sprawy herbu wydaje się królowi dobra. - (Uszkodz. Prawie nieczytelne).
S. 237. 1674/0448.
1100. *franc.* L'Evesque de Marseille. [de Forbin]. Varsovie 3.IX.1674.
M. le Card. des Ursins.
Dziękuje za starania o nominację. - Król postępuje z wojskiem, Turcja znajduje na Ukrainie większy opór niż przewiduje; może dojdzie do pokoju, korzystnego dla Polski.
S. 237. 1674/0225.
1101. *it.* Gniński. Bologna 19.IX.1674.
Card. Orsini.
Dziękuje za dobrodziejstwa.
S. 237. 1674/0214.
1102. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [Bonvisi]. Varsavia 26.IX.1674.
Do kard. Orsini.
Sam nie rozumie, dlaczego sprawa « protekcji » jest jeszcze niezadowolona, mimo wypowiedzi króla: może powodem są ludzie niechętni i zmienność tego narodu. - Autor listu nie sądzi, żeby Masini rozwijał szkodliwą działalność. - Prosi o rysunek obydwu bram, by dowieść, że nie kłamał, gdy mówił, że nowa brama będzie wspanialsza. Ma nadzieję, że Portugalia nie będzie robić wielkich trudności.
S. 237. 1674/0573.
1103. *franc.* L'Evesque de Marseille. [de Forbin]. Casimir 30.IX.1674.
M.le Card. des Ursins.
Towarzyszy królowej w podróży z Warszawy na Ruś. - Sprawa pozbawienia kardynała tytułu protektora jest zahamowana, mimo złośliwości przeciwników. Autor listu czuwa nad interesami adresata. - Dziękuje za poparcie w sprawie nominacji. Ma wiadomości z Rzymu o związanych z tym trudnościach. - Polacy mają nadzieję, że kard. Orsini poprze dziesięciny zbierane dla Polski, gdyż król broni teraz całego chrześcijaństwa.
S. 237. 1674/0226.

1104. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [Bonvisi]. Varsavia 20.X.1674.
Card. Orsino Protettore di Polonia.
Martwi się, że sprawa herbu nie jest załatwiona. Ale król jest tak sprawiedliwy i mądry, że trudno mu zamydlić oczy. - Jeśli przyjdą pieniądze z dziesięcin i te z kontrybucji, które kardynał Orsini zebrał wśród kardynałów, będzie można zrobić wiele dobrego. - Wiadomości o wycofaniu się wezyra na Krym i wielkiego sułtana do Adrianopola, były fałszywe. Oddaliła się z Ukrainy tylko część Tatarów.
S. 237. 1674/0679.
1105. *franc.* L'Evesque de Marseille. [de Forbin]. Krasnabruc 3.XI.1674.
M.le Card. des Ursins.
Król zadowolony ze sposobu załatwienia sprawy herbu. - Król znajduje się teraz na czele armii, która idzie na Kamieniec. - Królowa chora. - Autogr.
S. 237. 1674/0223.
1106. *lat.* Ad.s Ep.us Culm. Procancell. [Olszowski]. Lubavia 2.XII. 1674.(?)
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne.
S. 237. 1674/0691.
1107. *it.* Girolamo Pinocci. Cracovia 15.XII.1674.
Do kard. Orsini.
Życzenia święteczne. - Autogr.
S. 237. 1674/0206.
1108. *franc.* L'Evesque de Marseille. [de Forbin]. Léopold 29.XII.1674.
Do kard. Orsini.
Czeka na wynik starań o promocję kardynalską; królowi polskiemu bardziej na tym zależy, niż jemu samemu. - Postara się, przy pierwszym widzeniu się z królem, załatwić ostatecznie sprawę precedencji herbów. - Król jest już panem całej Ukrainy. Ma nadzieję, że papież i kard. Altieri wykażą więcej zrozumienia, niż dotąd. - Nadeszły wiadomości z obozu, które załączca. - Autogr.
S. 237. 1674/0441-0443.
1109. *franc.* NN. [de Forbin?]. Bez m. i d. [XII.1674].
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Wezyr wraz z chanem tatarskim ruszył na Ukrainę przeciw Moskwie. Sułtan ze swoją armią zawrócił na Jassy, by przebyć Dunaj i wrócić do Adrianopola. Wydaje się, że skłoniła go do tego wiadomość o zerwaniu [pokoju] przez Persję. - Przybywa tu poseł chana, by zbadać możliwości pokoju. - Król idzie naprzód, korzystając z pomyślnych okoliczności.) (Włożone do listu 1108).
S. 237. 1674/0442.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1674-1675.

II E. PROT. XLV.
238.

1110. *it.* Alessandro Bellentani di Polenta. Varsavia 21.V.1674.
Do kard. Orsini.
Znalazłszy się w Polsce, jako poseł nadzwyczajny księcia Modeny w chwili wyniesienia na tron Sobieskiego, donosi kardynałowi o wyniku elekcji. - Autogr.
S. 238. 1674/0247.
1111. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Leopol 18.IV.1675.
Mgr. le Card. des Ursins.
Wyjechał z królową na spotkanie króla, który, zajęwszy Powołocz zabezpieczył Ruś od Turków i Tatarów rozmieszczając garnizony. Obecnie król zajmuje się sprawami wewnętrznymi, jak pieniądze dla armii itd. - Piszący te słowa prześle list króla w sprawie swojej promocji kardynalskiej.
S. 238. 1675/0679.
1112. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. En Russie 6.VII.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Wyraża troskę o zdrowie kardynała; król również zmartwiony jego chorobą. - Ma nadzieję, że w przyszłości dojdzie do promocji kardynalskiej po myśli króla.
S. 238. 1675/0678.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1675.

II E. PROT. XLVI.

239.

1113. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Yavarova en Russie 4.I.1675.

Do kard. Orsini.

Zapewne po koronacji król zatwierdzi « protekcję » kardynała. - Sprawa herbu zakończyła się według projektu kardynała Orsini. - Masini nie jest dobrze poinformowany o poglądach króla. - O powodzeniach orężnych króla. - Autor listu wyraża wdzięczność za starania kardynała.

S. 239. 1675/0499.

1114. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [*Bonvisi*]. Varsavia 30.I.1675. Card. Orsino Protett. di Polonia.

Żałuje, że sprawa herbu nie jest ostatecznie załatwiona, ale król nie przestał dawać zleceń kardynałowi, może więc lepiej zostawić sprawę tak, jak jest, i czuwać tylko nad dalszym rozwojem sytuacji. - Arcybiskup [Olszowski] lakonicznie podziękował za ułatwienia, może uważa, że są niedostateczne. - Kard. Vidoni może z łatwością uzyskać « współ-protekcję », ma tu wielu przyjaciół. - Dobrze, że wzmagają się szanse promocji biskupa Marsylii; zawistni twierdzą że sam autor listu ubiegał się o promocję dla siebie, nie jest to prawdą, zrezygnował po pierwszych trudnościach. - Co do nuncjusza Ranucci, powiedział tylko to, co miał zlecone przez kardynała: non lo potevano compiacere. - Wkrótce nadejdą dziesięciny. - Gratulacje z okazji ślubu brata.

S. 239. 1675/0488.

1115. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Yavurova en Russie ...II.1675.

Do kard. Orsini.

Rozważania na temat promocji kardynalskich. P.S. Król przesyła listy do kardynała Orsini i do papieża w sprawie « nominacji » biskupa Marsylii. - O walkach z Tatarami, których taktyka polegająca na szarpaniu nieustannymi alarmami, rozbija się o roztropność i odwagę króla. (Uszkodz.)

S. 239. 1675/0427.

1116. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Leopold 2.III.1675.
Do kard. Orsini.
Zastugi i prawa króla polskiego do «nominacji». - Przesyła list króla do papieża. - Król odebrał kilka miast Tatarom. (*List przzerwany na pół, uszkodz.*).
 S. 239. 1675/0426.
1117. *it.* Arcivescovo di Damiat. [*Ranucci*]. Pesaro 7.III.1675.
Do kard. Orsini.
Gratulacje z powodu małżeństwa brata. - Prosi o «informację», przystaną z Polski kardynałowi o stanie królestwa; czy została ona wydrukowana, jak sobie tego życzył król, którego sława wojenna dosięgła szczytu.
 S. 239. 1675/0177.
1118. *it.* NN. [*Ranucci*]. Con lettere del 7.III.1675.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za wiadomości przysłane szyfrem. - Prosi, by podziękował w jego imieniu królowi za to, że stara się o jego powrót; prosi też, by kard. nie podejrzewał go, że sam się o to starał.
 S. 239. 1675/0176.
1119. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Léopold 9.III.1675.
Do kard. Orsini.
Dowiedział się od podskarbiego, że nuncjusz [Bonvisi] przekazał odpowiedź papieską, ale nie jest ona znana: zdaje się, że nie jest przychylna. - Przesyła listy królewskie w sprawie promocji. - Papież obiecał nie wywoływać niezadowolenia króla [Francji], ale może zrobić afront królowi Polski, choć nikt nie jest tak jak on zasłużony wobec Stolicy Apostolskiej. Kard. Altieri może wpaść w niełaskę obu tych królów. - Król Polski zastawił klejnoty i dobra, byleby zapłacić wojsko i nie wycofać się z Ukrainy. - Jest wiadomość, że Doroszenko umarł. Jego poddanie się Polsce nie było zresztą szczere, miał stosunki z Portą. - Król wysłał wojewodę ruskiego, zanim sam ruszy, by nie pozwolić Kozakom na wybranie sobie dowódcy, ale by im go wyznaczyć. - O życzeniach króla Francji z okazji ślubu brata kardynała Orsini.
 S. 239. 1675/0479.
1120. *it.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Léopold 13.III.1675.
le Card. des Ursins.
Życzenia z okazji ślubu brata. - Ma nadzieję, że będą mianowania kardynalskie i że kard. Orsini poprze «nominację» wysuwaną przez króla. Przed 8 dniami wysłał list króla w tej sprawie. - Załącza kartkę z wiadomościami; dodaje tylko, że król wypłacił wojsku dużą sumę, zastawiwszy, co miał najcenniejszego. - (*Uszkodz.*).
 S. 239. 1675/0396.

1121. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Javarow 25.III.1675.
Mgr. le Cardinal des Ursins.
Czeka na wiadomość audiencji kardynała u papieża: ma nadzieję, że przedstawił zasługi króla dla Kościoła. - Rozważania o szansach promocji.
S. 239. 1675/0480.
1122. *it.* A. Arciv. di Damiaata. [*Ranucci*]. Pesaro 5.IV.1675.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za 6 egzemplarzy druków i za dobrodziejstwa. - Postępy króla są zadziwiające: zwycięża i triumfuje sam, bez pomocy materialnej oprócz tej, którą wyjednał kardynał; bez udziału wielkich panów, szczególnie litewskich, którzy są zazdrośni; bez obiecywanej pomocy Moskwy, która myśli o własnych interesach.
S. 239. 1675/0182.
1123. *it.* N.N. [*Ranucci?*]. [*Pesaro 5.IV.1675?*].
Do kard. Orsini.
Copia di capitolo di lettera scritta a Mons. Gninski, inviata da Mons. V. Cancelliere in data 21.V.1674.: Powiedziano, że kard. Orsini ma w Rzymie dwa pałace; mógłby więc osobno przybić herb Portugalii nad bramą jednego, herb Polski nad bramą drugiego. (Włożone do 1122).
S. 239. 1675/bez numeru.
1124. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Hoszow(?) en Russie 2.V.1675.
Mgr. le Card. des Ursins.
Otrzymał brewe Aleksandra o poparciu króla [Jana] Kazimierza dla Vidone i brewe obecnego papieża do króla Michała o kardynale Bonsi: biorąc pod uwagę brewe dzisiaj przystane, kardynał widzi, jaka jest różnica; ale że było ono pisane jeszcze wtedy, gdy nie zamierzano dogodzić królowi w nominacji - może teraz ton będzie inny. - Król wrócił zdrów i triumfujący, rozlokował wojsko, by utrzymać zdobycze i przygotować nowe. - (Dopisek autogr. :) Król pisze do kardynała Orsini nalegając na « nominację ».
S. 239. 1675/0496.
1125. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Leopold 5.V.1675.
M. le Card. des Ursins.
Z listu kardynała Orsiniego do króla widzi, że kard. Altieri skłania papieża do nieliczenia się ze zobowiązaniami poprzednika. Tymczasem król Polski, obrońca chrześcijaństwa, zasłużył sobie bardziej od innych na względy papieża. - Piszący te słowa zakomunikował królowej, co kardynał pisał w sprawie Złotej Róży. - Załącza kartkę z opisem powodzeń króla.
S. 239. 1675/0422.

1126. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. En Podolie 9.V.1675.
M. le Card. des Ursins.
Ma nadzieję, że papież ma się lepiej i że wkrótce przeprowadzi promocje kardynalskie, zgodnie z życzeniem króla [Francji] i króla polskiego. - O zwycięstwach i chwale Jana III, który broni całego chrześcijaństwa. - Porta chce rokować z Polską, ale król żąda przede wszystkim zwrotu Kamieńca; nie ma na to wielkiej nadziei, sułtan zbudował tam już meczety. - Piszący te słowa dziękuje za informacje co do rezydenta Portugalii: nie rozumie jego postępowania. (Uszkodz.)
S. 239. 1675/0397.
1127. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Iavarow 8.VI.1675.
Mgr. Le Cardinal des Ursins.
Dziękuje za nową interwencję u papieża. Papież nie powinien mieć wątpliwości, jaka jest wola króla. Pisze się tu wiele rzeczy, ale arcybiskup [Olszowski] nie myśli o kapeluszu. - Autor listu prosi by kard. Orsini. rozmówił się z kard. Altieri i działał wspólnie z kard. Destrées i ambasadorem. Król Francji też tego pragnie. - Powodzenia króla Jana III w walkach przeciw Tatarom; syn chana ranny. Pośleł chana prosi o rokowania. Przywiózł też list (piszącemu te słowa), w którym chan komunikuje, że chce pokoju z królem. (Przerwany na pół, uszkodz.)
S. 239. 1675/0497.
1128. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [*Bonvisi*]. Varsavia 19.VI.1675.
Card.le Orsino Protett. di Polonia.
Niech kardynał nie sądzi, że przybycie p. Masini mogło zmienić jego uczucie: nie miesza się w ich spory. - Zniechęcony jest niesprawiedliwymi zarzutami: nie mógł ukraść grosza z tych pieniędzy, których przeciw w rękę nie miał. (Szczegóły). Zarzucają mu też niechęć wobec biskupa Marsylii, co jest nieprawdą, gdyż nie chce bynajmniej wchodzić w konflikt z dwoma królami. - (Dop. autogr. :) Z arcybiskupem nie jest w dobrych stosunkach, gdyż ten przypuszcza, iż piszący te słowa zaszkodził mu w sprawie opactwa jędrzejowskiego, a przy tym żąda wyższych tytułów, niż żądali jego poprzednicy od innych nuncjuszów. - Autor listu ma tu wielu wrogów, sam chciałby opuścić tutejszą nuncjaturę.
S. 239. 1675/0489.
1129. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Javarow 22.VI.1675.
Mgr. le Card. Des Ursins.
Dowiedział się, że kard. Altieri skłonił papieża do promocji według swego życzenia, mimo słowa, jakie papież dał poprzednio. Król Polski rozgniewany, pewno i król Francji. Autor listu ciekawy jest szczegółów konsystorza. - (Uszkodz.)
S. 239. 1675/0425.

1130. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. A Javorow en Russie 14.VII.1675.
Do kard. Orsini.
Król Polski czeka na wiadomość, jak postąpi król Francji w związku z ostatnią promocją: może w przyszłości da się naprawić to, co zostało zrobione. - Ks. Brunetti przesłał wiadomość o sytuacji; dodać tylko trzeba, że król jest godny podziwu, jak nieustraszenie idzie naprzeciw olbrzymiej armii. Ręka Boska da mu zwycięstwo. - (Uszkodz.).
S. 239. 1675/0424.
1131. *it.* L'Arcives. di Tessalonica. [*Bonvisi*]. Varsavia 17.VII.1675.
Card. Orsino Protett. di Polonia.
Nie pretenduje do wyższych stanowisk i nie prosił o nic kardynała Altieri; chciałby tylko stąd odejść, skończyłyby się plotki, że starał się o «nominację» królewską. - Król żali się nie tylko na odkładanie sprawy opactwa koronowskiego, ale w trybunale skarży się na naruszanie prawa sopra le collationi. Rozważania na ten temat. - Zapewnia, że nie zmienił się po przybyciu p. Masini i że nie zastąpił sobie na zarzut, jakoby był ricettatore su le monete, quando neppure havevo toccato un baiocco.
S. 239. 1675/0490.
1132. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Bez m. i d. [VII.(?)1675].
Mons. le Card. des Ursins.
Dowiedział się już, jak król [Francji] przyjął ostatnią promocję. Król Polski jest również oburzony; nie ma sprawiedliwej nagrody za jego zasługi dla chrześcijaństwa.
S. 239. 1675/0498.
1133. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. En Russie 3.VIII.1675.
Do kard. Orsini.
Z listów królewskich, zobaczy kardynał, że król skarży się na ostatnią promocję; skarga jest tym słuszniejsza, że Jan III naraża się za całe chrześcijaństwo. - Autor listu prosi o dalsze zabiegi w sprawie promocji.
S. 239. 1675/0492.
1134. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. En Russie 20.VIII.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Królowi tak zależy na promocji piszącego te słowa, że jest nie do pomyslenia, by można ją oddzielić od «nominacji» francuskiej. - Król prosi, by kard. Orsini dołączył skargi Polski do skarg Francji w sprawie ostatniej promocji. - Ks. Brunetti przywiezie kardynałowi wiadomości. - Wobec tego, że rokowania z Portą są zerwane, wykluczona jest zgoda na propozycje niekorzystne dla chrześcijaństwa i dla Polski. - Mimo że bez pomocy, mimo niezmiernie licznych wojsk wroga, król idzie naprzód i hamuje nawałę niewiernych. Podczas gdy naraża swoje życie - nie ma od Stolicy Apostolskiej żadnej satysfakcji. - Wojewoda ruski rozbił oddział 10.000 Tatarów.
S. 239. 1675/0428-0429.

1135. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Au camp près Leopold 14.IX.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Wobec tego, że kard. Orsini stara się o protection entiere de la France, autor listu będzie go popierał. - Król nie tylko zatrzymał pochód Turków i Tatarów, ale chce ich ścigać; zgromadził wojsko pod Złoczowem. - (Uszkodz.)
S. 239. 1675/0430.
1136. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Leopold 5.X.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Nie może uwierzyć, że kard. Altieri nie rozumie, « jak może być użyteczne mieć łaski dwu największych królów na świecie ». - Załącza kartkę o czynach Sobieskiego. - (Uszkodz.)
S. 239. 1675/0423.
1137. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Leopold 12.X.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Król ściga wroga; zwycięstwa po wspaniałej obronie Trembowli. Ce prince est destiné de Dieu pour la gloire du nom chrétien et pour l'abaissement de la puissance ottomane. Oby tylko książęta go wspierali, a papież zdobył na nowo jego zaufanie.
S. 239. 1675/0495. (Tabl. X-XI)
1138. *it.* Nicolò Stefano De Pazzis, Nominato di Vilna. [*Pac*]. Vilna 19.X.1675.
Card. V. Orsini.
Dziękuję za list z 14 ub.m., wyraża nadzieję na dalszą opiekę w nieprzyjaznych okolicznościach; p. Fagnani przywiezie kardynałowi właściwe informacje. - Co do sufraganii wileńskiej dla biskupa Grajanopola, to nie jest potrzebna nominacja królewska, gdyż jest to juspatronatus biskupa wileńskiego.
S. 239. 1675/0138.
1139. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Leopold 26.X.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Otrzymał list o audiencjach kard. Grimaldi u papieża, które nie dały rezultatu. - Co do skarg tutejszego dworu, sam kardynał adresat widzi złe traktowanie tego monarchy, który powinien być obsypany łaskami. - Próby skłonienia króla, by zmienił « nominację » nie udadzą się; nie da się to też zrobić przez arcybiskupa gnieźnieńskiego. - Jeśli chodzi o dziesięciny, nie można ich odrzucać, ale gdyby nawet chodziło o poważniejsze sumy, król nie robi nic sprzecznego ze swym honorem. - Dobrze, że kard. Orsini nie zaangażował się w popieraniu « nominacji » nuncjusza [Bonvisi]; zdaje się, że król nie będzie go popierał. - Sprawy nuncjusza we Francji. - Ks. Brunetti przywiezie wiadomości o akcji wojskowej króla.
S. 239. 1675/0470-0471.

1140. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Leopold 2.XI.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Załącza list króla Jana III, który skarży się na złe traktowanie we wszystkich okazjach, od czasu elekcji. - Autor listu prosi, by kardynał działał razem z kard. Destrées i z ambasadorem. - Czyny wojenne króla. - Turcy uciekli spod Kamieńca. - Co do nuncjusza Martelli, nie wiadomo, jakie ma zamiary. - (Uszkodz.)
S. 239. 1675/0493.
1141. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Zulkiev près Leopold 9.XI.1675.
Do kard. Orsini.
Dowiedział się od kardynała Orsini o kroku Sobieskiego w św. Kolegium. Może kard. Altieri się zreflektuje. Trzeba przecie ustalić dobre stosunki między papieżem a królem. - Gdyby król miał jeszcze poparcie księząt chrześcijańskich, zwyciężyłby tego wroga; dziś już zmusza Turków i Tatarów do cofania się, wywołując wśród nich przerażenie. - Termin koronacji jeszcze nieustalony; tymczasem nadejdzie tu relacja o chwale króla, którą kardynał adresat kazał wydrukować w Rzymie. - Zapewne kardynał otrzymał « depeszę » od króla i będzie postępował energicznie.
S. 239. 1675/0491.
1142. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Zolkiev 17.XI.1675.
Mgr. le C. des Ursins.
Ma nadzieję, że po tym, co Jan III kazał powiedzieć św. Kolegium, « pałac » się zreflektuje. - Przez ks. Brunetti kardynał adresat dowie się o zdumiewających czynach króla, walczącego małymi siłami przeciw tak potężnemu nieprzyjacielowi. - (Uszkodz.)
S. 239. 1675/0398.
1143. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Zolkiev 24.XI.1675.
Do kard. Orsini.
Koronacja naznaczona na 2 lutego. Wyślano już uniwersały. - Autor listu wykona zlecenie kardynała.
S. 239. 1675/0472.
1144. *it.* Principe Lubomirski Maresciali. Lanzuto 1.XII.1675.
Do kard. Orsini.
Życzenia świąteczne.
S. 239. 1675/0069.

1145. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Zolkiev près Leopol 1.XII.1675.
Do kard. Orsini.
Dziękuję za łaski, poleca działać wspólnie z kard. Destrées i z ambasadorem. Król [Jan III] oczekuje z niecierpliwością na promocję piszącego te słowa.
S. 239. 1675/0494.
1146. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. En Pologne 2.XII.1675.
Do kard. Orsini.
Życzenia świąteczne.
S. 239. 1675/0062.
1147. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Zolkiev près Leopol 7 d[*écembre*] 1675.
Do kard. Orsini.
Kardynał otrzyma list od króla o mającej się odbyć koronacji. Śmierć królowy uniemożliwiła Janowi III pisanie dalszych listów. - Wobec wakującego miejsca w Kolegium kardynalskim, autor listu wyraża nadzieję na swoją nominację. - (Uszkodz.)
S. 239. 1675/0431.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI 1675-1676.

II E. PROT. XLVII.

240.

1148. *lat.* Casimirus Pac Ep. Samog. Vilnae 10.X.1671.
Do kard. Orsini.
Prosi o poparcie dla Mikołaja Paca, kanonika wileńskiego, na biskupstwo wileńskie.
S. 240. 1675/0054.
1149. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Yavorouf 27.I.1675.
Do kard. Orsini.
Obawia się, że jeśli odpowiedź [papieża] co do nominacji będzie przychylna, nuncjusz będzie ją przetrzymywał lub ją zniszczył. - Zwycięstwa Jana III: odzyskanie Ukrainy i poddanie się Doroszenki. - Piszący te słowa wysłał do króla przez posłańca « depeszę » jaka nadeszła od kardynała. - Prosi o popieranie, mimo trudności, jego nominacji. - (Uszkodz.)
S. 240. 1675/0128.
1150. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Yavarovo 26.II.1675.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za wstawiennictwo do kard. Altieri. Dziękuje też księżnej Chalais. Wie, że kardynał Orsini robi wszystko co może, by zadowolić obu królów. - Król polski jest na Ukrainie, by wygonić Tatarów. Poświęca się dla chrześcijaństwa, nie myśląc o koronacji. - W załączeniu list króla. - (Przerwany na pół, uszkodz.)
S. 240. 1675/0003.
1157. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [*Bonvisi*]. Varsavia 6.III.1675.
Card. Orsino Protett. di Polonia.
Dobrze, że poinformował kardynała Orsini wcześniej o trudnościach w rozdzieleniu pieniędzy i że prosił o pomoc. Przedstawił królowi kilka możliwych rozwiązań. Pieniądże przywiózł Gramignoli 26-go. Dwa worki posłano do Lwowa, trzeci został do dyspozycji podskarbiego koronnego.
S. 240. 1675/0009.
1152. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [*Bonvisi*]. Varsavia 13.III.1675.
Card. Orsino Protett. di Polonia.
O terminach, formie i podziale w wyplatach Polsce i Litwie.
S. 240. 1675/0007.

1153. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [Bonvisi]. Varsavia 3.IV.1675.
Card. Orsino Protett. di Polonia.
Zadowolony, że król listem swoim aprobował przybicie herbów Polski i Portugalii na dwu różnych bramach pałaców kardynała: sprawa jest zakończona, bez wycofania « protekcji ». - Co do biskupa Marsylii, autor listu pragnie jego promocji; inaczej nie będzie miał spokoju; zresztą nie łądzi się, że sam mógłby uzyskać promocję wbrew woli dwu królów. - Wiedział, że p. Masini był stronnikiem kard. Vidoni, ale nigdy nie sądził że będzie się starał o protekcję dla niego.
S. 240. 1675/0008.
1154. *it.* L'Arcivescovo di Tessalonica. [Bonvisi]. Varsavia 17.IV.1675.
Card. Orsino Protett. di Polonia.
Oświadcza, że nie pretenduje do nominacji, odkąd się dowiedział że dwaj królowie [Francji i Polski] popierają kogo innego. - Jeśli chodzi o pieniądze z dziesięcin i od św. Kolegium, dziękuje za usprawiedliwienie go przed królem, choć właściwie nie było to potrzebne: pieniądze dostał nie w złocie, ale in polize che parlavano di fiorini; musiał też brać pod uwagę żądania Litwy. - Arcybiskup [Olszowski] skarży się, że autor listu utrudnia mu sprawę opactwa: przeciwnie, starał się o nie.
S. 240. 1675/0010.
1155. *lat.* And. Archiep. Gnesnen. [Olszowski]. Squiernieviciis 19.XI. 1675.
*Do kard. Orsini.
Życzenia świąteczne.*
S. 240. 1676/0642.
1156. *franc.* L'Evesque de Marseille. [de Forbin]. Javarow en Russie ...I. [1676].
*Do kard. Orsini.
Dziękuje za zapowiedź wstawiennictwa do papieża; król Polski i król Francji zastępują na spełnienie ich życzenia. - Nuncjusz Martelli przybył do Krakowa. - (Uszkodz.)*
S. 240. 1676/0654.
1157. *it.* Eleonora Regina. Bruna (?) 10.I.1676.
Card. Orsino.
Dziękuje za życzenia. (Nieczyt.)
S. 240. 1676/0650.
1158. *franc.* L'Evesque de Marseille. [de Forbin]. Yavarow en Russie 11.I.1676.
Mgr. le C. des Ursins.
Przepadł jeden kurier z listami kardynała; nie zna więc rezultatu audiencji u papieża. - Dziękuje za dotychczasowe poparcie i prosi o dalsze. - (Uszkodz.)
S. 240. 1676/0653.

1159. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. A Jaroslavie en Russie 19.I.1676.
Mgr. le C. des Ursins.
Oczekuje na wiadomości o rezultacie audiencji kard. Destrées u papieża i audiencji, jaką będzie miał kard. Orsini. - Król trwa w zamiarze popierania - razem z królem Francji - kandydatury piszącego te słowa.
S. 240. 1676/0366.
1160. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Tarnow 23.I.1676.
M. le Card. des Ursins.
Widzi, że oddala się od niego cel, do którego zmierzał. - Powiedział królowi o nadziejach, wypływających z przyszłej audiencji kardynała u papieża. - Koronacja odbędzie się 2. lutego. - (Uszkodz).
S. 240. 1676/0656.
1161. *lat.* Thom. Vieiski Eps. kiiovien. Varmiae 26.II.1676.
Do kard. Orsini.
Zmartwiła go odmowna odpowiedź św. Kongregacji, ale ponawia prośbę; wyjaśnienia przesłał kard. Vidoni i przesyła teraz adresatowi. Nie mógł wejść w posiadanie biskupstwa, zajętego przez Moskwę i zbuntowanych Kozaków, prosi: ut promotione absolvar.
S. 240. 1676/0261.
1162. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Cracovie 7.III.1676.
Mgr. le C. des Ursins.
Wie, że kardynał jest dobrze poinformowany, więc nie powtarza wiadomości z sejmu. - Dziękuje za poparcie. - Królowa urodziła córkę.
S. 240. 1676/0426.
1163. *it.* Principe Lubomirski. Gran Maresciale di Polonia. Cracovia 14.III.1676.
Do kard. Orsini.
Zawiadamia, że został mianowany wielkim marszałkiem.
S. 240. 1676/0334.
1164. *it.* Alessandro Lubomirski. Cracovia 14.III.1676.
Card.le Orsini.
Prosi o poparcie słusznej sprawy kanonika Markiewicza.
S. 240. 1676/0400.
1165. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Cracovia 14.III.1676.
Mgr. le Card. des Ursins.
Jest chory; listy z wiadomościami prześle ks. Brunetti. - Ostatnią pocztą wysłał listy króla Jana w sprawie « protekcji ». - Arcybiskup gnieźnieński [Olszowski] i biskup krakowski [Trzebicki] robili w sejmie wielki hałas, by tych listów nie wysyłać, wobec tego, że kard. Orsini ulokował na drzwiach swego pałacu herb Polski bez należytego szacunku. Król powiedział, że listy wysłał i że poinformuje się jeszcze co do herbu.
S. 240. 1676/0179.

1166. *lat.* Jo.es Stanislaus Zbąski Archidiac. Gnesnen. In Arce Cracoviensi 21.III.1676.
Do kard. Orsini.
Po przeniesieniu biskupa Sarnowskiego na biskupstwo wrocławskie, król mianował autora listu na biskupstwo przemyskie. Wobec niewystarczających dochodów, prosi o opactwo sulejowskie; niektórzy mnisi sprzeciwiają się temu, prosi więc o poparcie.
 S. 240. 1676/0424.
1167. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Cracovie 21.III.1676.
 Le Card. des Ursins.
Skorzystano z jego choroby, by zrobić hałas w sejmie o herb tak, że król musiał napisać w tej sprawie; ale list jest na razie wstrzymany.
 S. 240. 1676/0180.
1168. *lat.* Stanislaus Episcopus Prem. [*Sarnowski*]. Cracoviae 28.III.1676.
Do kard. Orsini.
Mianowany na biskupstwo wrocławskie (przeniesiony z przemyskiego), prosi o ulgi finansowe z powodu zniszczeń wojennych.
 S. 240. 1676/0418.
1169. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Cracovie 4.IV.1676.
 Mgr. le Cardinal des Ursins.
Król prosił nuncjusza by poparł nominację biskupa Marsylii. - Autor listu cieszy się, że Masini ze swymi intrygami jest odsunięty od wpływów na króla. - Sejm szczęśliwie się zakończył, ks. Brunetti o tym pisze do kardynała.
 S. 240. 1676/0551.
1170. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Cracovie 11.IV.1676.
 Mgr. le C. des Ursins.
Oczekuje wiadomości o konsekwencjach oficjalnie zgłoszonej jego « nominacji ». - Sejm załatwia z senatorami najpilniejsze sprawy.
 S. 240. 1676/0340.
1171. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Cracovie 25.IV.1676.
 Mgr. le C. des Ursins.
Napisał à la cour w sprawie « protekcji » Francji dla kard. Orsini. - Nuncjusz Martelli, choć nie miał jeszcze audiencji, dał znać królowi że ma coś do powiedzenia o piszącym te słowa; Król francuski obiecał nadal go popierać. - Wiadomości z dworu prześle ks. Brunetti.
 S. 240. 1676/0183.
1172. *lat.* Thom. Vieiski E[*piscopus*] K[*ioviens.*] Varmiae 17.V.1676.
Do kard. Orsini.
Dziękuje za zwolnienie go z ciężaru biskupstwa.
 S. 240. 1676/0527.

1173. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Javarov 2.VI.1676.
Mgr. le C. des Ursins.
Król niezadowolony z brewe: wyraża słuszny żal. - Ma nadzieję, że kardynał będzie nadal podtrzymywać swoją prośbę. - Królowa chorowała.
S. 240. 1676/0449.
1174. *it.* Franc. Gramignoli. Cracovia 17.VI.1676.
Do kard. Orsini.
Pawła Bugiani poleconego przez kardynała ulokował w służbie kasztelana Wiśniowieckiego(?). - Król zgromadził szlachtę, by iść przeciw Tatarom, którzy pod wodzą chana podchodzą aż pod Biały Kamień. - Ambasadorzy brandenburscy śledzą, czy król nie ma zamiaru zbliżyć się do Prus by poskromić Gdańsk. Biskup krakowski [Trzebicki] twierdzi, że król o tym nie myśli, zajęty sprawami Azji. - Królowa ma się lepiej. - W Moskwie si prevedono ruine, stante le divisioni dei partiti, z powodu zmian w rządzie, dokonanych przez nowego cara. Część Moskwy spłonęła. - Autogr.
S. 240. 1676/0317.
1175. *lat.* Fr. Martianus Michalowski, fr. Nicolaus Ant. Gałęcki, fr. Alex. Jackowski (*i inni*). Pinski 26.VI.1676.
Do kard. Orsini.
Proszą o zatwierdzenie ponownego wyboru Benedykta Jerzego Spruszyńskiego na prowincjała prowincji litewskiej i ruskiej A.R.S.M. - Piecz.
S. 240. 1676/0556.
1176. *lat.* Io. Maslavius Korybski deff. [*Pinski 26.VI.1676*].
Do wiad. publicznej.
Wypis z aktów kapituły prowincjonalnej. Protokół wyboru. Precedensy i okoliczności wyboru. (Włożone do 1175). - Piecz. - (Uszkodz.)
S. 240. 1676/0556.
1177. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Javarov 1.VII.1676.
M. le Card. des Ursins.
Wyraża troskę o zdrowie kardynała. Poleca swoje sprawy. - Będzie towarzyszyć królowej, która wybiera się do Francji.
S. 240. 1676/0516.
1178. *franc.* L'Evesque de Marseille. [*de Forbin*]. Javarov en Russie 15.VII.1676.
Mgr. le C. des Ursins.
Zaniepokojony ciężką chorobą kardynała. - Król ma febrę; jak wyzdrowieje, królowa pojedzie do Francji. - Turcy postępują bardzo powoli. - Król ma nadzieję, że jego ostatnie listy do Rzymu będą skuteczniejsze.
S. 240. 1676/0566.
1179. *lat.* Fr. Nicolaus Ant.s Gałęcki, Pater Pro.ae Russiae et Lithuaniae Ord. Min. Conv. S. Franc. Varsaviae 16.VII.1676.
Cardinali Ursino, Protect. Regni Poloniae.
Prosi o zatwierdzenie wyboru prowincjała. - Piecz.
S. 240. 1675/0186.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI SENZA DATA

II E. PROT. XLVIII.

241.

1180. *it.* Lud.o A. Fantone. Varsavia 23.XI.[1667?]
Do kard. Orsini.
Są coraz większe podejrzenia, że Brandenburgia i Szwecja nie chcą dopuścić do elekcji za życia króla, a w chwili bezkrólewia zamierzają narzucić własnego kandydata. Wiele nabroił Wiedeń, sprzeciwiając się Kondeuszowi. Król Francji, widząc trudności kandydatury Kondeusza, popiera teraz ks. Neuburskiego. - Na Ukrainie: Chmielnicki [Jurij], choć w habicie, zaczął gromadzić zwolenników: rozproszył ich Doroszenko. - Tatarzy, wracając na Krym, niszczą Wołoszę. - Sejm naznaczony na 24 stycznia, sejmiki na 14 grudnia. - Dedis Aga miał audiencję u podkanclerzego. - Autogr.
S. 241. bez daty/0289.
1181. *it.* Alessandro Lubomierski. Varsavia 6.X.1675.
Cardinale Orsini.
Dziękuję za łaskawe słowa przesłane przez nuncjusza Ranucci i dobrodziejstwa dla kanonika Markiewicza. - (Uszkodz.)
S. 241. bez daty/0188.
1182. *it.* Giorgio Lubomirski. Leopoli 23.XII.16...
Card.l Orsino.
Życzenia świąteczne.
S. 241. bez daty/0069.
1183. *lat.* And. Olszowski Ep. Culm. *Bez m.* 18.I...
Do kard. Orsini.
Skarży się na krzywdy doznane w sporze o opactwo jędrzejowskie. Prosi o poparcie. - (Uszkodz.)
S. 241. bez daty/0003.
1184. *lat.* Isaacus Sundius Suecus. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Prosi o kanonię w Skarbimierzu - exul propter Deum et fidem catholicam - jako przystań dla starości. - Autogr.
S. 241. bez daty/0045.
1185. *lat.* Vespasianus Lanckoroński N[omin.] C[amenecen.] *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Mianowany na biskupstwo kamienieckie, prosi o możność zatrzymania opactwa witowskiego i probostwa międzyrzeckiego. - Autogr.
S. 241. bez daty/0058.

1186. *lat.* Rector et tota Universitas. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Dziękują za opiekę i proszą o dalszą. [Bez podpisów].
 S. 241. bez daty/0119.
1187. *it.* Lud.o A. Fantone. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Król i królowa przejęli się wiadomością, że na kongregacji konsy-
storialnej Kamocki przeciwstawił się prośbom króla w sprawie
elektą gnieźnieńskiego. Biskup krakowski dał Kamockiemu listy,
by się wystarał o jaką kanonię, a nie by szkodził Prażmowskiemu.
Elekt gnieźnieński zwrócił już królowi pieczęć; podkanclerzy
Leszczyński został w. kanclerzem, a biskup chełmiński, Olszowski
podkanclerzym. - Autogr.
 S. 241. bez daty/0305.
1188. *it.* Ludovico Fantone. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Wiadomości różne. (Uroczysty wjazd arcybiskupa gnieźnieńskiego,
który w dzień Zwiastowania otrzymał paliusz. - Przyjęcie u króla. -
W sejmie debata nad ogłoszeniem pospolitego ruszenia. - Księżę Dy-
mitr Wiśniowiecki odjechał w stronę Podola na wieść o najściu Ta-
tarów. - Na dworze pisma [z Rzymu] w sprawie nominacji wywołały
zdziwienie, ale stanowisko króla nie ulegnie zmianie.) (List niedo-
kończony.) - Autogr.
 S. 241. bez daty/0313.
1189. *it.* Ludovico Fantone. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Prosi o polecenie rektorowi kolegium św. Brygidy młodzieńca, wysta-
nego przez króla. - Autogr.
 S. 241. bez daty/0314.
1190. *lat.* Stanislaus Gninski. *Bez m. i d.*
Principi Orsini Cardinali.
Prosi o ulgi finansowe, zbija pogłoski o swoim rzekomym bogac-
twie, skarży się na zagubienie dokumentu.
 S. 241. bez daty/0331.
1191. *lat.* Albertus Tholibowsky Ep.us Posnanien. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Matka Boska okazała swe łaski w pobliskim Borku; piszący te słowa
prosi by zawiadomić papieża, aby miejscowość ta a Suprema Sancti-
tate firmata, sub Apostolicae Benedictionis crescat munimine.
 S. 241. bez daty/0607.
1192. *it.* Giacomo Susza Vescovo di Chelma. *Bez m. i d.*
Card. Virginio Orsini.
Autor listu, con la Santa Chiesa unito, prosi o polecenie do króla i
królowej w sprawie dziesięcin.
 S. 241. bez daty/0608.

1193. *lat.* Praelati et Canonici Eccl.æ Cath.lis Posnanien. *Bez m. i d.*
 Virginio Ursini Cardinali.
Proszą o przywilej noszenia capparum et rochetorum. - Piecz.
 S. 241. bez daty/0609.
1194. *lat.* Don Emericus Zaiączowski, Procuratore Ord. Cisterc. de Polonia. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Otrzymał wiadomość od Wespazjana Lanckorońskiego o powierzeniu mu klasztoru witowskiego. Z powodu odległości nie może załatwić sprawy osobiście, prosi kardynała o uzyskanie łaski.
 S. 241. bez daty/0610.
1195. *lat.* N. Prazmowski Ep.us Luceor. Cancell. Regni. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Poleca Stanisława Koniecpolskiego, który ma spór ze Stanisławem Cesari.
 S. 241. bez daty/0611.
1196. *lat.* Stanislaus Gninski sacerdos. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Prosi, aby z łaski kardynała: valeam accipere locum inter duodecim Apostolos.
 S. 241. bez daty/0628.
1197. *lat.* Casimirus Florian Dux Czartoryski Ep.us Posnanien. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
W sprawie sporu o dziesięciny między jezuickim kolegium krakowskim św. Piotra a proboszczem drzazgowskim, prosi o poparcie dla jezuitów.
 S. 241. bez daty/0635.
1198. *it.* NN. *bez m. i d.*
Do kard. Orsini(?)
Biskup chełmiński, Jan Gembicki prosi, aby zaświadczyć, iż opóźnienie w sprawie wystania dokumentów, potwierdzających beneficja, nie wypłynęły z niedbałości Stanisława Gianotti, który pilnie o to zabiegał.
 S. 241. bez daty/0636.
1199. *lat.* Joannes Wegrinowicz Polonus. *Bez m. i d.*
 Ursini Cardinali et Protectori totius Poloniae.
Wróciwszy po 5 latach z niewoli tatarskiej, prosi o passum redeundi versus suam patriam. - Autogr.
 S. 241. bez daty/0668.
1200. *it.* Paulus Joannes Sapieha M.D.L. Dux. *Bez m. i d.*
Do kard. Orsini.
Dziękuję za przychylną odpowiedź w sprawie kanonizacji bł. Józefa Kuncewicza.
 S. 241. bez daty/0669.

CORRISPONDENZA EPISTOLARE
DEL CARDINALE VIRGINIO ORSINI SENZA DATA

II E. PROT. XLIX.

242.

1201. *it.* NN. Bez m. i d.
Do kard. Orsini (?)
Kard. Orsini powinien królowi zwrócić uwagę, że jeśli król nie da swej « nominacji » któremuś z senatorów królestwa, każdy obcy poddany może natrafić na trudności. Nuncjusze nie chcą pozostawać dłużej w Polsce, bo nie mają nadziei na nominację.
S. 242. bez daty/0201.
1202. *lat.* Alexander Sapieha Eps. Samogitiae. Bez m. i d.
Do kard. Orsini.
Mianowany na biskupstwo żmudzkie, wysłał kanonika Szpikula z hołdem do papieża; prosi, aby kardynał dopomógł mu w uzyskaniu ulg finansowych.
S. 242. bez daty/0483.
1203. *it.* A. A[rcivescovo di Larissa?] Bez m. i d.
Do kard. Orsini.
Przekazał list w. kanclerzowi litewskiemu. - O relikwiach. - Co do elekcji: dowiadyuje się, że ks. Rinaldo d'Este ma dużo zwolenników.
S. 242. bez daty/0503.
1204. *lat.* Samuel de Koziczyn Vatta Miles et Nobilis Polonus. Bez m. i d.
Principi Virgilio Ursini Cardinali, Protectori Regni Poloniae et Sueciae.
Pragnie jechać na Kandyę, by walczyć za chrześcijaństwo; prosi o listy polecające.
S. 242. bez daty/0552.
1205. *it.* Fr. Girolamo Lubomirski. Bez m. i d.
Sig. Cardinal Ursino.
Składa hołd, ofiarowuje usługi.
S. 242. bez daty/0553.

TABULAE

Wjazd Ludwiki Marii, narzeczonej Władysława IV, do Gdańska.
(Nieznanego autora. Własność Edwarda Raczyńskiego w Londynie).

Jan Kazimierz.
(Nieznanego autora. Własność Edwarda Raczyńskiego w Londynie).

Informatio de Diocesi Reginensi circa puncta iuris
 curata ab Excellentissimo Cardinali Orsino Tataro M. D. et Re:
 verendissimo Domino Thoma Wieyski, Episcopo Reginensi
 a Patre Martino Anicza Socio S. M.

S. P. Q. B.

6126

hinc sua manserunt in Russia exarcebant ad missiones. Provincialis
 factus, visitabat etiam in Diocesi Reginensi Patres manserunt, in causa
 Diocesi exarcebant Missiones. Ita vidi, quae intellexi, a Mostro
 Patribus, haec scribo.

Primo Diocesis esse amplissimam, et protendi usque ad i:
 pnam Tartariam, in qua plerumque sunt catholici, et Schismatici,
 quorum cura ad viciniorum Episcopum pertinet.

Secundo superat centum Leucas in latum, et longam ipsam
 Diocesis in Terris subiectis Regi Polonico

Tertio catholicorum magnus erat numerus. In Antonio in Oppi:
 do Episcopi Reginensis sua Mostro manserunt, numerabantur ca:
 tholicorum pro Festa S. Michaelis, et solennibus Festis Domini,
 duo tria milia ad confessionem, et Communionem Terram accedentes.
 In omnibus visitationibus permixti erant catholici Schismatici, illorum
 numerus in singulis Oppidis erat, 200. 300. 400. etc. aliquando de
 mille accedebat; circiter 13. milia catholicorum in tota Diocesi nume:
 rare poterant, Nam etiam inter ipsos Schismaticos, plerumque sunt catholici,
 quos cum Mostro, etiam in Tartaria visitabant, secreto quare ai:
 a Moxima viventes, confitebantur peccata audiebant. In hoc namq:
 non raro Moxima catholici.

Quarto proter Templum Cathedrale sunt Parochia, Monasteria Reli-
giosa Collegia Soc^{as} quatuor. Studiosorum numerus excedebat, 3000. Ipsi
etiam socii suos filios dabat ab Nostris Scholis.

Quinto in vasis Hylis, nascat Catholici Aragas, operarii Vicarii
Ferrarii, Contra Opificas. Nos plurimos Nostris veni in Bras privabant
et Communione Paschali reficiebant, licet non Festo Paschali. Pascha
illis erat sum Nostris veniebat.

Sexto plurimi ex Schismaticis convertebantur ad fidem Catholica
quarod Nostris fuerat sunt in Fecitate, vix invenirent Catholicos 40. post
renovabantur per mille, et amplius, aliquando duo milia. Tota, ad Roma-
norum accedentes, ita ut Templum dilatare debuere.

Septimo Quia proter eorum nom. Schismaticos, Armenici
et maximi in Thrac Diocesi nihil non gerunt, et post versa
in Boni Domini Hieronymo, ^{ubi} variis largitionibus, operantur Catholici
bus, Catholici ad Armeniam sectam atraherantur, Ecce in medio
Armenorum Collegia Sacerdotum, ex quo Nostris excurrere
plurimos conducebat ad fidem.

Octavo hoc etiam sciendum, quatuor interit in illis parti-
bus esse plures Sacerdotes Catholicos, qui iam Dei gratia erant plu-
res in illa Diocesi, et Tempa pro illis per Oppida extabantur.
Sopos Schismaticos non esse dignatos administrare Sacramenta
Sacerdotis ob omen ad mortem, dicere solitos (nolle se maculare
Sacramenta.) etsi in Schismate hi rei nocebantur, illos Sopi post
mortem primum absoluebant; Nostris autem eos damnandos de
mortem omni industriam adhibebant, et ad unionem Ecclesie
reducabant. Et quia frequenter tales fuerunt; natura est pro,

verbum iuxta Rubeas de affectu supplicis (Rubeas facta an;
fuerat, et latinas pedes in furcas)

Nono adnotata haec litterae esse Curiam, in quibus Catholici
in hac Diocesi habitant. Nono quodam Rubeis liceat iuxta
Quingaginta Ecclesiarum Leocii locum, et hoc in variis
Orbis partibus. In quibus locis ad Penitenciam, quibusdam ad men-
tionem. etc.

Concludo, neam esse Secretaria. necessarium esse in hac
Diocesi Sagaxiam, qui in tam diversis locis. Episcopi
sunt occupata Regni negotiis et omnium frequentia impe-
ditur. Parisius 14. May. Anno Domini 1697

Hoc item duobus.

Thomas Villiers
Epi. Rubeis. Pet. 1697

licorum omnium electioni, verum etiam gravi Schismaticorum Confusioni,
 Dⁿⁱ vero D. N. & Protectoris Vestrae, praclarissimi in nos affus restitua-
 tioni. Ceterum ut ipsum D. & Sacrosanctum, sic etiam quaerit
 omnium Religionis negotia, neque ipsum, V. Emin^{ti} Col^m Commendans,
 Sacrae eius purpuram exornans, a summo Caeli terrarum Protectori, Tot
 Protectioni in nos fructuaria, omnia de caelo terrarum prospera, abundantia
 percipio. Col^m Julij 3°. 1662.

V. Emin^{ti} Col^m Julij 3°. 1662.

Humillimus V^{ost} Executor

Jacobus Susa Epus Salinae A. S. S. S.
 vobis, or. S. S. M. Protectorum

Illustrissimae Principis & Reverendissimi
 Domini Colendissimi

S.P.O.R
 0216

Magnarum rerum in Polonia insignes euentus, tametsi aliunde
 Cuiusmodi in Urbe omnium quarā compertor, etiam ex me
 non ignorari et dignitati Eius, qua Protectionis Poloniae decus
 sustinet, et meo Officio conveniens fore. Quid maius et mi-
 randum magis, quam subita armorum hostilium quies, et
 velut quadam e nocte periculorum et malorum, Nobis exorta
 nuperrime Serenitas et securitas. Obsequus cum parte Exer-
 citus in Podolia Dux Sobiescius, atrox cum Tartarus et Co-
 sacis unitis, bellum Tractatu diremit, tam Vili pro Lepidā,
 et Victor tantas conditiones vix imperare potuisset. Ergo
 iam prima hac regnante Rege. Nostro dies, qua compositis
 Unde bellis Iani Porta in Polonia clauduntur. Deus faxit
 ne quis iterum hostis et lubrica barbarorum fides, quibus
 incare ac perire perna de proclive est, felicitatem Pacis
 interrumpat. Ceterum obsequorum meorum consuetudinem
 Cuiusmodi deo devotissimi commendo. Miramur etiam
 Turcarum Imperator roganti ad Regem
 Nostrum epistola prescripsit, ut Molossiam
 inducias omnium abrupimus. Nobis tenen-
 constans et immota voluntas facta iam
 firmata cum Christiano licet Schismatico
 retinendi. Mirari subit, Tartarus

conditione solvenda pacis Polono-Mos-
 covitica, tam facile abstinuisse. Moscovici
 ardent animi, sicuti cum Masco viribus
 in Tartaros et Turcas offerunt bellandi ac
 vastitatem, caedes, servitatem Christianorum
 aliquando tandem vindicandi. Sed fortibus
 animis fortuna operis, in Regno exhausto
 non respondet. Et quoniam miles
 vacuus, ac pacem male forte tolerans,
 melius externi belli occuparetur. Polonia
 tamen defessa, velut agni corpori quiescit,
 et relevari aliquantum oportet. Comi-
 tionum Varsoviensium, quae 17. Januarij ce-
 lebrantur, monstrabit eventus.

Emineat's Vra

Denuo
 And. Olearius
 Episcopus Polonus

Monsieur
 510R
 0495

Je n'ay point reçu par ce dernier ordinaire de l'ère de votre Eminence
 Je crois qu'elle n'en recevra pas par ce Courier du Roy de Pologne parcequ'il
 est en marche pour poursuivre les ennemis, qui navoient leurs terribles
 armées Ayant devant eux, et desqu'ils ont appris la resolution de les attaquer
 dans leur camp ils ont levé avec precipitation le Siege de Trimbouze, ainsi
 que V. B. verra par la feuille cy jointe. Il me paroit que ce Prince
 est desiré de Dieu pour la gloire du nom chrétien et pour l'abaissment
 de la puissance Ottomane; Mais il seroit a souhaiter pour cela que les
 Princes chrétiens l'assistassent et que la H.^{te} procurât la paix parmi eux
 et que pour y parvenir elle voulut satisfaire le Roy et rendre dans sa
 enfance. Je suis persuadé, Monsieur, que tout ce que V. B. dit sur

Cela a la 11.me dans les occasions ne peut luy faire qu'une forte impression; Cependant ie rends infinies graces a V. B. de la continuation de la protection estant persuadez qu'elle ne perd aucune occasion de la mettre en usage, et pour satisfaire au desir du Roy, et a celui du Roy de Pologne, et pour suivre son inclination obligante, et mettre en oeuvre l'amitie dont elle se honore, dont i'ay une tres vive reconnaissance, et ie l'ay toujours avec un egal respect.

Monsieur

de N. S.

De vos Honneurs tres obligez et tres
obéissant

Le Duc de Marseille A.

A Leost le 17.
Mars 1675

INDICES

INDEX NOMINUM PROPRIORUM

- ADAMIUS, 104.
 ADRIANOPOL, 599, 651, 696, 708, 712, 917, 954, 1104, 1109.
 ADRIANOPOLA arcybiskup, De Torres, 1, 138, 156, 185.
 — —, Nerli, 920, 924, 925, 928, 930, 989.
 AFFAITA Karol, 313, 331, 332, 343.
 ALEKSANDER VII, papież, 633, 639, 692-694, 697, 801, 1124.
 — del Giesù, karmelita, 382.
 ALEKSY (Alessio), kanonik, 857.
 ALFONS O., augustianin, 882.
 ALTIERI, kardynał, 886, 894, 924, 939, 941, 1002, 1019, 1030, 1042, 1075, 1086, 1108, 1118, 1119, 1125, 1127, 1131, 1136, 1141, 1150.
 — księżniczka, 945.
 AMATIS (Amadis) Józef, poeta, 229, 432.
 ANCONA, 295.
 ANDRUSZOWSKI traktat, 879.
 ANGLIA, 455.
 ANGLII minister, 871, 883.
 ANTONIUS, kardynał, 344.
 ARAGONA Jan d', 118, 119.
 — d', kardynał, 725.
 ARCHANGIELSK, 455, 936.
 ARPAJON (d'Arpajon) ambasador, 10, 11, 13.
 ARSIAN, 893.
 ASTRACHAŃ, 934, 936.
 AUERSPERG (Auspberg), książę, 595, 601, 608, 609, 708.
 AUSTRIA (Austriacy, austriacki), 343, 817, 866, 959.
 Azja, 1174.
 Bachusa i Sergiusza SS. świętynia, 344.
 BACOVIA, zob. Baków.
 BADEN, 110, 113, 210.
 BADERI, kard., 1015.
 BAKOWSKI biskup, 257.
 — —, Kurski, 356, 380.
 — —, Rudziński, 373, 390, 463.
 BAKOWSKIE biskupstwo, 373, 375, 430.
 BAKÓW (Bacovia), 463.
 BAR, 948, 952, 965.
 BARBERINI, kardynał, 367, 872.
 BARDI Franciszek, O., 974, 1017, 1045, 1081.
 BARTOCHOWSKI Albert, przez karmelitów 283.
 BASCHI, zob. De Baschi.
 BAWARIA, 767.
 BEK murza, ambasador tatarów, 724.
 BELGRAD, 954.
 « BELISARIO », teatr Cicogniniego, 938.
 BELLENTANI Alessandro di Pollenta, 551, 556, 596, 713, 1110.
 BELZKI wojewoda, 461.
 BERLIN, 343, 767, 884.
 BERNARDO Bernard, 978.
 BÉZIERS biskup, Bonsi 562, 597, 607, 609, 662, 664, 669, 673, 676, 681, 682, 687, 700, 703, 705, 709, 710, 717, 721, 755, 762, 778, 787, 796, 797, 806, 809, 811, 813, 817, 822, 829, 840, 842, 845, 847, 848, 869, 921.
 BIALOZOR Jerzy, kustosz wileński, biskup smoleński, potem biskup wileński, 312, 314, 317, 325, 337, 424.
 — Marcjjan O., 225.
 BIALOCERKIEW, 565, 765, 888, 889, 961, 963, 975.
 BIALOGRODZCY tatarzy zob. tatarzy.
 BIALOGRÓD [Akerman], 875, 888.
 BIALOLEKA, 208, 936.
 BIALORUŚ, 516, 567.
 BIAŁY KAMIEŃ, 1174.
 BIANCHI, O., 449, 452, 453, 496, 497, 499, 501, 648, 882, 919.
 BICHIUS, 163.
 BIEGANOWSKI, ambasador do Porty, 728.
 BIELICKI Marcin, 175, 192, 205.
 BIENKOWSKI, delegat Lubomirskiego, 577.
 BIENKOWSKI Grzegorz, 295.
 BILIŃSKI, 672.
 BŁOCKI Andrzej, 1075, 1083.
 BŁOŃSKI, 1003.
 BŃNIŃSKI Stanisław, kanonik pozn., 868.
 BODZANTYN (Bozantinum), 195, 202, 207.
 BOGUMIL, 172.
 BOGUSŁAW, zob. Leszczyński.
 BOGUSŁAWICE, 160, 181.
 BOHUN, ambasador Kozaków, 426, 427.
 BOLONIA, 84, 247, 251, 365, 414, 454, 531, 606, 729, 1101.
 BONAWENTURY św. kolegium, 1012.
 BONCOMPAGNI, książę, 464.

- BONONIA, zob. *Bolonia*.
- BONSI, biskup Béziers, arcybiskup Tuluzy, kardynał, 465, 620, 646, 664, 665, 669, 673, 674, 676, 678, 680-682, 693, 698, 699, 703-705, 710, 711, 721, 725, 755, 762, 778, 787, 796, 801, 822, 841, 848, 908, 914, 917, 921, 1014, 1124.
- BONVISI (Buonvisi) Arc. Tessaloniki, nuncjusz, 1054, 1056, 1079, 1080, 1081, 1084, 1085, 1087, 1102, 1104, 1114, 1119, 1128, 1131, 1139, 1151-1154.
- BOREK, 868, 1191.
- BORZEŃSKI, 436.
- BRACCIANO, książę, 292.
- BRACŁAW, 979.
- BRACŁAWSKIE województwo, 961.
- BRAHILÓW, 659.
- BRANCOLI Augustyn, 793.
- BRANDANI Diego, 125, 416, 464, 467.
- BRANDEBURG, 801.
- BRANDEBURGIA, 289, 511, 567, 568, 600, 648, 720, 740, 751, 887, 1174, 1180.
- BRANDEBURSKI elektor, 287, 311, 313, 418, 732, 895, 896, 915, 934, 970.
- BREDA, 648.
- BREMA, 637.
- BRESTA, Brestensis, zob. *Brześć*.
- BRION pík., 764.
- BROMBERG, hr., 378.
- BRUNA, 291, 1157.
- BRUNETTI, ksiądz, 1130, 1134, 1139, 1142, 1165, 1169, 1171.
- BRYGIDY św. alumn, Kosiński, 513.
— — kolegium, 404, 416, 453, 507, 807, 814, 1037, 1189.
— św. zakon, 450.
- BRZESKA Unia, 345.
- BRZEŃSKI archid., Pocię, 476.
- BRZEŚĆ (Bresta), 304, 337.
- BRZEZIŃSKI Gabriel, 224.
- BRZOSTOWSKI Ciprianus Paulus, referend. et notar. Lithuaniae, 507, 1088.
- BRZOSTOWSKI Konstantyn, 1031.
- BRZOZÓW, 214, 371.
- BRZUCHOWIECKI, 565, 601, 665.
- BUDIĄK, 603.
- BUGIANI Paweł, 1174.
- BULGAR, 257.
- BUSK, 660.
- BUTLER G., 69.
- BUZIŃSKI Stanisław, archidiacon kaliski, 506.
- BZICKI Andrzej, 75, 82. oficjał łuckowski.
- CAESARI, Cesari zob. *De Cesari*.
- CALIS zob. *Kalisz*.
- CAMENEC, Camenecius Podoliae, zob. *Kamieniec*.
- CAMPINALI, 211.
- CARLO..., 182.
- CARLO FERDINANDO, 258.
- CARTHEO Jakub, augustinianin, 383, 389, 391, 397, 399, 421, 508, 509, 542, 544.
- CASA, 1086.
- CASTIGLIONE, markiz, 880.
- CECORA, 913.
- CESARI Stanisław, prepozyt z Koniczopola, 435, 454, 1195.
- CHALAIS, księżna, 1150.
- CHELM (Chełma), 344.
- CHELMIŃSKI biskup, 275, 668.
— — Gembicki, 1198, 2205, 271, 272, 276,
— — Kos, 9, 318.
— — Leszczyński 94, 97, 99, 105, 179, 193.
- CHELMIŃSKIE biskupstwo, 208, 228, 318, 320, 273.
- CHELMSKI biskup, 202, 535, 567, 568, 803, 1075, 1076.
— — Gembicki 208, 271, 276.
— — Leżeński 316, 549, 626, 643.
— — Olszowski 654, 670, 837, 841, 860, 866, 899, 900, 906, 909, 924, 971, 980, 984, 986, 988, 990, 998, 1003, 1015, 1023, 1033, 1064, 1074, 1106, 1183, 1137, 1046, 1060.
— — Pstrokoński 84, 86, 92, 109, 111, 114, 115, 120, 122, 142, 157, 167, 170, 198, 200, 204, 250, 256.
— — Susza, 344, 586, 1192.
— kanonik, Glesowski, 827.
— wojewoda, 694.
- CHELMSKIE biskupstwo, duchowieństwo, 344, 672.
- CHIGI, kard., 464, 498, 668, 680.
- CHIOVIENSIS eps., zob. *Kijowski*.
- CHMIELNICKI Bohdan, 15, 23, 31, 61, 109, 120, 134, 167.
— Jurij, 274, 288, 289, 441, 723, 850, 871, 905, 1180.
- CHODKIEWICZ, wojewoda wileński, 203.
— Aleksander, biskup wendeński, 237.
- CHOROSZCZA (Choroszcia), 1093.
- CHOWAŃSKI, 567, 574.
- CIACCA Franciszek, 592.
- CICHOCKI Ludwik, 148.
- CICOGNINIEGO teatr « Belisario », 938.
- CIECISZEWSKI Albert, S. I., 89, 121, 487.
- CIRIOLI, 77.
- CLEVAN zob. *Klewań*.
- CLUNY opactwo, 1058.
- COBRINENSIS, zob. *Kobryński*.
- COLBUSSOVA, zob. *Kolbuszowa*.
- CORINTO, zob. *Korynt, Koryncki*.
- CORTEIS, ks. 830.
- COSACCHI, zob. *Kozacy*.
- COSCUL, zob. *Kościół*.
- COSLOVIUM, zob. *Kozłów*.
- COSS, zob. *Kos*.
- CRACOVIA, zob. *Kraków*.
- CULMA, Culmensis, zob. *Chełmno*.
- CUSTRINO, zob. *Kostrzyń*.
- CZARNIECKI, wojewoda kijowski, ruski, 531, 534, 546.
- CZARTORYSKI, 747.
— marsz. sejmu, 735.
— Kazimierz Florian, kanonik krakowski, biskup kujawski, poznański, 70, 90, 100, 230, 263, 300, 323, 409, 457, 1197.
- CZEHRZYŃ, 441, 871.
- CZELIGOWSKI Zygmunt, kanonik, 187.
- CZERNIAWSKI, 567.
- CZERNIHOWSKI biskup, Wiejski, 334, 350.
— kasztelan, 949, 952.
- CZERWIŃSK, 28.
- CZERWIŃSKIE opactwo, 410, 422.
- CZĘSTOCHOWA, 571, 876, 943, 944.
- CZOLHAŃSKI Jan Karol, sufragan łucki, 403, 512, 539.
- CZORSZTYN, 109, 881.
- CZOSNOWSKI Aleksander, 187.

- CZYŻÓWSKI (Czyżewski) (in Czyżów) Zygmunt
opat Paradyżu, sufragan płocki, biskup kamieniecki, łucki, 260, 282, 418, 510, 515, 521, 528, 533, 598.
- DALPUZ Ferdynand, 148.
- DAMIATY arcybiskup, Ranucci, 969, 972, 974, 976 978, 991, 997, 1002, 1004, 1008-1011, 1013, 1016-1020, 1022, 1025-1028, 1030, 1034-1036, 1038, 1039, 1044, 1045, 1048-1051, 1053-1056, 1058-1060, 1063, 1075, 1076, 1078-1085, 1089, 1117, 1118, 1122.
- DANIA, 750.
- DANZICA, zob. Gdańsk.
- DAWID, król i prorok, 423.
- DĄBSKI Stanisław, kardynał, 771.
- DE BASCHI, książdz, 647, 1052.
- DE CESARI Stanisław, książdz, sekretarz króla, 425, 910, 931, 992.
- DE CRIGNY, książdz, 677.
- DE CUMBRES, ambasador Francji, 562.
- DEDIS aga, 717, 764, 765, 1180.
- DE FLECELLES Bregy, 3.
- DELL'ISOLA, baron, 311, 343, 404.
- D'ENGHEN, książę, 511.
- DE SELLARIS Józef, 777.
- DES NOYERS, 287, 292, 494, 500.
- D'ESTE Rinaldo, książę, 1203.
- DISTRÉES, kard., 1127, 1140, 1145, 1159.
- DE TASSIS, baron, 527, 943, 957.
- DE TORRES Jan, nuncjusz, arcybiskup Adriano-pola, 1, 21, 37, 59, 138, 156, 176, 185.
— — Kuźma (Cosmo), kardynał, 189.
- DE VECCHI (De Vecchis), opat, 656, 970, 973, 986, 1068.
- DIONIZY (Dionisio), zakonnik, 782.
- DNIĘPR, 426, 427, 595, 817.
- DNIESTR, 1042.
- DOLGORUKI, 893, 934, 937.
- DOMANIEWSKI Stanisław, 209, 212.
- DOMAŃSKI Stanisław, 206.
- DOMIECHOWSKI Albert, protonotariusz ap., 868.
- DONI Paweł, sekretarz król., 52, 59, 62, 63, 139, 237, 257, 278, 332, 753.
— Vincenzo, 139.
- DOROSZENKO, wódcz Kozaków, 600, 665, 694, 712, 723, 726, 727, 731, 774, 806, 814, 840, 844, 845, 850, 870, 871, 874, 876-878, 883, 885, 886, 888, 889, 895, 904, 905, 917, 922, 933, 935, 944, 946, 948, 950, 952, 953, 956, 961, 963, 965, 967, 971, 975, 1021, 1119, 1149, 1180.
- DOWGIAŁŁO Zawisza Jan, biskup wileński, 341.
- DÖNHOFF Kazimierz, 503, 528, 601.
- DROGIUNUM, 159.
- DUBNO, 961.
- DUKLA, 72.
- DUNAJ, 697, 875, 1109.
- DURAZZO, mons., 1001.
- DYMR, 963.
- DYNABURG, 595, 660, 661, 663.
- DZIAŁYŃSKI Michał, biskup kamieniecki, 138.
- DZIURCZYŃSKI (Dziurzyński) Antoni, zakonnik, 1012, 1066.
- DŻWINA, 595.
- ELEONORA królowa, żona Michała K. Wiśniowieckiego, 843, 845, 869, 884, 1005, 1157.
- EMERYK, cysters, 498, 986.
- ENNENSIS episcopatus, 380.
- FABIAN O., przeor, 283.
- FABRI, 978.
- FAGNANI, 1138.
- FALEŃCKA Jagnieszka, wikaria, 231.
- FALKIEWICZ Stanisław, « console di Varsavia », 368.
- FALKOWSKI Franciszek, kanonik jarosławski, 587.
- FANO, 146, 147, 154.
- FANTONE (Fantoni) Ludwik, książdz, sekretarz królewski, 5, 8, 12, 15-26, 28, 29, 31-52, 55-57, 62, 63, 76, 85, 102, 103, 108, 112, 117-119, 131, 133, 137, 166, 173, 176, 180, 184, 194, 201, 203, 210, 274, 347, 360, 385, 418, 426, 427, 433, 436, 455, 457-460, 462, 514-516, 519, 526, 528, 530-533, 537, 538, 543, 544, 546-548, 553, 555, 557-559, 561-563, 565-568, 570-581, 594, 595, 597-601, 658-668, 671, 672, 675, 679, 683-688, 690, 692, 694, 696, 697, 699-701, 708, 709, 712, 714, 716, 717, 719, 720, 722-724, 726-728, 730-732, 734-742, 744-752, 754, 757, 764, 765, 767, 768, 770, 772-775, 780, 784, 789, 792, 797, 799-801, 803, 806, 809-811, 814, 817, 824, 825, 829, 830, 834, 836, 839, 840, 842, 844, 845, 847, 850, 851, 869-896, 898, 904, 905, 907, 908, 913-919, 922, 923, 925, 926, 929, 933-941, 944, 946-959, 968, 989, 1037, 1043, 1057, 1061, 1075, 1087, 1180, 1187-1189.
- FERMO, Vincenzo da, 147.
— S., zob. S. Fermo.
- FILIPA św. Nereusza instytut, 513.
- FIRENZE, zob. Florencja.
- FLAMAND, 935.
- FLANDRIA, 750.
- FLORECCJA (Florentia, Florentium, Firenze), 326, 329, 372, 659.
- FLORENCJI arcybiskup, Nerli, 942. 945.
— arcybiskupstwo, 989.
— książę, 773.
- FLORIANA św. prepozytura, 66, 75, 79, 80, 82, 107, 161.
- FORBIN de, biskup Marsylii, ambasador Francji, 1094-1100, 1103, 1105, 1108, 1109, 1111-1113, 1115, 1116, 1119-1121, 1124-1127, 1129, 1130, 1132-1137, 1139-1143, 1145-1147, 1149, 1150, 1156, 1158-1166, 1162, 1165, 1167, 1169-1173, 1177, 1178.
- FRANCESCO, zob. Franciszek.
- FRANCISZEK św. de Sales, 274, 598, 724, 728, 736.
- FRANCISZEK O., 281.
- FRANCISZEK, książę Lotaryngii, 213.
- FRANCJA, 10, 13, 21, 36, 47, 287, 444, 446, 449, 493, 495, 499, 500, 524, 530, 552, 600, 611, 621, 649, 659, 662, 711, 719, 720, 732, 740, 750, 751, 817, 839, 844, 1016, 1018, 1025, 1058, 1134, 1135, 1139, 1171, 1177, 1178.
- FRANCJI ambasador (poseł), 313, 495, 514, 562, 600, 620, 624, 656, 657, 664, 678, 736, 751.
— król, 21, 453, 495, 717, 769, 797, 829, 834, 840, 842, 849, 884, 888, 1013, 1014, 1119, 1126, 1127, 1129, 1132, 1154, 1156, 1159, 1171, 1180.
- FRANCUSKI (Francuzi, Francese), 493, 600, 607, 689, 1134.
- FRASSINELLI Paolo, 76, 112, 153.
- FRAUMBURG (Frombork), 210, 1037, 1043.

- GALTEROWICZ Albert, proboszcz «Warecen», 472, 475.
- GALECKI (Galecki) Mikołaj Antoni, O.F.M., 186, 232, 381, 547, 589, 591, 1175, 1179.
- GALGA, dowódca Tatarów, 600, 694, 697, 709, 726, 727, 939.
- GASTONE, 618, 619.
- GAŚIEWSKI (Gonsewski, Goslewski), hetman polny litewski, 118, 311, 313, 412, 445, 499, 526, 528, 546.
- GDAŃSK (Danzica, Gedanum), 177, 187, 206, 212, 370, 576, 750, 1070, 1174.
- GEMBICKI Andrzej, biskup łucki, 77.
- Jan, biskup płocki, chełmiński, 271, 272, 276, 290, 307, 474, 505, 510, 771, 852, 1198.
- Piotr, 66, 67, 75, 79, 80, 82, 87, 91, 93, 107, 126, 129, 140, 141, 155, 161-163, 195, 202, 207, 208, 222, 223, 225, 253, 259, 269, 275, 285, 291, 303.
- GEORGIUS Janetius Polonus, 785, 786.
- GERMANUM S., 296.
- GERONIMO F. da Polonia, 249.
- GIOVANNI Casimiro, re, zob. Jan Kazimierz.
- GIANNOTTI Stanisław, ksiądz, 212, 338, 352, 1198.
- GIEDZIŃSKI Jerzy, sufr. lwowski, 471.
- GINETTI, kardynał, 949.
- GINI, 947.
- GINKIEWICZ Michał, jezuita, 240.
- GIORGIO F., 365, 367.
- GLIŃSKI Benedykt, archim. kobrzyński, 2.
- GIUSTINIANI, 444.
- GŁOGÓW (Glogovia, Glogowa), 284, 287, 292, 577.
- GŁOWIŃSKA Zofia, xieni, 231, 279.
- GŃIEWOSZ Mikołaj, biskup wrocławski, 60, 61, 68, 136, 165, 177, 187, 206, 212.
- GŃIEZNO (Gnesna), 4, 171, 189.
- GŃIEŻNIEŃSKA kapituła, 374.
- GŃIEŻNIEŃSKI archidiakon, Zbąski, 1166.
- arcybiskup, 289.
- — Leszczyński, 211, 284, 307, 328, 360-362, 369, 373, 374, 384, 387, 394, 395, 398, 399, 410, 417, 423, 425, 469, 473, 475, 481, 482, 484, 503, 504, 506, 521, 582.
- — Lubieński, 4, 95, 96, 132, 172.
- — Olszowski, 1155.
- — Prażmowski, 588, 592, 600, 601, 628, 634, 647, 671, 760, 763, 813, 815, 838, 853, 855, 863, 864, 1006, 1019, 1039, 1052, 1054, 1065, 1084, 1139, 1187, 1188.
- kanonik, 410.
- GŃIEŻNIEŃSKIE arcybiskupstwo, 171, 189, 193, 588.
- GŃIŃSKI Stanisław, kanonik 605, 659, 1101, 1123, 1190, 1196.
- GODLEWSKI, 627.
- GOGOLIŃSKI Franciszek, 259, 269.
- GONZAGA Wincenty, 1027, 1035, 1037, 1081, 1085.
- GORAYSKI Teodor, viceprezor tyniecki, 317.
- GORZENŃSKIS episcopalis residentia, 282.
- GOSIEWSKI, Gonsewski, zob. Gaśiewski.
- GOSTYŃSKI Franciszek, ksiądz, 484.
- GÓRECKI Jakub, lektor teologii, 151.
- GÓRSKI Cyprian, zakonnik, 384.
- GRABOWSKI Albert, 282, 286.
- Antoni, ksiądz, 227.
- GRACJANOPÓL (Gratianopolis), 766.
- GRACJANOPÓLA biskup, 1138.
- GRAMIGNOLI Franciszek, 927, 958, 960-968, 970, 973, 975, 977, 979, 981, 1008, 1021, 1028, 1044, 1072, 1151, 1174.
- GRANSBARRA Urban, 106.
- GRAPPI Karol, internuncjusz, 944, 945, 948, 957.
- GRAVINA, kard., 1017.
- książę, 944, 954.
- GRECKIE kolegium, 522.
- GRIMALDI, kard., 1139.
- GRODNO, 209.
- HADZIACKA ugoda, 727, 961.
- HAILSBERGA, zob. Heilsberg.
- HALICKIEJ metropolii administrator, Kołęda, 364.
- HALICZ, 919.
- HALCEN Stanisław, 777.
- HANENKO, przywódca kozacki, 844, 845, 850, 872, 878, 885, 886, 895, 914, 915, 918, 922, 933, 946, 952, 963.
- HARACH, hr., 824.
- HAYSS Robert, «minister» poczty w Wenecji, 29, 54, 58, 59, 62, 63, 116, 127, 144.
- HEBDOWSCY mnisi, 1023.
- HEBDOWSKIE opactwo, 837, 866, 906, 924, 959, 973, 975, 988, 1002, 1015, 1018, 1020, 1025, 1028, 1064.
- HEILSBURG, 125, 158, 183, 197, 293, 245, 311, 347, 388, 859.
- HINCZA Marcin, jezuita, 350.
- HIRTENBERG Joachim de (Pastor, Pastorio), historyk, 807, 861, 1019.
- HISZPANIA, 21, 747, 748, 750, 751, 866, 915, 919.
- HISZPANIE, 607.
- HISZPAŃSKA nuncjatura, 888.
- HISZPAŃSKI ablegat, hr. de Nunez, 893.
- ambasador, 57.
- król, 580.
- HŁADOWICKI Samuel Kazimierz, podkomorzy grodzieński, 586.
- HÓHOŁ, pułkownik kozacki, 950.
- HOLANDIA, 455, 750, 774.
- HOLANDII ambasador, 925.
- HOLSZANY, holszański, 186, 232, 1124.
- HORODELSKI proboszcz, 549.
- HORTONEN. biskupstwo, 403.
- HOSZÓW, 1124.
- HUMAŃ, 603.
- HUMIECKI Jan, 481.
- HUSIATYŃ, 1047.
- IAWAROW, zob. Jaworów.
- INDIANO, 674.
- INFLANTY, 313.
- INTERAMNAE (Międzyrzecze), 783.
- ISAYKOWSKI Dołmat Franciszek, biskup smoleński, 188.
- ISOLA, zob. Dell'Isola.
- IZDEBSKI Adalbert, archidiak, smoleński, 312.
- JABLONOWSKI, wojewoda ruski, 531, 625.
- JACKOWSKI Alex, 1175.
- JAGODOWICZ Mateusz, kanonik pułtuski, 81, 98.
- JAN III, 1126, 1127, 1133, 1140-1142, 1145, 1147, 1149, 1165. Zob. także Sobieski.
- Kazimierz, 14, 16-18, 119, 366, 591, 651, 769, 781, 814, 827, 840, 842, 957, 978, 1031, 1080, 1124.

- W. z Dukli, 72.
 JANA św. kościół w Waszawie, 735, 877.
 JANOWIEC (Janovecia), 964, 1046.
 JAROMIRIA, 306.
 JAROSŁAW (Jaroslavie), 1159.
 JAROSŁAWSKI kanonik, Falkowski, 587.
 JASDOVA, zob. Ujazdów.
 JASSY, 1109.
 JAWORÓW (Jawarow, Yavorovo), 806, 888, 935,
 1113, 1115, 1121, 1127, 1129, 1130, 1149,
 1150, 1156, 1158, 1173, 1177, 1178.
 JEROZOLIMA, 15.
 JĘDRZEJOWSKI klasztor, 132.
 JĘDRZEJOWSKIE *opactwo*, 998, 1010, 1013, 1015,
 1018, 1020, 1023, 1025, 1026, 1032, 1033, 1036,
 1038, 1040, 1042, 1044, 1045, 1047, 1050, 1053,
 1055, 1058, 1059, 1064, 1065, 1078, 1080, 1081,
 1083, 1085, 1128, 1183.
 JÓZAFAT Kuncewicz, św., 2, 415, 535, 536, 840,
 1200.
 JUDYCKI Jan Mateusz, ksiądz, 172, 376.
 — Walerian Stanisław, sufragan wileński, 802,
 901, 902.
 KATMAKAN, namiestnik baszy Sylistrii, 905.
 KALISKI archidiakon, Buziński, 506.
 — wojewoda, Opaliński, 603, 630, 631, 637, 858,
 865, 897, 912, 994, 996, 999, 1067.
 KALISZ (Calis), 302.
 KALNIK, 984.
 KALMUCKIE ludy, 724.
 KAMIENIEC (Camenecius), 660, 712, 727, 767,
 876, 933, 950, 956, 957, 967, 1040, 1042, 1044,
 1046, 1047, 1050, 1053, 1105, 1126, 1140.
 KAMIENIECKI biskup, 527, 532.
 — — Czyżowski, 521, 528.
 — — Działyński, 138.
 — — Koryciński, 826, 828, 862.
 — kasztelan, 659.
 KAMIENIECKIE biskupstwo, 510, 833, 1185.
 KAMIŃSKI (Kamiński) Petroniusz, 57, 78, 244.
 KAMIONKA, 307.
 KAMOCKI kanonik, 937, 949, 958, 959, 966, 986,
 1003, 1007, 1017, 1018, 1019, 1030, 1060, 1187.
 KANDIA, 695, 751, 836, 839.
 KANIÓW, 595.
 KAREM bej, 601.
 KARLSBAD, 958.
 KAROL Ferdynand Waza, 272.
 — król szwedzki, 446.
 — książę, 11.
 KARWOWSKI, 905, 935, 936, 939.
 KATLEWSKI Marcin, kanonik poznański, 275.
 KAZIMIERZ, miasto, 964.
 KAZIMIERZA św. kościół w Wilnie, 735.
 KIJOWSKA diecezja, metropolia, 234, 350, 430,
 684, 691.
 — sufragania, 334.
 KIJOWSKI biskup, Wlęski, 334, 338, 350, 352,
 388, 396, 400, 672, 1161, 1172.
 — metropolita, 971.
 — — grecki, Tokalski, 531.
 — wojewoda, 516, 531, 696, 701.
 KIJOWSKIE województwo, 961.
 KIJOWSKIEJ metropolii administrator, Kołęda,
 327, 364.
 KIJÓW, 118, 595, 660, 661, 874, 961.
 KLEMENS IX, papież, 645, 650, 696, 699, 866, 870,
 701, 702.
 — X, papież, 906.
 KLEWAŃ, 300.
 KOBILESKI, 688, 728.
 KOBRYŃSKI (Cobrinensis) archim., Gliński, 2.
 KOCHANOWSKI Aleksander, karmelita, profesor,
 394.
 KOCIELKOWSKI O., 497.
 KOLBUSZOWA (Colbussova), 224, 226.
 KOLEĘDA Gabriel, biskup płocki, administrator
 metropolii kijowskiej i halickiej, 2, 327,
 354, 364, 392.
 KOMOROWSKA, 546.
 KONDEUSZ, 720, 784, 1180.
 KONIECPOLE, 856.
 KONIECPOLSKI Stanisław, 435, 453, 672, 856, 1195.
 KONSTANTY, 315.
 KONSTANTYNOPOL, 439, 445, 492, 659, 767.
 KOPENHAGA, 767.
 KORONOWSKI opat, 403.
 KORONOWSKIE opactwo, 1075, 1076, 1131.
 KORYBSKI Masław, 1176.
 KORYCIŃSKI, 1003, 1006, 1007, 1015, 1023, 1025,
 1025, 1026, 1064, 1073.
 — Albert, biskup kamieniecki, lwowski, 826,
 862.
 — Piotr, 1000, 1070, 1071.
 — Stefan, 233, 243, 297.
 KORYNTU arcybiskup, Marescotti, 753, 756, 759,
 776, 779, 786, 788, 790, 791, 793-795, 798,
 804, 807, 810, 812, 813, 815, 819, 820, 823,
 826-828, 831-833, 835, 843, 849, 901, 932.
 KORZKIEW, 320.
 KOS (Koss, Coss) Adam, biskup chełmiński, 9,
 318, 320.
 KOSIŃSKI Jakub, 469, 513.
 KOSSAKOWSKI, 531.
 KOSTKA Stanisław św., 114, 115.
 KOSTKA, 829.
 KOSTRZYŃ, 762.
 KOŚCIÓŁ (Cosciul), 142.
 KOTKIEWICZ, zob. Chodkiewicz.
 KOTOWICZ, marszałek sejmu, 671.
 — Aleksander, biskup smoleński, 188, 1029,
 1041.
 KOZACCY postowicie, 462, 731.
 KOZACKI ambasador, Bohun, 426, 427.
 — Tanko, 724.
 — przywódca, Opara, 574, 575.
 KOZACKIE wojsko, 120, 961.
 KOZACY, 15, 23, 106, 111, 129, 142, 247, 287,
 304, 343, 345, 428, 436, 478, 562, 600, 601,
 603, 624, 627, 643, 646, 655, 666, 696, 707,
 708, 715, 724, 726, 734, 742, 745, 748, 750,
 751, 774, 780, 806, 811, 814, 824, 840, 845,
 871, 876, 881, 885, 888, 889, 895, 898, 916,
 918, 946, 949, 950, 954, 966, 967, 984, 994,
 1119, 1161.
 KOZICZYN, 1204.
 KOZŁÓW (Coslovium), 100.
 KRAKOWSKA akademia, 79, 104, 141, 162, 163,
 217, 223, 228, 243, 324, 387, 447.
 — kanonia, 233, 259, 541, 593, 986, 1036.
 KRAKOWSKI biskup, Gembicki, 82, 87, 93, 104,
 107, 126, 129, 140, 141, 195, 202, 207, 222,
 228, 253, 259, 269, 285, 291, 303, 309.
 — — Trzebicki, 527, 528, 567, 568, 571, 610, 820,
 864, 924, 986, 1020, 1030, 1032-1034, 1074,
 1076, 1078, 1080, 1081, 1083, 1174, 1187.
 — kanonik, 1032.

- — Markiewicz, 486, 583, 584.
- — Russocki, 713.
- — Sarnowski, 376.
- — Słowikowski, 417, 419, 429, 448.
- kasztelan, Potocki, 131.
- sufragan, 310, 456.
- sąd, 497.
- wojewoda, 28, 851, 617.
- KRAKOWSKIE biskupstwo**, 308.
- kolegium, 1197.
- województwo, 666.
- KRAKÓW** (Cracovia), 65, 66, 67, 75, 76, 79, 80, 85, 90, 91, 93, 104, 107, 109, 112, 114, 115, 126, 129, 140, 141, 146-148, 153, 154, 161, 217, 222, 242, 253, 275, 276, 279, 280, 285, 303, 308-310, 348, 358, 365, 379, 382, 389, 418, 420, 432, 456, 491, 498, 500, 526, 565, 583, 584, 585, 652, 663, 677, 688, 690, 711, 749, 753, 754, 816, 819, 821-826, 829-836, 839-846, 863, 864, 881, 919, 945, 1000, 1062, 1107, 1156, 1162-1171, 1174.
- KRASICKI** Mikołaj, biskup, 71.
- KRASNABRUC**, 1105.
- KROSNOWSKI** Mikołaj, biskup lwowski, 72, 174, 305.
- KRUKOWSKI** Bazyl, ksiądz, 476.
- KRYM**, 28, 1104, 1180.
- KRYMSKI** chan, 889, 917.
- KRYSTYNA** królowa, 806, 824, 871.
- KUCHARSKI**, 387.
- KUDREWICZ** Kazimierz, ksiądz, 248.
- KUJAWSKI** biskup, Czartoryski K.F., 409, 457, 458. (Zob. także włocławski).
- — Gniewosz, 61.
- KUMIN**, 979.
- KUNCEWICZ** Józafat, św., zob. Józafat.
- KURBICKI** Stefan Kazimierz, biskup Nikopola, sufragan lwowski, 471.
- KURLANDZKI** ambasador, 929.
- KURLANDZKIE** sprawy, 953.
- KURSKI** Maciej Marian, OFM, biskup bakowski 356, 380.
- KWAŚNIŃSKI** Złoty Andrzej, arcybiskup smołeński, 2.

- LANCKORONA**, 881.
- LANCKOROŃSKI** Wespazjan, biskup kamieniecki, 362, 833, 1185, 1194.
- LANCZA**, 335.
- LAODYCEI** biskup, biskupstwo, 309, 356.
- LAON**, biskup, 1030.
- LARYSSY** arcybiskup, Pignatelli, nuncjusz, 372, 379, 428, 439, 461, 468-470, 478, 539, 590, 718, 1203.
- LAUDEN.**, zob. Lodi.
- LELIUS**, zakonnik, 1092.
- LEODIUM**, 943.
- LEON X**, 1061.
- LESZCZYŃSKI** Andrzej, biskup chełmiński, kanclerz w. koronny, arcybiskup gnieźnieński, 94, 97, 99, 102, 105, 130, 152, 169, 179, 191, 193, 211, 284, 288.
- — prepozyt łowicki, opat czerwiński, 410, 422.
- Bogusław, podkanclerzy, podskarbi koronny, 322, 369.
- — syn podkanclerzego, 322, 369.
- Jan, biskup chełmiński, opat Paradyżu, 234, 273, 296.
- — podkanclerzy, kanclerz w. koronny, 520, 1187.
- Wacław, biskup warmiński, arcybiskup gnieźnieński, 101, 110, 113, 123, 125, 143, 158, 164, 183, 197, 227, 245, 270, 293, 311, 319, 328, 347, 360-362, 369, 373-374, 387, 394, 395, 398, 399, 410, 417, 423, 425, 469, 473, 475, 481, 482, 484, 503, 504, 506, 521, 536, 582, 1187.
- prepozyt płocki, 905.
- LESZEŃSKI** zob. Leżeński.
- LESZNO**, Jan de, zob. Leszczyński.
- LEŻEŃSKI** (Leszeński) Tomasz, biskup chełmiński, 316, 335, 549, 626, 643, 672.
- LIONNE**, hr. de, 834, 836, 844.
- LIPNICA**, Szymon bł. (z Lipnicy), 95, 140.
- LIPOVECIAE**, 223, 225.
- LISCHOVICZE**, zob. Łyskowiec.
- LITEWSCY** panowie, 1122.
- posłowie, 598.
- LITEWSKA** prowincja, 1175, 1179.
- szlachta, 829.
- LITEWSKI** w. hetman, 516, 581.
- w. kanclerz, 252.
- — — Pac Krzysztof, 556, 557, 993, 1009, 1010, 1034, 1038, 1060, 1061, 1203.
- marszałek nadworny, 28.
- referendarz, 507, 742, 1088.
- LITEWSKIE** wojska, 516, 979.
- LITWA**, 118, 159, 232, 400, 449, 457, 478, 708, 720, 773, 775, 798, 889, 943, 949, 958, 975, 1152, 1154.
- LODI** (Lauden.) biskup, Vidoni (Vidone), P., nuncjusz, 209, 229, 234, 235, 240, 260, 261, 263, 268, 272, 273, 277, 281, 284, 294, 298, 308, 309, 317, 320, 335, 349.
- LORETO**, 101.
- LOTARYNGII** książę, Franciszek, 215, 218, 768, 778, 784, 787.
- LUBAWIA**, 1106.
- LUBELSKI** wojewoda, 829.
- LEBELSKIE** kolegium jezuitów, 181.
- LUBLIN**, 105, 735, 764, 964, 970, 971, 973, 993, 1067.
- LUBIŃSKI** Jan, 485.
- opat, Piasecki, 868.
- LUBOMIRSKI**, 672, 691, 804.
- opat tyński, 652.
- Aleksander, 83, 216, 220, 224, 226, 246, 382, 541, 550, 584, 593, 1164, 1181.
- Hieronim, zakonnik, 729, 854, 985, 1205.
- Jerzy, marszałek w. koronny, 217, 340, 434, 458, 462, 489, 492, 523, 526, 528, 533, 534, 546, 552, 555, 557, 558, 559, 561-577, 581, 595, 598, 601, 610, 613, 661, 662, 890, 975, 1091, 1144, 1163, 1182.
- LUCEORIA** zob. Łuck.
- LUDWIK**, przeor tyński, 377.
- LUDWIKA** Maria królowa, żona Jana Kazimierza, 542.
- LWOWIANIE**, 727.
- LWOWSKA** Akademia, 386, 406, 447.
- LWOWSKI** arcybiskup, Krosnowski, 72, 174, 305.
- nominat, Koryciński, 862.
- sufragan, Kurbicki, 471.
- zamek, 1045.
- LWOWSKIE** arcybiskupstwo, 828, 862.
- LWOWSKIEJ** kapituły dziekan, Teczkowski, 429.
- — kanclerz, sufragan, Giedziński, 471.

- Lwów (Leopol, Leopolis), 64, 72, 233, 305, 381, 409, 427-446, 447-450, 457-461, 466, 468-471, 488-501, 662, 694, 702, 724, 727, 728, 764, 875, 876, 889, 927, 936, 951, 956, 962, 965, 966, 967, 980, 984, 1046, 1048, 1108, 1111, 1116, 1119, 1120, 1135-1137, 1139, 1140, 1141, 1145, 1147, 1151, 1182.
- ŁAŃCUT (Lanzuto), 1091, 1144.
- ŁĘCZYCKI wojewoda, 888.
- Łowicki prepozyt, Leszczyński Andrzej, 410.
- Łowicz, 128, 131, 132, 172, 193, 194, 387, 760, 892, 1075, 1076, 1078.
- ŁUBIEŃSKI Maciej, arcybiskup gnieźnieński, 4, 95, 96, 128, 132, 135, 172, 189.
- Stanisław Andrzej, kanonik krakowski, 518.
- ŁUCKA diecezja, stolica, 255, 264, 643.
- ŁUCKI (Luceoriensis), biskup, 659.
- — Prażmowski, 370, 403, 406, 407, 419, 466, 480, 512, 540, 1195.
- — Wydźga, 331, 353.
- — sufragan, 403.
- — Czołhański, 539.
- — Zwierz, 539.
- ŁUCKIE biskupstwo, 238, 359, 626, 672.
- ŁUKOWSKI otcjał, Bzicki, 75, 104, 126, 129, 303.
- ŁYSKOWICE (Lischowicze, Liskowicci), 360, 362, 369, 399, 423, 425, 481, 482, 484, 504, 506, 536.
- MACERATA, 139.
- MACIEJOWICE (Maciejovicensis arx), 535.
- MACOSCHI, zob. Makowski.
- MADAŁIŃSKI Bonawentura, kanonik, koadiutor psocki, 775, 779, 786, 809, 852, 853, 973, 1023, 1068.
- MADRYT, 921.
- MAIER, abiegat cesarza, 558, 559.
- MAKOWSKI (Macoschi) Stanisław, ambasador, 88, 175, 192, 659, 726, 728.
- MALACHOWSKI Jan, O., 522.
- MANCINI, 624, 636, 666, 678, 725, 831, 911, 979.
- MANFREDI, 750.
- MANTUI, książę, 880.
- MARCINKOWSKI Franciszek, franciszkanin, 148, 178, 242, 280, 348.
- MARCJAN, O., 256.
- MARESCOTTI Galeazzo, arcybiskup Koryntu, nuncjusz, 753, 754, 756-759, 776, 779, 784, 786-791, 793-799, 801, 804, 807, 810-813, 815, 819, 820, 823, 826-828, 831-833, 835, 836, 839, 843, 844, 849, 884, 901, 913, 915, 919, 922, 932, 948.
- MARGARYTY biskupstwo tyt., 209.
- MARIENVENDEN, 778.
- MARKIEWICZ Jan, kanonik krakowski, 468, 583, 584, 992, 1164, 1181.
- MARKOWICZ Bernard, wikary, 283.
- MARSYLII biskup, de Forbin, ambasador Francji, 1095-1100, 1103, 1105, 1108, 1109, 1111-1113, 1115, 1116, 1119-1121, 1124-1130, 1132-1137, 1139-1143, 1145-1147, 1149, 1150, 1153, 1156, 1158-1160, 1162, 1165, 1167, 1169-1171, 1173, 1177, 1178.
- MARTELLI, nuncjusz, 1140, 1156.
- MARTINOZZI Fryderyk, audytor nuncjatury, 199, 219, 221, 262, 301, 336, 339.
- MASINI Krzysztof, sekretarz króla, 278, 313, 343, 379, 391, 401, 402, 404, 405, 409, 411-414, 420, 430-432, 434, 435, 437, 438, 440-446, 449, 450, 452, 453, 479, 480, 491-501, 511, 523, 524, 527, 534, 560, 603-605, 607-610, 612, 614, 616-618, 621, 622, 624, 632, 633, 635, 636, 638-642, 644, 645, 648-653, 655-657, 666, 674, 677, 678, 680, 689, 691, 695, 702, 706, 711, 715, 725, 962, 1102, 1113, 1128, 1131, 1153, 1169.
- MASSALSKA, 883.
- MATKI Boskiej Niepokalanego poczęcia kościół, 914.
- MATTEI, kard., 5, 26.
- MATTIAS (Mathia), książę Toskanii, 262, 741.
- MAZARINO, kard., 13, 34.
- MAZOWIECKI sejmik, 873.
- MAZOWSZE, 919.
- MAZZOLE Jan, 560.
- MELSZTYN, z Melsztyna hr. Tarło, 517.
- METOŃSKI biskup, Judycki, 902.
- MIĘDZYBUŻ, 660, 850, 889, 952, 957.
- MIĘDZYRZĘCKIE probostwo, 1185.
- MIĘDZYRZĘCZ (Meżyrycz, Medreriz), 485, 637.
- MIAKOWSKI Andrzej, 407.
- MICESOVIA, 1070.
- MICHAŁ król, 814, 840, 911, 1031, 1124.
- MICHAŁOWSKI Marcjan, 1175.
- MIELZYŃSKI, 147.
- Franciszek, kantor, 868.
- MNOHDICZNY, kozak, 952.
- MODENY książę, 1110.
- MOGIŁA, 601.
- MOHYŁÓW, 952, 979.
- MOKRSKI Jacek, kanonik przemyski, 371.
- MOLDAWIA, 954.
- MOLDAWII władca, 728, 979.
- MOLDAWIANIE, 600, 764, 967.
- MONTAL F.G., 7, 10, 11, 13, 14.
- MONTECASSINO (Monte Casino), 249.
- MONTECUCCOLI, gen., 343.
- MONTELUPI, pocztmistrz, 397.
- MONTES, 178.
- MONTI Karol, agent Jana Kazimierza, 68, 71, 206, 256, 351, 368, 583.
- MORSTIN, referendarz, 659, 765, 767.
- MOSKALE (Mosco, Moscovito), 662, 784, 830, 988.
- MOSKIEWSKA granica, 478.
- MOSKIEWSKI car, 701.
- książę, 734, 778.
- MOSKIEWSKIE wojska, 241, 562, 764, 893.
- MOSKWA, 27, 49, 119, 244, 265, 304, 314, 317, 337, 341, 426-428, 436, 455, 457, 463, 478, 511, 516, 530, 577, 595, 601, 610, 625, 627, 631, 637, 641, 653, 654, 656, 660, 661, 663, 683, 707, 708, 720, 724, 727, 731, 742, 747, 748, 750, 751, 764, 765, 772, 775, 780, 818, 829, 839, 866, 874, 879, 881, 883, 889, 893, 899, 917, 918, 922, 934, 936, 951, 954, 961, 1098, 1109, 1122, 1161, 1174.
- MOSKWIY ambasador, poseł, komisja, 455, 458-460, 492, 562, 595, 730, 732, 734, 745-747, 752, 765, 886, 946, 949, 955, 962, 965-967.
- MOULINS, 978.
- MULTONUS Dominik, 777.
- MUSTAFA basza, 954.
- MYSLENICE, 585.
- NAISTAD, zob. Neistad.
- NAPOLI, zob. Neapol.

- NASZCZOKIN, ambasador Moskwy, 455, 458, 773, 775.
- NATOLII basza, 917.
- NAWROCKI Teodor, karmelita, 329.
- NEAPOL (Napoli), 5, 88, 103, 175, 192, 205, 247, 394, 464, 467, 493.
- NEAPOLU królestwo, 296.
- NEISTAD (Naistad) [Neustadt?], 110, 143.
- NERLI arcybisk. Adrianopola, nuncjusz, 891, 920, 924, 925, 928, 929, 930, 939, 942, 944, 945, 948, 957, 989, 1030.
- kardynał, stryj arcybiskupa Adrianopola, 930.
- NEUBURSKI książę, 600, 696, 719, 720, 732, 740, 768, 778, 784, 787, 789, 957, 1180.
- NEYMAN Elias, karmelita, 550.
- NIEMCY, 562, 743, 750.
- NIEPOŁOMICIE (Niepolomiz), 246, 593.
- NIEPOREŃ (Nieporent), 69, 257, 487.
- NIKOPOLA biskup, Kurbicki, 471.
- NISSA, zob. Nysa.
- NOWOGRÓDEK (Nowo Grodek), 529.
- NOWY DWÓR, (Nowodworia) na Litwie, 400.
- NOWY TARG, 881.
- NUMEZ, hrabia z Numezu, ablegat hiszpański, 893.
- NURADYN, sułtan, 659, 979.
- NUROWSKI Stanisław, 214.
- NYSA (Nisa, Nissa), 288, 289, 300.
- OBORSKI Mikołaj, archidiakon krakowski, biskup laodycejski, sufragan krakowski, 309, 310, 456.
- OBULEWICZ Pachomius, S.B.M., 522.
- OLWA, 576.
- OLSZOWSKI Andrzej, podkancl., biskup chełmiński, arcybiskup gnieźnieński, 233, 604, 654, 670, 708, 790-792, 837, 841, 844, 847, 860, 866, 871, 888, 899, 900, 906, 908, 909, 923, 924, 963, 971, 980, 984, 986, 988, 990, 998, 1002, 1003, 1009, 1013, 1015, 1018, 1023, 1025, 1030, 1033, 1036, 1038, 1040, 1046, 1047, 1049, 1053, 1054, 1055, 1058, 1059, 1064, 1065, 1069, 1074, 1078-1080, 1083, 1084, 1106, 1114, 1127, 1154, 1155, 1165, 1183, 1187.
- Chryzostom, kan. chełmiński i warsz., 837, 906.
- OPARA, przywódca kozacki, 574, 575.
- OPOLE (Opol, Opolia), 318, 555.
- OPALIŃSKI Jan, wojewoda kaliski, 606, 611, 613, 617, 623, 624, 627, 630, 631, 637, 658, 665, 897, 912, 994, 996, 999, 1067.
- Piotr, 999.
- ORSINI (Ursini, Ursius) Virginio, kard., 1-114, 116-162, 164-288, 290-486, 488-590, 592-867, 869-1205.
- ORTHOSIENSIS Ecclesia, 99.
- ORTOZJI biskup, Czolhański, 512.
- OSIECZNA, 623, 625, 630, 858, 865.
- OSSOLIŃSKI, kanclerz, 6, 32, 33, 45, 51, 55, 74, 83.
- OSTROGSKI, książę, 847, 849, 893.
- OSTROWSKI starosta, 927.
- OSTRÓG, 877, 886, 898, 917.
- OSTRZE, 480.
- OTOMANI, 889, 1137.
- OTOMAŃSKI książę, 883.
- PAC (Paci, Pazz) Kazimierz, biskup smoleń., żmudzki, 469, 1148.
- Krzysztof, w. kanclerz litewski, 516, 574, 595, 987, 993, 1009, 1013, 1019, 1023, 1024, 1026, 1030, 1034, 1036-1038, 1049, 1060, 1061.
- Mikołaj Stefan, kanonik, biskup wileński, 333, 691, 958, 982, 993, 1004, 1008, 1020, 1025, 1026, 1038, 1048, 1050, 1053, 1056, 1059, 1075, 1077, 1086, 1093, 1138, 1148.
- PACÓW stronnicy, 773.
- PADWA (Padoa), 71.
- PALLAVICINI, kard., 644, 702.
- PANICALI Piotr, 168.
- PARADYŻU opactwo, 510, 521, 527, 528, 532.
- opat, 50, 234.
- PARCZEWSKI Piotr, biskup smoleński, żmudzki, 78.
- PARMY książę, 750, 751.
- PARYŻ (Parigi), 19, 762, 767, 822, 884, 1013.
- PASTORIO, zob. Hirtenberg.
- PAZZ, zob. Pac.
- PERSJA, 934, 1109.
- PERSKI król, 917.
- PERUGIA, 422.
- PESARO, 1117, 1123.
- PETRUS Pa..., zakonnik, 283.
- PIASECKI Stefan, opat lubelski, 868.
- PICOLOMINEO Franciszek, przeor, 487.
- PIENZA, 336.
- PIGNATELLI Antoni, biskup Laryssy, nuncjusz, 372, 379, 428, 439, 461, 468, 470, 471, 519, 524, 539, 590, 607, 614, 633, 639, 648, 674, 691, 702, 711, 718, 725, 743, 747, 749, 754.
- PILCA (z Pilcy Koryciński), 233, 243, 297, 1000, 1007, 1070, 1071, 1073.
- PINOCCHI Hieronim, 805, 808, 816, 821, 824, 827, 846, 983, 1090, 1107.
- PIŃSK (Pinscium), 1175, 1176.
- PIOTRA św. jezuickie kolegium krakowskie, 1197.
- PLICHTA Kazimierz, zakonnik, 777.
- PLOCK (Plocia), 451, 502, 533.
- PLOCKA koadiutoria, 775, 770, 809, 825, 853, 1068.
- prepozytura, 322, 369, 1088.
- sufragania, 973.
- PLOCKI biskup, 510, 527, 534, 1063.
- Gembicki, 271, 276, 290, 307, 474, 505, 510, 771.
- koadiutor Madaliński, 786.
- prepozyt, Leszczyński, 905.
- PLOCKIE biskupstwo, 271, 272.
- POCIEY Jan Michał, biskup włodzimierski, 2, 476.
- PODEN, 270.
- PODHAJCE, 726, 727, 764, 939.
- PODLASKI kasztelan, 1021.
- PODLÓDOWSKI, 534.
- PODOLE (Podolincium), 290, 961, 1047, 1050, 1053, 1126, 1188.
- POKUCIE, 764.
- POLENTA, Bellentani di, zob. Bellentani.
- POLESIE, 660.
- POLITIANI, dr., 977.
- POLONIA Maior zob. Wielkopolska.
- POLSKA, polski, passim.
- POŁOCK, 595, 661, 663.
- POŁOCKI arcybiskup, Kołęda, 2, 327, 354.
- POMORSKI biskup, Czartoryski K.F., 300, 323.
- POMORZE, 313, 576.

- POMPONNE, 1013, 1020, 1025.
 PONIATOWSKI, opat dominikanin, 377, 461.
 PORTA, zob. Turcja.
 PORTUGALIA, 747, 748, 772, 849, 869, 885, 896, 915, 932-934, 939, 959, 976, 987, 1009, 1018, 1037, 1063, 1099, 1102, 1123, 1126, 1153.
 POSCIATELLI, 11.
 POTOCKI, marszałek sejmu, 783.
 — pisarz polny, 953.
 — Jakub, komisarz generalny, 531.
 — Mikołaj, kasztelan krakowski, 131.
 — Stanisław, hetman w. koronny, 565, 617, 665, 666.
 POZNAŃ (Posnania), 57, 124, 260, 283, 286, 313, 322, 343, 363, 380, 384, 418, 520, 761.
 POZNAŃSCY kanonicy, 448, 630, 761, 1193.
 — karmelici, 283.
 — prałaci, 448, 761, 1193.
 POZNAŃSKA diecezja, 330, 472, 868.
 — kanonia, 484.
 — sufragania, 380.
 POZNAŃSKI biskup, 263, 294, 363, 1079.
 — — Czartoryski K.F., 90, 100, 230, 1197.
 — — Tolibowski (Tholibowski), 286, 299, 330, 471, 1191.
 — — Wierzbowski, 471, 528, 529.
 — kanonik, Bniński, 868.
 — — Katlewski, 275.
 — — Sarnowski, 376.
 — kantor, Mielżyński, 868.
 — kasztelan, 894, 913, 916, 918, 927.
 POZNAŃSKIE biskupstwo, 70, 261, 300.
 PRAGA, 313, 343, 1007.
 PRAWDA, 299.
 PRAŻMOWSKI Mikołaj, w. kancl. kor., biskup łucki, arcyb. gnieźn., 345, 346, 356-359, 370, 375, 403, 404, 406, 407, 419, 430, 444, 447, 466, 480, 512, 540, 557, 588, 592, 601, 602, 628, 634, 647, 708, 731, 760, 763, 768, 772, 784, 809, 838, 844, 853, 855, 863, 864, 878, 891, 892, 938, 1006, 1017, 1019, 1030, 1039, 1052, 1053, 1059, 1065, 1076, 1080, 1081, 1195.
 — brat arcybiskupa, 659, 767.
 PRAŻMÓW, 768.
 PRUSKI sejmik, 888.
 PRUSY, 190, 378, 715, 720, 884, 895, 913, 1174.
 — Książęce, 929.
 PRZEMET, 407.
 PRZEMYSKI archidiakon, Spoth, 593.
 — biskup, Chmielowski, 2.
 — — Sarnowski, 324, 371, 585, 587, 1168.
 — — Trzebicki, 308.
 — — Zamojski, 238, 255.
 — kanonik, Mokrski, 371.
 — koadiutor, Terlecki, 2.
 PRZEMYSKIE biskupstwo, 235, 236, 1166, 1168.
 PRZEMYSŁ, 728.
 PRZEWICKI Grzegorz Dionizy, 777.
 PSTROKOŃSKI Stanisław, biskup chełmski, 84, 86, 92, 109, 111, 114, 115, 120, 122, 134, 142, 157, 167, 170, 198, 200, 204, 250, 256.
 PULTUSKI (di Pultovia) kanonik, Jagodowicz, 81, 98.
 RACIBORZ, 555.
 RADLIN (Radlino), 897, 912, 994, 996, 999.
 RADOM, 944.
 RADZIEJOWSKI, 179.
 — Hieronim, podkanclerzy, 473, 474, 477, 488, 498, 505, 599, 601, 651, 665, 692, 697, 706, 707, 712, 764, 767, 845.
 RADZIWIŁŁ, 954, 1013.
 — Bogusław, 672, 870.
 — Janusz hetman. w. litewski, 118.
 RADZIWIŁŁOWA (Radziwila) Lucrezia Maria Strozji, 247, 251, 252.
 — siostra Lubomirskiego (Krystyna Anna), 672.
 RADZIWIŁŁÓW stronnicy, 773.
 RAKOCZY, 15, 773.
 RAKOWSKI Jan, 97, 99.
 RANUCCI, arcybiskup Damiaty, nuncjusz, 964, 969, 972, 974, 976, 987, 991, 997, 1001, 1002, 1004, 1008-1011, 1013, 1016-1020, 1022, 1025-1028, 1030-1032, 1034-1036, 1038-1042, 1044, 1045, 1048, 1053-1056, 1058-1060, 1063, 1075, 1076, 1078-1085, 1089, 1114, 1117, 1118, 1122, 1123, 1181.
 RATYZBONA, 617, 767.
 RAWA (Rava), 977.
 RAZIN Stienka, 934, 936, 937, 946.
 RAZNOWSKI, 935.
 RIMINI (Rimino), 1012, 1066.
 ROCCA Cont., 857.
 ROMA, zob. Rzym.
 ROMADANOWSKI, 724.
 ROMANO Collegio, 518.
 ROMUALDA św. kościół, 914.
 RONCALLI Dominik, sekretarz królewski, 30, 48, 53, 54, 77, 164, 183, 243, 245, 270, 293, 299, 333.
 ROSARIUS Anastasius, 777.
 ROSJA, 17, 918.
 ROSPIGLIOSI, kard., 650, 725, 770, 806, 815, 818, 844, 857, 870, 872, 914, 1080.
 RÓŻYCKI Florian, 484.
 — Jan, biskup chełmski, 832.
 RUDZIENSKI Stefan Atanazy, biskup bakowski, 356, 373, 375, 390, 463.
 RUSCY chłopci, Rutheni, 22, 415.
 RUSI administrator, Kołęda, 354, 364.
 RUSIECKI Hieronim, 376.
 RUSKA prowincja, 159, 856, 1175, 1179.
 RUSKI kościół, 392.
 — sejmik, 534.
 — wojewoda, 563, 692, 696, 701, 950, 1119, 1134.
 RUSKIE województwo, 951.
 RUSZOWSKI Zygmunt, opat, 50.
 RUSZOCKI Hieronim, kanonik krakowski, 713.
 Ruś (Russia), 131, 232, 663, 665, 696, 701, 709, 879, 914, 952, 1046, 1111, 1115, 1124, 1130, 1133, 1134, 1156, 1158, 1159, 1178.
 RYSIŃSKI Benedykt, 237.
 — Kazimierz, 230.
 RZESZÓW (Ressovia), 985.
 RZYM (Roma), 30, 63, 81-83, 87, 108, 126, 128, 129, 132, 198, 204, 214, 227, 267, 275, 291, 329, 359-361, 363, 368, 374, 376, 378, 425, 435, 451, 475, 486, 497, 508, 513, 517-519, 522, 586, 651, 659, 674, 678, 680, 713, 792, 815, 845, 860, 885, 911, 922, 949, 984, 989, 1023, 1030, 1103, 1123, 1141, 1178, 1188.
 SAINT PAUL, hr. de, 888.
 SAKSONIA, 511.
 SALES, bł. Franciszek de, 274.
 SALOMEA bł., 222, 231, 242, 253, 279, 280, 348, 838.
 SALZBURG, 767.

- SAMBOR, 561.
 SAMOGITIAE eps., zob. żmudzki biskup.
 SANCTAE CRUCIS monasterium, zob. Świętokrzyski klasztor.
 SANDOMIERSKI archidiakon, 216.
 — kasztelan, 119.
 — — Witowski, 201.
 — sejmik, 873.
 — wojewoda, 462.
 SANDOMIERZ, 220.
 SAN FERMO Maggion, 782.
 SANGUSZKO Hieronim, biskup smoleński, 241, 265, 312.
 SANTA CROCE, kard., 704, 725, 770, 810.
 SANTA SABINA, 1077.
 SAONCZYCKI Paweł, 585.
 SAPIEHA, 738.
 — Aleksander, sufragan wileński, biskup żmudzki, 268, 349, 351, 535, 766, 802, 867, 1202.
 — Paweł Jan, 1200.
 SARNOWSKI Paweł, kanonik krakowski i poznański, 376.
 — Stanisław, biskup przemyski, 324, 371, 587, 1166, 1168.
 SELVATICI, (Selvatico) Alfons, O., 935, 948, 995, 1072.
 SERGIUSZA i Bachusa św. dom, 522.
 — — świątynia, 344.
 SIBURGO, 319.
 SIECIECHOWSKIE opactwo, 358.
 SIECIECHOWSKIEGO opactwa administr., Wydzga, 87.
 SIEDMIOGRODZIANIE, 967.
 SIEDMIÓGRÓD, 728.
 SIERADZKI sejmik, 891.
 — wojewoda, 1085.
 SIERAKOWSKI Jan, 306.
 — Marcin, 51, 315, 321.
 — Stanisław z Bogusławic, opat Klasztoru Świętokrzyskiego, 160, 181.
 SIEWIERSKIE księstwo, 418.
 SILNICKI, 951.
 SINISBALDI, 164, 183.
 SIRKO, 946.
 SIRI Mikołaj, 53, 54, 61, 621.
 SKARBIMIERZ, 1184.
 SKARSZEWSKI, 747.
 SKIERNIEWICE (Squiernieviciae), 135, 1155.
 SKUMINOWICZ Teodor, 149.
 SLESIA, zob. Śląsk.
 SŁOWIKOWSKI Mikołaj, kanonik krak., 417, 419, 429, 448, 456, 466, 497.
 SŁUPSKI Mikołaj, sufragan, 776.
 SŁUSZCZANKA, 179.
 SMOLANDI, 820, 827.
 SMOLEŃSK (Smolenscium), 188, 241, 418, 507.
 SMOLEŃSKA kapituła, 312.
 SMOLEŃSKI archidiakon, Izdebski, 312.
 — arcybiskup, Kwaśniński, 2.
 — biskup, Białożor, 317, 325.
 — — Isaykowski, 188.
 — — Parczewski, 78.
 — — Tyzenhaus, 803.
 — kościół, 312.
 SMOLEŃSKIE biskupstwo, 265, 468, 1029, 1041.
 — województwo, 830.
 SOBIESKI Jan, w. marszałek, w. hetman koronny (zob. także Jan III), 555, 625, 654, 655, 660, 666, 667, 692, 694, 696, 772, 715, 717, 727, 734, 740, 749, 764, 806, 882, 891, 896, 929, 933, 939, 949, 950, 952, 955, 956, 963, 965-967, 970, 979, 980, 1016, 1017, 1030, 1049, 1059, 1060, 1076, 1080, 1081, 1085, 1094, 1110, 1136, 1141.
 SPAGNOLI, zob. Hiszpanie.
 SPISKA (Scepiensiense) kapituła, 64.
 SPOTH Aleksander, archidiakon przemyski, 593.
 SPRUSZYŃSKI Benedykt Jerzy, 1175.
 SQUIERNIEWICIAE, zob. Skierniewice.
 STANISŁAW Kostka św., 122, 134, 346, 355, 863, 892.
 STANISŁAWA św. Kościół, 840, 936.
 STACIEWSKI (Staciowski), 954, 1075.
 STASZ.(?), kanonik, 556.
 STASZEWSKI, ks., 783.
 STEFANOWICZ Piotr, ksiądz, 198, 200.
 STEMPKOWSKI Ludwik, ks., 138.
 STRIEŃKA Razin, zob. Razin.
 STRADOMIA prepozyt, Giannotti, 338.
 STRAŻNICA (Strażnicium), 285.
 STROZZA Lucrezia Maria duchessa Radziwiła, 251, 252. (Zob. Także Radziwiłłowa.)
 STRUGIONI, 947.
 SUBIAGO, 249.
 SUCHONIS, 731.
 SULEJOWSKIE opactwo, 1166.
 SUNDIUS Isaacus Suecus, 1184.
 SUPRAŚL (Suprasilium), 327, 364.
 SUSZA Jakub, biskup chełmski, 344, 415, 586, 1192.
 Sűz Joachim Albert, 254, 267.
 SYLISTRII basza, 492, 627, 667, 697, 806, 905.
 SZCZECIN, 313.
 SZCZIEPANOWIENSIS curatus, 804.
 SZOLC, kanonik warmiński, 582, 859.
 SZPIKUL, kanonik, 1202.
 SZTOKHOLM, 516, 767.
 SZWECJA, 3, 600, 605, 659, 732, 750, 801, 814, 1180.
 SZWECJI ambasador, minister, 516, 577, 789, 801.
 — król, 10, 13, 278, 313.
 — królowa, 289, 818, 825, 829, 1080.
 — protektor, 1204.
 SZWEDZI, 297, 318, 637, 934.
 SZWEDZKA wojna, 287.
 SZWEDZKIE sprawy, 61.
 SZYMON bł. z Lipnicy, 95, 140.
 ŚLĄSK, 577, 637.
 — GÓRNY, 284.
 ŚWIĘCICKI Stanisław, 78.
 ŚWIĘTOKRZYSKI klasztor, 160.
 TANKO, ambasador Kozaków, 724.
 TARASOWSKI, Kozak, 935.
 TARŁO, 829.
 — Adam, hr. z Melsztyna, 517.
 — Karol z Tęczyna, 525.
 TARŁÓWNA Jadwiga, wikaria, 279.
 TARNOPOL, 712, 717.
 TARNOWSKA kanonia, 224.
 — prepozyt, Markiewicz, 583.
 TARNOWSKI, arcybiskup lwowski, 826.
 — prepozyt, Markiewicz, 583.
 TARNÓW, 1160.
 Tatarska niewola, 1199.

- TATARSKI ambasador, 561, 726, 939.
 — — Bek murza, 724.
 — chan, 343, 565, 600, 745, 806, 878, 905, 918, 935, 936.
 — poseł (posłowie, minister), 768, 845, 881, 884, 886, 943, 1038.
 — najazd, 692, 949.
 — sułtan, 803, 814.
 TATARSKIE zagony, 663, 917, 951-953, 957, 962.
 TATARZY (Tartari, Tatares), 23, 49, 96, 111, 122, 128, 129, 131, 144, 180, 247, 287, 289, 427, 428, 457, 459, 490, 516, 538, 562, 574, 575, 598, 599, 601, 603, 643, 646, 654, 656, 659, 660, 662, 665, 666, 695, 696, 702, 707-709, 712, 714, 715, 717, 724, 728, 731, 734, 742, 750, 751, 774, 840, 845, 850, 851, 870-872, 875, 878, 888, 889, 891, 896, 914, 926, 946, 952, 954, 958, 961, 963, 965-967, 977, 980, 984, 994, 1034, 1104, 1111, 1116, 1127, 1134, 1135, 1141, 1150, 1174, 1180, 1188.
 — BIAŁOGRODZCY, 922, 950.
 — KRYMSCY, 872, 874, 922, 948.
 TECZKOWSKI Łukasz, dziekan kapituły lwowskiej katedry, 429.
 TERLECKI Antoni, koadiutor przemyski, 2.
 TESSALONIKI arcybiskup, Bonvisi, 1102, 1104, 1131, 1151-1154.
 TESTA, internuncjusz, 884.
 TETERA, przywódca Kozaków, 418, 462, 555, 562, 574, 575, 731, 888, 954, 961.
 TĘCZYŃ, Karol z Tęczyna, 525.
 TINIEC, Tinica, zob. Tynieć.
 TOKALSKI, grecki metropolita kijowski, 531, 948.
 TOLIBOWSKI (Tholibowski) Albert, biskup poznański, 261, 282, 286, 299, 363, 471, 1191.
 TOLOSA, zob. Tuluz arcybiskup.
 TORRES, de, zob. De Torres.
 TORUŃ (Thorn, Torogn, Toronium), 3, 286, 336, 339, 340.
 TOSKANII ambasador, 262.
 — w. książę, Mateusz, 493, 741, 915.
 TRANSYLWANII prowincjał, 247.
 TREMBOWŁA, 1137.
 TROCKI wojewoda, 825.
 TROCKIE opactwo, 204.
 TROKI, 901.
 TRZEBICKI Andrzej, podkanclerzy, biskup przemyski, krakowski, 235, 236, 308, 324, 570, 767, 1010, 1013, 1019, 1030, 1033, 1034, 1059, 1074, 1076, 1078, 1080, 1081, 1083, 1165, 1174.
 TRZEMESKI Kacper, sufragan gnieźnieński, 374.
 TRZEMESZNO, 407.
 TULUZY (di Tolosa) arcybiskup, Bonsi, 906, 909, 918, 921, 980, 984, 988, 1013, 1016, 1064.
 TURCJA (Porta), 427, 432, 449, 463, 490, 608, 627, 631, 641, 661, 665, 666, 689, 697, 706, 707, 727, 745, 746, 748, 751, 764, 767, 774, 780, 806, 824, 840, 845, 850, 860, 878, 888, 905, 912, 916-918, 933, 935, 939, 943, 944, 949, 952, 954, 958, 962, 990, 1028, 1047, 1060, 1085, 1100, 1113, 1126, 1114.
 TURECKI aga, 728.
 — ambasador, poseł, 806, 961, 987, 1002, 1038.
 TURECKIE niebezpieczeństwo, sprawy, 61, 180, 707, 866, 896, 929, 1074, 1084.
 TUREK, Turcy, 408, 426, 431, 440, 445, 460, 494, 519, 563, 598, 611, 613, 617, 625, 627, 637, 639, 654, 660, 677, 695, 708, 709, 727, 728, 744, 751, 839, 866, 875, 877, 878, 881, 899, 905, 913, 926, 946, 950, 955, 956, 967, 980, 988, 1017, 1023, 1034, 1047, 1048, 1050, 1053, 1094, 1111, 1135, 1140, 1141, 1178.
 TURYN (Torino), 991, 1001, 1011.
 TYNIEC, Tynieckie opactwo, 111, 122, 134, 157, 170, 198, 200, 202, 256, 377.
 TYNIECCY mniisi, 200.
 TYNIECKI opat Pstrokoński, 142, 167, 204, 250.
 — — Lubomirski, 653.
 TYSZKIEWICZ Jerzy, biskup wileński, 149, 151, 228, 237, 248, 298.
 UBALDINI Urban, S.I., 386, 454.
 UGOSCHA, 203.
 UJAZDÓW (Jasdova), 294, 955.
 UKRAINA, 28, 274, 426, 460, 531, 555, 561, 563, 565, 599, 601, 639, 695, 696, 707, 726, 728, 751, 774, 803, 806, 809, 814, 818, 845, 850, 878, 895, 914, 917, 918, 935, 944, 951, 958, 975, 977, 980, 987, 999, 1047, 1050, 1053, 1098, 1100, 1104, 1108, 1109, 1119, 1149, 1150, 1180.
 — ZADNIEPRZAŃSKA, 695.
 VACHOCIUM, zob. Wąchock.
 VALACCHIAE (Vall...) zob. wołoski.
 VARMIA, zob. Warmia.
 VARSAVIA, zob. Warszawa.
 VASCMAN, zob. Waxman.
 VATA Samuel de Koziczyn, 1204.
 VECCHIARELLI, 678.
 VENETIA, zob. Wenecja.
 VERONA, zob. Weronia.
 VERSAGLIA, zob. Wersal.
 VIDONI (Vidone), biskup Lodi, nuncjusz, 209, 229, 234, 235, 240, 255, 260-265, 268, 272, 273, 277, 281, 294, 298, 308, 309, 317, 320, 357, 366, 381, 414, 597, 608, 614, 622, 637, 666, 678, 704, 770, 894, 936, 1114, 1124, 1153, 1161.
 VIENNA, zob. Wiedeń.
 VIEYSKI, zob. Wieyski.
 VILNA, zob. Wilno.
 VINCENZO, zob. Wincenty.
 VISCOVIA, zob. Wyszków.
 VISNICENSIS, zob. Wiśnicz.
 VITALE, karmelita, 783.
 VLADISLAVIAE, zob. Włocławski.
 VOIDALIS (Voidalius), Samoguntinus Franciszek, zakonnik, 145, 150.
 VOLBORIA, zob. Wolborz.
 WALDSTEIN (Valdstain), hr., 646, 699.
 « WARECEN. » (Varacen), proboszcz, Galterowicz, 472.
 WARMIA (Varmia), 388, 1161, 1172.
 WARMIŃSKA kanonia, 210, 506, 582, 910, 916, 952, 954, 1043, 1075.
 — kapituła, 245.
 WARMIŃSKI biskup, Leszczyński, 62, 63, 101, 113, 125, 143, 183, 197, 210, 245, 270, 293, 311, 319, 328.
 — — Wydźga, 331, 360, 477, 859.
 — kanonik, 931.
 — — Markiewicz, 583.
 — — Szolc, 859.
 — — Wydźga, 331.
 WARMIŃSKIE biskupstwo, 353, 918.

- WARSZAWA** (Varsavia), 1, 6-26, 28, 29, 31-52, 54-57, 70, 74, 81, 89, 92, 94-99, 101, 112, 117-119, 121, 123, 130, 131, 133, 136-138, 152, 162-166, 169, 173, 176, 179, 180, 182, 184, 185, 190, 191, 199, 201, 203, 215, 219, 221, 227-230, 234-236, 240, 243, 250, 255, 257, 260-263, 271-274, 277, 278, 297, 298, 312, 314, 316, 324, 325, 330-335, 345, 346, 349-361, 366, 373-375, 383, 385, 391-394, 396-398, 401-408, 413, 414, 416-421, 432, 436, 455, 462, 465, 472-475, 477-479, 491, 500, 503, 505, 509-512, 514-516, 519, 521, 523, 524, 526-528, 530-534, 537-541, 546-552, 557-563, 565-580, 580, 589, 590, 594-605, 607-610, 612, 614-616, 618-622, 624, 626, 628, 629, 632-634, 636, 638-642, 645, 648-651, 656, 658-688, 692-700, 703-709, 714-723, 730-752, 754-759, 763, 767-776, 778-781, 784, 786-801, 803-809, 811-818, 844, 845, 847, 849, 850, 852-855, 860, 869-901, 904-910, 913-919, 922-944, 946-963, 965-969, 972, 974, 976, 983, 986-990, 992, 995, 997, 998, 1000-1006, 1008-1011, 1013, 1015-1022, 1024-1034, 1036, 1038-1042, 1044, 1045, 1048-1051, 1053-1060, 1063-1065, 1068, 1069, 1071-1076, 1078-1085, 1087-1090, 1094-1100, 1102-1104, 1114, 1128, 1131, 1151-1154, 1179-1181.
WARSZAWSKA kanonia, 332.
WARSZAWSKI kanonik, Alesio, 857.
 — — Olszowski, 837.
 — « konsul » Falkiewicz, 368.
 — podkomorzy, 934.
WARSZAWSKIEJ król. bazyliki prałaci i kanonicy, 472.
WASILKOWSKI, 745.
WAXMAN (Vascman) Jan, ksiądz, 291, 491.
WĄCHOCK, 643.
WĄCHOCKIE opactwo, 626, 672.
WENCZEŚLAWSKI, 707.
WENDEŃSKI biskup, Chodkiewicz, 237.
WENECJA (Venetia), 29, 54, 58, 59, 62, 63, 83, 106, 108, 116, 127, 144, 252, 254, 267, 367, 460, 563, 603, 611, 613, 652, 659, 673, 689, 920.
WENECAI ambasador, 28.
WERONA, 365, 367, 777.
WERSAL (Versaglia), 1014.
WĘGIERSKI król, 311.
WĘGIERSKIE sprawy, 180, 881.
WĘGRY, Węgrzy, 408, 744, 764, 881, 904, 951.
WĘGRYNOWICZ Jan, 1199.
WIBRANOWSKI, zob. Wybranowski.
WIECZORKOWSKI Ambroży, franciszkanin, 856.
WIEDEN, 51, 53, 54, 56, 60, 61, 113, 168, 213, 216, 218, 270, 315, 321, 389, 443, 552, 568, 581, 607, 613, 617, 639, 689, 719, 767, 842, 844, 847, 866, 942, 1030, 1180.
WIEDENSKI dwór, 61, 717, 1060.
WIELKOPOLANIE, 736.
WIELKOPOLSKA, 568, 575, 717, 868.
 — szlachta, 695, 894, 965, 973.
WIELKOPOLSKI sejmik, 913, 961.
WIELKOPOLSKIE wojsko, 999.
WIEŁOPOLSKI, 738.
 — Jan, marszałek nadworny, 401, 409.
WIERZBOWSKI Stefan, biskup poznański, 471, 528, 529.
WIEYSKI (Vieyski) Tomasz, bisk. kijowski, czernichowski, 277, 334, 350, 352, 355, 388, 396, 400, 451, 502, 672, 1161, 1172.
WIĘCKOWICZ Andrzej, 378.
WILCZOGÓRSKI Walery, biskup tyt. Margaryty, 165, 209.
WILEŃSKA regencja, 186.
 — sufragania, 802, 1138.
WILEŃSKI archidiacon, Judycki, 901, 902.
 — biskup, 691.
 — — Białożór, 424.
 — — Dowgiałło Zawisza, 325, 341, 457.
 — — Pac, 982, 1008, 1138.
 — — Sapieha, 766, 776.
 — — Tyszkiewicz, 228.
 — kanonik, 1061.
 — — Pac, 1148.
 — sufragan, Judycki, 902.
 — — Sapieha, 349.
 — wojewoda, 581, 773.
 — — Chodkiewicz, 203.
WILEŃSKIE biskupstwo, 298, 958, 993, 1004, 1148.
WILNO (Vilna, Vilnum), 5, 8, 151, 237, 241, 244, 424, 735, 766, 773, 867, 902, 1075, 1138, 1148.
WINCENTY (Vincenzo), zakonnik, 146, 147, 154.
WISŁA, 297.
WISIACHI (?), 1060.
WIŚNICZ (Wisniz), 28, 220, 534, 802, 975.
WIŚNIOWIEC, 961.
WIŚNIOWIECKA, księżna, 903.
WIŚNIOWIECKI Dymitr, hetman polny, koronny, 603, 625, 627, 672, 734, 740, 895, 954, 955, 961, 1174, 1188.
 — Michał, król, 787-789, 854.
WITEBSK, 595, 661, 663.
WITEBSKI wojewoda, 1081.
WITEBSKIE województwo, 773.
WITOWSKI, kasztelan sandomierski, 201.
 — klasztor, 362, 1185, 1194.
 — opat, 684.
WITWICKI, ks., 979.
WIZGA, zob. Wydźga.
WŁADYSŁAW IV, 119, 384, 420, 668.
WŁOCHY, 446, 504, 560, 680, 793, 866.
WŁOCLAWSKI biskup Czartoryski, 263, 300, 323.
 — — Gniewosz, 60, 68, 136, 177, 187, 206, 212.
 (Zob. także kujawski).
WŁODZIMIERZ (Vlodimiria), 476.
WŁODZIMIERSKI biskup, Pocięły, 2, 476.
WŁOSI, 674.
WŁOSKI sekretarz, sekretariat, 810, 827, 897.
WŁOSKIE komedie, 913.
WOJDALIS Franciszek, 146, 147.
WOJNA, 883.
WOJNICKI kasztelan, 409, 546.
WOLBORZ (Volboria), 301, 323, 455, 457, 459, 462.
WOŁOSI, 600, 764.
WOŁOSKI ambasador, 850.
 — biskup, Kurski, 356, 380.
 — — Rudziński, 373, 390, 463.
 — władca, 728.
WOŁOSKIE (bakowskie) biskupstwo, 373, 375, 430.
WOŁOSZA, 119, 134, 380, 639, 695, 709, 728, 745, 751, 811, 888, 917, 954, 955, 1180.
WOŁYŃ, 905.
WOROPAY Assa, 118.
WROCLAW, 418, 576, 662.
WROCLAWSKA diecezja, 266.
 — sufragania, 209.
~~WROCLAWSKIE~~ biskupstwo, 263, 300, 1166, 1168.
WYBRANOWSKI (Wybranowski) Modest, fra, 65, 148, 178.

WYDŹGA Stefan, kanonik warmiński, biskup łucki, nominat warmiński, 87, 264, 331, 353, 477, 859.

WYHOWSKI, 418, 531.

WYSOCKI, poseł, 845, 896, 916, 917, 935, 943, 954, 962, 980, 988.

WYSZKÓW, 258.

WYSOGRÓDEK, 717.

WYSZYŃSKI, 404.

YAVAROVA zob. Jaworów.

ZADNIEPRZAŃSKA Ukraina, zob. Ukraina.

ZADROWSKI, zob. Zdrowski.

ZAJĄCZKOWSKI Emeryk cysters, 1194.

ZAKRZEWSKI Daniel, zakonnik, 148.

ZALESKI Franciszek, zakonnik, 326.

ZALUSKI, 986.

ZAMOJSKI, kaznodzieja, 186.

ZAMOŚĆ (Zamoscium), 186, 545, 903, 975.

ZAMOYSZY, 797, 819.

ZAMOYSKI Jan Chrzyciel, biskup przemyski, 214, 238, 255.

— wojewoda, 458.

ZAPOROSKI hetman, 961.

ZAPOROŻE, 660, 661, 806, 872.

ZAWICHOST, 777.

ZAWISZA Dowgiałło Jan, 298, 302, 304, 325.

ZBARAŻ, 712.

ZBĄSKI Jan Stanisław, archidiakon gnieźnieński, 1166.

ZDROWSKI Celestyn, O., (Zdrowscio), 359, 361, 363.

ZDZIEŻ (Zdiesz), 868.

ZEBRZYDOWSKI, 546, 672.

ZŁOCZÓW, 1135.

ZWIERZ Kazimierz, sufragan łucki, 512, 539.

ZWIERZYNIEC, 981.

ŻEGOCKI, biskup chełmski, były wojewoda inowrocławski, 832, 836.

ŻMUDZKA diecezja, 349.

— sufragania, 57.

ŻMUDZKI biskup, Parczewski, 78.

— — Sapieha, 351, 535, 1202.

ŻMUDZKIE biskupstwo, 1202.

ŻÓŁKIEW, (Zulkiev), 426, 427, 724, 1141, 1143, 1145, 1147.

ŻÓRAWSKI Franciszek, 388, 396, 400, 451, 502.

ŻYTOMIERZ (Zytomiria), 2.

ŻYWIEC, 427.

INDEX CHRONOLOGICUS
(Linea, —, significat defectum dati.)

DAT.	Nr.	DAT.	Nr.	DAT.	Nr.
1641, IX.20	1	1650, VII.23.	50	1651, VIII.21.	119
1643, » 3.	2	» VIII.6.	51	» IX.1.	120
1647, X.24	3	» » 8.	79	» » 2.	121
» XII.7.	4	» » 12.	52	» » 12.	149
1648, III.31.	5	» » 13.	80	» X.6.	122
» » »	6	» » »	53	» » 14.	123
» VI.24.	7	» » »	54	» » 18.	150
» VII.29.	8	» » »	55	» » 20.	151
» VIII.2.	9	» » 20.	81	» » »	152
» » 19.	10	» » 26.	82	» » 21.	153
» » 26.	11	» » 27.	56	» » 28.	124
» IX.5.	12	» » 30.	57	» » 29.	125
» XI.4.	13	» IX.8.	83	» XI.7.	126
» » 21.	14	» » 10.	58	» » 10.	154
1649, III.27.	15	» » 14.	84	» » 11.	127
» V.1.	16	» » 16.	85	» » »	128
» » 22.	17	» » 17.	59	» » 14.	129
» VI.5.	18	» » »	86	» » 23.	130
» » 26.	28	» » 21.	60	» XII.2.	131
» VII.24.	29	» » 22.	87	» » »	155
» VIII.28.	19	» » 24.	61	» » 3.	132
» IX.6.	30	» » »	88	» » 7.	134
» » 12.	20	» X.8.	89	» » 20.	135
» X.2.	21	» XI(?)5.	62	» » 26.	136
» » 9.	31	» » 12.	63	» (1652?)XII.7.	133
» » 16.	32	» » 27.	90	1652, I.15.	156
» » »	33	» » 28.	91	» » 19.	157
» » 23.	34	» XII.7.	92	» » 25.	158
» » 30.	22	» » 9.	93	» II.2.	159
» XI.6.	23	» » 17.	94	» » 3.	160
» » 16.	24	» » 25.	95	» » 10.	161
» » 27.	25	» » 26.	96	» » 18.	162
» XII.4.	26	» » 30.	97	» III.4.	163
» » 11.	35	» » »	98	» » 9.	164
1650, I.22.	36	1651, I.20.	99	» » 10.	165
» II.23.	65	» » 30.	139	» » 16.	166
» » 26.	37	» II.3.	100	» » 21.	167
» » »	66	» III.4.	101	» » 21.	168
» » »	67	» » 15.	140	» IV.6.	169
» III.12.	38	» » 17.	141	» » 12.	170
» IV.30.	39	» » 18.	102	» » 26.	171
» V.7.	40	» » 22.	103	» » »	172
» » 13.	67	» » 25.	142	» » 30.	173
» » 14.	41	» » 31.	104	» » —	174
» » 20.	42	» IV.18.	143	» V.4.	175
» » 28.	43	» » 29.	105	» » »	176
» » »	69	» V.6.	106	» » 11.	177
» » »	487	» » »	144	» » 21.	178
» » —	70	» » »	107	» » 27.	179
»(?)VI.6.	138	» » 27.	108	» » —	180
» » 11.	44	» » »	145	» VI.4.	181
» » 17.	71	» VI.6.	146	» » 17.	182
» » 18.	45	» » 12.	109	» » 30.	183
» » 24.	72	» » 23.	110	» » »	184
» » »	73	» » 25.	147	» VIII.3.	185
» » 25.	46	» VII.3.	148	» » »	186
» VII.2.	47	» » 13.	111	» » 10.	187
» » »	48	» » 14.	112	» » 28.	188
» » »	74	» » 29.	113	» IX.12.	189
» » 7.	75	» VIII.1.	114	» » 13.	190
» » 8.	76	» » 2.	115	» » 21.	191
» » 15.	77	» » »	116	» » 25.	192
» » 16.	49	» » 12.	117	» XI.16.	193
» » 20.	78	» » »	118	» » 23.	193

DAT.	Nr.	DAT.	Nr.	DAT.	Nr.
1652, XII.1.	194	1655, I.21.	260	1658, V.15	328
» » 2.	195	» II.6.	261	» » 18.	329
» » 6.	196	» » 19.	262	» » 19.	330
» » » 197	197	» » 20.	263	» VI.14.	344
» » 8.	198	» III.8.	264	» VIII.23.	331
» » 7.	199	» IV.5.	265	» IX.2.	332
» » 27.	200	» » 20.	266	» » 4.	333
1653, I.1.	202	» V.8.	267	» » 5.	334
» » 4.	203	» » 15.	268	» » 7.	335
» » 20.	204	» » 28.	269	» X.4.	336
» » 23.	205	» » 29.	270	» » 8.	337
» » 30.	206	» VI.6.	271	» » 12.	338
» II.10.	207	» » 20.	272	» XI.26.	339
» » 15.	208	» » 28.	273	» XII.14.	340
» III.7.	209	» VII.19.	275	1659, II.28.	345
» » 10.	210	» » »	277	» III.10.	346
» » 14.	211	» VIII.19.	276	» IV.6.	347
» IV.2.	212	»(?) » 24.	278	» V.9.	348
» V.3.	213	» » 27.	279	» » »	349
» » 26.	214	» » 28.	280	» » 14.	350
» » 27.	215	» IX.4.	281	» » 17.	351
» » »	216	» X.23.	282	» » 25.	352
» VI.21.	217	» » 24.	283	» » 31.	353
» » »	218	» » 27.	284	» VI.4.	354
» VII.10.	219	» » 28.	285	» » 14.	355
» » 26.	220	» XI.6.	286	» VII.10.	356
» IX.20.	221	» XII.5.	287	» » 12.	357
» » 26.	222	» » 21.	288	» » 15.	358
» XI.8.	223	1656, I.7.	290	» VIII.25.	359
» » 13.	224	» IV.7.	291	» IX.6.	360
» » 22.	225	» » 20.	292	» » 13.	361
» XII.11.	226	» V.6.	293	» » 19.	362
1654, I.3.	247	» VI.9.	294	» X.5.	363
» II.6.	227	» » 16.	295	» » 10.	364
» » 9.	248	» » 18.	296	» XII.15.	64
» » 10.	201	» VII.2.	297	1660, I.22.	369
» III.1.	249	» » 18.	298	» » 30.	370
» » 7.	228	» XI.14.	299	» III.1.	371
» » »	250	» » 22.	301	» IV.10.	372
» » 30.	229	» » 27.	300	» VI.4.	365
» IV.9.	230	1657, I.18.	302	» » 26.	366
» » 11.	251	» (1651?), III.24.	303	» » 28.	373
» V.5.	252	» IV.24.	304	» » 29.	374
» » 10.	231	» (1652?), V.2.	305	» VII.4.	375
» VI.6.	253	» V.2.	319	» » 24.	376
» » »	254	» VI.25.	306	» » 30.	367
» » 8.	255	» VII.9.	307	» VIII.15.	377
» » 13.	232	» » 30.	320	» IX.15.	378
» » 15.	233	» VIII.10.	321	» » 18.	368
» » 21.	234	» IX.17.	308	» » 25.	379
» » 22.	235	» » 22.	309	» X.2.	380
» » 23.	236	» » 23.	310	» » 31.	381
» VII.11.	237	» X.3.	311	» XI.18.	382
» » 18.	238	» » 5.	312	1661, II.9.	387
» » »	239	» » »	313	» III.22.	388
» » 22.	240	» » 11.	314	» V.21.	389
» VIII.15.	241	» » 19.	315	» VI(?)1.	390
» IX.18.	242	» XI.16.	316	» VII.4.	391
» » »	256	» » 27.	317	» » 9.	392
» » 23.	243	» XII.20.	318	» » 11.	393
» » 25.	244	1658, I.4.	343	» » 14.	394
» » 28.	257	» » 18.	322	» » 22.	395
» XI.27.	245	» II.2.	323	» » 23.	396
» XII.5.	137	» III.11.	324	» IX.12.	397
» » 7.	246	» » 17.	325	» » 16.	383
1655, I.13.	258	» » 23.	326	» XI.4.	384
» » 15.	259	» IV.6.	327	» » 5.	385

DAT.	Nr.	DAT.	Nr.	DAT.	Nr.
1661, XI.19.	398	1663, III.16.	494	1664, XI.4.	523
» » 20.	386	» » 22.	459	» » 10.	534
1662, I.13.	399	» » 23.	495	» » 14.	524
» » 30.	488	» » 29.	460	» XII.1.	543
» II.2.	400	» IV.9.	461	» » 8.	544
» » 21.	401	» » 22.	462	» (1663?), XII.19.	479
» » 29.	402	» » 24.	496	» XII.20.	525
» III.1.	403	» » 25.	463	» » 22.	526
» » 7.	404	» » 27.	464	» » 23.	527
» » 14.	405	» » 30.	497	» » 29.	528
» » 18.	406	»(?), V.8.	498	1665, I.5.	546
» » 21.	407	» » 15.	499	» » 13.	547
» » 28.	408	» » 24.	465	» » 19.	548
» IV.1.	409	» » 29.	500	» » 20.	549
» » 3.	410	» VI.4.	466	» » 21.	550
» » 18.	411	» VII.5.	467	» II.1.	551
» » 19.	416	» » 12.	501	» » 10.	552
» » 25.	412	» » 16.	468	» » 24.	553
» V.9.	413	» » 23.	469	» III.2.	554
» » 22.	414	» VIII.14.	470	» » 3.	555
» VI.3.	415	» » 16.	471	» » 7.	556
»(?) » 26.	489	» X.5.	472	» » 10.	557
» VII.4.	274	» » 6.	473	» » 17.	558
» » 10.	417	» » 7.	474	» » 24.	559
» » 14.	418	» » 8.	475	» IV.12.	545
» » 15.	419	» » 10.	476	» V.2.	560
» » 18.	420	» XI.10.	477	» VI.3.	561
» » 25.	421	» XII.11.	478	» » 16.	562
» VIII.15.	422	» » 19.	480	» » 23.	563
» » 18.	423	» » 22.	481	» VII.13.	564
» » 24.	424	» » »	482	» » 14.	565
» » 28.	425	[» » »]	483	» » 21.	566
» » »	426	» » 28.	484	» VIII.29.	567
» IX.4.	427	1664, I.1.	502	» IX.1.	568
» » 12.	428	» » 15.	503	» » 4.	569
» » »	429	» II.17.	535	» » 10.	570
» » 16.	430	» » 23.	536	» » 15.	571
» » 17.	431	» III.10.	529	» » 17.	572
» » 19.	432	» » 31.	504	» X.6.	573
» » 20.	433	» IV.7.	505	» » 13.	574
» X.1.	434	» » 8.	506	» » 20.	575
» » 3.	435	» V.1.	507	» » 29.	576
» » 12.	436	» » 8.	508	» XI.24.	577
» » 16.	437	[» » »]	509	» XII.1.	578
» XI.6.	438	» VI.10.	510	» » 2.	579
» » 8.	439	» » 24.	530	» » 22.	580
» » 13.	440	» VII.2.	511	1666, I.5.	581
» » 21.	441	» » 12.	537	» » 8.	582
» XII.1.	442	» » 15.	538	» VII.10.	583
» » 12.	443	» VIII.1.	539	» » 13.	384
» » »	444	» » 4.	531	» VIII.7.	585
» » 18.	445	» » 5.	512	» IX.8.	593
» » »	446	» » 6.	540	» X.5.	586
» » 19.	447	» » 12.	513	» » 12.	594
» » 22.	448	» » »	532	» » 30.	587
» » 24.	449	» » 26.	514	» —	588
» » »	450	» » 27.	541	» XI.2.	595
» » 27.	454	» » 29.	515	» » 8.	589
» » 28.	451	» IX.9.	516	» » 23.	590
1663, I.1.	490	» » 10.	517	» » »	596
» » 22.	491	» » 13.	518	» XII.15.	597
» II.15.	455	» » 16.	519	» » 25.	591
» » 22.	456	» » 29.	520	» » 28.	598
» » 27.	492	» X.8.	533	1667, I.4.	603
» III.5.	493	» » 25.	542	» » »	658
» » 9.	457	» —	521	» » 7.	604
» » 15.	458	» XI.4.	522	» » 11.	659

DAT.	Nr.	DAT.	Nr.	DAT.	Nr.
1667, I.25.	605	1667, VI.16.	639	1668, III.21.	744
» » »	660	» » »	640	» » 28.	745
» » 26.	606	» »(?)18.	641	» IV.4.	746
» II.1.	607	» » 21.	694	» » 11.	747
» » »	608	» » 22.	642	» » 18.	748
» »(?)1.	609	» » »	695	» » 25.	749
» » 1.	661	» » 26.	696	» V.2.	750
» » 8.	610	» » 27.	643	» » 9.	751
» » »	662	» »(?)27.	644	» » 16.	752
» » 11.	611	» » 28.	697	» » 19.	753
» » 15.	612	» VII.10.	698	» » 23.	754
» » »	663	» » 11.	699	» » 30.	755
» » 19.	613	» » 12.	645	» VI.5.	756
» » 22.	614	» » 13.	700	» » 13.	757
» » »	615	» » 19.	701	» VII.30.	802
» » »	664	» » 20.	702	» VIII.1.	758
» III.1.	665	» » 24.	646	» » 14.	759
» » »	666	» » 26.	647	» » (?)15.	760
» » 5.	667	» » »	703	» IX.28.	777
» » 8.	616	» » 27.	648	» XI.8.	761
» » »	668	» VIII.2.	599	» » 28.	762
» » »	669	» » »	704	» XII.8.	763
» » »	670	» » 9.	600	1669, I.1.	852
» » 14.	617	» » »	705	» » 12.	766
» » 15.	671	» » 10.	706	[»?],» 18.	767
» » 22.	618	» » 14.	649	» » 23.	768
» » »	672	» » 23.	707	» » 25.	769
» » »	673	» » 26.	708	» » 26.	770
» » 29.	619	» » 30.	709	» » 29.	771
» » »	620	» IX.8.	710	» » 30.	772
» » »	621	» » 9.	650	» II.6.	773
» » »	674	» » 12.	651	» » 13.	774
» » »	675	» » 21.	711	» » 20.	775
» » »	676	» » 26.	652	» III.6.	776
» » 30.	677	» » »	653	» » 8.	853
» IV.5.	622	» X.1.	712	» » 10.	778
» » »	678	» » 8.	713	» » 16.	779
» » »	679	» » 25.	714	» » 27.	780
» » 9.	680	» » 26.	601	» IV.4.	781
» » »	681	» XI.2.	654	» » 6.	787
» » 10.	623	» » »	655	» » 19.	782
» » 12.	624	» » 9.	715	» » »	788
» » »	682	» » »	716	» V.8.	783
» » 16.	625	» » 16.	717	» » 15.	784
» » 19.	626	» » 23.	718	» » »	785
» » »	684	[»?], »	1180	» » 22.	786
» » 21.	627	» » 30.	719	» VI.19.	789
» » 25.	628	» XII.7.	602	» » 21(?)	790
» » 26.	629	» » 10.	720	» » 26.	791
» V.8.	630	» » 14.	721	» » »	792
» » 10.	685	» » 21.	722	» » »	854
» » 11.	631	» » 28.	656	» » 30.	793
» » 17.	686	» » »	723	» » —	794
» » 18.	632	1668, I.4.	730	» VII.3.	795
» » »	633	» » 9.	731	» » »	797
» » »	687	» » 11.	732	» » 10.	798
» » 19.	485	» » 12.	733	» » »	799
» » 23.	634	» » 18.	734	» » 11.	800
» » 24.	688	» » 25.	735	» » 17.	801
» » 31.	689	» II.1.	736	» » 22.	855
» » »	690	» » 8.	737	» » 31.	803
» VI.1.	636	» » 15.	738	» VIII.3.	804
» » 3.	637	» » 22.	739	» » 7.	805
» » »	691	» » 29.	740	» » »	806
» » 7.	638	» III.7.	741	» » 14.	807
» » 14.	692	» » 14.	742	» » »	808
» » »	693	» » »	743	» » »	809

Dat.	Nr.	Dat.	Nr.	Dat.	Nr.
1669, VIII.21.	810	1670, IV.3.	900	1671, III.25.	948
» » »	811	» » 9.	880	» IV.6.	949
» » 25.	856	» » »	901	» » 8.	950
» » 28.	812	» » »	902	» » 15.	991
» » »	813	» » 16.	881	» » 22.	951
» » »	814	» » 20.	903	» » 25.	952
» IX.4.	815	» » 23.	882	» » 29.	953
» » »	816	» » 30.	904	» V.6.	954
» » »	817	» V.7.	883	» » 13.	955
» » 5.	857	» » 14.	905	» » 20.	956
» » 6.	858	» » 19.	906	» » 27.	957
» » 10.	859	» » 20.	907	» VI.3.	958
» » 11.	818	» » 21.	908	» » 9.	959
» » »	860	» » »	909	» » 17.	960
» » 16.	819	» » »	910	» » 24.	961
» » 21.	820	» » 23.	911	» VII.2.	992
» » »	821	» » »	912	» » 8.	962
» » 27.	822	» VI.4.	913	» » 15.	963
» » 28.	823	» » 11.	884	» » 16.	964
» X.5.	824	» » 18.	885	» » 22.	965
» » 11.	861	» » 25.	914	» » 29.	966
» » 12.	825	» VII.2.	915	» VIII.5.	967
» » 15.	862	» » 9.	916	» » 8.	968
» » 18.	863	» » 16.	917	» » 19.	969
» » 19.	826	» » 23.	918	» » 21.	970
» » »	827	» » 30.	886	» » 30.	993
» » »	828	» VIII.6.	919	» IX.6.	971
» » »	829	» » 11.	920	» » 8.	972
» » »	830	» » 13.	887	» » 14.	973
» » »	864	» » 20.	888	» » 23.	974
» » 26.	831	» » 27.	889	» » 24.	975
» » »	832	» » 28.	921	» X.1.	994
» » »	833	» IX.3.	922	» » 2.	976
» » »	834	» » 10.	890	» » »	977
» XI.2.	835	» » 17.	923	» » 10.	1148
» » »	836	» » 24.	891	(Po 1671, X.11.)	978
» » 3.	837	» X.1.	892	1671, X.15.	995
» » 9.	838	» » 8.	893	» » 17.	979
» » »	839	» » »	924	» » 20.	980
» » 16.	840	» » 15.	894	» » 31.	984
» » 17.	841	» » 22.	925	» XI(?)7.	981
» » 18.	842	» XI.5.	926	» XI.14.	996
» » 23.	843	» » 12.	927	» » 20.	982
» » »	844	» » 19.	928	» » 24.	997
» » 28.	865	» XII.3.	929	» » 25.	983
» » 30.	845	» » 10.	930	» » »	998
» XII.1.	846	» » »	931	» » 30.	999
» » 18.	847	» » 24.	895	» XII.2.	985
» » 22.	848	» » 31.	896	» » 10.	986
» » 23.	866	1671(?), I.1.	932	» » 18.	1000
» » 25.	849	» I.7.	933	» » 23.	987
» » »	850	» » »	989	» (1672?), XII.23.	1001
» ———	867	» » 14.	934	» XII.31.	988
1670, I.1.	869	» » 21.	935	1672, I.6.	1002
» » 8.	870	» » 28.	936	» » 8.	1062
» » 15.	871	» II.4.	937	» » 13.	1003
» » 22.	872	» » 11.	938	» » 16.	1004
» » 29.	873	» » 19.	939	» » 20.	1005
» II.8.	874	» » »	940	» II.3.	1006
» » 19.	875	» » »	990	» » »	1007
» » 26.	876	» » 20.	941	» » »	1008
» III.2.	897	» » 25.	942	» » 17.	1009
» » 12.	877	» » »	943	» » 20.	1063
» » 19.	898	» III.4.	944	» » 24.	1010
» » 26.	878	» » 7.	945	» » 29.	1011
» IV.2.	879	» » 11.	946	» III.6.	1012
» » 3.	899	» » 18.	947	» » 9.	1013

DAT.	Nr.	DAT.	Nr.	DAT.	Nr.
1672, III.9.	1064	1673, IV.13.	1060	1675, XII.1.	1145
» » 11.	1014	» V.3.	1087	» » 2.	1146
» » 17.	1065	» VI.23.	1088	» [»] 7.	1147
» » 18.	1015	» VIII.24.	1089	1676, I.10.	1157
» » 27.	1066	» XI.20.	1093	» » 11.	1158
» » 30.	1016	» XII.6.	1090	» » 19.	1159
» IV.5.	1067	» » 9.	1091	» » 23.	1160
» » 6.	1017	» » 10.	1092	[»] —	1156
» » 12.	1068	1674, V.21.	1110	» II.26.	1161
» » 20.	1018	» VI.12.	1094	» III.7.	1162
» » 21.	1019	» VII.3.	1095	» » 14.	1163
» » 27.	1069	» » 11.	1096	» » »	1164
» V.4.	1020	» VIII.1.	1097	» » »	1165
» » »	1021	» » 22.	1098	» » 21.	1166
» » 11.	1070	» » »	1099	» » »	1167
» » 18.	1022	» IX.3.	1100	» » 28.	1168
» » 25.	1023	» » 19.	1101	» IV.4.	1169
» » —	1024	» » 26.	1102	» » 11.	1170
» VI.1.	1025	» » 30.	1103	» » 25.	1171
» » 8.	1026	» X.20.	1104	» V.17.	1172
» » »	1027	» XI.3.	1105	» VI.2.	1173
» » »	1071	»(?)XII.2.	1106	» » 17.	1174
» » »	1072	» » 15.	1107	» » 26.	1175
» » 15.	1028	» » 29.	1108	[» » »]	1176
» » »	1073	[» »] —	1109	» VII.1.	1177
» » 20.	1029	1675, I.4.	1113	» » 15.	1178
» » 22.	1030	» » 27.	1149	» » 16.	1179
» » »	1074	» » 30.	1114	—, IX.11.	724
» » 27.	1031	» II.26.	1150	16..., XII.23.	1182
» VII.6.	1032	» » —	1115	—, I.18.	1183
» » 7.	1033	» III.2.	1116	—, —, —.	27
» » 13.	1034	» » 6.	1157	—, —, —.	289
» » 27.	1036	» » 7.	1117	—, —, —.	341
» » 30.	1037	» » »	1118	—, —, —.	342
» VIII.3.	1038	» » 9.	1119	—, —, —.	452
» » 10.	1039	» » 13.	1120	—, —, —.	453
» » 17.	1040	» » »	1152	—, —, —.	486
» » 31.	1041	» » 25.	1121	—, —, —.	592
» » »	1042	» IV.3.	1153	—, —, —.	657
» IX.3.	1043	» » 5.	1122	—, —, —.	728
» » 7.	1044	[» » »]	1123	—, —, —.	764
» » »	1045	» » 17.	1154	—, —, —.	765
» » 8.	1046	» » 18.	1111	—, —, —.	851
» » 22.	1047	» V.2.	1124	—, —, —.	868
» » 28.	1048	» » 5.	1125	—, —, —.	1061
» X.5.	1049	» » 9.	1126	—, —, —.	1184
» » 12.	1050	» VI.8.	1127	—, —, —.	1185
» » 14.	1051	» » 19.	1128	—, —, —.	1186
» » 18.	1052	» » 22.	1129	—, —, —.	1187
» » 19.	1053	» VII.6.	1112	—, —, —.	1188
» XI.23.	1055	» » 14.	1130	—, —, —.	1189
» » 30.	1056	» » 17.	1131	—, —, —.	1190
» XII.4.	1057	[» » (?)] —	1132	—, —, —.	1191
» » 7.	1058	» VIII.3.	1133	—, —, —.	1192
» » 28.	1059	» » 20.	1134	—, —, —.	1193
1673, I.4.	1075	» IX.14.	1135	—, —, —.	1194
» » 11.	1076	» X.5.	1136	—, —, —.	1195
» » 17.	1077	» » 6.	1181	—, —, —.	1196
» » 18.	1078	» » 12.	1137	—, —, —.	1197
» II.1.	1079	» » 19.	1138	—, —, —.	1198
» » 22.	1080	» » 26.	1139	—, —, —.	1199
» III.1.	1081	» XI.2.	1140	—, —, —.	1200
» » 11.	1082	» » 9.	1141	—, —, —.	1201
» » 14.	1083	» » 17.	1142	—, —, —.	1202
» » 22.	1084	» » 19.	1155	—, —, —.	1203
» » 29.	1085	» » 24.	1143	—, —, —.	1204
» IV.12.	1086	» XII.1.	1144	—, —, —.	1205

INDEX TABULARUM

- Tab. I. Wjazd Ludwiki Marii, narzeczonej Władysława IV, do Gdańska. (Nieznanego autora). Własność Edwarda Raczyńskiego w Londynie.
- Tab. II. Jan Kazimierz. (Nieznanego autora). Własność Edwarda Raczyńskiego w Londynie.
- Tab. III-IV-V. List biskupa kijowskiego, Tomasza Wieyskiego.
- Tab. VI-VII. List biskupa chełmskiego, Jakuba Suszy.
- Tab. VIII-IX. List biskupa chełmińskiego, Andrzeja Olszowskiego, podkanclerzego koronnego.
- Tab. X-XI. List biskupa Marsylii, de Forbin, ambasadora francuskiego w Warszawie.

Finito di stampare con i tipi della
Tipografia SO. TI. MER. - Roma
il 15-12-62

HENRYK PASZKIEWICZ

THE MAKING OF THE RUSSIAN NATION

Darton, Longman and Todd

London 1962 (£ 3.3.0.)

MARIAN KUKIEL

DZIEJE POLSKI POROZBIOROWE

Londyn. M. Świdorski, 1962.

(na wyczerpaniu)

BIBLIOTEKA POLSKA W LONDYNIE

9 PRINCES GARDENS, LONDON, S.W. 7

tel. KEN 2154

POLECA NASTĘPUJĄCE WYDAWNICTWA WŁASNE:

1. *Janina Zabielska*: Bibliography of Books in Polish or relating to Poland published outside Poland since September 1st, 1939 (Materiały do bibliografii emigracyjnej)
T. I: 1939-1951 £ 3.3.—
T. II: 1952-1957 and supplements to 1939-1951 £ 3.3.—
T. III: 1958-1962 and supplement (w przygotowaniu)
2. Books in Polish or relating to Poland — 10s. (rocznie). Kwartalnik wyciszający nowe nabytki Biblioteki w układzie działowym (bieżące wydawnictwa emigracyjne, nowości krajowe, dawne polonica).

INSTITUTUM HISTORICUM POLONICUM ROMAE
VIA DEGLI SCIPIONI 284 - ROMA

ELEMENTA AD FONTIUM EDITIONES

- Vol. I — *Polonica ex Libris Obligationum et Solutionum Camerae Apostolicae. Collegit J. LISOWSKI* pp. XV + 292, 1960.
- Vol. II — « *Liber Disparata Antiqua Continens* » Praes. E. WINKLER pagine XVIII + 190, 19 tabulae, 1960.
- Vol. III — *Repertorium Rerum Polonicarum ex Archivo Orsini in Archivo Capitolino*, I pars. Coll. W. WYHOWSKA-DE ANDREIS pp. XVIII + 162, 29 tabulae, 1961.
- Vol. IV — *Res Polonicae Elisabetha I Angliae Regnante Conscriptae ex Archivis Publicis Londoniarum*. Ed. C. H. TALBOT, pp. XVI + 311, 9 tabulae, 1961.
- Vol. V — *Repertorium Rerum Polonicarum ex Archivo Dragonetti de Torres in Civitate Aquilana* Ed. P. COLLURA, pp. XI + 86, 4 tabulae, 1962.
- Vol. VI — *Res Polonicae Iacobo I Angliae Regnante Conscriptae ex Archivis Publicis Londoniarum*. Ed. C. H. TALBOT, pp. XI + 396, 8 tabulae, 1962.
- Vol. VII — *Repertorium Rerum Polonicarum ex Archivo Orsini in Archivo Capitolino*, II pars. Coll. W. WYHOWSKA-DE ANDREIS pp. XIV + 250, 11 tabulae, 1962.

In praeparatione:

Res Polonicae Philippo II Hispaniae Regnante Conscriptae ex Archivo Septimancensi. Prima Pars. Ed. V. MEYSZTOWICZ.

Res Polonicae ex Archivo Regni Daniae. Prima Pars. Ed. L. KOCZY.

Res Polonicae ex Archivo Ottomanico Constantinopolitano Ed. A. N. KURAT.

Res Polonicae Elisabetha I Angliae Regnante Conscriptae ex Museo Britannico. Ed. C. H. TALBOT.

DEPOSITARII:

(pro continente Europeo)
« ORBIS CATHOLICUS », LIBRERIA
117-120, piazza Montecitorio - ROMA
Lit. 5.500

(pro aliis partibus)
B. H. BLACKWELL LTD
Broad Street - OXFORD
ENGLAND
£ 3.3.0